

**ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА**

Голямо,
необичайно междузвездно
приключение, каквото няма
да намерите другаде!

ФАНТАСТИКА

65

Грегъри Бенфорд

РОБЪРТ ДЖ. СОЙЕР

КК СТАРШЛЕКС

КОСМИЧЕСКИТЕ КОРИДОРИ СА ОТВОРЕНИ. ОТКРИТИЕТО ПРЕДСТОИ!

РОБЪРТ СОЙЕР КК „СТАРПЛЕКС“

Превод: Георги Стоянов

chitanka.info

Космическите коридори са отворени, откритието предстои!

Междувездният изследователски кораб „Старплекс“ с хиляда души на борда от четири раси използва създадените неизвестно от кого космически коридори, за да отиде до най-далечните кътчета на Вселената и да издири други светове, населени с интелигентни същества. Той обаче е нападнат от кораби на уалдахудийците — една от четирите познати раси. В завързалото се сражение уалдахудийците са разбити. Капитанът на кораба Кийт Лансинг се среща с върнал се от десет милиарда години в бъдещето човек, който се оказва самият той. Корабът се среща и със строителите на космическите коридори — интелигентни същества от тъмна материя с размерите на планетата Юпитер, които преместват небесни тела от бъдещето, за да предотвратят неизбежната смърт на Вселената.

Голямо необичайно междувездно приключение,
каквото няма да намерите другаде!

Грегъри Бенфорд

ТОЗИ РОМАН израсна от моя облак от сурови идеи благодарение на помощта на редакторите Сузан Алисън от „Асе“ и д-р Стенли Шмит от „Analog“; благодаря на Ричард Кертис; на д-р Ариел Райк; на колегите писатели Дж. Брайн Кларк, Джеймс Алан Гарднър, Марк А. Гарланд и Жан-Луи Традъл; на коректора, изключителния Хауърд Милър; и на моите проникателни читатели на ръкописа Тед Блийни, Дейвид Ливингстън Клинк, Теренс М. Грийн, Едо ван Белком, Андрю Уайнър и най-много на любимата ми жена Каролин Клинк.

„Макар дъгата на моралната вселена да е дълга, тя сочи към справедливостта.“

Мартин Лутър Кинг
Младши

ДРАКОН АЛФА

Ще има адски много да се плаща.

Гравитацията започна да намалява и скоро изчезна. Обикновено това действаше на Кийт Лансинг успокояващо, но днес не беше така. Той въздъхна уморено и поклати глава. Ремонтването на космическия кораб „Старплекс“ — официално КК „Старплекс“ щеше да струва милиарди. И колко граждани на Общността загинаха! Колко точно — това ще се изясни при следствието... изключително неприятна дума.

Една погрешна политика... или дори междузвездна война можеше да помрачи всички невероятни открития, които бяха направили, включително първия контакт с дарматците.

Кийт натисна стартовия ключ. През стъкло-стоманените стени на корпуса се чу тракане и капсулата се отдели от дока за акостиране. Целият полет беше програмиран в компютъра на летателния апарат: напускане на „Старплекс“, пътуване до системата на Тау Кит и акостиране в един от доковете на космическата станция на Обединените нации Гранд Сентръл, която контролираше трафика през най-близкия до Земята портал.

И понеже пътуването беше предварително програмирано, Кийт не трябваше да прави нищо и можеше спокойно да размишлява върху всичко, което се беше случило.

Навремето не го беше оценил, но само по себе си то беше истинско чудо. Прекосването на половин галактика само за един миг беше станало ежедневиe. Когато преди осемнадесет години Кийт откри мрежата от портали — огромна система от очевидно изкуствено създадени космически тунели, които пронизваха галактиката и позволяваха мигновено прехвърляне от една точка в друга нейното значение не беше напълно разбрано, но още тогава Кийт я нарече магия. В крайна сметка преди двадесет години всички ресурси на Земята бяха изразходвани за създаване на колонията Ню Бейджин на Тау Кит IV, на 11,8 светлинни години от Слънцето и Ню

Ню Йорк на Епсилон Индийска птица III; на 11,2 светлинни години. И сега хората редовно прескачаха от единия край на галактиката до другия.

И не само хората. Макар че човечеството не можеше да намери строителите на портали, в Млечния път съществуваха и други интелигентни същества, в това число уалдахудийците и ибийците, които преди единадесет години заедно с хората и делфините създадоха Общността на планетите.

Капсулата на Кийт достигна края на дванадесети док и излезе в открития космос. Тя представляваше прозрачен балон, конструиран да поддържа човешки живот няколко часа. През средата ѝ минаваше дебела бяла лента с животоподдържаща апаратурни малки маневрени ракетни двигатели. Кийт се обърна и погледна към останалия зад него кораб майка.

Докът беше разположен в периферията на големия централен диск на „Старплекс“. С отдалечаването от кораба Кийт можеше да види свързаните един с друг модули — четири на горната страна на диска и четири на долната.

„Господи — помисли си Кийт докато гледаше към кораба. — Боже Господи.“

Прозорците на четирите долни модула бяха съвсем тъмни. Централният диск беше осеян с тънки като косъм лазерни обгаряния. Докато капсулата се движеше надолу през зеещата в диска кръгла дупка — широка колкото десет дока, Кийт видя звездите.

„Адски много да се плаща — отново си помисли той. — Адски много.“

Обърна се и се взря напред през прозрачните стени на капсулата. Отдавна се беше отказал да сканира небето за следи на портали. Те бяха почти невидими, безкрайно малки точки, докато нещо не се допреше до тях, както — Кийт погледна приборите на пулта — след четиридесет секунди щеше да стори това неговата капсула. Тогава порталите се раздуваха толкова много, че поглъщаха допрялото се до тях тяло.

Беше прекарал може би осем часа на Гранд Сентръл, достатъчно дълго да докладва на премиер-министъра Петра Кениата за нападението над „Старплекс“. Надяваше се Джаг и

Лонгботъл да са научили нещо за другия голям проблем, пред който бяха изправени.

Реактивните двигатели се включиха и капсулата полетя по сложна траектория. За да излезе от мрежата на същото място в Тау Кит, той трябваше да влезе в локалния портал отгоре и отзад. Капсулата промени курса си на подходящ ъгъл, звездите се преместиха и...

... и капсулата се докосна до точката. През прозрачния корпус Кийт видя над него да преминава огненопурпурният дисконтинуум между двата сектора, видя различни звездни полета: назад зловещата зелена светлина на региона, който напускаше, отпред розова мъглявина...

Мъглявина? Невъзможно. Не и на Тау Кит.

Капсулата завърши прехода. Нямаше никакво съмнение: беше излязъл на погрешно място. Красива, оцветена в розово мъглявина, подобна на изкълчена ръка с шест пръста, покриваше четири градуса от небосвода. Кийт се завъртя и огледа всички посоки. Познаваше добре съзвездията, които се виждаха от Тау Кит — леко деформирана версия на същите, гледани от Земята, включително Воловар със светлия Арктур. Тези звезди тук обаче му бяха непознати.

Побиха го тръпки. Върху мрежата от портали се появиха нови изходи, отвори се нови сектори от космоса. Очевидно това беше току-що възникнал портал, който позволяваше да се използват по-малки ъгли за достигане до Тау Кит.

„Не се паникьосвай“ — каза си Кийт. Можеше лесно да стигне до целта си. Просто трябваше отново да влезе в портала по малко по-различна траектория и да не се отклонява от математическия център на конуса от приемливи за станцията Гранд Сентръл ъгли.

И все пак... още един нов сектор! С него за последната година ставаха пет. „Господи — помисли си той, — жалко, че се наложи да използваме половината от запланувания втори «Старплекс» за части. Ако нещата продължават да се развиват така, ще ни трябва още един кораб майка за изследвания.“

Кийт провери рекордера на курса, за да е сигурен, че ще може да се върне на същото място. Уредите, изглежда, работеха идеално. Първата му мисъл беше да се опита да открие какво може да му

предложи този нов сектор, но капсулата бе предназначена само за краткотрайни пътувания през тунели. Освен това трябваше да присъствува на една среща — имплантираният часовник показваше, че му остават само четиридесет и пет минути. Той погледна контролното табло и зададе команда за друг преход. После провери настройките, които го бяха докарали на това място, и се намръщи. Беше дошъл от Тау Кит точно под необходимия ъгъл. Никога не беше чувал за портал, който да се окаже погрешен, но...

Погледна нагоре и видя звездния кораб.

Имаше форма на дракон с дълъг, подобен на серпантина централен корпус и огромни, изтеглени назад крила. Цялата конструкция беше заоблена и със загладени краища. По синята като яйце на червеношийка повърхност нямаше никакви подробности, никакви следи от заварки, прозорци, отвори. Не се виждаха и двигатели. Изглежда, самият кораб излъчваше светлина, защото наблизо нямаше звезди, които да го осветяват, и върху никоя част от повърхността му не падаше сянка. Преди да получи последните рани от битките Кийт смяташе „Старплекс“ за красив, но все пак той имаше вид на промишлено изделие и беше чисто функционален. Този приличаше на бижу.

Корабът дракон се движеше право към капсулата на Кийт. Данните от пулта показваха, че е дълъг почти километър. Кийт сграбчи джойстика на арматурното табло и се помъчи да излезе от траекторията на приближаващия се чуждоземен кораб, но драконът изведнъж спря на петдесет метра пред него.

Сърцето на Кийт се разбумка. Винаги когато се появи нов портал, първата работа на „Старплекс“ беше да потърси следи от интелекта, който беше минал през него първи и го бе активирал. Но сега в едноместната туристическа капсула той нямаше необходимата апаратура и компютърна мощност дори да направи опит за установяване на връзка.

Освен това, когато преди няколко секунди беше огледал небето, от кораба нямаше никаква следа. Всеки съд, който можеше да се движи толкова бързо, а след това да закове на място, трябваше да е продукт на висока технология. Кийт беше много затруднен. Нуждаеше се ако не от всичко на „Старплекс“, то поне от един от

дипломатическите съдове, които се намираха в доковете му. Той натисна бутона да включи двигателите и да се върне към тунела.

Нищо не се получи. Не... не беше съвсем вярно. Маневрените ракетни двигатели на неговата капсула работеха. И въпреки това тя изобщо не се движеше. Звездите бяха неподвижни като скали. Нещо го задържаеше, но ако беше тягов лъч, то той бе най-финият, който бе срещал и Туристическата капсула беше много крехка. При обикновен тягов лъч стъклено-металният корпус щеше да се спуска по шевове.

Кийт отново вдигна глава към красивия кораб и докато гледаше, отстрани на извитото му крило се появи док за акостиране. Не видя да се отваря люк. Отвора просто го нямаше и в следващата част от секундата се появи... кухня с кубична форма. Капсулата се движеше в посока противна на избраната от Кийт, приближаваше се към чуждоземния съд.

Сега вече Кийт се паникьоса. Да, той държеше да се установи първи контакт, но предпочиташе това да стане при равнопоставени условия. Освен това той имаше жена и искаше да се върне при нея, син в университета, живот, който желаше да продължи да води.

Докато капсулата влизаше в дока, Кийт видя как зад него се появи стена и изолира куба от космоса. Вътрешността беше осветена от шест страни. Сондата вероятно още се държеше от тягов лъч... никой не би оставил един придърпан вътре обект да се блъсне под действие на инерцията. Но той не виждаше откъде може да идва този лъч.

Сондата продължаваше да се движи и Кийт се опита да мисли рационално. Беше влязъл в портала под ъгъл, който трябваше да го отведе до Тау Кит. Не беше направил грешка. И въпреки това беше... беше отклонен тук...

Което означаваше, че онзи, който управлява този междузвезден дракон, знае за тунелите повече, отколкото знаеха расите на Общността:

И внезапно го осени мисълта.

Разбирането.

Ужасното разбиране.

Бе дошло времето да се плаща пътната такса.

1.

Откритието, че галактиката на Млечния път е пронизана от огромна мрежа изкуствени портали, които позволяват мигновени пътувания между звездните системи, беше като дар от боговете. Никой не знаеше кой ги е построил, нито с каква цел. Силно развитата раса, която ги беше създала, не бе оставила никакви други следи за своето съществуване.

Направените посредством хиперкосмически телескопи сканирания показаха, че в галактиката има четири милиарда изхода от портали — приблизително по един на всеки сто звезди. В хиперпространството порталите се откриваха лесно: всеки беше обграден с видима сфера от въртящи се в орбита тахиони^[1]. Но от всички тези портали само две дузини, изглежда, бяха активни. Другите очевидно съществуваха, но минаването през тях, изглежда, беше невъзможно.

Най-близкият до Земята портал беше в облака на Оорт на Тау Кит. През него корабите можеха да скачат седемдесет хиляди светлинни години до Реболо, родината на уалдахудийците. Или петдесет и три хиляди светлинни години до света Флатланд, населяван от странната раса на ибийците. Но порталът, който извеждаше близко до Полярната звезда например, само на осемстотин светлинни години, беше недостъпен. Подобно на почти всички други той беше латентен.

Един портал не можеше да работи като изход за пристигащи от друг портал кораби, ако преди това не е бил използван като локален вход. Поради това порталът на Тау Кит не можеше да се използва като изход за други раси, докато Обединените нации преди осемнадесет години, още през 2076-а, не изпратиха през него една сонда. Три седмици по-късно през същия портал се появи кораб... и неочаквано се оказа, че хората и делфините не са сами.

Мнозина смятаха, че порталите са проектирани така, че секторите от галактиката да са защитени, докато поне една раса в тях не достигне технологическа зрялост. Други, изхождайки от начина, по

който бяха активирани някои портали, твърдяха, че двата интелигентни вида на Земята, хомо сапиенс и турископс трукатус, са първите раси в галактиката, достигнали до това ниво.

През следващата година на Тау Кит и близко до Реболо пристигнаха кораби от света на ибийците... и скоро четирите раси се споразумяха и изградиха експериментален съюз, който нарекоха Общност на планетите.

С цел да разширят използваемата част портали от мрежата преди седемнадесет години от една планета пуснаха тридесет бумеранга. Всяка една от сондите полетя с максималната хиперскорост — двадесет и два пъти по-голяма от скоростта на светлината — към откритите по тахионните корони латентни портали. При пристигане бумерангът се гмуркаше през портала, връщаше се обратно и порталът ставаше годен за използване.

Бумерангите бяха достигнали двадесет и един портала в радиус от 375 светлинни години от една или друга от трите планети. Първоначално тези сектори бяха използвани от малки кораби. Но Общността разбра, че е необходимо по-радикално решение: гигантски кораб майка, от който да излитат изследователски сонди. Този кораб можеше да служи не само като изследователска база при началното изследване на нови сектори, но при нужда да действа и като посолство на Общността. От един огромен звезден кораб можеха не само да се извършват астрономически изследвания, но и да се изпълняват задачи за установяване на първи контакт.

И така преди година, през 2093-та, беше пуснат „Старплекс“. Финансиран от трите планети и построен в орбиталните корабостроителници на Реболо, той беше най-големият съд, строен някога от расите на Общността: 290 метра в най-широката си точка, със седемдесет палуби, с общ обем 3,1 милиона кубически метра и екипаж хиляди същества плюс петдесет и четири малки спомагателни кораба с различни конструкции.

В момента „Старплекс“ беше на 368 светлинни години право на юг от Флатланд и изследваше околностите на неотдавна активиран портал. Най-близката звезда беше субгигантска от клас „F“, на четвърт светлинна година от кораба. Тя беше заобиколена от четири астероидни пояса, но без планети. Досега експедицията протичаше без никакви вълнуващи преживявания — нищо астрономически

забележително, никакви чуждоземни радиосигнали. Екипажът на „Старплекс“ привършваше с изследванията. След седем дни друг бумеранг щеше да достигне до набелязания като цел портал, разположен на 376 светлинни години от Реболо. Следващата планова задача на „Старплекс“ беше да изследва този сектор.

Всичко изглеждаше спокойно, докато...

— Лансинг, чуй ме.

Кийт Лансинг спря в студения коридор, въздъхна и разтри слепоочията си. Непреведен гласът на Джаг звучеше като кучешки лай, смесен със съскалия и ръмжене. Преведен — със старомоден бруклински акцент — не беше много по-добър: груб, остър, неприятен.

— Какво има, Джаг?

— Разпределението на ресурсите на борда на „Старплекс“ — излая съществото — е неправилно... и ти си виновен за това. Преди да тръгнем за следващия портал искам то да се коригира. Ти непрекъснато съкращаваш секцията по физика и отдаваш предпочитания на гериатрията.

Джаг беше уалдахудиец, рунтаво, приличащо на прасе същество с шест крайника. След края на последната ледникова епоха на Реболо полярните шапки се разтопили, водата заляла голяма част от сушата, образували се множество реки. Предците на уалдахудийците се адаптирали към полуводния начин на живот, телата им развили добра топлинна изолация — слой тлъстина, покрита с кафява козина, предпазваща ги от студа на речните води, в които живеели. Кийт пое дълбоко дъх и погледна Джаг. „Не забравяй, че той е чуждоземно същество. С различен начин на мислене, различни маниери.“ Опитва се да запази спокойствие.

— Обвинението ти не е основателно.

Последва нов кучешки лай.

— Ти имаш специално отношение към гериатрията, защото твоята съпруга оглавява тази секция.

Кийт се усмихна, макар вътрешно да кипеше от гняв.

— Риса понякога твърди обратното — че не й отделям достатъчно ресурси и че отклонявам повече средства за теб.

— Тя те манипулира, Лансинг. Тя... каква е човешката метафора? Тя те върти на малкия си пръст.

Кийт си помисли дали да не му покаже друг пръст, после си помисли: „Всички уалдахудийци са такива. Цял свят от каращи се, спорещи прасета.“

— Какво точно искаш, Джаг? — Постара се умората да не проличи в гласа му.

Уалдахудиецът вдигна горната си лява ръка и започна да брои на рошавите ѝ космати пръсти с дясната горна.

— Още две изследователски сонди за секцията „Физически науки“. Допълнителна банка на централния компютър специално за астрофизика. И още двадесет души персонал.

— Невъзможно е да получиш още персонал — каза Кийт. — Нямаме помещения с естествена среда, в които да ги настаним. За другите ти искания ще видя какво мога да направя. — Той помълча малко, после добави: — Но те уверявам, Джаг, в бъдеще ще откриеш, че се навивам по-лесно, ако не се опитваш да въвлечеш в разговора личния ми живот.

Джаг грубо излая.

— Известно ми е! — каза преведеният глас — Ти вземаш решения, основани на лични чувства, не на силата на аргумента. Ти си съвсем неподходящ за директорския пост.

Кийт отново се ядоса. Опита да се успокои и затвори очи с надежда да извика някой спокоен образ. Очакваше да види лицето на жена си, но вместо него в съзнанието му изплува споменът за една азиатска красавица, цели двайсет години по-млада от Риса... и от това се ядоса още повече, вече на себе си. Отвори очи.

— Не ме интересува дали ти одобряваш избора ми като директор на „Старплекс“, или не. Факт е, че аз съм директор и ще бъда такъв още три години. А дори ако по някакъв начин успееш да направиш да ме сменят преди да е изтекъл моят мандат, приетият принцип за ротация изисква постът да се заеме от друг човек. Ако се отървеш от мен... или ако аз напусна, защото ми е писнало от теб... все пак ще трябва да изпълняваш нарежданията на човек. А някои от нас никак не ви харесват... — Успя да спре преди да каже: „проклети прасета“.

— Твоето отношение не ти прави чест, Лансинг. Искам ресурсите не за себе си, а за успеха на нашата експедиция.

Кийт отново въздъхна. Вече остаряваше за този пост.

— Няма да споря повече, Джаг. Ще обмисля искането ти.

Четири квадратни ноздри на уалдахудиеца пламнаха.

— Учудвам се — каза Джаг — как на кралица Трат някога ѝ е минало през ума, че можем да работим с хора. — Той се завъртя на черните си копита и без да добави нещо, тръгна по коридора. Кийт направи няколко дихателни упражнения за успокояване, после тръгна към асансьорната площадка.

Кийт Лансинг и жена му Риса Сервантес живееха в стандартен апартамент на борда на „Старплекс“: дневна под форма на буквата Г, спалня, малък кабинет с две бюра, баня със санитарна арматура за хора и друга с арматура за останалите видове. Нямаше кухня, но Кийт, който обичаше да готви, беше приспособил една малка печка, така че да може да си чеше крастата.

Риса, изглежда, се беше върнала няколко минути преди него. Беше гола — очевидно се приготвяше за обедния душ.

— Здравей, Честъртън — каза тя и се усмихна. Миг след това усмивката ѝ помръкна: беше видяла напрегнатото му лице, бръчките по челото, отпуснатата уста.

— Какво има?

Кийт седна на дивана и погледна таблото за хвърляне на стрелички, което Риса беше закачила на една стена. Трите стрелички бяха скупчени върху лентата с утрояване на точките. Риса беше шампион на кораба.

— Отново спор с Джаг — каза Кийт.

— Такъв си е той — кимна Риса. — Всички са такива.

На едната стена имаше голям истински прозорец, през който се виждаше звездното небе — най-ярко светеше намиращата се наблизко звезда клас „F“. На другите две стени можеха да се проектират холограми. Кийт беше от Калгари, Алберта. Риса бе от Испания. На едната стена имаше холограма на хранваното от ледник езеро Луиз, зад което се извисяваха блестящи канадски планини, а на другата — изглед от центъра на Мадрид с неговата пленителна смесица от архитектурни стилове от шестнадесето и двадесет и първо столетие.

— Мислех, че вече си се прибрал — каза Риса. — Чаках те да се изкъпем заедно. — Кийт беше приятно изненадан. Когато преди почти двадесет години се бяха оженили, често се къпеха заедно, но с годините бяха изоставили този навик. Необходимостта два пъти дневно да вземат душ, за да отмият миризмата на човешко тяло, която уалдахудийците намираха за непоносима, беше превърнала ритуала на къпането в досадно задължение, но може би приближаващата годишнина от сватбата беше направила Риса по-романтична от обикновено.

Кийт се усмихна и започна да се съблича. Риса влезе в главната баня и пусна водата. „Старплекс“ беше съвсем различен от корабите от младостта на Кийт, като „Лестър Б. Пирсън“, с който се беше завърнал след първия контакт с уалдахудийците. През онези дни той се задоволяваше с ултразвуково къпане. Трябваше да признае голямото удобство от миниатюрния океан на кораба.

Последва Риса в банята. Тя беше под душа и мокреше дългата си черна кора. Направи му място и Кийт се отърка в нея, наслаждавайки се на допира на мокрото ѝ тяло. Самият той вече беше изгубил половината от косата си, а останалата подстригваше късо. Започна енергично да се сапунисва, опитвайки се да разсее раздразнението от срещата с Джаг.

После изтри гърба на Риса, а тя на свой ред изтри неговия. Изплакнаха се и спряха водата. Ако не беше ядосан, може би щяха да се любят, но...

По дяволите!

Той започна да се бърше.

— Мразя това — каза Кийт.

Риса кимна.

— Зная.

— Не искам да кажа, че мразя Джаг... наистина не го мразя. Мразя... мразя себе си. Мразя да се чувствам като лицемер. — Той прекара кърпата по гърба си. — Знам, че уалдахудийците са различни. Много добре го знам и се опитвам да го приема. Но... Господи, мразя се, че дори мисля за това... те са си такива. Неприятни, вечно опониращи, агресивни. Не познавам нито един, който да прави изключение. — Той напръска мишниците си с дезодорант. — Самата идея да мисля, че зная за някого всичко само защото ми е известно към

коя раса принадлежи, е отвратителна... това е единственото, срещу което съм възпитаван да се боря. А сега установявам, че го правя и денем, и нощем. — Той въздъхна. — Уалдахудиец. Прасе. В ума ми тези два термина са равнозначни.

Риса свърши с бърсането, облече бежова блуза с дълъг ръкав и обу нови пликчета.

— Знаеш, че те мислят същото за нас. И че всички хора са слаби и нерешителни. И че нямат *корбаядин*.

Кийт се усмихна и посочи слабините си.

— Вярно, нямаме си. Аз имам само две вместо четири, но и те ми вършат добра работа. — Той взе от гардероба чисти боксерки и кафяви панталони и се обу, после продължи: — Все пак фактът, че те също обобщават, не прави мнението им по-добро. — Той въздъхна. — С делфините не е така.

— Делфините са различни — съгласи се Риса, докато обуваше червените си панталони. — Всъщност може би това е ключът. Те са толкова различни от нас, че ние можем да се наслаждаваме на тези различия. А проблемът с уалдахудийците е, че имаме много общо с тях.

Тя отиде при тоалетната си масичка. Не си сложи грим — естественият вид беше обичаен стил и за мъже, и за жени — но си сложи две диамантени обеци всяка с големината на малък грозд. С вноса на евтини диаманти от Реболо цената на естествените бижута бе паднала, но тяхната красота си оставаше ненадмината.

Кийт също свърши с обличането: сложи си синтетична тъмнокафява риза рибена кост и бежова вълнена жилетка — едно от първите неща, които бяха изхвърлени като ненужен товар, бяха саката и вратовръзките за мъжете. Вече не се носеха дори при официални срещи. С въвеждането на четиридневната, а след това и на тридневната работна седмица на Земята разликата в облеклото в офиса и през свободното време бе изчезнала.

Погледна Риса. Беше красива... четиридесет и четири годишна и все още красива. Може би трябваше да се любят. Какво от това, че току-що се бяха облекли? Освен това онези налудничави мисли за...

Интерфонът иззвъня.

— Карендотър търси Лансинг.

Говорим за вълка, а вълкът в кошарата. Кийт вдигна глава и каза:

— Кийт слуша. Какво има?

От високоговорителя на стената прозвуча мелодичният глас на Лиан Карендотър.

— Кийт... фантастични новини! Току-що се получи съобщение от АТХП. Появил се е нов портал.

Кийт повдигна вежди.

— Да не би бумерангът да е достигнал Реболо 376А по-рано?

Понякога се случваха такива работи. Преценяването на разстоянията в междузвездното пространство не беше лесно.

— Не. Това е *различен* портал. Появил се е защото нещо... или, ако имаме късмет, *някой*... е преминал през него локално.

— Случило ли се е нещо неочаквано на някой от порталите на нашата планета?

— Още не е — отговори Лиан все така развълнувана. — Появата на този открихме само защото един товарен модул по погрешка се е насочил към него.

— Отзови всички сондажни кораби — нареди веднага Кийт. — Извикай Джаг в командната зала. Всички станции да се приготвят за първоначален контакт.

После бързо изскочи в коридора. Риса го последва.

[1] Теоретична частица по-малка от атома с имагинерна маса, но реална енергия, която се движи със скорост по-голяма от скоростта на светлината. — Б.пр. ↑

ДРАКОН БЕТА

Кийт Лансинг огледа дока на странния чуждоземен кораб. Също като всичко останало и тази част беше безлична. Никакви заварки, никаква апаратура, нищо не нарушаваше правилната форма на шестте блестящи стени.

Когато навремето откриха порталите, пресата охотно подмяташе поговорката отпреди едно столетие, приписвана на Артър Кларк: „Всяка достатъчно развита технология е неразличима от магията“.

Порталите бяха магия.

Магия беше, и този красив звезден кораб, който се движеше в очевидно противоречие със законите на Нютон.

Кийт пое дълбоко дъх. Знаеше какво ще се случи, чувстваше го с мозъка на костите си. Щеше да се срещне със строителите на порталите.

Траекторията, по която се движеше капсулата, се изви леко надолу и сондата кацна върху плоската долна повърхност на дока. Кийт почувства, че теглото му се връща. То продължи бавно да нараства и той седна на пода. Гравитацията нарастваше все повече и повече, достигна стандартната стойност за борда на „Старплекс“ и продължи да расте. Кийт се бореше с обхваналата го паника, че може да бъде смачкан на желе.

Накрая обаче нарастването престана и Кийт разбра, че гравитацията е точно колкото в неговата кабина на борда на кораба, девет процента по-висока от стандартната стойност на Общността, но равна на земната на морското равнище.

И тогава изведнъж...

Всичко около него беше... беше познато.

Беше Земята.

Беше на широка поляна в смесена гора. Кленове и смърчове се извисяваха към небесна синева, каквато нямаше на никоя друга планета. Слънчевата светлина имаше същия цвят като на Сол...

отговаряща на светлината на антиносталгичните лампи, които двамата с Риса бяха инсталирали в апартамента си на „Старплекс“. Отдясно се виждаше езеро, покрито с водни лилии, по краищата му се издигаше тръстика. Над главата му летеше ято от... няма грешка... канадски гъски и... да, сякаш за да разсее окончателно всякакви съмнения, кръглата дневна луна, на която се виждаше Морето на спокойствието и отдясно на него — кръгът на Морето на бурите.

Илюзия, разбира се. Виртуална реалност. За да се чувства у дома. Може би те можеха да четат мислите му или пък вече са контактували с други изследователи от Земята.

Туристическата сонда нямаше сложни сензори. В дока обаче имаше въздух. Той чуваше... Господи, той чуваше щурци и жаби, и, да, настойчивите призови на гмурец. И всички тези звуци предадени през корпуса от въздуха отвън. Нямаше начин да вземе проба, но това сто на сто бе сместа от газове, която хората дишаха и наричаха въздух.

И все пак той се колебаеше. Пътуването до Тау Кит би трябвало да е леко и преди да излети Кит дори не си беше направил труда да провери дали в аварийното шкафче има скафандър.

Но това очевидно беше покана... покана за установяване на първи контакт. А „Старплекс“ беше създаден точно с такава цел. Кит натисна бутоните, отблокиращи съединенията, които не позволяваха на задната врата да се отвори, когато сондата не беше скачена към скоба за достъп. Стъклено-металният панел се плъзна нагоре към покрива.

Кит предпазливо пое дъх.

И кихна.

„Божичко! Цветен прашец. Тези наистина са добри.“

Отново подуши и усети аромата на неща, които беше мирисал на Земята. Горски цветя и трева, и мокро дърво, и хиляди други неща. Излезе от сондата.

Бяха помислили за всичко... всичко беше пресъздадено съвършено. Ах, той дори видя отпечатъци на стъпки в меката почва, което липсваше и в най-добрата симулация на виртуална реалност, почувства структурата на почвата през подметките на обувките си, усети как тя поддава при всяка стъпка, възприе еластичността на тревата под крака си, остротата на камъка... Беше съвършено.

А може би се беше върнал на Земята? Може би строителите на портали знаеха как да се пресече Космосът за части от секундата? Може би всичко това беше реалност, може би си беше у дома...

Но в дока нямаше втори портал, нямаше я и виолетовата светлина на радиацията на Содерстром. И освен това, ако беше на Земята, къде бяха намерили такава добре запазена природа? Той отново погледна небето, търсейки да види самолет или кондензирана следа от совалка.

И все пак... кихането означаваше, че те фактически са произвели алергенни молекули или са манипулирали ума му много прецизно. Неочаквано гърлото му се стегна. Зоопарк! Проклет зоопарк и той беше животински вид в него. Беше хванат, беше пленник. Обърна се, готов да се втурне към сондата, и видя стъкления човек.

— Здравей, Кийт — поздрави го човекът. Цялото му тяло беше прозрачно, направено от съвършен кристал, който се огъваше, когато човекът се движеше. Прозрачен кристал, съвсем леко оцветен в светло морскосиньо.

Няколко секунди Кийт не каза нищо: Ударите на сърцето му бяха заглушени от звуците на природата.

— Вие знаете кой съм аз? — промълви най-сетне той.

— Нещо такова — отвърна стъкленият човек. Гласът му беше мъжки, дълбок. Тялото му, почти хуманоидно, беше стилизирано като на манекен от моден магазин. Главата му беше безлична, с яйцевидна форма. Ръцете и краката, макар да изглеждаха пропорционални, бяха гладки, без никаква видима мускулатура. Коремът и гърдите бяха плоски, прозрачният полов орган между краката бе опростен, с форма на ракета.

Кийт гледаше стъкления човек и се чудеше какво да направи. Накрая, обхванат от непоносимо желание да разбере какво е собственото му положение, попита:

— Мога ли да си тръгна?

— Можеш — отвърна стъкленият човек и разпери прозрачните си ръце. — Веднага щом пожелаеш. Сондата ти е готова и те очаква. — На простата яйцевидна глава нямаше никаква следа от отвор за говорене, но звуците наистина излизаха от нея.

— Това... това не е ли зоопарк? — попита Кийт.

Чу се шум като от полъх на вятър... стъклен смях.

— Не.

— И аз не съм затворник?

Отново се чу полъх.

— Не. Ти си... „гост“, е точната дума. Ти си мой гост.

— Как можете да говорите английски?

— Всъщност не мога, разбира се. Моята, изчислителна машина превежда думите ми.

— Вие ли направихте порталите?

— Какво да съм направил?

— Порталите. Междузвездните тунели, звездните портали... или както ги наричате.

— Портали — каза стъкленият човек и кимна. Добро име. Да, ние ги направихме.

Пулсът на Кийт са повиши.

— За какво съм ви?

Отново се чу същият полъх.

— Ти, изглежда, говориш доста предпазливо, Кийт. Няма ли стандартна реч за установяване на първи контакт? Или е много рано за това?

Много рано?

— Прав сте. — Кийт преглътна тежко. — Аз, Т. К. Лансинг, директор на изследователския кораб „Старплекс“, поднасям дружески поздрав от Общността на планетите — мирно сдружение на четири интелигентни раси от три различни планети.

— О, така е по-добре. Благодаря.

Кийт се мъчеше да възприеме всичко видяно: прозрачния хуманоид, пресъздадената гора, красивия звезден кораб, отклоняването на неговата сонда.

— Все още искам да зная какво желаете от мен — каза найсетне той.

Стъкленият човек наклони безличната си глава към Кийт.

— С риск да ти прозвучи много мелодраматично ще ти кажа, че съдбата на Вселената е под въпрос.

Кийт примигна.

— И още нещо — допълни стъкленият човек. — Искам да ти задам няколко въпроса. Защото, разбираш ли, Кийт Лансинг, ти държиш не само ключа на бъдещето, но също и на миналото.

2.

Нов сектор от Космоса... и то такъв, който се е отворил неочаквано. Кийт и Риса забързаха към командната зала. Влязоха през страничната врата на левия борд... което означаваше, че Кийт трябваше да мине покрай Лиан Карендотър. Умна (магистър по електроинженерство от Масачузетския технологически институт), красива (пищни азиатски черти, грамада от платинена коса, прибрана със златни шноли) и млада, Лиан беше дошла на „Старплекс“ само преди месец и половина след забележително добра работа като главен инженер на голям търговски хиперлайнер. Сега се усмихна на Кийт — блестяща супернова усмивка. Пулсът му се ускори.

Командната зала на „Старплекс“ изглеждаше като без стени, под или таван, защото беше обгърната от сферична холограма и работните станции сякаш плуваха сред звездите. Всъщност залата беше правоъгълна с врата на всяка стена, но вратите не се виждаха, изгубени сред космическия пейзаж. Когато се плъзгаха настрана, сякаш самият космос се отваряше и откриваше коридорите зад тях. Видимо увиснали във въздуха, но всъщност прикачени към невидимите стени точно над вратите, имаше три светещи часовника, показващи времето на всяка от трите планети на Общността.

Кийт и Риса забързаха към работните си станции. Изглеждаха сякаш тичат в космоса.

Работните станции в контролната зала бяха разположени в две редици по три. Директорската беше в средата на втората редица. Първата редица беше постоянно заета. Станциите на задната се използваха само при необходимост — Джаг, Кийт и Риса имаха отделни кабинети, където вършеха по-голяма част от работата си. Диаграмата на един от мониторите на Кийт показваше по всяко време дежурните на станциите. В момента на предната редица беше стандартният екип на смяна „Алфа“.

Вътрешни операции	Навигация	Външни операции

Лиан Карендотър	Торалд Магнор	Ромбъс
Физическа	Директор	Геронтология и гериатрия
Джаг Кандаро ем- Пелш	Кийт Лансинг	Клариса Сервантес

Завеждащата „Вътрешни операции“ отговаряше за всички дейности на борда, включително техническите. В другата страна на залата беше завеждащият „Външни операции“, който контролираше доковете и операциите, извършвани от петдесет и четирите кораба, подслонени в тях. Отляво на Кийт се намираше работната станция на Джаг, ръководител на Физическата секция. Отдясно беше Риса, ръководител на секция „Геронтология“.

Тъй като по-голямата част от изследванията по физика се провеждаха на борда на кораба, беше целесъобразно работната станция „Вътрешни операции“ да бъде пред станция „Физически науки“. Така Лиан можеше да обърне стола си или да завърти работната си станция около въртящата се конзола и директно да провежда консултации с Джаг. Също така, тъй като по-голяма част от работата по геронтология се извършваше извън кораба майка, Ромбъс от „Външни операции“ можеше лесно да се консултира с Риса (макар че като ибиец той имаше зрение 360 градуса и не трябваше да се обръща, за да я види).

За да бъде общуването още по-лесно, над пултовете на Джаг, Кийт и Риса плуваха в реално време десетсантиметрови холограми на главите на Лиан и Тор плюс в цял ръст на Ромбъс. Над работните станции на тези от първата редица плуваха холограми на главите на колегите им от задната редица.

От двете страни на залата имаше по един голям басейн с морска вода, покрит със силово поле против разплискване. Всяка от работните станции можеше да прехвърля своите функции на делфините в някой от двата басейна. Зад работните станции имаше редица от девет полифункционални стола за публика.

През дясната врата влезе Джаг. Кийт наблюдаваше как уалдахудиецът пресича звездното поле: тумбестите му криви крака правеха малки крачки, четирите ръце висяха като вдървени от двете

страни на тялото. Облеклото на Джаг се състоеше от няколко функционални части, включващи колан с торбички и една лента през горното ляво рамо с джобове на нея. Проклетото същество беше практически голо с изключение на дебелината си козина, докато Кийт въпреки дрехите зъзнеше от студ. На общата част на кораба се поддържа температура петнадесет градуса по Целзий, еквивалентна на летните горещини по пладнe на Реболо. Кийт почти очакваше да види дъха си във въздуха.

Джаг седна. Екраните на мониторите пред него се конфигурираха и височината им стана два пъти по-голяма от широчината. Джаг можеше да гледа едновременно два монитора: единия с вертикално разположените едно над друго леви очи, другия — с вертикално разположения десен чифт. Мозъкът на уалдахудиеца беше от два дяла като при хората, но всяко от полукълбата можеше да обработва отделен стереоскопичен, образ.

Върху лицето на Джаг липсваше каквото и да било изражение... не че Кийт беше добър в разгадаването на израженията на уалдахудийците. Техният спор в коридора преди час очевидно не беше оставил никаква следа. „Разбира се, че трябва да е така — помисли си Кийт. — Просто обикновен делови спор.“

Той поклати глава и се обърна. Торалд Магнор — на навигационната станция — беше истински великан, около петдесетгодишен, с огненочервена брада. Ергономичният му стол беше смъкнат докрай, а пултът бе вдигнат възможно най-високо, за да му е удобно. Ромбъс, както всички ибийци, приличаше на каменен стол с колела и пъпеш на седалката.

Един от мониторите на Кийт вече показваше получените от АТХП — астрофизическия телескоп за хиперпространство на Общността — данни за новоактивирания портал. Изходът от портала беше в ръкава Персей на около деветдесет светлинни години от сегашното им местоположение. И това беше всичко, което се знаеше, освен факта, че съвсем наскоро някой бе преминал през него и го бе активирал. Какво беше преминалото нещо и къде беше отишло можеше само да се гадае.

— Привет на всички — поздрави Кийт. — Ще започнем със стандартната сонда клас „Алфа“. Тор, премести ни на двадесет километра от портала.

— Дай ми две секунди, шефе — каза Тор. Кийт виждаше едновременно лицето на миниатюрната холограма и задната страна на реалната глава на Тор в станцията пред него. Лицето му беше голямо и грубо, брадата и косата — дълги и гъсти. Веднъж в апартамента на Тор на кораба Кийт беше видял викингски шлем. Щеше много да му подхожда. — В момента акостира един сондажен кораб.

Миг по-късно върху сензорната мрежа на Ромбъс лумнаха светлини.

— Приятно ми е да ви съобщя, че „Марк Гарно“ е швартован на осми док — прозвуча в ухото на Кийт глад с британски акцент. По взаимно споразумение гласовете на уалдахудийците се превеждаха на английски с остарял нюйоркски акцент, а на ибийците — с британски. Тъй като всички преведени гласове идваха до имплантирания микрофон от един и същи източник, това улесняваше откриването на говорещия.

— Готово, шефе — каза Тор. — Тръгваме. — Кийт видя пред себе си огромните ръце на Тор да натискат различни бутони. Звездното поле в командната зала започна да се оттегля. След минутка звездите отново престанаха да се движат. — Както нареди, шефе — каза Тор. — Двадесет хиляди метра от портала.

— Благодаря — каза Кийт. — Ромбъс, пусни сондата, моля.

Приличните на въжета пипала на Ромбъс се плъзнаха по пулта, сякаш да го принуди да се подчини. Сензорната му мрежа засвети.

— С най-голямо удоволствие.

На мониторите на Кийт се появи скица на сондата; сребърен цилиндър четири метра дълъг и един метър в диаметър, повърхността му осеяна с камери, сензори, лещи и плочи с прибори със зарядна връзка. Сондата имаше само реактивна тяга с четири групи конусни сопла. Хипердвигателят беше много скъп и поради, риска сондата да не се върне не беше монтиран.

Сондата беше ускорена в ускорител на маса на един от горните модули с естествена среда на „Старплекс“. Щом излезе в Космоса, персоналът в командната зала видя в заобикалящата го холографска сфера светлината на нейните ракетни двигатели. Сондата се въртеше около надлъжната си ос, така че всеки от инструментите ѝ да обхваща цялата небесна панорама.

Нямаше видима цел за сондата... най-малкото още не. Но нейният курс беше така изчислен, че да влезе в портала точно под определения от АТХП ъгъл. И тогава сондата сякаш изчезна, тънък пръстен от виолетов огън я погълна.

— Преминаването през портала нормално — докладва Ромбъс със своите ниски оксфордски тонове.

И после започна чакането. Всеки проявяваше обхваналото го напрежение по различен начин. Лиан във „Вътрешни операции“ барабанеше с лакираните си нокти по края на своя пулт. Светлините върху мрежата на Ромбъс припламваха произволно... не разбираема пиктограмата просто израз на душевно вълнение. Джаг беше с настръхнала козина и триеше зъбните си плочи една о друга, от което се получаваше скърцащ звук като при писане с тебешир по черна дъска. Кийт стана и се заразхожда. Риса подреждаше файлове в компютъра си. Само невъзмутимият Торалд Магнор изглеждаше спокоен. Облегнат назад в стола, сложил ръце зад оранжевата си буйна, дълга коса той полюшваше огромните си крака.

Въпреки безразличието на Тор имаше основание за безпокойство. Преди десет години един пуснат от Тау Кит бумеранг беше достигнал целта си — латентен портал близо до звездата Теджат Постериор клас „МЗ“ в съзвездието Близнаци. Този бумеранг никога не се върна на Тау Кит. Вместо това по времето, когато трябваше да се върне, от портала на Реболо изхвърча гладка метална топка. Анализът показва, че топката представлява останки от сондата след като някакъв процес е разкъсал молекулярните връзки в нейната структура.

Думата „процес“ беше произволно избрана за съобщението пред обществеността, но мнозина смятаха, че това не може да е резултат от никакъв природен процес дори ако изходът от портала Теджат Постериор е бил в ядрото на някой звезда. Хипотетичните същества, отговорни за това бяха наречени „сламъри“^[1], защото бяха затръшвали вратата пред колективното лице на Общността.

Към Теджат Постериор беше изпратена нова силно екранирана хиперкосмическа сонда (изстреляна достатъчно далеч от всяка от планетите на Общността), но щяха да минат две години преди тя да пристигне до портала. Дотогава щеше да си остане загадката за сламърите... и страхът, че те могат да се спотайват зад други портали.

— С чувство на облекчение докладвам за тахионен импулс — съобщи Ромбъс.

Кийт въздъхна. До този момент не беше забелязал, че е спрял дъха си. Тахионният импулс означаваше, че нещо идва през портала. Че сондата се връща. Всички наблюдаваха как порталът нараства от безкрайно малка точка до виолетова окръжност с диаметър един метър, два метра... Цилиндричната сонда мина през портала, направи със собствена тяга необходимите маневри към „Старплекс“, което означаваше, че вътрешната ѝ електроника е непокътната, плъзна се през тръбата за изстрелване и зае мястото си на стоянката. После включиха конекторите и прехвърлиха данните във ФАНТОМ, централния компютър на „Старплекс“.

— Дай да видим — каза Кийт и Ромбъс смени сферичната холограма на пространството извън „Старплекс“ с онова, което беше видяла сондата от другата страна на портала. Отначало беше обикновено космическо пространство с най-различни съзвездия. Чу се разочаровано мърморене. Всички се надяваха, че отвъд има кораб... кораб на расата, активирала портала.

Джъг стана и се изправи пред двете редици работни станции. Завъртя се на копитата си, разгледа различните части на холограмата и после започна да обяснява онова, което, се виждаше на нея.

— Изглежда като нормално междузвездно пространство — каза гласът с бруклински акцент почти едновременно с кучешкия лай. — Точно както може да се очаква за ръкава Персей... голям брой сини звезди, разположени не много плътно. — Той спря и посочи. — Виждате ли тази светлинна лента? Ние сме във вътрешния край на ръкава Персей, с поглед назад към ръкава Орион. Оттук не се виждат нито Галат, нито Хотспот, но с телескоп може би ще можем да видим Сол.

Джъг се понесе в кръг из командната зала, черните му копита удряха по невидимия под.

— Единственият обект, който изглежда достатъчно ярък, за да бъде звезда с някакво значение, е онзи там. — Той посочи една синьо-бяла точка, която наистина беше по-ярка от всички други. — Все пак на нея няма никаква следа от видим диск, така че в момента тя е на няколко милиарда километра от нас. Разбира се, щом преминем през портала, ние можем да използваме две сонди, за да направим тестове

за паралакс на достатъчно широка основа и да разберем на какво разстояние е от нас. Според мен обикновено звездите клас „А“ нямат обитаеми планети, но тази изглежда толкова добра, колкото и всяка друга за издирване на онзи, който е активирал този изход.

— Мислиш ли, че е безопасно да минем през него? — попита Кийт.

Уалдахудиецът се обърна към него, двойката леви очи премигна.

— Не личи да има някаква непосредствена опасност — отвърна той. — Искам да разгледам останалите данни от сондата, но изглежда, това просто е... обикновен космос.

— Чудесно. В такъв случай да пробваме...

— Момент. — Джаг се взря в част от холограмата над рамото на Кийт, тръгна към директора, после мина към столовете в галерията. — Момент — повтори Джаг. — Ромбъс, каква част холограмата е направена в реално време!

— Обидно ми е да призная, но възпроизвеждането на направения в реално време запис свърши преди две минути — отвърна ибиецът от пулта на секцията „Външни операции“. — Оттогава въртя непрекъснато един и същи запис.

Джаг отиде до стената на командната зала — което беше нещо като приближаване с няколко стъпки към далечна планина с надежда, че с това изгледът от нея ще се подобри — и се взря в тъмнината.

— Тази площ — каза той и описа с горната си лява ръка окръжност, обхващаща голяма част от звездното поле. — Тук има нещо необичайно... Ромбъс, включи на голяма скорост и пусни лентата да се върти непрекъснато.

— Готово — отвърна Ромбъс и пипалата му се пресегнаха към копчетата.

— Не може да бъде — каза Тор, който също се беше обърнал да гледа, и се надигна от стола си.

— Но е истина — каза Джаг.

— Какво е това? — попита Кийт.

— Виж сам — отвърна Джаг. — Погледни внимателно.

— Виждам само куп трепкащи звезди.

Джаг вдигна горните си рамене: уалдахудийски еквивалент на кимане в знак на съгласие.

— Точно така. Също като през ясна зимна нощ на твоята чудесна Земя, без съмнение. Само че — допълни той, — гледани От космоса, тези звезди не трепкат.

[1] Slam (англ.) — затръшвам. — Б.пр. ↑

ДРАКОН ГАМА

— Ти държиш — каза стъкленият човек — не само ключа към бъдещето, но и към миналото. — Думите му прокърнтяха като ехо в ума на Кийт. Той огледа дърветата, езерото, синьото небе. Добре, добре... Стъкленият човек беше казал, че не е в клетка, нито в зоопарк, че може да си тръгне когато поиска. И въпреки това той се чувстваше замаян. Може би всичко това беше прекалено много за възприемане наведнъж въпреки опита на стъкления човек да създаде позната среда. А може и усещането да беше последица от въздействие върху ума от страна на стъкления човек... Кийт все още подозираше, че има нещо такова. Във всеки случай, се почувства замаян, и реши да се отпусне на тревата. Отначало коленичи, но после зае по-удобно положение с проснати на една страна крака. Изненада се като видя върху панталона си петно от тревата.

Стъкленият човек седна на два метра от него в поза лотос.

— Ти се представи като Г. К. Лансинг.

Кийт кимна.

— Какво означава Г?

— Гилбърт.

— Гилбърт — каза стъкленият човек и кимна, сякаш това бе важно.

Кийт беше объркан.

— Всъщност към мен се обръщат с второто ми име: Кийт. — Той се засмя притеснено. — Вие също бихте постъпили така, ако малкото ви име беше Гилбърт.

— На колко години си? — полита стъкленият човек.

— На четиридесет и шест.

— На четиридесет и шест? Само на четиридесет и шест? — Тонът на съществуването беше странен... завистлив или объркан.

— Ами, да. На четиридесет и шест земни години. Малко ли са?

— Толкова млад — учуди се стъкленият човек.

Кийт повдигна вежди и си спомни за оплешивялото си теме.

— Кажу ми за твоята другарка — помоли стъкленият човек.
Кийт присви очи.

— Защо се интересувате точно от това?

Последва тих смях — като полъх на вятър.

— От всичко се интересувам.

— Но въпросите за моята другарка... сигурно има по-важни неща за изследване.

— За теб има ли по-важни неща?

Кийт помисли една секунда.

— Е... не. Не, предполагам, че няма.

— Тогава разкажи ми за... за нея.

— Какво за нея?

— Разкажи.

Кийт вдигна рамене.

— Казва се Риса. Съкратено от Клариса. Клариса Мария Сервантес. — Кийт се усмихна. — Последното име винаги ме кара да си мисля за дон Кихот.

— За кого?

— За дон Кихот. Човека от Ла Манча. Герой от романа на един писател — Сервантес. — Кийт замълча. — Сервантес ще ви хареса... той всъщност е написал книга за един стъклен човек. Във всеки случай дон Кихот е бил странствуващ рицар, заплел се в благородни постъпки, преследващ непостижими цели. Но...

— Но какво?

— Смешното е, че Риса нарича моите постъпки, „донкихотски“ — каза Кийт.

Стъкленият човек озадачено се потупа по главата и Кийт разбра, че не може да изведе прилагателното „донкихотски“ от „дон Кихот“.

— „Донкихотски“ означава подобно на дон Кихот — каза Кийт. — Означава да си мечтател, романтик, непрактичен... идеалист, склонен да се мъчи да оправи неправдите. — Той се засмя. — Разбира се, аз не се задоволявам с платоническа любов към Риса нито я гледам отдалеч, но предполагам, че проявявам склонност да се залавям с неща, които други биха отминали без внимание или дори не биха забелязали и... е...

Яйцевидната прозрачна глава леко се наклони.

— Да?

— Е — каза Кийт и разпери ръце, обхващайки не само симулацията на гората, но и всичко зад нея — ние достигнахме до недостижимите звезди, нали? — Той замълча. Беше малко смутен. — Във всеки случай вие ме питахте за Риса. Ние сме женени... трайно, семейна двойка сме... от почти двадесет години. Тя е биолог... екзобиолог, ако трябва да бъда съвсем точен. Нейната специалност е животът извън Земята.

— Влюбен ли си в нея?

— Всъщност много.

— Имате деца. — Не прозвуча като въпрос, но беше въпрос.

— Едно. Казва, са Сол.

— Сол? На името на звездата на вашата планета?

— Не, не на името на звездата. На името на един човек, който беше най-добрият ми приятел. Сол Бен Абрахам.

— Значи името на твоя син е... какво? Сол Лансинг-Сервантес?

Кийт беше изненадан колко лесно стъкленият човек схвана именната система на хората.

— Да, точно така.

— Сол Лансинг-Сервантес — повтори стъкленият човек и наклони глава, сякаш отдаден на размисъл. После го погледна. — Извинявай. Много музикално име.

— Ако го познавахте, щяхте да разберете колко смешно е това, което казвате — отвърна Кийт. — Много обичам моя син, но никога не съм срещал някой по-малко музикален от него. Сега той е на деветнадесет. Студент е. По физика. Има влечение към тази наука и предполагам, че един ден ще стане много известен физик.

— Сол Лансинг-Сервантес... твоят син — каза стъкленият човек. — Очарователно. Във всеки случай ние се отклонихме от въпроса за Риса.

Кийт го погледна смутено, после вдигна рамене.

— Риса е чудесна жена. Интелигентна. Сърдечна, забавна. Красива.

— И ти казваш, че сте семейна двойка.

— Точно така.

— И това означава... моногамия, нали? Ти не правиш любов с никой друг?

— Да.

— Без изключение?

— Без изключение. — Кийт замълча. — Досега.

— Досега? Предвиждаш промяна в това отношение?

Кийт отмести поглед. Господи, това бе лудост! Какво можеше да знае този извънземен за човешкия брак?

— Карайте нататък — каза Кийт.

— Моля? — попита стъкленият човек.

— Карайте нататък, продължавайте. Подхванете друга тема.

— Чувстваш ли се виновен, Кийт?

— Какво сте вие?... Моята скапана съвест?

— Аз съм просто някой, който се интересува. Това е всичко.

— Интересува ли ви и нещо друго?

— Извинявам се — каза стъкленият човек. — Къде за първи път се срещнахте с Риса?

— В „Хубавата Аврора“. Германците носеха сиво. Тя — синьо.

— Моля?

— Извинявай. Това са думи на друг странствуващ рицар. Срещнахме се на един купон в Ню Бейджин... това е земна колония на Тау Кит IV. Тя работеше в същата лаборатория, където беше един мой приятел от училище.

— Беше ли това... как се казва? Беше ли любов от пръв поглед?

— Не. Да. Не зная.

— И си женен от двадесет години? — попита стъкленият човек.

— Приблизително. Следващата седмица ще честваме годишнина.

— Двадесет години — каза стъкленият човек. — Едно мигване. Кийт се намръщи.

— Всъщност се смята за голямо постижение да запазиш брака си толкова дълго.

— Прощавай за коментара — извини се стъкленият човек. — Моите поздравления. — Той замълча, после продължи: — Какво харесваш най-много в Риса?

Кийт вдигна рамене.

— Не зная. Няколко неща. Харесва ми, че е доволна от себе си такава, каквато е. Аз, аз важнича... представям си, че съм постигнал

много или че съм по-съвършен, отколкото в действителност съм. Всъщност сред хората, постигнали значително положение, е обичайно да страдат от така наречения „синдром на самозванеца“ — страх другите да не открият, че те не заслужават онова, до което са се добрали. Признавам, че аз също съм засегнат от него, но Риса е имунизирана срещу този синдром. Никога не се представя за нещо, което не е.

Стъкленият човек кимна.

— Харесвам и нейното хладнокръвие, нейното спокойствие. Ако нещо тръгне не както трябва, аз се нервирам и заточвам да ругая. Тя само се усмихва и прави необходимото, та нещата да се оправят. Или ако не могат да се оправят, просто ги приема. — Кийт замълча. — В много отношения тя е по-добра личност от мен.

За момент стъкленият човек като че ли обмисляше чувото.

— Изглежда, тя е човек, на когото трябва да държиш, Кийт. Кийт го погледна озадачен.

3.

Детски кубчета. Този образ беше изплувал в съзнанието на Кийт Лансинг преди две години, докато наблюдаваше сглобяването на „Старплекс“ в орбиталната корабостроителница на Реболо. Гигантският кораб се състоеше от девет модула, осем от които изглеждаха еднакви.

Най-големият беше комбинацията централен диск/шахта. Дискът имаше диаметър 290 метра и дебелина 30 метра. Квадратната шахта се простираше нагоре и надолу от центъра на диска на 90 метра във всяка посока и с нея височината на „Старплекс“ ставаше общо 210 метра. В двата ѝ края имаше по една параболична хиперкосмическа радиотелескопна антена.

Всъщност централният диск се състоеше от три широки пръстена, заграждащи шахтата. Първият, с радиус 95 метра, ограждаше огромно пространство, което побираше 686 000 кубически метра солена вода и оформяше на палубата океан. Вторият, широк двадесет метра и дебел десет палуби, беше технически тор. Третият се състоеше от осем огромни товарни трюма и двадесет дока, чиито врати бяха разположени по извития му край.

Останалите осем модула бяха с естествена среда. Те представляваха триъгълни призми деветдесет метра високи, деветдесет метра широки в основата и тридесет метра дебели. Към всяка от четирите страни на шахтата беше прикрепен по един модул, който стърчеше над диска. По същия начин бяха разположени останалите четири модула от другата страна на диска. В профил конструкцията на кораба наподобяваше на ромб, пронизан от пръчка. Гледан отгоре, той представляваше кръг, в чийто център модулите с естествена среда се проектираха като кръст.

Модулите с естествена среда бяха разделени на по тридесет палуби, като всеки модул можеше да бъде сменен, за да се настани нова раса или да се сложи специална апаратура, както и за да бъде

оставен като отделна база в космоса за продължително изследване на нов сектор.

През изминалата от пускането на кораба година не бе имало важни събития. Сега най-после себе появила възможност за установяване на първи контакт. Сега най-после всичко, което предлагаше големият кораб, щеше да бъде подложено на проверка.

Изпратиха към новоотворения сектор втора, по-съвършена сонда. Тя също откри трепкащи звезди и нейният хиперкосмически телескоп установи наличие на слънчева система със значителна маса. За точни изводи за разположението на тази маса се изискваха по-мощни телескопи, като тези в двата края на централната шахта на „Старплекс“.

След това Кийт заповяда да се пусне сондажен кораб с един човек и един ибиец от екипа на Джаг, който да мине от другата страна на портала и да извърши по-пълно разузнаване. Фактически те не отидоха в източника на трепкащите звезди! Нямаше начин за поддържане на връзка в реално време през портала, така че ако изпаднаха в беда, докато „Старплекс“ разбере, можеше да стане твърде късно за помощ. Но пък извършиха сканиране на целия електромагнитен спектър, претърсиха цялото небе за изкуствени радиосигнали и т.н. Двата се върнаха на „Старплекс“ и докладваха, че от другата страна няма видими следи за някаква опасност. Причината за трепкащия звезден воал обаче остана неоткрита.

Кийт изчака данните от двете сонди и разузнавателните екипажи да бъдат проучени от всички служби. Накрая доволен, че рискът е малък, нареди на Тор да прекара самия „Старплекс“ през портала на новоотворения космически сектор.

Хората понякога използват термините „космически коридор“ или „тунел“ като синоними на „портал“, но това не е правилно. Между входа и изхода на портала няма никакво свързващо пространство. Порталите са като врати между стаи в къща с тънка като хартия стени. Когато прекрачи през такава врата, човек е едновременно и в едната, и в другата стая. Просто нещо са порталите... Само дето стаите са отдалечени една от друга на много светлинни години.

Общността беше разработила методика за използване на мрежата от портали. В нормалния космос латентният портал представлява точка. В хиперпространството тази точка е заобиколена от въртяща се тахионна сфера. Тахионите се движат по милиони полярни орбитални линии, всички еднакво отдалечени една от друга с изключение на една, която липсва от едната страна. Нейният тахионен пръстен се извива назад в полусферична траектория. Тази тясна междина без тахион е известна като „нулев меридиан“. По такъв начин тахионната сфера може да се разглежда като планетарен глобус с координатна система за дължини и ширини.

За преминаване през портал се избира права линия към точка в центъра на сферата. Когато човек достигне до тази точка, той преминава през сферата в място с определена ширина и дължина. Тези координати определят през кой друг портал може да се излезе. С други думи, къде в галактиката ще се окажете, зависи от посоката, през която сте подхождали към локалния портал.

Разбира се, за да се осъществи такова преминаване, трябва да съществува портал, който не е свързан с никоя раса... иначе първата появила се цивилизация не би имала къде да отиде. Началният портал — порталът Прайм^[1] — очевидно беше гратисен, подарък от създателите на системата. Той беше разположен в центъра на Млечния път в проекцията на централната черна дупка. Първите извършени от Земята изследвания на този сектор, разбира се, не откриха там живот. Ядрото на галактиката беше прекалено радиоактивно, за да е възможно съществуването на живот.

При създаването на Общността бе имало само четири активни портала — при Тау Кит, Реболо, Флатланд и Прайм. С нарастване броя на активните портали приемливите ъгли на подход за всеки възможен изход ставаха по-малки. След като бяха активирани дузина портали стана ясно, че за да се върне в Тау Кит, човек трябва да проникне през тахионната сфера, обграждаща друг портал на 115 градуса източна дължина и 40 градуса северна ширина. На Земята това бе близко до Бейджин. Така израсна „Ню Бейджин“ — прякор на колонията Силванус, четвъртата планета на Тау Кит.

Когато един кораб се докосне до портал, той се разширява, но само в две измерения. Порталът се превръща в дупка в космоса, перпендикулярна на посоката на движение на кораба. Формата на

дупката отговаря точно на напречното сечение на частта от кораба, която преминава през него. Отворът е очертан с виолетов пръстен от радиацията на Содерстром, предизвикана от разпилени около него тахиони, спонтанно превръщащи се в частици по-бавни от светлината.

Наблюдател, застанал пред портала, ще види как корабът, изчезва в очертан с виолетово вход. Ако гледа от задната страна, ще види само празно черно пространство, закриващо звездния фон. Но това пространство ще има същия силует като изчезващия обект.

След като корабът премине, порталът отново се свива до точка, очаквайки следващия галактически турист...

Тор включи сигнализацията да съобщи за предстоящия преход — пет електронни барабанни удара с нарастваща сила. Кийт натисна един ключ и неговият монитор се раздели на две. Едната половина показваше нормалния космос, в който порталът беше невидим; другата — компютърна симулация, основана на хиперкосмически сканирания — показваше портала като ярка бяла точка на зелен фон, обградена от светеца оранжева сфера от линии на силови полета.

— Добре — каза Кийт. — Да тръгваме.

Тор включи лостовете.

— Както кажеш, шефе.

„Старплекс“ прелетя двадесетте километра до портала и докосна точката. Порталът се разшири до размерите на ромбовидния профил на кораба, огнено-виолетовите устни приеха формата на гигантския кораб майка. Когато „Старплекс“ навлезе в портала, на холографския балон, заобикалящ командната зала, се появиха две несвързани едно с друго звездни полета и бурният дисконтинуум между тях, който по време на прехода се движеше от носа към кърмата. Щом корабът премина изцяло, порталът отново се сви до точка.

И се озоваха в ръкава Персей — на две трети от пътя през галактиката и на десетки хиляди светлинни години от родните си светове.

— Преминаването протече нормално — каза Тор. Зад мъничката холограма на лицето му, плуваща над работната станция на Кийт, се виждаше главата му, холографската маса червена коса се смесваше с

истинската буйна, дълга коса зад нея и острите му, изсечени черти се губеха на фона на това оранжево море.

— Направо идеално — каза Кийт. — Сега да оставим маркираща радиошамандура.

Тор кимна и натисна няколко бутона. Макар че порталът беше в хиперпространството, ако хиперрадиоапаратурата на „Старплекс“ дефектиреше, трудно щяха отново да намерят портала. Радиошамандурата, излъчваща сигнали на нормални електромагнитни честоти и съдържаща собствен хипертелескоп, щеше да бъде техен ориентир към дома.

Джаг стана и отново посочи трепкащите звезди, а Тор завъртя холографския балон така, че звездите да са отпред и в центъра, а не настрани и назад, чак към галерията за наблюдатели.

Лиан Карендотър подпря буза на нежната си ръка и попита:

— И така, каква е причината за трепкането?

Зад нея Джаг вдигна четирите си рамене — начин за изразяване на безразличие.

— Не може да е атмосферно смущение, разбира се — отвърна той. — Спектрографиите потвърждават, че се намираме в нормален космически вакуум. Но между нашия кораб и звездите има нещо... нещо, което най-малкото частично е прозрачно и се премества.

— Може би е неосветена мъглявина — каза Тор.

— Или, ако ми бъде разрешено аз да изкажа предположение, може би е просто прашен участък — каза Ромбъс.

— Бих искал да зная колко е далеч преди да правя някакви предположения — призна Джаг.

Кийт кимна.

— Тор, изпрати лазерен сигнал към... към това нещо.

— Включвам — каза Тор и широките му рамене се раздвижиха.

На холографския дисплей се появиха три цифрови брояча. Всеки отмерваше времето с най-малката стандартна единица от часовата система на съответната родна планета. Кийт наблюдаваше как показанията на секундната стрелка растат.

— Отразената светлина пристигна след седемдесет и две секунди — каза Тор. — Каквото и да е онова нещо там, то е адски близко... на около единадесет милиона километра.

Джаг разглеждаше мониторите си.

— Данните от хиперкосмическия телескоп сочат, че препятстващият материал е с голяма маса... шестнадесет пъти или повече от масата на всички планети в една типична слънчева система.

— Значи не са космически кораби — каза Риса разочаровано.

Джаг повдигна долните си рамене.

— Вероятно не са. Има известна вероятност да са голям брой съдове... огромна флотилия, чиито отделни движения затъмняват звездите зад тях, а генераторите за изкуствена гравитация създават големи вдлъбнатини в пространство-времето. Но се съмнявам в това.

— Нека намалим разстоянието наполовина, Тор — каза Кийт. — Откарай ни на около шест милиона километра от периферията на явлението. Да видим дали ще можем да направим по-точни изводи.

Малкото лице и голямата глава зад него кимнаха в синхрон.

— Както кажеш, шефе.

Тор придвижи кораба по-близо и го завъртя така, че да са обърнати по посока на движението. Маневрените ракетни двигатели на кораба можеха да го преместват във всяка посока. В средата на този сектор беше монтиран един от двойката радиотелескопи, а по върховете пък имаше четири оптически.

Когато се преместиха по-близо, стана ясно, че онова, което замъглява звездите, е доста плътно и голямо. За кратко звездите избледняха и изчезнаха. Но нямаше достатъчно светлина, за да се види ясно. Съседната звезда клас „А“ беше доста далеч. Засега единственото, което можеха да различат, беше серия от подлудяващи неясни сенки.

— Някакви радиосигнали? — попита Кийт. Както му беше станало навик, той бе изключил холограмата на главата на Лиан, защото често се хващаше, че я гледа втренчено, а това беше доста конфузно в присъствието на Риса, която му седеше отдясно.

— Нищо съществено — отговори тя. — Само незначителни шумове, излъчвани от време на време близо до двадесет и един сантиметровата линия, но всичко това се губи в космическия микровълнов фон.

Кийт погледна Джаг, който седеше от лявата му страна.

— Някакви идеи?

С приближаването към обектите уалдахудиецът все повече се разочароваше: козината му се беше сплъстила на кичури.

— Струва ми се невероятно да съществува астероиден пояс, особено толкова далеч от най-близката звезда. Предполагам, че може да е материя от някоя звезда клас „А“ от облаците на Оорт, но пък е много плътна.

„Старплекс“ продължи да се движи към целта.

— Какво е заключението от спектроскопичния анализ? — попита Кийт.

— Каквито и да са тези обекти — излая Джаг, — те не светят. Колкото до абсорбцията на идващата от звездите зад тях и преминаваща през по-малко непрозрачните части светлина, спектърът, който виждам, е типичен за междузвезден прах, но абсорбцията е по-голяма, отколкото бих очаквал. — Той — се обърна към Кийт. — Там просто няма достатъчно светлина, за да се види какво става. Трябва да изпратим ядрена светкавица.

— Ами ако това са кораби? — попита Кийт. — Техните екипажи могат да я изтълкуват погрешно... да я вземат за нападение.

— Почти сигурно е, че не са кораби — отвърна остро Джаг. — Това са тела с размери на планета.

Кийт погледна Риса, после холографиите на Тор и Ромбъс, след това Лиан, за да разбере дали някои от тях има възражения.

— Добре — съгласи се той. — Да изпратим светкавица.

Джаг се надигна и отиде при Ромбъс на работната станция „Външни операции“. На Кийт му беше забавно да ги наблюдава как разговарят: Джаг лаеше като раздражено куче, Ромбъс отговаряше с трепкащи светлини. Тъй като двамата разговаряха помежду си, ФАНТОМ не превеждаше, но Кийт слушаше просто за да се упражнява. Уалдахудийският език беше труден, а и изискваше различно граматично наклонение в зависимост от пола на говорещия и лицето, на което се говори (мъжете например можеха да се обръщат към жените само в условно/подчинително наклонение). От друга страна, в учтива форма на уалдахудийски език определени съществителни трябваше по възможност да се избягват, за да не възникне терминологично несъответствие. Джаг се беше подпрял на работната станция на Ромбъс. Той можеше да използва междинните си крайници и за движение, и за манипулации, но в присъствие на хора уалдахудийците не обичаха да стоят на четирите си задни крайника.

Накрая двамата с Ромбъс се споразумяха за характеристиките на светкавицата. На „Вътрешни операции“ Лиан нареди всички прозорци на палуби от едно до тридесет да бъдат затъмнени и сложи защитни завеси върху чувствителните външни камери и сензори.

И тогава Ромбъс изстреля ядрената светкавица — кълбо с диаметър около два метра — през тръбата на хоризонталния ускорител на маса, разположен във външния край на централния диск. Издигна я на около двадесет хиляди километра над кораба и я възпламени. Тя светна като миниатюрно слънце и продължи да свети осем секунди.

Разбира се, минаха почти двадесет секунди, докато светлината от светкавицата достигне началото на явлението, което закриваше звездния фон. Оказа се, че то е приблизително сферично с диаметър около седем милиона километра, така че бяха необходими двадесет и четири секунди — или три пъти повече от времетраенето на светлинния импулс — светлината да го обиколи по кръгова траектория. Когато обиколката завърши, Ромбъс интегрира различните осветени части на образа, за да го представи така, както би изглеждал, ако е осветен едновременно. И тогава на цялостната холограма в командната зала най-сетне можаха да видят какво има пред тях.

Десетки сиви и черни сфери, всяка толкова тъмна, че осветената страна беше съвсем малко по-светла от неосветената.

— Всяка от сферите е приблизително с размерите на Юпитер — каза Тор, навел глава над уредите. — Най-малката е широка 110 000 километра, най-голямата — около 170 000. Струпани са в сферичен обем, широк седем милиона километра, или приблизително пет пъти по-голям от Слънцето.

Отделните кълба приличаха на черно-бели фотографии на Юпитер, само че нямаха надлъжни облачни ленти. Вместо това облаците... или онова, което създаваше илюзията за тях... изглежда, се движеха в проста конвекция от екватор до полюс, схема, каквато би могло да се очаква, ако сферите не се въртят. В пространството между сферите с големина на светове имаше прозрачна маса от газ или частици, които образуваха прозрачната мъгла. Несъмнено именно на тази мъгла се дължеше наблюдаваният ефект на трепкане. Цялото нещо... сферите и заобикалящата ги мъгла... приличаха на стоманени лагери, които се въртят в куп черни копринени чорапи.

— Как може... — излая Джаг и Кийт мигновено разбра какво се кани да каже, как може обекти с големината на свят да бъдат разположени толкова близко един до друг? Разстоянието между най-близко разположените беше може би само десет диаметъра, а между по-раздалечените — около петнадесет. Кийт не можеше да си представи никаква схема на стабилни орбити, които да предотвратят тяхното сблъскване една с друга под действие на собствените сили на привличане. Ако това беше естествено подреждане, изглеждаше невероятно да е от много време. Осветяването на обекта направи загадката още по-голяма.

[1] Първоначален (англ.) — Б.пр. ↑

4.

На земята клетките съдържат митохондрии^[1] за превръщане на храната в енергия, ундулоподии^[2] (глупави опашки, включително и онези, които изхвърлят сперма) и, в растенията, плазатиди^[3] за съхранение на хлорофила. Прародителите на тези органели^[4] са били независими, свободно плуващи същества. Те заживели в симбиоза с едно същество домакин, чиято ДНК сега е изградена в ядро. И до днес някои органели все още съдържат собствена атрофирала ДНК.

На Флатланд различните прародители също бяха преминали към съвместно съжителство, но в много по-голям мащаб. Един ибиец представляваше комбинация от седем големи форми на живот. Всъщност „ибиец“ бе съкращение от „интелигентна биоединица“.

Кийт много добре знаеше какви са седемте части на ибиеца: *гондола* — тяло с форма на пъпеш, съдържащо свръхпреситен разтвор, в който растат кристалите на главния мозък; *помпа* — храносмилателно/дихателна структура, която обгражда гондолата като синя памучна блуза, превързана около зеления тенекиен търбух, с провиснали тръбни ръце за хранене и отделяне; *двойка колела* — обръчи от плът, покрити с кварц; *скелет* — седалковидна сива конструкция с оси за колелата и анкери за другите елементи; *сноп* — шестнадесет въжета с цвят на мед, които нормално стоят на куп пред помпата, но при нужда могат да се протягат; и *паяжина* — сензорна мрежа, покриваща помпата, гондолата и горната част на скелета.

На всяко място на паяжината, където се пресичаха две или повече нишки, имаше око и биолуминесцентна точка. Макар че нямаша органи за говор, ибийците чуваха като земните кучета и приемаха с чувство за хумор имената, давани им от другите раси. Ръководител на секцията „Външни операции“ беше Ромбъс^[5]; Сноуфлейк^[6] беше старши геолог; Венди (съкратено от Вен Диаграм^[7]) беше инженер по хипердвигатели; а Бокскар^[8]... е, Бокскар беше биохимична, с която Риса работеше върху най-важния проект в световната история.

През 1972 година „Римският клуб“ бе дефинирал границите на растежа. Но сега, когато целият космос беше на разположение на човечеството, вече не съществуваха ограничения. Край на учението за 2,3 деца на семейство. Ако желаете, човек можеше да има 2×10^3 деца — имаше достатъчно място за всички тях... както и за него. Аргументът, че хората *трябва* да умрат, за да позволят расата да се развива, вече не беше в сила.

Бокскар и Риса се опитваха да увеличат продължителността на живота на расите от Общността. Проблемът обаче беше труден. Още много неща за живота оставаха тайна. Риса се съмняваше, че загадката за остаряването ще бъде решена през нейния живот, но вярваше, че преди края на столетието някой ще я разреши. Тя добре разбираше иронията на ситуацията, в която се намираше. Клариса Сервантес, остаряващият научен работник, вероятно принадлежеше към последното поколение, осъдено да умре.

Средната продължителност на човешкия живот беше сто земни години. Уалдахудийците живеяха до около четиридесет и пет (фактът, че те бяха самозадоволяващи се след навършване на шестгодишна възраст, не компенсираше краткия им живот. Някои хора смятаха, че тъкмо разбирането, че са с най-кратък живот от всички интелигентни същества от Общността, ги е направило неговорчиви. Делфините, при добри грижи, живеяха до осемдесет години. А един ибиец, като се изключеха инцидентите, живееше точно 641 години.

Риса и Бокскар мислеха, че знаят, защо ибийците живеят толкова по-дълго от другите раси. При клетките на хората, делфините и уалдахудийците действаше ограничението хейфлик: те се размножаваха правилно само краен брой пъти. Странното беше, че уалдахудийците имаха най-голям лимит — около деветдесет и три пъти, — но техните клетки и следователно съществата, изградени от тях, имаха най-къса продължителност на живота. Клетките на хората и делфините можеха да се делят около петдесет пъти. При ибийците органелните групи — при тях нямаше обща мембрана, която да ги обгърне в една клетка — които съставяха тялото, можеха да се възпроизвеждат безкрайно много пъти. Накрая повечето ибийци умираха от недостиг на памет: когато кристалите на централния мозък, които образуваха с постоянен темп запамятаващи матрици, достигнеха максималния си информационен капацитет, препълването водеше до

грешки в основните програми, управляващи дишането и храносмилането.

Тъй като Риса, изглежда, не беше необходима в командната зала, тя отиде в лабораторията си при Бокскар и седна на един стол до нея. Двете наблюдаваха данните на монитора. Границата хейфлик, изглежда, се управляваше от някакъв клетъчен хронометър. Тъй като тя съществуваше в клетки и от Земята, и от Реболо, те се надяваха да я разгадаят чрез сравняване на картографиран геном^[9]. Опитите за корелиране на генетичната база на механизмите за синхронизиране израстването на тялото, пубертета и половите функции бяха успешни. Но причината за границата хейфлик оставаше неуловима.

Може би този най-нов тест... може би този статистически анализ на инвертирани теломеразни ДНК кодони... може би...

В сензорната паяжина на Бокскар трепнаха светлини.

— Натъжавам се като виждам, че отговорът не е тук — каза преведеният глас с британски акцент, каквито бяха гласовете на всички ибийци — и мъжки, и женски, както половината от тях произволно бяха избрани да бъдат.

Риса тежко въздъхна. Бокскар беше права. Още една задънена улица.

— Не искам да те обидя с този коментар — каза Бокскар, — но съм сигурна, че моята раса никога не е вярвала в богове. И въпреки това, когато се сблъскам с проблем като този — проблем, който, изглежда, е предопределен да попречи на решението, започвам да си мисля, че тази информация нарочно е скрита от нас, че нашият Създател не иска да станем безсмъртни.

Риса леко се усмихна.

— Може да си права. Една обичайна тема в човешките религии е убеждението, че боговете ревностно крият тайните си. И все пак защо са създали безкрайна Вселена, а живот само на шепа светове?

— Моля за великодушното ти извинение, че посочвам очевидното — възрази Бокскар, — но Вселената е безкрайна само в смисъл че няма граници. Тя обаче не съдържа безкрайно количество материя. Все пак какво е заповядал твоят Бог? Бъдете плодовити и се множете, нали?

Риса се засмя.

— За да се запълни Вселената, ще трябва да се множим страшно много.

— Мислех, че вие, хората, много обичате това занимание.

Риса си помисли за съпруга си и измърмори:

— Някои го обичат повече от други.

— Извини ме за нахалството — каза Бокскар, — но ФАНТОМ придружи превода на последното ти изречение с жест, който показва, че ти говориш с ирония. Несъмнено вината е моя, но ми се струва, че пропускам нещо от онова, което искаш да кажеш.

Риса погледна към ибийката — един безличен шестстотинкилограмов инвалиден стол. Излишно бе да дискутира такъв въпрос с нея... с *него*, с това безполово единно цяло, което не знаеше нищо за любов и брак, с това същество, за което цял един човешки живот бе кратка интерлюдия. Как би могло то да разбере етапите, през които минава бракът... през които преминава *човек*!

И все пак...

Риса не можеше да говори по този въпрос с приятелки на кораба. Съпругът ѝ беше директор на „Старплекс“... в миналото биха го нарекли *капитан*. Тя не биваше да пуска клюки, не можеше да рискува да го направи за смях в очите на екипажа.

Приятелката ѝ Сабрина имаше мъж — Гари. Гари преживяваше същото... но Гари беше обикновен метеоролог. Не беше личност, която е пред очите на всички, която трябва да изтърпи погледите на хиляда души.

„Аз съм биолог — помисли си Риса, — а Кийт е социолог. Как така станах жена на политик? С него и аз, и животът ни се разглежда през лупа.“

Отвори уста да каже на Бокскар, че не е било нищо, че ФАНТОМ сигурно е сбъркал умората или може би разочарованието от последния експеримент с ирония.

А после си помисли, че може да ѝ каже. Защо да не го обсъди с една ибийка? Ключарството беше недостатък на *индивидуалните* форми на живот, не на съществата, които са единно цяло. И щеше да се почувства добре... о, толкова добре... да го махне от ума си, да го сподели с някого.

— Е... — каза тя. Една словесна пауза, която ѝ даваше последна възможност да размисли. Но после неочаквано продължи: — Кийт

остарява.

Светлините върху паяжината на Бокскар леко трепнаха.

— О, аз зная — каза Риса и вдигна ръка. — По ибийските стандарти той е млад, но по човешките е вече мъж на средна; възраст. Когато стане това, в жените настъпват химически промени, свързани с края на фертилната възраст. Нарича се менопауза.

По паяжините заиграха светлини — ибийско кимване.

— Но при мъжете не е така просто и ясно. Когато почувстват, че младостта им си отива, мъжете започват да се питат какво са постигнали, какво е тяхното обществено положение, техните кариери и... е, дали са все още привлекателни за противния пол.

— Кийт все още ли е привлекателен за теб?

Риса се изненада от въпроса.

— Аз не се омъжих за него заради външния му вид. — Не излезе така, както го мислеше. — Да, да, за мен той е все още привлекателен.

— Несъмнено е неправилно да го казвам, за което се извинявам, но косата му оредява.

Риса се засмя.

— Изненадана съм, че си забелязала такова нещо.

— Не искам да те засегна, но трябва да споделя, че за нас е трудно да различим един човек от друг особено когато стоят близко до нас и поради това паяжината може да обхване само част от тях. Ние обръщаме внимание на детайлите на индивида, тъй като знаем колко неприятно е за хората да не бъдат познати от някого, който според тях *трябва* да ги познава. Аз забелязах и оредяването на косата му, и промяната на цвета на кожата. Научих, че тези промени могат да са сигнал за намаляване на привлекателността.

— Казват, че за някои жени е така — каза Риса. После си помисли, че се държи глупаво. Да се преструва пред едно чуждоземно същество. — Да, повече ми харесваше неговият вид, когато имаше гъста коса. Но това е толкова несъществено!

— Но ако Кийт все още е привлекателен за теб, тогава... прости ми за безкрайното невежество... не разбирам какъв е проблемът.

— Проблемът е, че той не се интересува дали е все още привлекателен за мен. Привлекателността към партньора се смята за даденост. Мисля, че поради това в миналото много често след брака

мъжете са напълнявали. Не, въпросът, който се върти в ума ми през тези дни, сигурна съм, е дали той е привлекателен за други жени.

— И привлекателен ли е?

Риса беше готова да отговори с обичайното „разбира се“, но се забави да обмисли въпроса... нещо, което обикновено не правеше.

— Да, предполагам, че е привлекателен. Казват, че силата възбужда половото желание, а Кийт е най-силният мъж... в нашето пътуващо в космоса общество.

— Тогава, моля за извинение, но какъв е проблемът? Звучи така, сякаш той има отговора на този въпрос.

— Проблемът е в това, че той трябва да го докаже на себе си... да докаже, че все още е привлекателен.

— Той може да проведе допитване. Зная колко много вие хората обичате такава информация.

Риса се засмя.

— Кийт е повече... повече *емпирик* — отвърна тя. Гласът ѝ прозвуча тъжно. — Може би желае да експериментира.

На паяжината светнаха две светлини.

— О?

Риса гледаше в една точка високо на стената.

— Когато сме в компания с човешки същества, той отделя твърде много внимание на другите присъстващи жени.

— Колко много е „твърде много“?

Риса се намръщи, после каза:

— Повече, отколкото на мен. И често разговаря с жени, които са два пъти по-млади от него... два пъти по-млади от мен.

— И това те тревожи.

— Да.

Бокскар помисли за момент, после каза:

— Но това не е ли естествено? Състояние, през което минават всички мъже?

— Сигурно.

— Човек не може да се бори срещу природата, Риса. — Тя посочи монитора с негативните резултати от последното проучване на границата хейфлик и добави: — И така, аз започвам да разбирам.

- [1] Важна съставна част на клетъчната протоплазма във форма на зрънце, пръчица или зърнеста нишка. — Б.пр. ↑
- [2] Измислено от автора понятие. — Б.пр. ↑
- [3] Живи съставни части на растителната клетка, центрове на биохимичната ѝ дейност. — Б.пр. ↑
- [4] Части от най-простите едноклетъчни организми, които изпълняват най-различни жизнени функции. — Б.пр. ↑
- [5] Rhombus — ромб (англ.). — Б.пр. ↑
- [6] Snowflake — снежинка (англ.). — Б.пр. ↑
- [7] Venn Diagram — диаграма, която използва кръгове за представяне на системи и връзките между тях (англ.). — Б.пр. ↑
- [8] Boxcar — затворен товарен вагон (англ.). — Б.пр. ↑
- [9] Съвкупност от гени, които се намират в единичен набор от хромозоми. — Б.пр. ↑

5.

— Донеси ми проба от материята, от която са направени тези сфери — излая Джаг от своята станция в командната зала и погледна директора. Кийт стисна зъби и помисли, както често правеше, да помоли ФАНТОМ да превежда думите на Джаг по-малко буквално и да вмъква в тях такива човешки любезности като „моля“ и „благодаря“.

— Да изпратим ли сонда? — попита Кийт и погледна четириокото лице на уалдахудицеца. — Или предпочиташ да отидеш лично? — „Ако е последното — помисли си Кийт, — ще бъда щастлив да ти покажа дока за излизане в открития космос.“

— Да изпратим стандартна атмосферна сонда за вземане на проби — отговори Джаг. — Гравитационното взаимодействие между толкова много големи тела, разположени близко едно до друго, сигурно е сложно. Каквото и да изпратим, то може да се разбие в някое от тях.

„Толкова по-голямо е основанието да изпратим теб“ — помисли си Кийт, обаче каза:

— Добре, ще изпратим сонда. Ромбъс, моля те, погрижи се за това.

Паяжината на ибиеца трепна в знак на съгласие.

— Най-подходяща ще е сонда клас „Делта“ — каза Джаг, седна на стола си и заговори на холограмата на Ромбъс над ръба на пулта си.

Кийт натисна бутона за включване в разговора. Пред него до тялото на ибиеца се появи миниатюрната глава на уалдахудицеца.

— Общо колко са сферите? — попита Кийт.

Въжетата на Ромбъс заиграха върху бутоните.

— Двеста и седемдесет — отговори той. — Изглеждат доста еднакви. Различават се само по големина.

— В такъв случай за началния тест няма значение от коя сфера ще вземем проба — отбеляза Джаг. — Избери онази, при която ще имаме най-малко навигационни трудности. Първо вземи от материята между сферите. После влез, в сферата и вземи проби от газа или

материята, от която са направени. Вземи една от горния край на облаците и друга, ако сондата може да издържи натиска, двеста метра под тях. Дръжте пробите при температура и налягане, отговарящи не тези в мястото на вземане. Искам минимални промени на материята.

Светлините върху сензорната паяжина на Ромбъс се преместиха и миг по-късно сондата излетя. Той включи сферичния дисплей на командната зала, за да наблюдават картините, предавани от камерите на сондата. Звездите зад тъмнината между сферите продължаваха да трепкат. Самите сфери бяха черни кръгове на фона на звездно поле и слаба синя мъглявина.

— Какво мислиш, че представляват тези сфери? — попита Ромбъс, докато сондата се приближаваше към целта.

Джаг повдигна четирите си рамене — уалдахудийски еквивалент на израз на безразличие.

— Може да са останки от неотдавна изпарила се звезда кафяво джудже. Разбира се, всеки флуид при нулева гравитация ще приеме сферична форма. Накрая материята между сферите вероятно ще бъде привлечена от по-големите тела.

Сондата се приближаваше до материята между сферите.

— Мъглата, изглежда, се състои от газ с размесени в него твърди частички със средна големина седем сантиметра в диаметър — каза Ромбъс, който бе плъзнал сензорната си паяжина по пулта, за да разчита показанията на уредите по-лесно.

— Какъв газ? — попита Кийт.

— Видимото молекулярно тегло говори за приемливо тежко или сложно съединение — отговори Джаг, загледан в един от мониторите си. — Абсорбционният спектър обаче е на нормален космически прах... въглеродни зърна и прочие... Около сферите не се откриват магнитни полета. Това е изненадващо. Очаквах, че газовите частички се държат от такива полета.

— Ще бъде ли повредена сондата от сблъскването с тези частички? — попита Кийт.

— Приятно ми е да отговоря отрицателно — каза Ромбъс. — Намалих скоростта на сондата, за да се избегне това.

Част от холограмата се закри, тъй като се отвори люкът, който покриваше кофата за вземане на проба от атмосферата — конструктивен недостатък.

— Сега взема проба от материята между сферите — обясни Ромбъс. След няколко секунди люкът се затвори и картината се възстанови. — Ниша номер едно за образци е пълна — докладва ибиецът. — Промяна на курса за загребване от атмосферния „каймак“.

Сондата промени траекторията си и звездното поле на холограмата в командната зала се завъртя. В центъра на картината се появи един от черните кръгове. Абаносовата сфера ставаше все по-голяма, докато не покри целия екран. Ромбъс включи фаровете на сондата. Те пробиха в тъмната, въртяща се материя две мрачни шахти, дълбоки няколко метра. Останалата част от картината беше закрыта, тъй като се отвори друг люк за вземане на проби.

— Взема проби от горния слой на атмосферата — докладва ибиецът. — Контейнерът за проби е пълен.

— Достатъчно — каза Джаг. — Сега се гмурни на двеста метра... или колкото ти е възможно, без да рискуваш... и вземи малко от материята на самата сфера.

— Слушам — рапортува отсечено Ромбъс.

Всичко беше тъмно като в рог с изключение на двата снопа светлина от фаровете. Сега те проникваха на около метър. За момент на пътя на сондата, изглежда, се появи нещо плътно — яйцевидна форма с размери на дирижабъл, — но почти веднага изчезна от екрана.

— Дълбочина деветдесет и един метра — съобщи Ромбъс.

— Странно. Външното налягане е много малко... много по-малко, отколкото очаквах.

— Тогава продължавай да слизаш — каза Джаг.

Сондата продължи да се спуска. Цялата паяжина на Ромбъс светеше от изненада.

— Сензорът за налягане трябва да се е повредил... може би е ударен от нещо твърдо. Все още не отчитам никакво налягане.

Джаг вдигна горните си рамене.

— Добре. Напълни контейнера и се връщай.

Третият люк изобщо не закры камерата, макар че неговото отваряне шокира доста екипажа, който беше свикнал да вижда на екрана всичко малко нащърбено.

— Датчикът в контейнера, също като външния, показва почти нулево налягане — съобщи Ромбъс. — Разбира се, данните и от двата се обработват от един и същи микропроцесор. Във всеки случай

контейнерът трябва да се е напълнил веднага, при условие че е бил под вакуум преди отваряне на люка.

За по-сигурно Ромбъс остави люка отворен още няколко секунди, после го затвори, завъртя сондата и я насочи обратно към „Старплекс“.

Когато сондата се върна, роботите откачиха контейнерите с образци и ги сложиха на конвейери, които ги свалиха в лабораторията на Джаг. Той също беше слязъл там.

Контейнерите се плъзнаха върху специални подставки до стените на лабораторията. Не беше необходимо да се отворят. Сензорите и камерите можеха да гледат вътре през стените.

Джаг седна на стола си — ръчно изработен стол, не полифункционален — и включи мониторите. Набра няколко команди, избра стандартни тестове и загледа с нарастващо учудване появяващите се на екрана резултати.

Спектроскопия: без находки.

Електромагнитен анализ: без находки.

Емисия на гама-лъчи: няма.

Един подир друг се появяваха анализите: без находки; нищо; без находки; нищо.

Той натисна един клавиш и на скалата на екрана отчете масата на контейнера с образца: 12,782 килограма.

— Централен компютър! — извика Джаг. — Провери спецификациите на този контейнер. Колко тежи празен?

— Масата на контейнера е 12,782 килограма — излая ФАНТОМ на уалдахудийски.

— Проклетото нещо е празно! — излая Джаг.

— Точно така — потвърди ФАНТОМ.

Джаг натисна един клавиш и се появи холограмата на Ромбъс.

— Текларг — обърна се той към ибиеца по име на уалдахудийски, — сондата, която си изпратил, е била дефектна. Всичките проби от контейнер номер две са изтекли по време на връщането.

— Искрени извинения, милостиви Джаг — извини се Ромбъс. — Ще си понеса наказанието за изгубеното ти време и веднага ще изпратя друга сонда.

— Действай — каза Джаг, прекъсна връзката, насочи вниманието си към контейнер номер едно... и с изненада откри, че и от него

пробите са изтекли. — Калпава човешка техника! — промърмори под нос Джаг.

Но когато докараха контейнерите с пробите от втората сонда, показанията бяха същите — включително аномално ниското въздушно налягане след влизането на сондата в голямата сфера.

Джаг отново повиква холограмата на Ромбъс. Съвсем честно ти казвам, скъпи Джаг, че и двете сонди изглеждат съвсем редовни. Херметизацията на контейнера е идеална. Нищо не би трябвало да изтече.

— Въпреки това образците, които вземаме, излизат от контейнерите — каза Джаг. — Което означава... което означава, че образците наистина трябва да са от някаква необикновена материя.

По горната част от паяжината на Ромбъс се появиха светлини.

— Правилно предположение.

Джаг стисна зъбните си плочи.

— Трябва да има начин да донесем малко от тази материя на борда за изследване.

— Разбирам, че вече си мислил по въпроса — каза Ромбъс, — и аз вероятно само ще ти загубя времето, но бих предложил да използваме силов контейнер. Нали ги знаеш, като онези, които използват в лабораториите за работа с антивещество.

Джаг вдигна горните си рамене.

— Съгласен съм. Но вместо електромагнитно поле използвай изкуствени гравитационни полета за задържане на материята далеч от стените на контейнера независимо от използваното ускорение.

— Непременно — каза Ромбъс.

Силовият контейнер се манипулираше с тягови лъчи. Той се състоеше от осем антигравитационни генератора, разположени в ъглите на правилен куб. В средата на всяка страна бяха прикрепени широки, прилични на гребла дръжки, за които се закачаха тяговите лъчи. Контейнерът беше бутнат в една от големите сиви сфери и беше отворен там. Втори контейнер беше пренесен в гъмжилото от чакъл между две от сферите и също бе отворен. След това двата контейнера бяха затворени и бързо върнати на „Старплекс“.

Накрая контейнерите с пробите бяха пренесени в две отделни изолирани камери в лабораторията на Джаг. Антигравитационният трик беше успешен. В единия от контейнерите наистина имаше проби

от газа, от който се състояха сферите, а в другия имаше няколко парчета прозрачни камъни плюс едно полупрозрачно парче скала с големината на кокоше яйце. Сега Джаг най-последно щеше да разбере с какво имат работа.

6.

Кийт прекара ръка по темето си, облегна се и загледа обгърналата командната зала звездна холограма. До получаването на доклада от Джаг нямаше никаква работа. Риса още работеше с Бокскар, краят на смяна „Алфа“ приближаваше. Кийт въздъхна — вероятно твърде шумно. Ромбъс се претърколи до работната станция на директора да обсъдят едно-друго. Върху мантията на ибиеца искряха светлини.

— Раздразнен ли си? — попита преведеният глас.

Кийт кимна.

— От Джаг ли? — попита ибиецът.

Кийт отново кимна.

— Забелязах, че по отношение на учтивостта той не е толкова лош — каза Ромбъс. — Дори може определено да се каже, че е възпитан.

Кийт махна с ръка към частта от звездното поле, скриващо вратата, през която беше минал Джаг.

— Той е толкова... амбициозен. Борбен.

— Всички те са такива — каза Ромбъс. — Във всеки случай всички мъжки. Бил ли си дълго на Реболо?

— Не. Макар че бях там при установяване на първия контакт между хората и уалдахудийците, винаги съм смятал, че за мен ще е добре, ако стоя по-далеч от Реболо. Аз... сигурно все още съм много ядосан заради смъртта на Сол Бен Абрахам.

Ромбъс помълча малко може би да осмисли чутото. После паяжината му отново се осея със светлини.

— Смяната ни свърши, приятелю Кийт. Ще ми отделиш ли няколко минути от времето си?

Кийт вдигна рамене, стана и каза:

— Довиждане на всички. Благодаря ви.

Лиан се обърна — платинените ѝ коси подскочиха — и му се усмихна. Ромбъс и Кийт тръгнаха по ледения коридор; ибиецът се

търкаляше до човека.

Два стройни робота също вървяха по коридора. Единият носеше поднос с обяд за някого. Другият чистеше пода с прахосмукачка. Кийт все още тайно си мечтаеше да ги кръсти ДУФХР — дистанционно управлявани от ФАНТОМ ходещи роботи. Но когато предложи терминологията на „Старплекс“ да съдържа акроними, уалдахудиецът направо се разбесня.

През прозореца на стената Кийт видя една от вертикалните тръби за придвижване на делфини, състояща се от водни дискове, дебели по метър и разделени с десет сантиметра въздух, поддържан от силови полета. Въздушните междини предотвратяваха излизането на водата от тръбата. Докато гледаше, мина един делфин.

Кийт погледна Ромбъс. Светлините върху паяжината му присветваха в унисон.

— Какво е толкова смешно? — попита Кийт.

— Нищо — отговори ибиецът.

— Хайде, казвай.

— Просто си спомних един виц, който ми разказа днес Тор. Колко уалдахудийци са необходими да сменят една крушка? Петима — и всеки един трябва да се ползва с доверие.

Кийт се намръщи.

— Лиан ти разказа този виц преди седмици.

— Зная — отвърна Ромбъс. — Тогава също се смях.

Кийт поклати глава.

— Никога не съм могъл да разбера как вие, ибийците, можете да намирате едно и също нещо смешно отново и отново.

— Ако можех да вдигна рамене, щях да го направя — отвърна Ромбъс. — Вие гледате една и, съща картина много пъти и тя винаги ви харесва. Една и съща храна винаги ви е вкусна, когато я ядете; Защо същият виц да не ви разсмива винаги, когато го чуете?

— Не зная — отвърна Кийт. — Но се радвам, че успях да те накарам да престанеш всеки път, когато ме срещнеш, да ми повтаряш онази глупава шега: „Това е моята ос, а не тръба за хранене“. Адски ме дразнеше.

— Извинявай.

Продължиха мълчаливо по коридора. После Ромбъс каза:

— Знаеш ли, милостиви Кийт, много по-лесно ще можеш да разбереш уалдахудийците, ако прекараш известно време на техния свят.

— Така ли?

— Ти и Клариса винаги сте били щастливи заедно, ако ми разрешиш да отбележа. Ние, ибийците, нямаме такъв интимен контакт с други индивиди. Ние пренасяме собствения си генетичен материал между съставните ни части, вместо да се свързваме с партньор. О, на мен ми е добре с моите компоненти... моите колела например не са одушевени, но тяхната интелигентност се равнява на тази на едно земно куче. Аз поддържам връзка с тях и това ми доставя голяма радост. Струва ми се обаче, че радостта от общуването ти с Клариса е нещо много, много повече. Само смътно се досещам, но съм сигурен, че Джаг добре го разбира. Уалдахудийците, в края на краищата, подобно на хората, имат два пола.

Кийт не можеше да разбере накъде бие Ромбъс и, общо взето, си помисли, че намеква за дружбата помежду им.

— И?

— Уалдахудийците имат два пола, но при тях броят на двата пола не е еднакъв — каза ибиецът. — Всъщност на всяка женска се падат по пет мъжки. И въпреки това те са моногамна раса, която създава двойки за цял живот.

— И аз така чух.

— Но помисли ли за последиците от това? — попита убиецът. — Численото несъответствие между половете означава, че четирима от всеки пет мъжки ще останат без партньор... ще бъдат изключени от генния фонд. Може би ти е трябвало да отклониш други ухажори на Клариса... или тя да отклони други жени, които са те преследвали. Прости ми, нямам представа как стават тази работа на Земята. Но си мисля, че в това съперничество е утешително всеки участник да знае, че за всеки мъж има жена и обратно. О, събирането по двойки може, да не завърши така, както човек желае, но съществува добра възможност всеки мъж да си намери жена и обратно... или другар от собствения пол, ако това са неговите предпочитания.

Кийт вдигна рамене.

— Предполагам.

— А в племето на Джаг не е така. В тяхното общество женските имат абсолютна власт. Всяка от тях е ухажвана — мисля, че това е думата — от пет мъжки и когато на тридесет години достигне фертилна възраст, тя си избира един мъжки от петимата, които са прекарвали последните двадесет и пет години в спор за нейното внимание. Знаеш ли пълното име на Джаг?

Кийт помисли за момент.

— Джаг Кандаро ем-Пелш, нали?

— Точно така. А знаеш ли неговия произход?

Кийт поклати глава.

— Кандаро означава региона — каза Ромбъс. — Той показва провинцията, от която е родът на Джаг. А Пелш е името на женската, към чийто антураж принадлежи. Всъщност на Реболо Пелш е доста важна личност. Тя е не само известна математичка, но е и племенничка на кралица Трат. Веднъж срещнах Пелш на една конференция. Тя е чаровна, интелигентна... и почти два пъти по-едра от Джаг, както впрочем са и всички зрели уалдахудийки.

Кийт си представи мислено една картина, но не каза нищо.

— Сега разбираш ли? — попита Ромбъс. — Джаг трябва да направи кариера. Той трябва да се открои от останалите четирима в нейния антураж, ако иска да бъде избран. Единственото, което прави един уалдахудиец кандидат за женитба, е насочено към себеизтъкване. Джаг е дошъл на борда на „Старплекс“ за слава, за да може да спечели вниманието на Пелш... и ще се добере до тази слава независимо колко усилия може да му струва това.

Кийт се обърна по гръб.

През целия си живот беше имал проблеми със съня... въпреки съветите, които му даваха най-различни хора. Никога не пиеше кофеинови напитки след 18:00 часа. ФАНТОМ пускаше бял шум по високоговорителите в спалнята да заглуши случайните похърквания на Риса. Самият Кийт закриваше с пластмасова карта циферблата на вградения в нощното му шкафче часовник. Когато гледаше часовника, се тревожеше, че е късно и му остава малко да спи преди да се съмне, и това още повече му пречеше да заспи. О, той можеше да погледне часовника на стената в спалнята, както и да се пресегне и да махне

пластмасовата карта и да види колко е часът, без да става от леглото, ако много искаше да знае, но трикът помагаше.

Понякога.

Но не и тази нощ.

Тази нощ той се мятеше и се обръщаше.

Тази нощ той възстанови в паметта си срещата е Джаг в коридора.

Джаг. Идеално име за това копеле^[1].

Кийт се обърна наляво.

Понастоящем Джаг провеждаше семинар за професионално усъвършенстване на онези членове от персонала на „Старплекс“, които искаха да обогатят познанията си по физика. Подобен семинар провеждаше и Риса по биология.

Кийт открай време бе очарован от физиката. Дори като първокурсник в университета сериозно мислеше да стане физик. Имаше такива прекрасни теории като принципа на антропията, според който във Вселената просто трябва да възникне интелигентен живот. И котката на Шрьодингер — един мисловен експеримент, демонстриращ, че всъщност актът на наблюдение оформя реалността. И всички чудесни подробности от специалната и общата теории на относителността на Айнщайн.

Кийт обичаше Айнщайн... обичаше го за неговата хуманност и за интелекта му, за неговата буйна коса, за рицарското му старание да напъха обратно в шишето пуснатия от него ядрен дух. Дори когато избра като основен предмет социологията, Кийт продължаваше да държи на стената в общежитието портрет на великия физик. Той с удоволствие би посещавал някой семинар по физика... но не воден от Джаг. Животът беше твърде кратък, за да си позволи такова нещо.

Замисли се върху казаното от Ромбъс за семейния живот на уалдахудийците... и това насочи мисълта му към по-голямата му сестра Розалинд и по-малкия му брат Брайън.

Роз и Брайън го бяха формирали като личност толкова, колкото и генетичното му наследство. Той беше средното дете. Средните деца бяха посредници, винаги се опитваха да създават връзки, да обединяват групи. На Кийт винаги се беше падало да организира семейните празници — чествания на кръгли годишнини и рождени дни, отпразнуване на Коледа и така нататък. А после... после беше

организиран събирането на състудентите си за честване на двадесетата годишнина от дипломирането, бе приемал в дома си колеги, идващи от други градове, бе подкрепял групи от различни културни и религиозни общности. И по дяволите, той беше прекарал по-голямата част от професионалния си живот в работа за издигане на Общността, за изграждане на мост между влизащите в нея нации.

Роз и Брайън не се тревожеха от това кой ги обича и кой не, дали има единомислие между политическите партии, дали хората живеят в мир и разбирателство.

Роз и Брайън вероятно се радваха на добър сън.

Кийт отново се обърна по гръб и сложи ръце под главата си.

А може би беше невъзможно. Може би съществува като уалдахудийците никога не можеха да живеят в мир. Може би бяха много различни. Или еднакви. Или...

„Господи — помисли си Кийт. — Да става каквото ще!“

Пресегна се, отмести пластмасовата картичка и погледна подигравателно светещите червени цифри.

По дяволите!

Сега, когато вече имаха проби от странната материя, Джаг и Риса, като ръководители на научните секции, трябваше да съставят план за изследване. Разбира се, следващата стъпка зависеше от природата на образците. Ако се оказеше, че тя не е нищо особено, „Старплекс“ щеше да продължи да търси кой е активирал портала — приоритетна задача на секцията по геронтология. Но ако материята се оказеше необичайна, Джаг щеше да започне да настоява „Старплекс“ да остане и да я изследва, а екипът на Риса щеше да вземе един от двата дипломатически съда на „Старплекс“ — или „Нелсън Мандела“, или „Коф Дагрело ем-Сталш“ — и да продължи търсенето.

На сутринта Джаг се обади в лабораторията на Риса и й каза, че иска да я види. Това можеше да означава само едно: че Джаг възнамерява да определи приоритетите. Тя пое дълбоко дъх, подготви се за битка и тръгна към асансьора.

Офисът на Джаг беше същият като този на Риса, но той го беше украсил — ако това бе точната дума — с уалдахудийски глинени скулптури. Пред бюрото му имаше три различни модела полифункционални столове. Уалдахудиецът не харесваше нищо, което беше масов продукт, и с различните модели най-малкото можеше да създаде впечатление, че всеки от тях е единствен. Риса седна на средния стол и погледна Джаг над широкото добре подредено бюро.

— Вероятно анализирах взетите вчера проби — започна тя. — От какво са направени сферите?

Уалдахудиецът вдигна четирите си рамене.

— Не зная. Малък процент от взетите проби е обичайният за космоса материал... въглеродни зърна, водородни атоми и така нататък. Но основната материя не можем да определим с никой от стандартните тестове. Тя не гори в кислородна среда нито в някой друг газ и, доколкото мога да определя, изобщо няма никакъв електрически товар. По никакъв начин не успях да избия електрони от нея и да получа положително заредено ядро. В момента Делакуорт анализира една проба в химическата лаборатория.

— Какво научи за чакъла между сферите? — попита Риса. Лаят на Джаг прозвуча необичайно.

— Ще ти покажа — отвърна той и я отведе в съседната изолирана стая. — Това са пробите — каза Джаг и посочи една кубична камера метър на метър със стъклена предна стена.

Риса погледна през стъклото и се намръщи.

— Това голямото... плоско ли е отдолу?

Джаг надзърна през стъклото.

— О, богове!...

Най-голямото яйцевидно парче беше потънало наполовина в дъното на камерата и отгоре се подаваше само горната му част. Някои от по-малките образци бяха потънали съвсем. Джаг започна да брои парчетата. Шест бяха изчезнали и на тяхно място не бяха останали никакви дупки.

— Минават направо през дъното — каза Джаг, погледна към тавана и нареди: — Централен компютър!

— Слушам! — обади се ФАНТОМ.

— Искам нулево g в камерата с образците.

— Готово.

— Добре... не, почакай. Искам пет стандартни g , но да действат към тавана, не към пода. Разбра ли ме? Искам гравитацията в камерата да привлича предметите нагоре.

— Готово — докладва ФАНТОМ.

Риса и Джаг очаровани наблюдаваха как парчето с яйцевидна форма изниква от дъното на камерата. Парчетата чакъл също се издигнаха от дъното и се устремиха към тавана, но без да се удрят в него и да отскочат, както би очаквал човек, а по-скоро потъваха като камъчета в катран.

— Компютър, променяй последователно гравитацията, докато всички предмети се отделят от дъното и от тавана, след това я намали до нула и ги остави да плуват в камерата.

— Готово.

— Невероятно, честна дума! — възкликна Риса. — Образците преминават през обикновена материя.

Джаг изсумтя.

— Първите образци, които се опитахме да съберем, трябва да са преминали през стените на контейнерите, изтласкани навън от ускорението на сондата към „Старплекс“.

Като променяше гравитацията в камерата последователно към тавана и дъното, ФАНТОМ успя да накара всички образци да плуват свободно. Но козината на Джаг настръхна, когато видя как две движещи се едно срещу друго парчета, вместо да се сблъскат и след това да отскочат, както бе очаквал, се доближиха на няколко милиметра и след това се отдалечиха едно от друго.

— Магнитни — каза Риса.

Джаг раздвижи долните си рамене.

— Не, тук няма магнетизъм... нито електрически товари.

В камерата имаше четири тягови лъча. Джаг ги управляваше като използваше по една ръка за всеки. С един лъч той хвана прозрачно камъче с диаметър един сантиметър, с втория друго с подобна големина. После се опита да сближи двете камъчета. Всичко вървеше нормално докато разстоянието между тях не стана много малко и тогава колкото и голяма сила да прилагаше на тяговите лъчи, той не можа да ги доближи повече.

— Учудващо — каза Джаг. — Някаква сила ги отблъсква... не е магнитна. Никога не съм виждал подобно нещо.

— Може би това не позволява мъглата от чакъл да се слее — каза Риса.

Джаг повдигна горните си рамене.

— Предполагам. Резултантният ефект е, че материята в мъглата между сферите е свързана гравитационно, но никога няма да се слее повече от това.

— Но в такъв случай какво държи камъчетата заедно? Защо силата на отблъскване не ги разпръсне?

— Може би се държат от химически връзки. Предполагам, че първоначално са формирани при високо налягане... налягане по-голямо от отблъскването, което наблюдаваме. Сега, когато съставлящите ги атоми са свързани, те запазват целостта си, но за да формират по-големи образувания, е необходима много по-голяма сила.

— О, по дяволите! — каза Риса. — Знаеш какво си мисля...

Джаг опули четирите си очи.

— Сламърите! Виждали сме резултатите от тяхното оръжие само върху наши сонди. Може би ако го използват срещу един свят, резултатът ще бъде точно такъв. Истински инструмент на Страшния съд. Той не само разрушава планетата, но и придава на отломъците сила, която не им позволява да се съединят и отново да образуват друг свят.

— И сега има отворен портал, който води оттук към световите на Общността. Ако са имали намерение да минат през него...

В този момент от стената на Джаг прозвуча сигнал и на нея се появи лицето на Синтия Делакорт.

— Джаг, това е... о, здравей, Риса. Слушай, благодаря, че ми изпрати тези образци. Знаеш ли, че те пропадат в нормалната материя?

Джаг повдигна горните си рамене.

— Невероятно, нали?

Делакорт кимна.

— Казвам ти. Това не е нормална барионна^[2] материя. Разбира се, не е и антиматерия. Ако беше, отдавна да сме изчезнали от небето. Но докато нормалните протони и неутрони се състоят от комбинации от долни кварки и горни кварки^[3], тази материя е направена от матови кварки и бляскави кварки.

Козината на Джаг настръхна от вълнение.

— Наистина ли?

— Никога не съм чувала за такъв вид кварки — каза Риса.

Джаг издаде някакъв звук, сякаш искаше да каже, че тя е глупачка, но Делакуорт кимна.

— От двадесетото столетие хората познават шест разновидности кварки... горна, долна, върхна, дънна, странна и омагьосана. Всъщност според стария стандартен модел на физиката максимално допустимият брой е шест, така че ние престаняхме да търсим други, което се оказа голяма грешка. — Тя погледна многозначително към Джаг. — Уалдахудийците също познаваха само шест разновидности. Но когато срещнахме ибийците, те различаваха още две, които кръстихме с противоположни категории на лъскавина — бляскави и матови. Нямаше начин да се получат чрез разбиване на обикновена материя, но ибийците бяха извършили уникална работа, извличайки материя от квантови флуктуации. В техните експерименти понякога се получавали бляскави кварки, но само при много, много високи температури. Това, което имаме тук, са първите известни естествено получени блестящи кварки.

— Невероятно — каза Джаг. — А забеляза ли, че тези проклети неща нямат никакъв товар? Как си го обясняваш?

Делакуорт кимна и погледна Риса.

— Електроните имат единица отрицателен електрически товар, горните кварки две трети положителен електрически товар, долните кварки една трета отрицателен. Всеки неутрон се състои от два долни и един горен кварк, което означава, че сумарният товар е неутрален. Освен това всеки протон се състои от един долен и два горни кварка, което дава единица положителен товар. Тъй като атомът има еднакъв брой протони и електрони, сумарният електрически товар е неутрален.

Риса разбра, че обяснението е предназначено за нея, кимна към монитора на стената и Делакуорт продължи:

— Тази материя от бляскави кварки се състои от наречените от мен паранеутрони и парапротони. Паранеутроните се състоят от два бляскави кварка и един матов, а парапротоните се състоят от двойка матови плюс един бляскав. Но нито бляскавите; нито матовите имат някакъв електрически товар... така че независимо как са комбинирани, в ядрата няма товари. А без ядра с положителен товар няма какво да привлича отрицателно заредените електрони, така че един бляскав кварков атом е само ядро. Той няма електронна обвивка. Заключение

е, че бляскавата материя не е просто електрически неутрална. Тя е по-скоро неелектрическа. Тя е неподатлива на електромагнитни взаимодействия.

— О, богове! — извика Джаг. — Това обяснява защо потъва в твърди обекти. Тази материя вероятно щеше да преминава абсолютно безпрепятствено, ако не беше триенето между въглеродните частички на обикновената материя и водородното замърсяване в нея. Това обяснява и защо можем да я виждаме. Ако бляскавите кварки бяха без примеси, тя щеше да е невидима, тъй като отражението и абсорбцията на светлина зависят от вибрацията на електрическите товари. Ние просто виждаме междузвездния прах, който е уловен гравитационно в бляскавата материя, подобно на пясък в желе. Добре... значи не взаимодейства електромагнитно. Ами действието на ядрените сили?

— Върху нея влияе както силното, така и слабото ядрено поле — каза Делакуорт. — Но те действат на толкова малко разстояние, че според мен взаимодействие с обикновената материя е възможно само при невероятно високи налягания и температури.

Джаг за момент се замисли, после заговори унило:

— Това е забележително. Ние знаем, че оръжието на сламърите може да разкъсва химически връзки, но превръщането на обикновената материя в бляскава е...

— Оръжието на сламърите! — възкликна Делакуорт. Сивите й вежди се извиха в дъги. — Това ли мислиш, че е създало тази материя? Не, не вярвам. Ще са необходими хиляди години, за да се събере толкова много прах. Според мен това е природно явление.

— Природно... — излая Джаг. — Очарователно. А какво ще кажеш за гравитационните ефекти?

— Масата на бляскавите кварки е седемстотин и шестнадесет пъти по-голяма от масата на електрона. Това е около осемнадесет процента повече от масата на един горен или долен кварк. Така че бляскавият атом има малко повече маса и следователно създава малко по-силна гравитация от нормалния атом със сравним брой нуклеони^[4]. Да пукна обаче, ако зная как тези бляскави кварки си взаимодействат химически.

Джаг крачеше напред-назад.

— Добре — каза той. — Добре... а какво ще кажеш за това? Нека добавим още две основни сили към традиционните четири. Откакто

старият стандартен модел беше отхвърлен, ние търсим допълнителни сили. Да речем, че една сила действа на голямо разстояние и е отблъскваща... Ние със Сервантес наблюдавахме действието на такава сила, когато се опитвахме с тягови лъчи да доближим едно до друго парчета чакъл. Другата сила действа на средно разстояние и е привличаща.

— Какво ще ни помогне това? — попита Делакуорт.

— Нормалната химия е резултат от орбитално препокриване на електронни обвивки от заредени ядра — каза Джаг. — Тук не съществува нито едното, нито другото. Но ако действащата на средно разстояние сила на привличане е по-голяма от слабата ядрена сила, то тогава тя ще действа почти като „метатовар“ и ще прави възможно съществуването на някаква „метакимия“, ще може да свързва атоми, без да има нужда от електромагнетизъм и така нататък. Междувременно действащата на голямо разстояние сила ще отблъсква бляскавите кварки един от друг. Отблъскването може да бъде преодоляно само от кварки със собствена гравитация, когато има маса с достатъчна плътност, за да ги привлича. Това е подобно на гравитацията, която държи заедно електроните и протоните, за да образуват неутронна звезда въпреки необходимото дегенеративно налягане за предотвратяване препокриването на електронните орбити. — Той погледна Риса. — Това означава, че имаме „метакимия“, при която на молекулярно ниво могат да протичат доста комплексни реакции, но на макрониво бляскавата материя може да се събира в маси с размерите на светове, чиято собствена гравитация е достатъчно голяма, за да надделее над билата на отблъскване.

Делакуорт беше впечатлена.

— Ако можеш да разработиш механиката на всичко това, несъмнено ще получиш Нобелова награда. Наистина е невероятно... напълно различен вид материя, която само слабо взаимодейства с нуклеони.

— Пастарк! — излая Джаг. — В името на боговете, знаеш ли какво е това? — Козината му настръхваше и полягаше на вълни като зряла пшеница при силен вятър.

— Какво? — попита най-после раздражена Риса.

— Не трябва да го наричаме „бляскава материя“ — отвърна Джаг. — То вече си има съвсем добро обикновено име. — Двете десни

очи погледнаха към образа на Делапорт, двете леви към Риса. — Това е черната материя! Тъмната материя!

— Боже Господи! — възкликна Делапорт. — Боже Господи, мисля, че си прав. — Тя поклати учудено глава. — Черната материя!

— Това представлява тя — изви Джаг. — Тази материя съставя огромна част от нашата Вселена и досега ние не знаехме какво представлява. Това е откритието на столетието! — Четирите му очи се затвореха — той си представяше славата, която го очакваше.

[1] Jag (англ.) — остър ръб. — Б.пр. ↑

[2] Общо название на две групи елементарни частици: нуклеони и хиперони. — Б.пр. ↑

[3] Частици, от които според теорията на Гел-Ман за унитарната симетрия са изградени силно взаимодействащите си елементарни частици. Досега опитно не са намерени. — Б.пр. ↑

[4] Общо название на частиците (протони и неутрони), съставлящи атомното ядро. — Б.пр. ↑

ДРАКОН ДЕЛТА

— Какъв беше Сол Бен Абрахам? — попита стъкленият човек.

Кийт огледа симулираната гора и се зачуди как ли да опише най-добрия си приятел. Висок. Шумен. Човек, чийто силен смях се чуваше на километър. Човек, който можеше да познае една песен само по три ноти. Мъж, който можеше да изпие повече бира от всеки на света... сигурно мехурът му беше колкото Ирландия. Най-накрая реши.

— Космат.

— Извинявай? — каза стъкленият човек.

— Сол имаше голяма брада — обясни Кийт. — Покриваше по-голямата част от лицето му. И огромни вежди, сякаш някое шимпанзе беше сложило ръката си върху главата му. Когато за първи път го видях по шорти, се сащисах. Приличаше на саскуоч.

— Какво е това саскуоч?

— Митичен бозайник от моята част на Земята. Горски човек. Все още е пред очите ми. Когато за първи път го видях по шорти, извиках: „Хей, Сол, колко са космати краката ти.“ Той се засмя силно, както обичаше да се смее, и отвърна: „Да... като на мъж!“ Отвърнах му, че са по-космати от краката на десет мъже, взети заедно. — Кийт замълча. — Господи, колко ми липсва. Приятели като него, които означават толкова много, може би се срещат веднъж през живота на човека.

Стъкленият човек помълча няколко секунди, после каза:

— Да. Предполагам, че е така.

— Разбира се — съгласи се Кийт. — Но Сол беше повече от приятел. Той беше прекрасен. Единствената по-умна личност, която съм срещал, е Риса. Сол беше астроном. Той е човекът, който откри портала на Тау Кит по следи в хиперпространството. За това трябваше да му дадат Нобелова награда... но тя не се присъжда посмъртно.

— Разбирам твоята загуба — каза стъкленият човек. — Това е като... о, извини ме. Моят компютър ми съобщава, че е пристигнал за мен пакет с идеи. Ще ме извиниш ли за малко?

Кийт кимна, а стъкленият човек направи една странна стъпка встрани и изчезна. Несъмнено беше минал през врата, скрита в симулацията на гора, изпълваща дока за акостиране — единственото непосредствено визуално доказателство за Кийт, че фактически не е на Земята. Ако наистина имаше врата, Кийт искаше да я намери. Той опипа въздуха на мястото, където беше изчезнал стъкленият човек, но не намери нищо.

Обаче трябваше да има стена. Докът не беше толкова голям. Кийт тръгна. Знаеше, че накрая трябва да се блъсне в стена. Измина може би петстотин метра, без да се натъкне на никаква преграда. Разбира се, ако неговият — той отново си помисли за думата „похитител“, но се пребори с изкушението и я замени с „домакин“ — ако неговият домакин беше хитър, той можеше да манипулира образите и да накара Кийт да мисли, че върви по права линия, а всъщност да е обикалял в кръг.

Реши да си почине. Колкото и да се беше мъчил да намери време за упражнения в земния гимнастически салон на „Старплекс“, в който гравитацията бе като стандартната на Земята, все пак през цялото време беше губил мускулния си тонус поради по-малката гравитация в общите помещения на кораба. Всъщност трябваше да приеме предложението на Тор Магнор да играят баскетбол. Кийт и Сол редовно играеха, но когато Сол умря, той се отказа.

Наведе се към земята, която на това място беше покрита с детелина. Беше му много приятно да седне. Прекара ръка по детелината. Изпитваше радост и от допира, и от гледката. Симулацията беше забележителна.

Видя високо да летят птички, но бяха много далеч и не можеше да определи какви са.

Откъсна една детелина и я вдигна да я разгледа. Може би това беше щастливият му ден. Може би беше намерил четирилистна детелина...

Какво щастие! Детелината наистина беше четирилистна!

Откъсна още няколко и усмивката му помръкна:

Наведе глава и ги заразглежда стръкче по стръкче.

Всичките бяха четирилистни.

*Кийт вдигна една до лицето си и я заразглежда. Във всичко приличаше на нормална детелина. Дори между пръстите му потече зелен сок от смачканото ѝ стъбълце. Но всички детелини наоколо бяха четирилистни. Кийт си спомни от лекциите по ботаника в университета, че латинското ѝ име е *Trifolium* — трилистна. По определение детелината имаше три листенца с изключение на отделни мутирани екземпляри. Но тук всички бяха с четири овални листенца.*

Кийт погледна белите и розови цветчета върху някои растения. Това определено беше детелина... но с четири листенца. Поклати глава. Как можеше стъкленият човек да се съобрази с най-малките подробности, а да направи такава грешка? Това просто не можеше да се обясни.

Отново се огледа, търсейки някакви несъответствия. Повечето от широколистните дървета, изглежда, бяха кленове... всъщност захарен клен, ако не грешеше. Иглолистните наблизо бяха борове, а големите малко по-нататък син смърч. И...

А каква беше онази птица на синия смърч? Не беше кардинал, нито сойка. О, имаше на главата кичур като кръст, но не беше смарагдовозелен, и клюнът ѝ беше плосък като шпатула, за разлика от клюновете на повечето пойни птички.

Това беше Земята. Нямахте никакво съмнение. Онова горе беше земната луна, застанала високо в дневното небе. И все пак не беше съвсем като на Земята... някои от дребните неща не бяха: същите.

Озадачен, Кийт захвана долната си устна...

7.

Джаг и Риса взеха асансьора за командната зала и малко след това уалдахудиецът застана пред двете редици работни станции и зараказва на колегите си за фантастичното откритие.

— От много години битува метафората — изляя той, — че видимата материя е само пяна от мастиления океан на тъмната или черна материя. Ние знаем за тъмната материя от гравитационните ефекти, но никога не сме я виждали... досега. Тези сфери там и мъглата от чакъл между тях са направени от тъмна материя.

Лиан подсвирна от изненада. Кийт повдигна вежда. Той, разбира се, знае нещо за тъмната материя. Още през 1933 година калифорнийският астроном Фриц Цвики чрез наблюдения на галактиките в купа Вирго беше стигнал до извода за нейното съществуване. Тези галактики се въртяха така бързо една около друга, че ако видимите звезди бяха единственият съществуващ източник на маса, всичко трябваше да се е разлетяло много отдавна. Последващите изследвания бяха показали, че почти всяка голяма структура във Вселената — включително галактиката на Млечния път — се държи така, сякаш има много повече маса, отколкото може да ѝ се припише от слънцата и всякакъв разумен брой съпровождащи ги планети. 90 процента от гравитацията на Вселената се дължеше на някаква неоткрита дотогава материя, наречена „тъмна“, защото очевидно не беше нито светеща, нито силно отразяваща.

Както обикновено Торалд Магнор беше вдигнал огромните си крака върху пулта, преплел дебелите си пръсти в червената коса на тила си.

— Мислех, че вече сме разкрили какво представлява тъмната материя — каза той.

— Само частично — каза Джаг и вдигна четирите си ръце. — Ние отдавна знаем, че на барионната материя... материята, съставена от протони и неутрони... се пада по-малко от десет процента от масата във Вселената. През 2037 година установихме, че вездесъщото тау-

неутрино има много малка маса... около седем електронволта. Открихме също, че мюон-неутрино има незначителна маса, около три хилядни електронволта. Тъй като във Вселената тези два типа неутрино изобилстват, на тях се пада около три или четири пъти повече маса, отколкото на всички бариони. Но въпреки това около две трети от масата на Вселената остава необяснена.

— Което ни дава основание да смятаме, че веществото там е тъмна материя, така ли? — попита Кийт.

— Във всеки случай е сигурно, че не е обикновена материя — каза Джаг. Макар че се опитваше да го скрие, той се държеше с една ръка за скосения край на пулта на Тор, за да не падне от умора на четири крака. На „Старплекс“ се работеше на четири смени заради уалдахудийците, които идваха от свят с по-къс ден, но Джаг работеше извънредно. — В ранните изследвания на тъмната материя имаше два кандидата за съставлящи тази материя, наречени от астрономите СВМЧ и МКОО. СВМЧ са слабо взаимодействащи си масивни частици... виждате ли неразбрания език, натрапен ни в изследването от тези глупави съкращения? Във всеки случай неутрино тау и мюон се оказаха СВМЧ.

— А МКОО? — попита Кийт.

— МКОО значи масивни компактни обекти с ореол — каза Джаг. — „Ореолът“ е сфера от тъмна материя, в центъра на която има галактика. Смяташе се, че „масивните компактни обекти“ представляват милиарди тела с размерите на Юпитер, несвързани с никоя конкретна звезда... мъгла от газообразни светове, през която се движи светлата материя на галактиката.

— Но ако Вселената наистина е изпълнена с... с МКОО — попита Лиан, — не трябваше ли досега да сме я открили?

Джаг се обърна към нея.

— В космическите мащаби дори обекти с големината на Юпитер са незначителни. И тъй като МКОО не светят, единственият начин да ги видим е те да се движат пред звезда, която наблюдаваме. И въпреки това ефектът би бил незначителен: просто малка гравитационна лупа, предизвикваща временно засилване на яркостта на звездата. Такива явления от време на време са виждани. Най-старото записано от хора астрономи е от 1993 година. Но дори космосът да е тъпкан с МКОО... толкова, че те да съставят две трети от цялата материя във Вселената...

само една от пет милиона звезди, които биха могли да се наблюдават във всеки даден момент, може да има пред себе си такава гравитационна леща. — Той посочи трепкащата част от звездното поле. — Тук виждаме само грубите ефекти, и то защото сме съвсем близко до полето на тъмната материя и защото самата тъмна материя е прозрачна. Всъщност това, което виждаме, е обикновен космически прах, разпръснат в обектите от тъмна материя.

Кийт повдигна вежди и погледна Риса. Тя не възрази.

— Това откритие наистина изглежда забележително — каза директорът — и заслужава да се продължи...

— Прощавай, че те прекъсвам — намеси се Ромбъс, — но откривам тахионен импулс. — Ромбъс завъртя холограмата на звездното поле, обкръжила командната зала, за да докара портала отпред и в средата. Кийт усети в стомаха си същото чувство, което беше изпитал като ученик в планетариума, когато операторът се опита да демонстрира, че учението може да бъде удоволствие. Порталът представляваше малка зелена точка... цветът на онова, което идваше през него, заобиколено от обичайния пръстен виолетова Содерстромова радиация.

— Кораб на Общността ли е? — попита Кийт.

— Не — отвърна Ромбъс. — Няма никакъв транспондерен сигнал. — Зеленото петно продължи да расте. — Невероятно. Той е ярък... — ФАНТОМ преведе думите, които светеха върху наметалото на Ромбъс; Ибиецът беше прав. Порталът беше най-яркият обект на небето, по-ярък от звездата клас „А“.

— Нека му дадем достатъчно място — каза Кийт. — Тор, отдръпни ни назад.

— Слушам.

Кийт обърна глава наляво.

— Джаг, спектрален анализ.

Уалдахудиецът прочете изписаните върху един от неговите монитори данни и занарежда:

— Сканиране. Водород, хелий, въглерод, азот, кислород, неон, магнезий, силиций, желязо...

— Изглежда чисто зелено — отбеляза Кийт. — Възможно ли е да е лазер?

Джаг обърна двете си десни очи към директора, докато другите две оставаха съсредоточени върху уредите.

— Не. Светлината не е кохерентна.

Ярката зелена точица се разширяваше. Превърна се в ярък огнен кръг с диаметър няколко метра.

— Възможно ли е да е продукт от термоядрена реакция? — попита Лиан. — Да е кораб, който излиза от портала и намалява скоростта си?

Джаг разгледа показанията и на други уреди.

— Определено е следа от термоядрена реакция — каза той. — Трябва да е от много мощен двигател.

Кийт стана от пулта и застана зад Ромбъс.

— Някаква възможност за установяване на контакт?

Едно от манипулаторните въжета на Ромбъс се протегна напред да натисне един бутон.

— Прощавай, но с конвенционално радио не е възможно. Това нещо излъчва огромно количество електромагнитни смущения. Може би с хиперкосмическа радиокомуникация, но няма начин да разберем какво квантово ниво за комуникация използват те.

— Започни от най-ниското и постепенно го увеличавай — отвърна Кийт. — Стандартните последователности от прости числа.

Ново леко потупване на едно въже.

— Предавам. Ще ни трябва цяла вечност да излъчим сигнали на всички нива.

Кийт се обърна към Риса.

— Изглежда, най-после ще имаш възможност за твоя първи контакт. — Той отново погледна към портала. — Господи, колко е ярко! — Всички предмети в командната зала, които не бяха обгърнати от холограмата, бяха облени със зелена светлина. Макар че върху невидимия под нямаше никакви сенки, телата на членовете на командния състав хвърляха плътни сенки върху галерията зад работните станции.

— По-ярко е, отколкото изглежда — каза Джаг. — Камерата филтрира по-голяма част от светлината.

— Какво, по дяволите, може да е? — попита Кийт и погледна Джаг.

— Каквото и да е — отвърна Джаг, — излъчва много заредени частици... би могло да бъде лъчево оръжие. — Зеленият кръг продължи да се разширява. — Диаметърът сега е сто и десет метра — съобщи Джаг. — Сто и петдесет. — Лаят му ставаше все по-тих. — Двеста и петдесет. Петстотин. Километър. *Два километра.*

— Божичко — възкликна Кийт и вдигна ръка да закрие очите си. Чу пляскането на въжетата на Ромбъс... писък на ибийски.

— Искрени извинения — каза ибиецът миг по-късно и дисплеят малко потъмня. — Автоматичните компенсатори не могат да коригират толкова ярък обект. Ще контролирам монитора директно.

Зеленият кръг продължи с голяма скорост да се разширява. Краищата му блестяха от виолетови електрически Содерстромови изпразвания — пиротехнически ореол около огромния зелен център. Централната част все още приличаше на плоска окръжност.

— Температурата е около дванадесет хиляди градуса по Келвин — съобщи Джаг.

— Доста е горещо — каза Риса. — Но какво, за Бога, представлява?

Зави аларма от редуващи се ниски и високи тонове.

— Радиационна тревога! — извика Лиан и се обърна към Кийт. — Препоръчано действие: преместване на „Старплекс“.

— Правилно — каза Кийт и изтича към командната си станция. — Тор, повиши скоростта. Премести ни още петдесет хиляди километра от портала. — Той погледна астрографските показания. — Курс двеста и десет градуса на четиридесет и пет градуса. Използвай само маневрени ракетни двигатели. Не искам да отидем в хиперпространството преди да сме разбрали какво е това нещо.

— Слушам, шефе — каза Тор и хвана командните лостове.

Видимото нарастване на зеления кръг стана по-бавно, но продължи. Неговата скорост на разширение надвишаваше маневрената скорост на „Старплекс“.

— Не знаех, че порталът може да става толкова широк — каза Ромбъс. — Джаг, какво точно излиза от него?

Джаг повдигна двата си чифта рамене.

— Неизвестно. Спектралният анализ е необичаен... много абсорбционни Фраунхоферови линии на тежки елементи. Не съответства на нищо в нашата база данни. Ако са продукти от ядрен двигател, корабът трябва да е гигантски.

— Изглежда абсолютно плосък — каза Риса. — Как може да продължава да се разширява като кръг?

— Видимото разширение се дължи на отварянето на портала — каза Джаг. — Порталите се отварят с крайна скорост, а когато бъдат докоснати от плоска повърхност, отворът приема кръгла форма, докато достигне до краищата на докосналия ги обект. — Той погледна с левите си очи към уредите. — Скоростта на разширяване на отвора нараства, макар да не е постоянна.

Виолетовият ореол, очертаващ краищата на портала, беше най-бледата граница около огромния кръг, като матова линия около модел на космически кораб от едновременен научнофантастичен филм.

— Колко е голям сега? — попита Кийт.

На Джаг очевидно му беше омръзнало да отговаря на този въпрос, така че натисна няколко бутона на пулта си и върху зеления кръг се проектираха три цветни линии с различни мерни единици. Сега кръгът беше с диаметър 450 километра.

— Радиационното ниво бързо нараства — съобщи Лиан.

— Тор, удвой скоростта на отдалечаване — заповяда Кийт.

— Нашите силови екрани могат ли да ни предпазят?

Лиан се наведе над уредите си и поклати глава.

— Не, ако радиацията не спре да нараства.

Алармата продължаваше да свири.

— Изключи тази проклетата сигнализация — каза Кийт и погледна уалдахудицеца. — Джаг?

— Плоско е — отвърна Джаг. — Като огнена стена. Диаметърът му сега е над хиляда километра. Хиляда и триста... Хиляда и седемстотин...

Зелената светлина покри цялото небе. Всички вдигнаха ръце да закрийт очите си.

Изведнъж от стената изскочи дълга зелена огнена лента — като неонов камшик, — продължи да се удължава и достигна на петдесет хиляди километра от портала.

— Божичко... — извика Риса.

— И това ако не е оръжие! — възкликна Джаг, изправи се и кръстоса двата чифта ръце зад гърба си. — Ако не бяхме преместили кораба, досега да сме изгорели.

— Може ли да е... възможно ли е да са сламъри? — попита Лиан.

Зелената лента се задвижи към огромния светещ кръг на портала и се разпадна на огнени езици, всеки дълъг хиляди километри.

— Тор, бъди готов по моя команда да включиш хипердвигателя — каза Кийт.

— Всички станции да се приготвят за хипертяга — чу се гласът на Лиан по високоговорителите.

— Това някакъв вид силово поле ли е? — попита Риса.

— Едва ли — отвърна Джаг.

— Ако са продукти от ядрен двигател на кораб — каза Кийт, — това ще е най-голямата сензация в историята.

— Диаметърът е осем хиляди километра — съобщи Джаг. — Десет хиляди...

— Тор, тридесет секунди до включване на хипердвигателя!

— Всички станции да са готови — съобщи Лиан. — Хипертяга след двадесет и пет секунди.

От разширяващия се отвор изскочи друг зелен огнен език.

— Хипертяга след петнадесет секунди — съобщи Лиан.

— Боже Господи! Колко е огромно! — ахна Риса.

— Хипертяга след пет секунди... включването на хипердвигателя отменено! Автоматично блокирано!

— Какво? Защо? — Кийт погледна двете компютърни очи, монтирани над неговата работна станция. — ФАНТОМ, какво става?

— Гравитационният кладенец е много стръмен за влизане в хиперпространството — отговори компютърът.

— *Гравитационен кладенец?! Ние сме в открития Космос.*

— О, богове! — възкликна Джаг. — То е достатъчно голямо, за да предизвика изкривяване на пространство-времето! — Джаг излезе иззад пулта си и изтича пред работните станции. — Намали яркостта на дисплея наполовина!

Ромбъс замахна с въжетата си. Гигантският зелен кръг потъмня, но все още блестеше прекалено силно.

— Намали го още наполовина — озъби се Джаг.

Образът стана още по-тъмен. Джаг се опита да погледне в него, но кръгът беше твърде ярък за очите, развили се под лъчите на бледото червено слънце на уалдахудийците.

— Още веднъж — каза той.

Образът потъмня още... и изведнъж на зелената повърхност се видя една подробност: по-светли и по-тъмни сенки.

— Това не е кораб — извика Джаг. Гласът му прозвуча едновременно с превода на ФАНТОМ като уалдахудийско лаене на изненада. — Това е звезда!

— Зелена звезда!? — възкликна изненадано Риса. — Няма такова нещо.

— Тор — извика остро Кийт, — пълна мощност... курс перпендикулярно на портала. Действай!

Алармата зазвуча отново.

— Предупреждение за радиационно ниво две! — извика Лиан.

— Силови екрани на максимум — изкомандва Кийт.

— Не може и двете, шефе — извика Тор. — Пълна мощност на ракетните двигатели не може да се комбинира с максимум на екраните.

— Тогава двигателите са с приоритет! Изведи ни оттук!

— Ако е звезда — каза Риса, — ние сме много близко до нея, нали? — Тя погледна Джаг, но той не каза нищо. — Нали? — повтори Риса.

Джаг вдигна горните си рамене и тихо отвърна:

— Много, много близко сме.

— Ако радиацията не ни изпече — каза Риса, — ще го направи топлината.

— Тор, не можеш ли да увеличиш скоростта? — попита Кийт.

— Не мога, шефе. Стръмността на локалния гравитационен кладенец нараства прекалено бързо.

— Няма ли да е по-добре да напуснем кораба? — попита Лиан. — Може би по-малките кораби ще могат да се измъкнат по-лесно.

— Извинявай, но няма да може — каза Ромбъс. — Освен факта, че нямаме достатъчно съдове за евакуиране на всички, само малко от тях са комплектувани с екрани за доближаване до звезди.

Наклонила глава на една страна, Лиан слушаше с имплантирания си микрофон частните съобщения.

— Целият кораб е обхванат от паника.

— Да се вземат стандартни предпазни мерки срещу радиация — озъби се Кийт.

— Няма да помогнат — каза тихо Джаг и пак седна пред работната си станция.

Кийт погледна Риса. На един от нейните монитори беше изобразен планът на „Старплекс“ — две взаимно перпендикулярни ромбовидни структури, пресичащи централния диск.

— Ами ако завъртим „Старплекс“ така, че океанският сектор да е под прав ъгъл спрямо траекторията на движението ни? — обади се Риса.

— Какво ще помогне това? — попита Кийт.

— Можем да използваме морската вода като радиационен екран. Океанът е напълнен до дълбочина двадесет и пет метра. Това е голяма изолация.

Светлините върху паяжината на Ромбъс затрепкаха.

— Това сигурно ще помогне... на всички, които не са в океана или под океанския сектор.

— Ако не направим нещо, всички ще изгорим — намеси се Лиан.

Кийт кимна.

— Тор, завърти „Старплекс“ както беше казано.

— Включвам двигателите на система за ориентиране.

— Лиан, изготви план за евакуиране на целия персонал от палуби тридесет и първа до седемдесета.

Лиан кимна.

— ФАНТОМ, включи интеркома.

— Интеркомът е включен — докладва ФАНТОМ.

— До всички. Говори директор Лансинг. В изпълнение нарежданията на ръководителя на секция „Вътрешни операции“ Карендотър да се евакуират палуби тридесет и първа до седемдесета. Всички от техническия сектор, от доковете за акостиране, от товарните трюмове и от четирите долни модула с естествена среда да се изтеглят в горните модули. Всички делфини... или да излязат от океанския сектор, или да плуват близко до горната повърхност на океана и да останат там. Преместването да стане организирано... Изпълнявайте!

На холографския дисплей повърхността на звездата се подаваше от кръговия отвор на портала.

— Скоростта на разширяване на отвора на портала бързо нараства — каза Джаг. — В началото звездата беше по същество плоска и изглеждаше, че ще мине доста време докато излезе, но сега повърхността ѝ започна да се изкривява и тя се измъква по-бързо. В момента диаметърът ѝ е сто и десет хиляди километра.

— С преминаване на повърхността през отвора радиацията бързо нараства — каза Лиан. — Ако изстреля към нас друг език, ще ни овъгли.

— Състояние на евакуацията! — извика Кийт.

Лиан натисна клавишите и се появиха двадесет и четири квадратни образа, всеки закриващ част от звездния пейзаж върху холографския балон. Всеки показваше различна гледка, виждана през очите на ФАНТОМ. Картините бързо се променяха — отразяваха приетото от различните камери на компютъра.

Коридор... ниво петдесет и осем: шестима ибийци бързо се търкалят напред.

Пресечка: три жени в спортни екипи бързат към камерата от една посока и двама уалдахудийци и един мъж тичат от друга.

Централна шахта, участъкът с нулева гравитация: хората се качват нагоре.

Вертикален канал за вода с три делфина, плуващи нагоре.

Асансьорна кабина: уалдахудиец държи вратата отворена с една ръка, с другите три бута пътниците вътре.

Друга асансьорна кабина с един ибиец, заобиколен от десетина хора.

— Дори всички да са над океанския дек — каза Лиан, не вярвам, че радиационната ни защита ще е достатъчна.

— Чакай! — извика Тор. — Ами ако минем зад портала?

— А? — възкликна Ромбъс... или ФАНТОМ преведе така малките трепвания на светлините, които се появиха на наметалото му.

— Порталът е кръгъл отвор — каза Тор и погледна над рамене на Ромбъс към Кийт. — От него се появява звездата. Задната му част е плосък, празен кръг... черно празно пространство с формата на онова, което преминава през него. Ако се намираме зад портала, ще бъдем защитени... поне за известно време.

Джаг удари четирите си ръце в пулта.

— Тъй е прав!

Кийт кимна.

— Направи го, Тор. Промени курса и ни откарай в подветрената страна на портала, обърни дъното на океанския дек към появяващата се звезда.

— Слушам — докладва Тор. — Но докато стигнем там, ще мине известно време. — Докато извършваше маневрата, блестящият кръгов профил на звездата на сферичния холографски дисплей, обгръщащ командната зала, бавно се превърна в зелен купол.

— Талдорсал до Лансинг! — прозвуча глас по интеркома.

— Лансинг слуша.

— Тор не движи кораба по права линия. В океана се получават вълни.

— Лиан? — извика Кийт и двадесет и четирите образа с евакуацията се смениха с картини от различни ъгли на океана. Морската вода се плискаше нагоре към холографския таван, истинските вълни достигаха до фалшивите облаци и прогонваха всички делфини към десния борд, за да могат да дишат.

— По дяволите! — изруга Тор. — Не помислих за това. Ще завъртя кораба около оста му. С малко късмет ще можем да поддържаме балансирани всички сили. Съжалявам!

„Старплекс“ продължи да се движи, изпъкналият купол на зелената звезда видимо се закриваше от безличната черна кръгова задна страна на портала. После — най-после — зеленото изчезна. „Старплекс“ беше в подветрената страна. Единственото свидетелство за появяващата се звезда беше смарагдовият оттенък върху полето от тъмна материя зад него. Не се виждаше дори пръстенът от Содерстромовата радиация. Той, в края на краищата, беше предизвикан от тахионен поток от портала, насочен в обратна посока. Черният кръг обаче продължи да расте, закривайки все повече звездната панорама. Сега диаметърът му беше 800 000 километра.

— Като изхождаш от кривината, която наблюдаваме на другата страна, можеш ли да екстраполираш колко голяма ще стане звездата? — обърна се Кийт към Джаг.

— Не е минала още половината — отвърна Джаг, — пък и от високата скорост на въртене на полюсите е сплесната. Най-доброто предположение, което мога да направя, е едно точка пет милиона километра.

— Тор, възможно ли е вече включването на хипердвигателя? — попита Кийт.

— Още не — отговори Тор на холограмата на Кийт, плуваща над ръба на неговия пулт. — Трябва да бъдем най-малко на седемдесет милиона километра от центъра на звездата преди пространството да стане достатъчно плоско, за да преминем на хипертяга. Според моите изчисления това разстояние ще достигнем след единадесет часа.

— Единадесет часа! След колко време ще премине екваторът на звездата през портала?

— Може би след пет минути — отговори Джаг.

— Как върви евакуирането?

— Сто й деветдесет души са все още под океанския сектор — отговори Лиан.

Ще успеем ли?

— Не съм...

— Червена светлина на двигател номер шест — извика Тор. — Прегрява.

— Ужасно! — възкликна Кийт. — Трябва ли да го изключиш?

— Още не — отвърна Тор. — Изпращам нанотехници във вътрешните му охладители. Те може би ще могат да решат проблема.

— Екваторът на зелената светлина минава през портала — каза Джаг.

Част от холографското изображение се промени в схематично представяне на онова, което ставаше. Вляво беше изпъкналата полусфера на вече преминалата през портала част от звездата. Самият портал се виждаше отстрани като вертикална линия. Зад нея и отдалечаващ се от нея беше профилът на „Старплекс“. Когато екваторът на звездата премина, отворът на портала започна да се свива и протоните и заредените частици от звездата започнаха да се отразяват. Краищата на отразената радиация приличаха на часовникови стрелки, тръгващи от дванадесет и от шест и движещи се към три часа.

Тор придвижи „Старплекс“ максимално напред. Кийт виждаше съзвездията от жълти предупреждаващи индикаторни светлини на пилотския пулт. Корабът продължаваше да се измъква от гравитационната яма на звездата, тунелът за измъкване се стесняваше с намаляване на размера на портала.

— Лансинг! — извика Джаг. — Полето на тъмната материя се движи... отдалечава се от звездата.

— Възможно ли е да се дължи на силата на отблъскване, за която спомена?

Джаг вдигна и четирите си рамене.

— Не прилича на предсказания от мен ефект, но...

— Евакуацията на долния сектор завършена — докладва Лиан, полюшвайки се пред лицето на директора.

— Въпреки това — каза Тор, — когато отражението попадне директно върху нас, ще получим адски голямо облъчване...

Накрая звездата се измъкна и порталът изчезна. В този момент Тор превключи цялата мощ от двигателите към силовите екрани, опитвайки се да отклони колкото се може по-голяма част от идващата към тях радиация. „Старплекс“ продължи да се движи по инерция. Радиационната аларма отново започна да вие.

— Достатъчно далеч ли сме? — попита Кийт. Тор беше зает с контролните уреди и не отговори. — Попитах дали сме достатъчно далеч? — повтори Кийт.

Джаг направи някакви изчисления и каза:

— Мисля, че да. Но само защото използваме океанския сектор като екран. Иначе всички ще получим смъртоносно облъчване.

— Добре — каза Кийт. — Да продължим докато достигнем безопасно разстояние. Лиан, състави ново разписание на дежурствата, с минимално участие на делфини, а онези от тях, чиито задачи са маловажни, остави в медицинска почивка до подмяна на водата в океана. При скоростта, с която звездата се отдалечава от портала, ще минат дни преди да можем да се приближим на безопасно разстояние. — Той помълча малко, после добави: — Успешна работа на всички. Ромбъс, какво е положението на доковете?

— Все още са използваеми. Стените им са добре екранирани срещу радиационна утечка в случай че някой кораб се удари в тях или се взриви.

— Добре — каза Кийт. — Тор, съобщи ми когато се отдалечим на приемливо разстояние от звездата! — После се обърна към уалдахудицеца. — Джаг, ти ще трябва да отидеш и да я разгледаш отблизо. Искам да зная откъде точно е дошла и защо е тук.

8.

На хората им трябваше много време да се научат да разбират езика на делфините. Когато накрая успяха, имената им се оказаха сонаграми^[1], отразяващи преувеличено техните най-типични физически характеристики. Затова не беше изненадващо, че единственото човешко изкуство, ценено от делфините, беше политическата карикатура.

Един от най-добрите пилоти на сондажни кораби на „Старплекс“ бе делфинът с английското име Лонгботъл^[2] — лош заместител на песента с трели и извивки, с която го осмиваха неговите роднини, подчертавайки дългата му зурла.

Любимият сондажен кораб на Лонгботъл беше „Ръм рънър“ — бронзов клин, дълъг двадесет метра и широк десет. По осите на кораба имаше резервоари с вода. Вляво и вдясно на тях имаше изпълнена с въздух жизнена среда. Двата резервоара се съединяваха под формата на буквата U с въздушна възглавница между тях. В лявата страна на кораба условията отговаряха на нормалните човешки стандарти, в дясната — на по-хладните уалдахудийски условия.

За пилотиране на сондажния кораб Лонгботъл имаше на опасната и гръдните перки малки свободно плуващи сензорни роботи. Съдът имаше стотици контролни сопла, които му позволяваха да се движи точно в съответствие с движенията на делфина в резервоара. Тази техника беше изключително енергоемка — толкова много, че уалдахудийците отказаха да участват в търга за построяване на тези съдове — но осигуряваше изключителна маневреност и, според Лонгботъл, летенето с нея беше истинско удоволствие.

Макар че „Ръм рънър“ можеше да работи без прекъсване далеч от „Старплекс“ в продължение на седмици, тази операция щеше да продължи по-малко от един ден и екипажът се състоеше само от Лонгботъл и Джаг.

„Ръм рънър“ нормално стоеше в док номер седем — един от петте дока, които имаха канали, свързани през техническия сектор с

океанския. Корабът беше прикрепен към стената. Три тръби за достъп влизаха под малки ъгли в шлюзовете на покрива.

След като Лонгботъл и Джаг се качиха, сегментираната врата на покрива на дока се отвори. Лонгботъл беше известен със своите артистични излитания — изкарваше с голяма скорост сондажния кораб от дока и след това се въртеше в резервоара, като корабът преминаваше със смайващ полет покрай вратите на всички докове. После описваше широка дъга, сякаш правеше вираж в космическия вакуум.

Джаг се нервира, но Лонгботъл, подобно на всички делфини, не забелязваше това. Той направи серия от завъртания и подскачания и корабът повтаряше съответните движения. Гравитационните плочи под каютата на Джаг напълно компенсираха движенията, а в пълната с вода тръба Лонгботъл чувстваше кораба като продължение на собственото си тяло.

Накрая, след като си направи удоволствието, Лонгботъл избра една силно извита траектория — отново водеща до голям разход на енергия, но много по-интересна от правите линии и прецизните дъги на нормалната небесна механика.

Зелената звезда все така изпълваше небето, макар че сега нейната повърхност се намираще на разстояние тридесет милиона километра. „Ръм рънър“ имаше много по-добри силови екрани и физически защиты от „Старплекс“ и можеше да мине много по-близо до звездата. Воден от Лонгботъл, сондажният кораб се гмурна, плъзгайки се по гигантската орбита от 100 000 километра над фотосферата. Лопатките на предния му край загребаха образци от звездната атмосфера.

— Зеленината на тази звезда ме озадачава — каза Лонгботъл през хидрофона на резервоара си. Също като повечето делфини Лонгботъл можеше да имитира звуците както на английски, така и на уалдахудийски (макар че не можеше да се оправя със синтаксиса — в граматиката на китоподобните нямаше такова нещо като подходящо подреждане на думите), а компютърът обработваше тези звуци, за да ги направи по-разбираеми, и преминаваше в режим на превод само когато делфинът говореше на своя собствен език.

— Аз също съм озадачен — каза Джаг. — Температурата на повърхността е дванадесет хиляди градуса. Това скапано нещо би трябвало да е синьо или бяло, а не зелено. Спектралният анализ също

няма никакъв смисъл! Никога не съм виждал звезда с такива високи концентрации от тежки елементи.

— Възможно ли е да е повредена от преминаването през портала? — попита Лонгботъл, въртейки се в резервоара, така че корабът също да се върти по надлъжната си ос. Макар екранировката да бе подсилена, не беше безопасно да са обърнати непрекъснато с една и съща страна към звездата.

— Предполагам, че е възможно — излая Джаг; — Вероятно по-голямата част от хромосферата и короната на звездата са остъргани при преминаването през портала. Краищата на портала са захапали фотосферата и са смъкнали разреждения газ над нея. Но пък предишните изследвания не показваха никаква структурна промяна в обектите, преминаващи през портал. Разбира се, преди това не е имало случай на преминаване на толкова голям обект.

Екраните за наблюдение на „Ръм рънър“ бяха изпълнени с блестящо зелено. Прозорците бяха станали непрозрачни.

— Направи още един кръг над екватора на звездата — каза Джаг, — след това един през полюсите. Преди да се заема с абсорбционните линии искам да съм сигурен, че спектърът навсякъде е еднакъв.

Бяха необходими почти пет часа при скорост една хилядна от скоростта на светлината да се извърши полетът от пет милиона километра над екватора и още пет часа над полюсите. През цялото време Лонгботъл въртеше сондата по надлъжната ѝ ос. Джаг не вдигаше поглед от сканиращата апаратура, наблюдаваше тъмните вертикални абсорбционни линии и си мърмореше под нос: „Тиня във водата, тиня във водата — истината остава скрита.“

После измери масата на звездата. Беше по-тежка, отколкото очакваше. С изключение на цвета повърхността ѝ беше типична: плътно подредени светли и тъмни ивици, причинени от конвекционни маси във фотосферата. Имаше дори слънчеви петна, но за разлика от тези на другите звезди, те бяха свързани във формата на гири. Нямахше съмнение, че е звезда... но не приличаше на никоя от онези, които Джаг беше виждал.

Накрая обиколката завърши.

— Готови ли сме за връщане? — попита Лонгботъл.

Джаг примирено вдигна четирите си рамене.

— Да...

— Загадката разрешена ли е?

— Не. Такава звезда просто не трябва да съществува.

„Ръм рънър“ полетя към „Старплекс“. През целия полет Джаг си повтаряше получените данни.

Кийт лежеше до жена си. Не можеше да заспи. Погледна Риса в тъмнината. Тънкият чаршаф, който я покриваше, се повдигаше и спадаше в такт с дишането ѝ.

„Тя заслужаваше по-добър шанс.“ — помисли си той и въздъхна, опитвайки се заедно с издишания въздух да прогони тревогите си и да извика образи от по-щастливи времена.

Риса имаше тъмни очи, които, когато се усмихваше, се превръщаха в извити нагоре полумесеци. Устата ѝ беше малка, но устните ѝ бяха пълни... Майка ѝ беше италианка, баща ѝ — испанец. Беше наследила лъскавата тъмна коса и огнените очи на майка си. През четиридесет и шест годишния си живот Кийт Лансинг не беше срещал жена, която да изглежда по-привлекателна на светлината на свещ от Риса.

Когато се срещнаха — през 2070 година, — той беше на двадесет и две, а тя на двадесет и с чудесно закръглена фигура. Разбира се, формите ѝ се променяха с възрастта. Тя все още беше в чудесно състояние, но пропорциите се бяха променили. Някога Кийт не можеше да си представи, че ще намира една жена на четиридесет и пет все още привлекателна, но за негова най-голяма изненада вкусът му се беше променил с годините и макар две десетилетия брак несъмнено да бяха притъпили реакциите му към нея, когато я видеше в необичаен вид... в нов костюм, протегната да достигне нещо на горната лавица или с различна прическа... дъхът му все още спираше.

И все пак...

И все пак Кийт си даваше сметка, че времето си казва своето. Косата му оредяваше. О, за това имаше „лек“ — ако приемеше, че нещо толкова естествено като мъжкото оплешивяване се нуждае от лек! — но да прибегне към него му се струваше суетно ѝ глупаво. Освен това се предполагаше, че на средна възраст учените трябва да са плешиви. На някои места на Земята това беше азбучна истина.

Бащата на Кийт чак до петдесет и пет годишна възраст, когато го убиха, имаше гъста черна коса и Кийт често се чудеше дали не е използвал някакво средство. Но лично той смяташе за глупаво да прибегва до такова.

Кийт си спомняше за Манди Лий, звезда от холографското видео, по която беше увлечен на дванадесет. Тогава за него нямаше нищо по-вълнуващо от големите гърди, вероятно защото никое от момичетата в класа му още ги нямаше. Те бяха символ на забранения, чужд сексуален свят на възрастните. Според един шегобиец в каталога „Домашно видео“ Манди, с прякор „Бинарната звездна система“, беше станала популярна благодарение на своята физика. Но Кийт загуби интерес към нея, когато откри, че гърдите ѝ са фалшиви. Просто не можеше да я погледне, без да си представи имплантираните топки под издутата алабастрова кожа и хирургическите белези (макар да знаеше, разбира се, че анаболните лазерни скалпели изобщо не оставят белези). Тогава се закле никога да не допусне главата му да стане фалшива. Хората да го гледат и да си мислят, че всъщност е плешив, а...

И така, ето ги тях двамата, Риса Сервантес и Кийт Лансинг. Все още влюбени, макар не страстно както през младостта, но по един по-удовлетворяващ, по-разтоварващ начин.

И все пак...

И все пак, по дяволите, той току-що беше навършил четиридесет и шест. Старееше, оплешивяваше, побеляваше и не беше ходил с друга жена освен трите — колко малка бройка! — свенливки, които беше срещнал в гимназията и университета. Три, плюс Риса... общо четири. Средно по-малко от една на десетилетие. „Господи — помисли си той, — дори уалдахудиец може да ги изброи на пръстите на едната си ръка.“

Кийт знаеше, че не трябва да мисли за такива неща, знаеше, че онова, което бяха изживели двамата с Клариса, за мнозина е изобщо непознато: любов, която расте и се обогатява с годините, връзка, която е солидна и сигурна, и сърдечна.

И все пак...

И, все пак съществуваше Лиан Карендотър. Също като Манди Лий, символа на красотата през неговата младост, Лиан имаше изящни азиатски черти. Нещо в азиатските жени винаги го беше привличало.

Той не знаеше на колко години е Лиан, но нямаше съмнение, че е по-млада от Риса. Разбира се, като директор на кораба, Кийт лесно можеше да види това от личното досие на Лиан, но се страхуваше да го направи. За Бога, та тя можеше да е на тридесет! Беше дошла на кораба при последното минаване на „Старплекс“ през Тау Кит и сега беше ръководител на секция „Вътрешни операции“. Тя и Кийт често прекарваха заедно часове в командната зала. И въпреки това, за негова изненада, независимо колко време бяха прекарвали заедно, той винаги желаше да бъде малко повече.

Досега не беше направил никаква глупост. Всъщност дори смяташе, че се контролира. И все пак открай време си беше интроспективен и не си затваряше очите пред онова, което става в него. Кризите на средната възраст, страхът, че вече не е мъжествен. И какъв по-добър начин да се отърси от тази натрапчива мисъл от това да вкара в леглото една красива млада жена?

Празни фантазии. Разбира се, разбира се.

Кийт се обърна на другата страна, отвърна лице от Риса, сви се почти като ембрион. Не искаше да направи нещо, което щеше да нарани Риса. Но ако тя не научеше...

„Божичко, я се стегни! Тя сигурно ще научи. Как тогава ще я погледнеш в очите?“ Ами техният син, Сол? Как ще гледа и него. Той беше виждал сина си да сияе от гордост, беше го виждал да крещи от гняв, но никога не го беше виждал да се отвращава от него.

Само ако можеше да заспи! Ако можеше да престане да се самоизмъчва.

Кийт се втренчи в тъмнината с широко отворени очи.

След като се върнаха на „Старплекс“, Лонгботъл отиде да се храни, а Джаг се върна в командната зала. Подпираше се на изкусно резбован бастун — по-добре, отколкото да ходи на четири крака. Кийт, Риса, Тор и Лиан бяха прекарвали нощта в сън, а Ромбъс... е, ибийците не спяха — един факт, който правеше техния дълъг живот да изглежда двойно по-несправедливо дълъг. Когато докладваше, Джаг обикновено стоеше пред шестте работни станции, но този път отиде в галерията и се строполи на централния стол, с което накара другите да завъртят работните си станции, за да бъдат с лице към него.

— Е? — попита Кийт.

Джаг подреди мислите си и започна да лае:

— Както някои от вас знаят, звездите се разделят по възраст на три големи групи. Най-стари във Вселената са звездите от първо поколение. Те се състоят почти изцяло от водород и хелий, двата изходни елемента. По-малко от 0,22 процента от техния състав са по-тежки атоми, получени, разбира се, посредством ядрен синтез вътре в тях. При превръщането на такава звезда в нова или супернова прашните междузвездни облаци се обогатяват с тези по-тежки елементи. Тъй като звездите от второ поколение се образуват от такива облаци, един процент от тяхната маса и дори повече се състои от метали... под „метали“ в този контекст се разбират елементи по-тежки от хелия. Звездите от трето поколение са още по-млади. Такива са слънцата на планетите от Общността, както и всички родени днес, макар че, разбира се, все още се въртят немалко звезди от първо и много от второ поколение. Почти две трети от масата на звездите от трето поколение е метал:

Джаг замълча и огледа всички, после продължи:

— Е, в тази звезда... около осем процента от масата е метал и четири пъти повече, отколкото в една типична звезда от трето поколение. В нея има толкова много желязо, че фактически може да се смята за желязна мина.

— Как се обяснява зеленият ѝ цвят? — попита Кийт.

— Всъщност цветът, разбира се, е толкова зелен, колкото е червен на така наречените червени звезди. Почти всички звезди са бели само със следа от някакъв цвят. — Той посочи звездното поле около тях. — ФАНТОМ рутинно оцветява показваните в нашия балон звезди, придавайки им цвят на основата на техните категории по Херцшпрунг-Ръсел. Тази звезда просто има зеленикав оттенък. Потъмняването на абсорбционната линия, дължащо се на металното съдържание, е по-силно, отколкото е температурата на масата ѝ, и това отслабва синята и ултравиолетова емисия на звездата. В резултат на това по-голяма част от светлината на звездата е в зелената част на спектъра. — Докато обясняваше, козината му се люлееше на вълни. — Бих казал, че в нашата Вселена е невъзможно да съществува звезда с толкова голямо метално съдържание при настоящата ѝ възраст, ако не я

бях видял със собствените си очи. Тя трябва да се е образувала при много специфични местни условия и...

— Прощавай за прекъсването, уважаеми Джаг — каза Ромбъс, — но откривам тахионен импулс.

Кийт се завъртя на стола си и погледна към портала.

— О, богове! — възкликна Джаг и скочи. — Повечето звезди са част от звездни системи с много...

— Не можем да извършим друг преход толкова близко до нея — каза Лиан. — Ако опитаме, ще...

Но порталът вече беше спрял да се разширява. През него изскочи малък обект. Беше нараснал само на седемдесет сантиметра в диаметър преди да се свие до невидима точка.

— Това е уотсън — съобщи Ромбъс. — Автоматизиран комуникационен радиофар. Транспондерът му предава, че е от станция Гранд Сентръл.

— Пусни да чуем записа — нареди Кийт.

— Съобщението е на руски — каза Ромбъс.

— ФАНТОМ, превеждай.

В стаята прозвуча гласът на централния компютър:

— Валентина Илианова, Провост, колония Ню Бейджин, до Кийт Лансинг, командир на „Старплекс“. От портала Тау Кит изскочи червено джудже клас „М“, За щастие то се отдалечи от Тау Кит, вместо да се приближи към нея. Досега няма никаква реални последствия, макар че имахме затруднение с пилотирането на този уотсън покрай звездата и през портала. Това е третият ни опит да достигнем до вас. Успяхме да се свържем с астрофизическия център на Реболо за съвет. Те ни съобщиха невероятната новина, че от портала близко до тях е излязла звезда... синя звезда клас „В“, Сега установявам контакт с всички други активни портали, за да разбера доколко е разпространено това явление. Край на съобщението.

Кийт огледа присъстващите в командната зала. Всички бяха окъпани от зелената звездна светлина. Единственото, което можа да каже, беше:

— Боже Господи!

[1] Сонаграма — запис на спектралния анализ на човешката реч от сонаграф. — Б.пр. ↑

[2] Longbottle — дълго шише (англ.). — Б.пр. ↑

9.

— Атакуват ни — съобщи Торалд Магнор. — Очевидно досега сме имали късмет, но падането на звезда в една система може да унищожи целия живот в нея.

Джаг помръдна двете си долни ръце — уалдахудийски жест на отрицание.

— Повечето портали са в междузвездното пространство — каза той. Дори онзи портал, който наричат Тау Кит, е на тридесет и седем милиарда километра от тази звезда, а това е повече от шест пъти разстоянието между Плутон и Слънцето. Бих казал, че в петнадесет от шестнадесет случая пристигането на нова звезда ще окаже несъществено влияние върху най-близките системи и тъй като населените светове са малко и далеч един от друг, шансовете за краткосрочни поражения на една планета с живот на нея са съвсем малки.

— Но могат ли тези звезди да бъдат бомби? — попита Лиан. — Ти каза, че зелената звезда е много необикновена. Може ли тя да експлодира?

— Изследванията ми са съвсем в началото — отговори Джаг, — но бих казал, че на тази новопоявила се звезда ѝ остават най-малко още два милиарда години живот. А единичните джуджета клас „М“, като онова, изскочило близко до Тау Кит, не се превръщат в нова звезда.

— Все пак — каза Риса — могат ли да засегнат облаците на Оорт на звездни системи, покрай които минават, или да изпратят кометни дъждове към вътрешни планети? Според една стара теория в края на мезозойската ера кафяво джудже, наречено... Немезис, струва ми се... може би е минало близко до Сол и е причинило кометна атака.

— Оказа се, че Немезис не е съществувала — отвърна Джаг, — но дори да е съществувала, днес всяка от расите на Общността притежава необходимата технология да се опази от всякакъв нормален брой кометни тела... които, в края на краищата, ще паднат във

вътрешната част на една система след десетилетия и дори столетия. Това не е непосредствена заплаха.

— Но защо тогава? — попита Тор. — Защо има звезди, които се движат? И трябва ли да се опитаме да ги спрем?

— Да ги спрем ли? — засмя се Кийт. — Как?

— Като разрушим порталите — отговори просто Тор.

— Не съм сигурен, че порталите могат да бъдат разрушени — каза Кийт. — Джаг, какво ще кажеш?

— Да, теоретически има начин. — Уалдахудиецът вдигна глава, но никое от очите му не срещна погледа на Кийт. — Когато първият контакт с хората не вървеше добре, нашите астрофизици бяха натоварени със задачата да намерят начин, ако е необходимо, да затворят портала Тау Кит.

— Това е чудовищно! — възкликна Лиан.

— Не, това е добро решение — възрази Джаг. — Ние трябваше да сме готови за всякакви изненади.

— Но да разрушите нашия портал! — На лицето на Лиан се появиха непознати черти.

— Но не го направихме.

— Обаче сте го обмисляли! Ако не сте искали да имаме достъп до Реболо, трябвало да разрушите вашия портал, а не нашия.

— Лиан — тихо каза Кийт. Тя го погледна, прочете на устните му „спокойно“ и продължи малко по-кратко:

— И намерихте ли начин? Да разрушите портала?

Джаг повдигна горните си рамене в знак на съгласие.

— Моят баща, Гаф Кандаро ем-Уийл, беше ръководител на проекта. Порталите са хиперкосмически конструкции, които изтласкват точката на връзка в нормалното пространство. В хиперпространството съществува абсолютна координатна система. Затова там не са в сила Айнщайновите ограничения за скоростта. Хиперкосмосът не е релативистична среда. Но нормалният космос е релативистичен и изходът... нещото, което ние наричаме портал... трябва да бъде закотвен спрямо друго нещо в нормалния космос. Ако точката на закотвяне се дезориентира така, че да не може да излезе през хиперпространството, тя може да бъде изпарена с едно облаче Черенкова радиация.

— И как може да се дезориентира котвата? — попита Кийт скептично.

— Ключът се крие във факта, че порталът наистина е точка, докато не се раздуе, за да поеме нещото, което минава през него. Може да се конструира сферична матрица от изкуствени генератори на гравитация и тя да се разположи около латентния портал, за да компенсира локалната кривина на пространство-време. Въпреки че повечето портали са в междузвездното пространство, те са нащърбени от нашата галактика. Ако се махне тази нащърбеност, котвата няма за какво да се задържи и... хоп!... ще изчезне. Тъй като, когато е латентен, порталът е много малък, матрица с напречно сечение само метър-два, стига да е захранена с достатъчно енергия, ще е достатъчна.

— Може ли „Старплекс“ да осигури необходимата енергия? — попита Ромбъс.

— С лекота.

— Това е невероятно — каза Кийт.

— Съвсем не е невероятно — възрази Джаг. — Гравитацията е силата, която нащърбява пространство-времето. Изкуствената гравитация само модифицира нащърбяванията. В моята родна система в аварийни ситуации използваме гравитационни шамандури за локално изглаждане на пространство-времето, така че да можем да включваме хипердвигатели в непосредствена близост до нашето слънце.

— И защо астрофизическата мрежа на Общността не знае нищо за това? — попита остро Лиан.

— Защото никой не ни е попитал — отвърна тихо Джаг.

— А защо не ни предложи да го направим, за да можем да преминем на хипертяга, когато се появи зелената звезда? — попита Кийт.

— Защото не можем да го направим сами. Някой друг трябва да го направи посредством външен източник на енергия. Повярвайте ми, ние се опитахме да разработим начини нашите кораби да могат да го правят сами, но не успяхме. Ако използваме човешка метафора, това е като да се опиташ сам да се измъкнеш от блато като се дърпаш за ушите. Не може да стане.

— Но ако бяхме направили това точно тук и сега... ако бяхме изпарили този портал... нямаше да можем да се върнем у дома —

отбеляза Кийт.

— Вярно е — съгласи се Джаг. — Но можехме да поставим антигравитационни шамандури да свият портала в една точка след като преминем през него.

— Очевидно през много портали излизат звезди — каза Риса. — Ако бяхме изпарили порталите Тау Кит, Реболо и Флатланд, щяхме да разрушим Общността, прекъсвайки връзката между нашите светове.

— И да защитим отделните светове на Общността — каза Тор.

— Господи! — възкликна Кийт. — Това значи да се тури край на Общността!

— Има и друга възможност — заяви Тор.

— Така ли? И каква?

— Да се пренесат расите на Общността на други съседни звездни системи далеч от всякакъв портал. Можем да намерим три или четири системи достатъчно близко една до друга, с подходящи светове, да създадем условия за живот и да преместим всички там. И пак ще имаме междузвездна общност посредством нормална хипертяга.

Кийт се опули.

— Ти говориш за преместване... на какво?... на тридесет милиарда индивиди?

— Повече или по-малко — каза Тор.

— Ибийците няма да напуснат Флатланд — възрази Ромбъс с нетипична за него грубост.

— Това е лудост! — заяви Кийт. — Не можем да затворим порталите.

— Ако са застрашени нашите родни светове — каза Тор, — можем... длъжни сме.

— Няма никакво доказателство, че идващите звезди представляват някаква заплаха — възрази Кийт; — Не мога да повярвам, че същества, достигнали такова развитие, че да могат да преместват звезди, са злонамерени.

— Може да не са по-злонамерени от строителните работници, които разрушават мравуняци — отбеляза Тор. — Може да се окаже, че ние просто им пречим.

Без да получи повече информация, Кийт не можеше да направи нищо срещу пристигащите звезди, затова в 12:00 двамата с Риса излязоха да потърсят нещо за ядене.

На борда на „Старплекс“ имаше осем ресторанта. Терминологията беше въведена умишлено. Хората искаха да наричат всичко на кораба с морски имена: камбуз, лазарет, каюта вместо ресторант, болница и апартамент — но от четирите вида на Общността само хората и уалдахудийците имаха военни традиции и другите две раси се дразнеха от това.

Всеки от ресторантите беше уникален както по атмосфера, така и по храна. Проектантите на „Старплекс“ се бяха погрижили животът на борда да не е монотонен. Кийт и Риса решиха да обядват в уалдахудийския ресторант „Ког Тан“ на двадесет и шеста палуба. През декоративните прозорци-холограми се виждаше повърхността на Реболо: широки напоявани равнини от пурпурносива тиня, пресечени от реки и потоци. Виждаха се горички от старг — еквивалент на земните дървета, висок три-четири метра бял трън. Мочурливата тиня не предлагаше здрава опора, но беше богата неразтворени минерали и гниеци органични вещества. Всяко растение имаше хиляди преплетени издънки, които, в зависимост от това дали бяха на върха, или на дъното, можеха да служат или като корени, или като органи за фотосинтеза. Гигантските растения цъфтяха по равнините и плуваха по потоците, докато намерят плодородна почва. Тогава се спираха и се вкореняваха, докато една трета от височината им не потъне в тинята.

Холографското небе беше зеленикавосиво, звездата на него — плоска и червена. За Кийт цветовото съчетание бе мрачно, но не можеше да се отрече, че храната беше превъзходна. Уалдахудийците бяха главно вегетарианци и любимата им растителна храна беше сочна и вкусна. Кийт ядеше филизи от старг три или четири пъти месечно.

Разбира се, осемте ресторанта бяха отворени за всички видове, а това означаваше, че в тях се предлага голямо разнообразие от блюда, отговарящи на метаболчните изисквания на различните раси. Кийт си поръча сандвич с печено сирене и кисели краставички и салата от страг. Уалдахудийците, чиито жени подобно на земните бозайници отделяха хранителна течност за своите рожби, намираха за отвратително да се пие млякото на други животни, но се преструваха, че не знаят от какво се прави сиренето.

Риса седеше срещу Кийт. Масата, в съответствие с уалдахудийските стандарти, имаше форма на човешки бърбек. Беше от някакъв полиран растителен материал — но не дърво — със светли и тъмни ивици. Риса седеше на вдлъбнатата страна на масата. Според уалдахудийския обичай жената винаги сядаше на почетното място, а ухажващите я мъжки се разполагаха около изпъкналата страна.

Риса имаше по-екзотичен вкус от Кийт. Тя ядеше газ торад — „кървави миди“, уалдахудийски двучерупкови, които живееха на тинестото дъно на много езера. За Кийт светловиолетово-червеният цвят беше отвратителен — както и за повечето уалдахудийци, тъй като точно такъв беше цветът на тяхната кръв. Но Риса беше намерила начин да се справи с това. Тя вдигаше черупката до устата си, отваряше я и шумно изпиваше мидата, без самата тя или някой седящ срещу нея да види меката маса.

Хранеха се мълчаливо. Кийт се чудеше дали това е добро, или лошо. Още преди много години бяха изоставили празните приказки. О, ако някой от тях имаше нещо наум, го обсъждаха обстойно, но иначе се наслаждаваха на компанията си, без да кажат и дума. Поне за Кийт беше така и той се надяваше, че и Риса споделя това чувство.

Кийт тъкмо поднасяше с катуука (уалдахудийски прибор, подобен на плоски клещи) парче страг към устата си, когато от повърхността на масата изскочи комуникационен панел и се появи лицето на Хек — уалдахудийския специалист за чуждоземни комуникации.

— Риса — излая той с по-силно подчертан бруклински акцент от този на Джаг. От ъгъла, под който беше поставен комуникационният панел, уалдахудиецът не можеше да види Кийт. — Анализирах радиошума, който открихме близо до двадесет и един сантиметровия банд. Няма да повярваш какво открих! Ела веднага в лабораторията.

Кийт остави приборите за хранене, изправи се и каза:

— Ще дойда с теб.

Докато вървяха към вратата, си даде сметка, че това е единственото нещо, което ѝ бе казал по време на целия обяд.

Качиха се на асансьора. Както винаги един монитор на стената на кабината показваше номера на палубата, на която се намираха, и

плана на етаж: „26“ и кръст с дълги стрелки. Докато се изкачваха и номерата на палубите намаляваха, стрелките ставаха все по-къси. Когато стигнаха палуба едно, стрелките се прибраха почти напълно. Двамата слязоха от асансьора и влязоха в радиоастрономическата стая. Хек, малък уалдахудиец с козина много по-червена от тази на Джаг, се беше навел над бюрото.

— Добре дошла, Риса... — Стандартното уважение, проявявано към жените. И най-небрежно кимване. — Здравсти Лансинг. — Грубо безразличие към мъжете дори ако те са шефове.

— Здравей, Хек — отвърна на поздрава Кийт.

Уалдахудиецът погледна Риса.

— Знаеш ли за радиошума, който бяхме уловили? — Лаят му отекна в мъничката стая.

Риса кимна.

— При първите анализи не открих никакви повторения. — Той завъртя две очи към Кийт. — Когато един сигнал е от радиофар, той обикновено има диаграма с честота на повторение от няколко минути или часове. Тук нямаше нищо подобно. Всъщност изобщо не открих доказателства за някаква диаграма. Но когато го анализирах по-детайлно, открих диаграми с продължителност една секунда и по-малко. Досега съм каталогизирал шест хиляди и седемстотин серии. Някои се повториха само веднъж или два пъти, други много пъти. Няколко над десет хиляди пъти.

— Боже Господи! — възкликна Риса.

— Какво има? — попита Кийт.

Тя се обърна към него.

— Това означава, че този шум може да съдържа информация... може да са радиокомуникации.

Хек вдигна горните си рамене.

— Точно така. Всяка диаграма може да е отделна дума. Тези, които се срещат най-често, може да са обикновени термини, може би са еквивалентни на местоимения или предлози.

— И откъде идват тези сигнали? — попита Кийт.

— Някъде от или точно зад полето, тъмна материя — отвърна Хек.

— И ти си сигурен, че това са интелигентни сигнали? — попита развълнувано Кийт.

Този път Хек повдигна долните си рамене.

— Не, не съм сигурен. Сигналите са много слаби. На голямо разстояние не могат да се различат от фоновия шум. Но ако съм прав, че представляват думи, тогава, изглежда, имат някакъв различен синтаксис. Нито една дума не се повтаря. Някои думи се появяват само в началото или края на предаванията. Някои само след други думи. Първите вероятно са прилагателни и наречия, последните — съществителни или глаголи, пояснявани от тях или обратно. — Хек замълча. — Разбира се, не съм анализирал всички сигнали, макар че ги записвам за бъдещо проучване. Това е непрекъсната бомбардировка на над двеста честоти, които са много близко една до друга. — Той изчака казаното да бъде възприето, после продължи: — Бих казал, че е възможно в или край полето с тъмна материя да се крие голям флот.

Кийт понечи да каже нещо, но в този момент интеркомът на Хек позвъни.

— Кийт, обажда се Лиан.

— Кийт слуша. Какво има, Лиан?

— Ела в командната зала. Пристигна уотсън със съобщение, че от портал Реболо 376А се е върнал бумеранг.

— Тръгвам. Извикай и Джаг, моля те. Край. — Той погледна Хек. — Браво. Опитай се да локализираш по-точно източника на сигналите. Аз ще наредя на Тор да направи със „Старплекс“ един кръг около полето с тъмна материя, за да сканираме за тахионни емисии, радиация, светлина от двигател или някакви други следи от чуждоземни кораби.

— Пусни записа с уотсъна — каза Кийт, щом двамата с Риса влязоха в контролната зала.

Лиан натисна един клавиш и върху част от холографския балон се появи видеосъобщение. Беше образ на уалдахудиец със сребърносива козина. ФАНТОМ замени кучешкия лай на съществото с английски думи, но, разбира се, те не бяха в синхрон с движението на устата на уалдахудиеца.

— Привет, „Старплекс“. — Линията за статус в долния край на екрана идентифицира говорителя като Кейд Пелендо ем-Хиит от реболския център по астрофизика. — Бумерангът, изпратен към

портала с обозначение Реболо 376А, се върна. Предполагам, че искате да останете там, където сте, за да изследвате портала, при който се намирате сега, тъй като неговата поява в мрежата е неочаквана. Според нас за Джаг и другите ще представлява интерес преди да се върнат да видят записите, направени от бумеранга. Приложени са към настоящето съобщение. Мисля, че ще ги намерите... за интересни.

— Добре, Ромбъс — каза Кийт. — Представи ни сферично холографско изображение на данните от бумеранга. Покажи ни какво представляват.

— С удоволствие — отговори Ромбъс. — Изображението ще бъде готово след две минути и четиридесет секунди.

— Щастие то отново ни се усмихна — каза Лиан, обърна се и се усмихна, на Кийт. — Още един сектор от космоса отворен за изследване!

— Не преставам да се удивлявам на всичко това. — Кийт стана от стола си да се разтъпче, докато чака холограмата. — Знаеш ли — каза той разсеяно, — моят прапрапрадядо си е водил дневник. Точно преди да умре, е описал всички големи открития, на които е бил свидетел през своя живот: радиото, автомобила, самолета, космическите полети, лазерите, компютрите, ДНК и така нататък. — Лиан изглеждаше възхитена, но Кийт знаеше, че всички други скучаят. По дяволите другите. Рангът си имаше своите привилегии, между тях и правото на шефа да скача от една мисъл на друга. — Когато като тийнейджър го четях, си мислех, че като наближи моят край, няма да има какво да напиша за моите наследници. Но после ние открийме хипердвигателя и изкуствения интелект, открийме мрежата портали и извънземен живот, научихме се да разговаряме с делфините и тогава разбрах, че...

— Прощавай — каза Ромбъс. Светлините му проблясваха стробоскопично, както правеха всички от неговия вид, когато искаха да прекъснат някого. — Холограмата е готова.

— Пускай я — каза Кийт.

Командната зала потъна в тъмнина, тъй като образът на средата, заобикаляща „Старплекс“, беше спрял. После отляво надясно се появи нова картина, линия подир линия заляха командната зала, докато тя сякаш отново не заплува в пространството.

Тор подсвирна.

Джаг изтрака със зъбните си плочи.

На десет милиона километра от точката на портала бавно изгряваше друга гореща зелена звезда.

— Мисля, ти каза, че нашата зелена звезда е игра на природата — подхвърли Кийт на Джаг.

— Сега това е последната ни грижа — отвърна Тор, свали крака от пулта и се обърна към Кийт. — Нашият бумеранг не активира портала, докато не се гмурна в него...

Кийт го гледаше смутено.

— ... а тези снимки са направени преди това!

Джаг скочи.

— *Ка-дарг!* Това означава...

— Това означава — отвърна Кийт, неочаквано също разбрал, — че звездите могат да се появяват от латентни портали. Божичко, те могат да изскачат от всички четири милиарда портала в Млечния път!

10.

Тази вечер Кийт се храни самичък. Обичаше да готви, но обичаше също край него да има човек, за когото да готви, а Риса беше останала да работи до късно. Тя и Бокскар най-накрая бяха достигнали успех в изследванията си на границата хейфлик или най-малкото така изглеждаше. Но не можеха да получат повторимост на резултатите, затова тя помоли Кийт да ѝ изпрати сандвичи в лабораторията.

Понякога Кийт се чудеше как беше назначен на длъжността главен шеф на „Старплекс“. О, за това имаше сериозни основания, разбира се. Предполагаше се, че като социолог той ще може както да ръководи едно миниатюрно общество на борда на кораба, така и да установи контакт с всяка нова цивилизация, която евентуално могат да срещнат.

Но точно сега въпреки всичко, което ставаше, той нямаше какво друго да върши, освен да администрира. Джаг щеше да продължи изследванията си на тъмната материя и щеше да се опита да разбере защо звездите ги нападнаха. Хек щеше да се мъчи да декодира възможните чуждоземни радиосигнали. Риса щеше да разшири проекта си за увеличаване на продължителността на човешкия живот. А той? Той щеше да чака щастието да му се усмихне... да се надява на възможността да направи нещо важно.

Реши да вечеря в ибийския ресторант. Не заради атмосферата, разбира се. С гладката си почти като билиардна маса повърхност пейзажът на Флатланд, както беше изобразен на холографските прозорци в ресторанта, беше още по-малко интересен от този на Реболо. Нямаше съмнение, че в географско отношение Земята беше най-красива от всички светове на Общността. Ибийската храна пък беше изградена на базата на десни аминокиселини и беше напълно несмилаема за другите три раси. Ресторантът обаче предлагаше и разнообразна човешка храна, включително пържено пиле, и то приготвено точно така, както го обичаше Кийт.

Ресторантът беше необичайно препълнен, понеже четирите заведения за хранене в долните модули с естествена среда още не бяха готви за ползване. Но една друга привилегия на ранга беше, че винаги получаваш маса, без да чакаш. Строен сребърен робот заведе Кийт в дъното на салона до едно сепаре, заслонено от оранжеви осмоъгълни листа.

Кийт даде поръчката си и поиска от четящото устройство на масата да му извади — последното издание на „Ню Йоркър“. Сервитьорът се върна с чаша бяло вино, остави я и се отдалечи. Кийт зачете един фантастичен разказ и в същия миг прозвуча сигнал.

— Карендотър вика Лансинг.

— Лансинг слуша. Да, Лиан?

— Завърших техническото проучване за обеззаразяване на облъчените долни палуби. Трябва да се видим, за да ти предам доклада.

Кийт преглътна. Разбира се, докладът трябваше да бъде проучен веднага. Трябваше бързо да разрешат този проблем. Но къде да се срещне с Лиан? Смяната „Гама“ сигурно вече беше в командната зала. Не трябваше да ги безпокои. Кабинетът на Кийт бе най-подходящото място, но... но... можеше ли да има вяра на себе си и да остане насаме с нея?

Господи, колко глупаво!

— Аз съм в „Драйв Тру“, вечерям. Можеш ли да донесеш доклада тук?

— Разбира се. Тръгвам. Край.

Кийт отпи от виното. Може би бе сбъркал. Може би хората щяха да го изтълкуват погрешно, да кажат на Риса, че се е срещнал с Лиан в това сепаре. Може би...

Лиан пристигна, придружена от един робот, седна срещу Кийт и му се усмихна. Ама че бързо пристигна... сякаш преди да се обади бе знаела къде е. Почти като капан...

Кийт поклати глава. „Овладей се!“

— Здравей, Лиан — каза той. — Носиш ли доклада?

— Разбира се. — Беше облечена в син костюм, свеж и професионален. А върху блестящите си платинени коси бе сложила старомодно кепе на железопътен инженер. Кийт я беше виждал с него и преди — едновременно странно и стилно, и секси. — Има

технологии за почистване на радиоактивно замърсяване — каза тя. — Но те изискват много време и...

Сервитьорът дойде с вечерята на Кийт.

— Пържено пиле — каза Лиан и се усмихна. — Това е моят специалитет. Някой ден трябва да ми дойдеш на гости.

Кийт се пресегна за виното си, размисли, взе салфетката и нарочно бутна вилицата си на покрития с гума под. Наведе се да я вдигне... и огледа източените крака на Лиан под масата. Изправи се и каза:

— Хм, благодаря. Много мило. — Посочи ѝ изпускащото пара блюдо. — Вземи си.

— О, не — каза тя и се потупа по плоския корем, от което платът на костюма ѝ се опъна плътно върху гърдите. — Ще си поръчам салата. Трябва да се грижа за фигурата си.

„Не е необходимо — помисли си Кийт. — Аз с радост ще се погрижа вместо теб.“

— Та какво за радиационното замърсяване? — каза той.

— Да — кимна тя. — Както казах, можем да го премахнем... но не бързо и не без да акостираме няколко седмици в сух док.

— Няколко седмици! — възкликна Кийт. — Не можем да си позволим да загубим толкова време.

— Точно така. Затова идвам с лично мое предложение.

— И какво е то?

— „Старплекс 2“.

Кийт се намръщи. „Старплекс“ беше построен в орбиталните корабостроителници на Реболо и от близо година се строеше неговият близък, засега с прозаичното име „Старплекс 2“, макар че накрая можеше да получи друго официално име. Строеше се на Флатланд. Две толкова големи поръчки не можеха да се възложат само на един свят от Общността.

— Какво имаш предвид?

— Той още не е готов за излитане, иначе щях да предложа просто да го реквизираме. Но се строи по същите чертежи както „Старплекс 1“... и според последния доклад, който получих, пет от осемте модула с естествена среда вече са завършени. Можем да прескочим през портала до корабостроителниците на Флатланд, да оставим долните четири модула там и да ги заменим с четири готови от „Старплекс 2“.

Модулите, които ще оставим, могат да бъдат очистени на спокойствие. Централният диск на „Старплекс 2“ ще бъде завършен чак след пет месеца. Четирите генератора за хипердвигателите трябва да бъдат изпитани основно преди около тях да се построи техническият торус. Това ще осигури достатъчно време за почистване на облъчените модули. Когато всичко бъде завършено, те могат да бъдат вградени в новия кораб. Разбира се, цялото обзавеждане и апаратура в нашите долни модули също трябва да се очисти, но поне веднага ще имаме помещения за квартири и лаборатории.

Кийт кимна. Беше впечатлен.

— Това е блестяща идея. Колко време ще ни отнеме?

— Спецификациите за демонтаж и инсталиране на новата хранваща мрежа на модулите с естествена среда изискват три дни, но аз измислих един метод, при който не е необходимо разклонителите да се хранят. Ако не трябва в долните модули да носим радиационни костюми, мога да свърша цялата работа за петнадесет часа. Иначе ще са ми необходими осемнадесет.

— Чудесно. А как стои въпросът с долната част на нашата основна шахта и централната палуба?

— Три четвърти от шахтата вече е поправена; Не можем лесно да я почистим, но изпратих нанотехници да сложат допълнителна екранировка на вътрешната повърхност. Що се отнася до централния диск, разбира се, ще трябва изцяло да сменим водата на океанската палуба. И не просто с чиста вода. Тя трябва да има точния състав на морската вода с разтворени в нея соли и други минерали, плюс, по възможност, планктон и риба. Също бих желала да сменим целия въздух на кораба, просто за сигурност. Доковете за акостиране не са проблем... те са добре екранирани. Същото се отнася и за техническия торус. Неговата екранировка го е защитила от радиацията.

— След колко време ще може безопасно да маневрираме през портала?

— Най-рано утре следобед. Разстоянието между портала и зелената звезда бързо нараства. И ако си готов да рискуваш да изгубим половин дузина уотсъни, трябва да се опитаме да съобщим за нашите намерения на корабостроителниците на Флатланд, така че ибийците веднага да започнат подготовка за нашето пристигане.

— Браво, Лиан. — Той я погледна и тя отново се усмихна — красива, сърдечна, *интелигентна* усмивка. Кийт мислено се укори задето понякога забравя, че *има* сериозно основание за нейното присъствие на борда на „Старплекс“. Лиан Карендотър беше най-добрият инженер по звездни кораби.

Тор насочи „Старплекс“ към портала и корабът изскочи в периферията на системата Флатланд, Тук на небето доминираха Магелановите облаци. Слънцето на Флатланд, Хотспот, беше бяла звезда клас „F“, а самата Флатланд беше безлично кълбо, обвито в бели облаци.

Ибийците не можеха да работят при нулева гравитация. Кийт наблюдаваше през един прозорец как хиляди ибийци пъплят около „Старплекс“ в едноместни апарати, прилични на хокейни шайби, целите прозрачни с изключение на плочите за изкуствена гравитация на дъното. Тъй като работата се вършеше от ибийци, не се губеше нито секунда. На кораба бяха монтирани нови модули с естествена среда и палуби четиридесет и първа до седемдесета бяха напълно подменени, Кийт зърна пътническата капсула с форма на балон, от която Лиан ръководеше операцията. Единственият проблем по време на цялото преоборудване възникна, когато маркучът за изпразване на океана се спуска и в космоса се разпиля солена вода, която моментално замръзна на малки ледени кристалчета, заблестели като диаманти в бялата светлина на Хотспот.

Когато всичко беше завършено, корабът — сега хибрид от „Старплекс 1“ и „Старплекс 2“ — се отправи обратно към портала.

Кийт беше доволен от ремонта — и още по-доволен, че вече няма да се налага всички да се тъпчат в горната половина на кораба, което създаваше спорове между различните раси. Надяваше се, че на кораба отново ще се възцари мир.

Докато бяха в корабостроителниците, от Реболо пристигнаха петима нови изследователи — един ибиец и двама уалдахудийци, специалисти по тъмна материя, един делфин и един човек, специалисти по звездна еволюция.

Както беше обещала, Лиан завърши преоборудването за по-малко от осемнадесет часа. Тор насочи кораба обратно към портала и отново

се озоваха край полето с тъмна материя и загадъчната зелена звезда.

11.

Конструкторите на „Старплекс“ бяха разположили директорския офис близо до командната зала, но Кийт беше настоял да го преместят. Беше убеден, че директорът трябва да се вижда из целия кораб, а не само в една изолирана площ. Накрая се съгласи на една голяма квадратна стая със страни почти четири метра на палуба четиринадесета — по средата на триъгълната страна на жилищен модул две. През прозореца, който покриваше цяла една стена, можеше да вижда модул три, перпендикулярен на модул две, както и деветдесетградусов отрязък от покрития с мед кръгъл покрив на централната палуба на „Старплекс“ шестнадесет етажа по-долу, където с клинообразни уалдахудийски букви беше изписано името на кораба.

Кийт седеше зад дълго правоъгълно бюро от истински махагон. На него имаше холографски снимки на жена му Риса, облечена в старомодна испанска рокля за танци, и на техния син Сол, с харвардска памучна блуза с дълъг ръкав и странна козя брадичка, в момента модна сред младите мъже. До холографските снимки имаше модел на „Старплекс“ в мащаб 1:600. Зад бюрото се намираще бюфет с глобуси на Земята, Реболо и Флатланд, както и няколко фигурки от полирани бели мидени черупки. Над бюфета беше закачено литографско копие от картина на Емили Кар, изобразяваща тотемен стълб в гора на един от островите Куин Шарлот. От двете страни на бюфета бяха поставени саксии с големи растения. В стаята имаше още дълго канапе, три полифункционални стола и масичка за кафе.

Кийт беше свалил обувките си и бе вдигнал крака на бюрото. В командната зала никога не подражаваше на Тор, но когато беше самичък, често заемаше неговата поза. Сега, облегал на черния си стол, Кийт четеше доклада на Хек за откритите от него сигнали. На вратата се позвъни.

— Джаг Кандаро ем-Пелш — съобщи ФАНТОМ.

Кийт въздъхна, изправи се и даде знак да пуснат посетителя. Вратата се плъзна настрана и Джаг влезе. В следващия миг ноздрите

на уалдахудиеца започнаха да пламтят. Кийт предположи, че е усетил миризмата на краката му.

— С какво мога да ти бъда полезен, Джаг?

Уалдахудиецът докосна облегалката на един полифункционален стол, който промени формата си в съответствие с тялото му, седна и започна да лае. Преведеният глас събщи:

— Малцина от твоите земни литературни герои ми импонират, но един от тях е Шерлок Холмс.

Кийт вдигна вежди. Груб, арогантен... разбираше защо Джаг го харесва.

— Особено харесвам — продължи Джаг — неговата способност да формулира мисловните процеси в сентенции. Една от любимите ми е тази: „Истината е остатъкът, независимо от вероятността да не е това, който остава след като онези неща, които не могат да бъдат истина, се оставят без внимание“.

Кийт се усмихна. Онова, което Конан Дойл наистина беше написал, гласеше: „Като се елиминира невъзможното, онова, което остава вероятно, трябва да е истината“. Но като се вземеше предвид, че мисълта бе преведена от английски на уалдахудийски и след това отново на английски, версията на Джаг не беше толкова лоша.

— Така ли? — каза Кийт.

— Да, моите първоначални анализи за, появилата се тук звезда от четвърто поколение като един вид аномалия сега трябва да се коригират, тъй като ние съзряхме втора такава звезда на Реболо 376А. Прилагайки мисълта на Холмс, аз сега знам откъде идват тези две зелени звезди и вероятно другите скитащи звезди. — Джаг замълча, очаквайки Кийт да го подкани да продължи.

— И откъде идват? — попита раздразнено Кийт.

— От бъдещето.

Кийт се засмя... после смехът му премина в лай. Може би в ушите на уалдахудиеца лаят нямаше да прозвучи оскърбително.

— Това е най-доброто обяснение. Зелени звезди не биха могли да се развият в една толкова млада Вселена като нашата. Една такава звезда би могла да бъде игра на природата, но повече от една е напълно невероятно.

Кийт поклати глава.

— Но те може би идват от... не зная... от някакъв необикновен регион на космоса. Може би те са правели компания на черни дупки и гравитационните напрежения са предизвикали ядрен взрив, който е ускорил процеса.

— Обмислих и тези възможности — каза Джаг. — Искам да кажа, че обмислих различни алтернативни сценарии, един от които е този. После извърших радиометрично определяне на възрастта, основано на разпределението на изотопи в материала, който двамата с Лонгботъл загребахме от атмосферата на зелената звезда до нас. Атомите на тежките метали в тази звезда са на двадесет и два милиарда години. Самата звезда не е толкова стара, разбира се, но много от съставлящите я атоми са.

— Цялата материя не е ли на една и съща възраст? — попита Кийт.

Джаг вдигна долните си рамене.

— Вярно е, че с изключение на малкото количество материя, която непрекъснато се създава от енергията, и с изключение на това, че в някои, реакции неутроните могат лесно да се превърнат в двойки протон-електрон и обратно, всички основни частици във Вселената са създадени малко след Големия взрив^[1]. Но атомите на тези частици могат да се създават или разрушават по всяко време чрез ядрен разпад или синтез.

— Да — каза смутено! Кийт. Не се сетих. Но според теб атомите на тежките метали в звездата са много по-стари от Вселената, така ли?

— Точно така. И единственият начин, по който може да се случи това, е, ако звездата е дошла при нас от бъдещето.

— Но... ти каза, че зелените звезди са с милиарди години по-стари от всяка съществуваща сега звезда. Да не би да се опитваш да ми кажеш, че тези звезди са пътували назад във времето *милиарди* години? Това изглежда невероятно.

— Интелектуалното предизвикателство е приемането на възможността за пътуване във времето, не продължителността — изсумтя Джаг. — Ако пътуване във времето изобщо е възможно, тогава изминатото разстояние назад е само функция на подходяща технология и достатъчно енергия. Аз приемам, че всяка раса, която може да премества звезди, има в изобилие и двете.

— Но аз мислех, че пътуването във времето е невъзможно.

Джаг вдигна и четирите си рамене.

— Преди откриването на порталите мигновеното транспортиране беше невъзможно. Преди откриването на хипердвигателя беше невъзможно и пътуването със скорост по-голяма от тази на светлината. Няма да правя предположения как е станало възможно пътуването във времето, но то очевидно *е възможно*.

— Никакви други обяснения ли няма?

— Както казах, аз *разгледах* и други възможности... например порталите да действат като входи за паралелни вселени, откъдето да са дошли зелените звезди, вместо от бъдещето. Но, с изключение на тяхната възраст те са точно това, което човек може да очаква за материя, възникнала в тази Вселена от специфичния за нея Голям взрив при съществуващите тук специфични физически условия.

— Добре — каза Кийт и вдигна ръка. — Но защо ще се изпращат звезди от бъдещето назад към миналото?

— Това е първият ти добър въпрос — каза Джаг.

— И какъв е отговорът? — попита Кийт през стиснати зъби.

Джаг отново вдигна четирите си рамене.

— Нямам представа.

Кийт вървеше по полутъмния студен коридор и си мислеше, че всяка от расите на „Старплекс“ дразни другите по свой начин. Едно от нещата, с които хората изкарваха от кожата им всички други, беше губенето на безкрайно много време в опити да се измислят изкусни думи, съставени от началните букви на фрази. Всички раси ги наричаха „акроними“, тъй като само в теранските езици имаше специална дума за тях. Още по време на проектирането на „Старплекс“ някой бе измислил думата „КЛЕТКА“^[2] за достъпната за всички обща среда, като бе имал предвид условията в онези места, които ще се ползват от всичките четири раси.

„Тази среда наистина прилича на проклета клетка — помисли си Кийт. — Истинска тъмница.“

Всички раси можеха да съществуват в атмосфера от азот и кислород, макар че за задействане на дихателния си рефлекс ибийците се нуждаеха от много по-висока концентрация на въглероден двуокис от хората. Гравитацията на общата площ беше 0,82 от земната —

нормална за уалдахудийците, недостатъчна за хората и делфините и едва наполовина от онази, на която бяха свикнали ибийците. Влажността се поддържаше висока, понеже сухият въздух увреждаше синусите на уалдахудийците. Осветлението в общата площ беше по-червено от нормалното за хората — подобно на ярък земен залез. Освен това цялото осветление трябваше да бъде индиректно. Светът на ибийците беше непрекъснато забулен в облаци и яркото осветление можеше да повреди хилядите фотосензори в техните паяжини.

Въпреки това все още имаше проблеми. Кийт се дръпна към стената, за да направи път на един ибиец, и когато той мина покрай него, от едната от двете провиснали сини тръби от помпата на съществото излязоха твърди сини топчета и се затъркаляха по пода. Мозъкът на гондолата не притежаваше съзнателен контрол върху тези функции. За ибийците обучението за ползване на тоалетна беше биологически невъзможно. На Флатланд тези топчета се загребваха от работници по чистотата и се преработваха за извличане на хранителни вещества, които ибийците не можеха да усвоят. На борда на „Старплекс“ тази работа вършеше малък ДУФХР, голям колкото човешка обувка. Докато Кийт гледаше подир ибиеца, в коридора се появи един такъв робот, забръмча, засмука отпадъците и продължи по пътя си.

Кийт вече беше свикнал ибийците да изхвърлят изпражнения навсякъде. Слава богу, че поне не миришеха. Но мислеше, че никога няма да свикне със студа или влагата, или някое от другите неудобства, наложени му от съжителството с уалдахудийците...

Изведнъж рязко спря. Беше стигнал до едно Т-образно кръстовище в коридора и чу пред себе си повишени гласове. Някакъв човек крещеше на — звучеше като японски, — чуваше се и гневно лаене на уалдахудиец.

— ФАНТОМ — каза тихо Кийт, — преведи ми тези гласове.

— Ти си слаб, Тешима — чу той глас с нийоркски акцент.

— Много слаб. Ти не заслужаваш да имаш другар.

— Сам си правиш секс!

Кийт се намръщи. Подозираше, че компютърът не превежда точно оригиналния японски.

Гласът с нюйоркски акцент се чу отново.

— В моя свят ти ще си най-незначителния член от антуража на най-грозната, най-жалката жена...

— Идентифицирай говорителите — прошепна Кийт.

— Човекът е Хироюки, биохимик — съобщи ФАНТОМ.

— Уалдахудиецът е Гарт Дейгаро ем-Хоф от техническия екип.

Кийт стоеше й се чудеше какво да прави. И двамата бяха възрастни и макар в известен смисъл да му бяха подчинени, не можеше да се каже, че са под негово командване. И все пак...

Кийт зави в коридора и каза кротко:

— Момчета, защо не се разберете спокойно?

Уалдахудиецът беше стиснал четирите си юмрука. Кръглото лице на Тешима беше почервеняло от гняв.

— Не се меси, Лансинг — каза човекът на английски.

Кийт ги погледна. Какво можеше да направи? Нямахме друг кораб, за да ги раздели, нямаше причина да слушат неговите заповеди, когато се отнасяше до лични отношения.

— Може да ти поръчам едно питие, Хироюки — каза Кийт. — А ти, Гарт, може би ще бъдеш доволен да получиш допълнително един свободен ден?

— Ще съм доволен — излая уалдахудиецът, — ако видя Тешима изхвърлен в черна дупка.

— Стига, момчета — каза Кийт и пристъпи по-близо. — Нали трябва да живеем и да работим заедно.

— Казах ти да не се месиш, Лансинг — озъби се Тешима. — Това не те засяга.

Бузите на Кийт пламнаха. Не можеше да ги раздели насила, но и не можеше да ги остави да се карат в коридора. Погледна ги — единият нисък човек на средна възраст с оловносива коса, другият дебел, широк уалдахудиец с цвят на дъбово дърво. Не ги познаваше добре, не знаеше какво да направи, за да ги усмири. По дяволите, той дори не знаеше за какво се карат. Отвори уста да каже... да каже нещо, каквото и да е, и точно тогава на няколко метра от тях се отвори врата и се появи една млада жена — Черил Розенберг — по пижама.

— За Бога, ще се махнете ли отгук? — извика тя. — За някои от нас е нощ.

Тешима погледна жената, поклони се и започна да се отдалечава. А Гарт, който по природа също се отнасяше по различен начин към жените, кимна учтиво и се отдалечи в противната посока. Черил се прозина, прибра се и вратата се хлъзна зад нея.

Кийт остана на мястото си, загледан в гърба на отдалечаващия се уалдахудиец. Беше ядосан, че не може да се справи с положението. Разтри слепоочията си, „Всички сме роби на биологията. Тешима не е способен да отхвърли молбата на една красива жена, Гарт не е способен да не се подчини на заповедите на жена,“

Понякога си мислеше, че би дал всичко да е първобитен човек.

Риса седеше пред бюрото си и вършеше онази част от работата, която мразеше — административните задължения, бремето, наричано още „бумащина“, макар че отдавна не се извършваше на хартия.

Звънецът на вратата иззвъня и ФАНТОМ съобщи:

— Бокскар е тук.

Риса вдигна глава от компютъра и си оправи косата. „Смешно е да се безпокоя за косата си, когато единственият, който ще я види, дори не е човек.“

— Нека влезе.

Ибийката се изтъркаля в стаята и ФАНТОМ плъзна полифункционалните столове настрана, за да й направи място.

— Прощавай за безпокойството — извини се приятният британски глас.

Риса се усмихна.

— Ни най-малко не ме безпокоиш, повярвай ми. Всяка почивка е добре дошла.

Сензорната паяжина на Бокскар се изви като платно на кораб, така че тя да може да вижда бюрото на Риса.

— Бумащина — каза тя. — Скучна работа.

Риса отново се усмихна.

— Такава е. Какво има?

Последва дълга пауза — необичайно за един ибиец. Най-накрая се чу глас:

— Дойдох да подам предизвестие.

Риса я погледна объркано.

— Предизвестие?

Върху паяжината отново заиграха светлини.

— Много се извинявам, ако изразът не е точен. Искам да кажа, че за съжаление след пет дни, считано от днес, повече няма да мога да работя тук.

Риса повдигна вежди.

— Напускаш ни? Подаваш оставка?

Светлините по паяжината заиграха.

— Да.

— Защо? Мислех, че изследователската работа по проблемите на стареенето ти харесва. Ако искаш да работиш нещо друго...

— Не е това, мила Риса. Изследването е интересно и ценно и ти ми оказва чест като ме включи в него. Но след пет дни ще имам други приоритети.

— Какви други приоритети?

— Плащане на един дълг.

— На кого?

— На други интегрирани биоединици. След пет дни трябва да си замина.

— Къде да заминеш?

— Не, не да замина. Да си замина.

Риса въздъхна и погледна към тавана.

— ФАНТОМ, сигурен ли си, че превеждаш думите на Бокскар вярно?

— Така смятам, мадам — отговори ФАНТОМ.

— Бокскар, не те разбирам — каза Риса.

— Никъде няма да отида във физически смисъл — каза Бокскар.

— Отивам си в смисъл на съществуване. Ще умра.

— Боже Господи! — възкликна Риса. — Да не си болна?

— Не.

— Но ти не си толкова стара, че да умреш. Много пъти си ми казвала, че ибийците живеят точно шестстотин четиридесет и една години. А ти си само малко над шестстотин.

Сензорите върху паяжината на Бокскар засветиха с червеникавооранжев цвят. Но емоциите, които изразяваха те, нямаха земен аналог, защото при превода на следващите думи ФАНТОМ не предаде в скоби никаква забележка.

— Аз съм на шестстотин и пет земни години. Моят живот трябва да завърши на петнадесет шестнадесети.

— Защо?

— За престъпления, извършени през младостта ми. Наказанието ми е една шестнадесета от продължителността на живота. Животът ми трябва да свърши следващата седмица.

Риса не знаеше какво да каже. Накрая реши просто да повтори последната дума „свърши“, сякаш тя също бе преведена неправилно.

— Точно така, мила Риса.

— И за какво престъпление си осъдена?

— Срам ме е да го призная — отвърна Бокскар.

Риса не каза нищо. Чакаше да види дали ибийката ще продължи. Не продължи.

— Аз ти разказах много неща от интимния си и семеен живот — каза тихо Риса. — Аз съм твоя приятелка, Бокскар.

Отново тишина. Може би ибийката се бореше със собствените си чувства. Най-после сподели:

— Когато бях третичен новак... положение, подобно на наричаното от вас дипломиран студент... докладвах неверни резултати от един експеримент, който провеждах.

Риса повдигна вежди.

— Всички правим грешки, Бокскар. Не мога да повярвам, че си наказана толкова сурово за това.

Светлините върху паяжината на Бокскар затрепкаха безразборно — очевидно отново изразяваха обхваналия я ужас. После Бокскар промълви:

— Резултатите не бяха съобщени невярно случайно. — За няколко секунди по ибийската обвивка изчезнаха всички светлини. — Бяха съзнателно фалшифицирани.

Риса се опита да запази изражението си непроменено...

— О!

— Не мислех, че експериментът е от голямо значение, и знаех... мислех, че знам... какви трябва да са резултатите. По-късно разбрах, че съм знаела не какви са, а какви искам да са. — Светлините изгаснаха. Настъпи пауза. — А после други изследователи използваша моите резултати и се изгуби много време.

— И за това ще те екзекутират?

Всички светлини върху паяжината на Бокскар отведнъж светнаха — израз на абсолютен шок.

— Това не е екзекуция, Риса. На Флатланд има само две големи престъпления: унищожаване на гондола и единно цяло с повече от седем компоненти. Моят живот просто е съкратен.

— Но... но ако сега си на шестстотин и пет години, кога си извършила това прегрешение?

— Когато бях на двадесет и четири.

— ФАНТОМ, коя земна година е било това?

— 1513, мадам.

— Божичко! — възкликна Риса. — Бокскар, сигурно няма да те накажат за толкова отдавна извършено прегрешение.

— Времето не е променило последиците от стореното от мен.

— Но на „Старплекс“ ти си защитена от хартата на Общността. Ти можеш да поискаш убежище. Можем да ти осигурим адвокат.

— Риса, твоята загриженост е затрогваща. Аз обаче съм готова да си платя дълга.

— Но стореното от теб е било толкова отдавна! Може си те вече са го забравили.

— Знаеш, че ибийците не забравят. Понеже в нашите гондоли се създават с постоянна скорост запамятаващи матрици, ние имаме необикновено голяма памет. Но дори моите, сънародници да могат да го забравят, това няма значение. За мен то е въпрос на чест.

— Защо не ни каза по-рано?

— Наказанието ми не изисква публично признаване. Позволиха ми да живея, без да изпитвам постоянен срам. Но условията на работа тук изискват да направя петдневно предизвестие, ако искам да напусна. И така сега за първи път от петстотин осемдесет и една години аз разказвам за извършеното от мен престъпление... Ако ми разрешиш, ще използвам останалите дни от живота си да подредя резултатите от нашето изследване, така че ти и другите да продължите работата, без моето отсъствие да ви затруднява.

Риса помълча, после каза:

— Добре. Да, това ще бъде чудесно.

— Благодаря — отвърна Бокскар, обърна се и се затъркаля към вратата. Паяжината ѝ отново светна.

— Ти беше добра приятелка, Риса.

После вратата се отвори и Бокскар се изгъркаля навън, а Риса се отпусна на стола си втрещена.

[1] Според теорията за Големия взрив Вселената е създадена от експлозията на маса от водородни атоми, в резултат на тези сили продължава да се разширява и накрая ще се свие в една маса, която ще експлодира и цикълът ще започне отново. Цикълът се извършва за 80 милиарда години. — Б.пр. ↑

[2] От CAGE (Common Access General Environment) (англ.) — достъпна за всички обща среда — Б.пр. ↑

12.

Риса влезе в командната зала. Искаше да поговори с Кийт за Бокскар, но точно когато тръгна към неговата работна станция, заговори Ромбъс:

— Кийт, Джаг, Риса — каза той с твърдия си, хладен преведен глас. — Много се извинявам, че ви прекъсвам, но мисля, че бихте искали да видите това.

— Кое по-точно? — попита Кийт.

Върху холографския балон се появи синя рамка.

— Страхувам се, че не обърнах достатъчно внимание на тези сканирания, докато ги извършвах — каза ибиецът, — но преглеждах данните, които бяхме записали, и... е, вижте това. То е възпроизвеждане на записа с хиляда пъти по-голяма скорост. Онова, което ще видите през следващите шест минути, е записвано почти през цялото време, откакто сме тук.

На ограденото място имаше сфера от черна материя, гледана почти директно над еkvатора. Всъщност не беше идеална сфера, а някак издута на полюсите. Според мащабните линейки беше една от най-големите открити от тях сфери, с диаметър 172 000 километра.

— Почакай — каза Кийт. — Тя има облачни ленти, но, изглежда, въобще не се върти.

Паяжината на Ромбъс трепна.

— Надявам се истината да не се окаже смущаваща, уважаеми Кийт, но тя се върти по-бързо от всяка друга сфера, която сме наблюдавали. В този момент тя прави едно пълно завъртане около оста си за два часа и шестнадесет минути — почти пет пъти по-бързо от Юпитер. Скоростта е толкова голяма, че всяка нормална турбуленция в облаците е изгладена. А при това възпроизвеждане при висока скорост, което наблюдавате, едно пълно завъртане се извършва за осем секунди. — Ромбъс протегна едно въже и натисна един клавиш. — Сега компютърът ще постави на еkvатора една контролна точка. Виждате ли

я? Оранжева точка. Тя ще ни служи като произволно избрана нулева географска дължина.

Оранжевата точка прелетя над екватора и бързо изчезна, след четири секунди се появи пак и отново пресече видимата повърхнина. След няколко цикъла Джаг изляя:

— Повишаващ ли скоростта на възпроизвеждане?

— Не, уважаеми Джаг — отвърна Ромбъс. — Скоростта на възпроизвеждане е постоянна.

Джаг посочи цифровите часовници.

— Но тази твоя точка този път се завъртя само за седем секунди.

— Така е — каза Ромбъс. — Скоростта на въртене нараства.

— Как е възможно това? — попита Кийт. — Други тела ли взаимодействат със сферата?

— Да, всички други сфери оказват влияние... но влиянието им не е причина за това, което наблюдаваме — отговори Ромбъс. — Причината за повишаването на скоростта на въртене е *вътрешна*.

Джаг заби глава в пулта си и пусна няколко бързи компютърни модела.

— Скоростта на въртене не може да се повишава, ако в системата не се вкарва енергия. В сферата трябва да се извършват някакви сложни реакции, които в края на краищата се поддържат с енергия от външен източник и...

Той вдигна глава и изляя пронизително, което ФАНТОМ преведе като израз на учудване.

Тъмният обект в оградената със синьо област беше започнал да се прищипва в екватора. Северната и южната половина вече не бяха идеални полукълба. Оранжевата точка се движеше все по-бързо по вече намаления екватор.

Скоростта на въртене на сферата продължи да нараства и прищипването стана още по-забележимо. Профилът на обекта скоро заприлича на цифрата осем.

Риса зяпна. Сега екваторът беше толкова тесен, че оранжевата точка го покриваше целия. Ромбъс натисна някакви клавиши и точката изчезна. Вместо нея се появиха оранжеви точки върху екваторите на двете съединени сфери.

Картината върху рамката изчезна.

— Моля да забравите това — каза Ромбъс. — Пред нашата зрителна линия застана друга сфера от тъмна материя и закри гледката. При възпроизвеждането с голяма скорост ние изгубихме картината за около четиринадесет секунди. Позволете ми просто да прескоча това място.

Въжетата докоснаха пулта на „Външни операции“. Когато образът се появи отново, двете сфери бяха съединени една с друга само с около една десета от първоначалния диаметър на глобуса. Всички наблюдаваха унесено, тишината се нарушаваше само от тихото жужене на кондиционера. Процесът достигна до неизбежното си развитие — двете сфери се откъснаха една от друга. Едната незабавно се насочи към дъното на кадъра. Другата пое към върха. Докато сферите се отдалечаваха една от друга, скоростта на движение на контролните оранжеви точки около екваторите все повече намаляваше — въртенето беше започнало да се забавя.

Риса се обърна към Кийт. Очите ѝ бяха широко отворени.

— Също като при жива клетка — каза тя. — Клетка, която извършва митоза.

— Точно така — съгласи се Ромбъс. — Само че в този случай клетката майка е с диаметър около сто и седемдесет хиляди километра. Или най-малкото беше преди да започне този процес.

Кийт се прокашля и каза:

— Извинявай, но да не би да искаш да кажеш, че тези неща там са живи? Че са живи клетки?

— Най-после разбрах видеозаписите, направени от атмосферната сонда на Джаг — каза Риса. — Спомняте ли си приличния на малък дирижабъл обект, който той е видял, когато е влизал в атмосферата? Тогава си помислих, че може да е индивидуална форма на живот... газообразно същество, което плува в облаците. През 1960-те години учените от Земята допуснали съществуването на такива форми на живот на Юпитер. Но тези прилични на малки дирижабли тела могат също да бъдат органели... дискретни компоненти в една по-голяма клетка.

— Живи същества! — възкликна невярващо Кийт. — Живи същества големи почти двеста хиляди километра?

Гласът на Риса беше изпълнен със страх.

— Може би. И ако е така, ние току-що видяхме как едно от тях се размножи.

— Невероятно — каза Кийт и поклати глава. — Искам да кажа, че ние не говорим просто за гигантски същества. Не говорим за форми на живот, съществуващи самостоятелно в открития космос. Говорим за живи същества от *тъмна материя*. — Той се обърна наляво. — Джаг, възможно ли е това?

— Възможно ли е тази тъмна материя... или част от нея... да е жива? — Уалдахудиецът вдигна и четирите си рамене. — Много от нашите науки и философски системи казват, че Вселената гъмжи от живот. И все пак досега сме открили само три свята, на които е възникнал живот. Може би просто не сме търсили където трябва. Нито доктор Делапорт, нито аз сме се занимавали задълбочено с метакимията на тъмната материя, но в тези сфери наистина има много сложни съединения.

Кийт разпери ръце в молба за проява на здрав разум и огледа командната зала с надеждата да намери помощ.

И изведнъж му хрумна по-добра мисъл и той се пресегна към комуникационния панел, избра общия канал и каза:

— Хек?

На второ оградено с рамка място върху звездния пейзаж се появи холограма на главата на Хек.

— Хек слуша.

— Успяхте ли да установите мястото на източника на онези радиоемисии?

Кийт си представи как долните рамене на уалдахудиеца се движат — бяха извън зрителното поле на камерата.

— Още не.

— Ти каза, че сте намерили видими интелигентни сигнали на над двеста отделни честоти.

— Точно така.

— Колко? Точно колко?

Хек се обърна за справка към един монитор, на екрана се появи профилът на издадената му напред зурла.

— Двеста и седемнадесет — съобщи той. — Макар че някои са по-активни от другите.

Джаг пак излая учудено.

— Значи имаме — бавно каза Кийт — двеста и седемнадесет отделни обекта, големи колкото Юпитер. — Той замълча, връщайки се към някакво собствено заключение. — Разбира се, газовите гигантски светове като Юпитер често са източници на радиоемисии.

— Но това са сфери от тъмна материя — каза Лиан. — Те са електронеутрални.

— Те не са само от тъмна материя — възрази Джаг. — В тях има частици от обикновена материя. Тъмната материя може да взаимодейства с протони в обикновената материя посредством силна ядрена сила и по този начин да генерира електромагнитни сигнали.

— Това наистина може да е така — каза Хек и повдигна горните си рамене. — Но всяка сфера предава на своя отделна честота почти като... — Гласът му заглъхна.

Кийт погледна Риса и разбра, че тя мисли същото.

— Почти като отделен глас — каза Кийт, завършвайки мисълта на Хек.

— Но обектите вече не са двеста и седемнадесет — каза Тор и се обърна. — Сега са двеста и осемнадесет.

Кийт кимна.

— Хек, направи нова проверка на сигналите. Виж дали има нов на честота над или под спектъра от честоти, които идентифицира като активни.

Хек наведе глава и включи уредите на първи дек.

— Секунда — каза той. — Само секунда. О, богове на тинята и на луните, да! Да, има!

Кийт се обърна към Риса и се усмихна.

— Как мислиш, какви ли са първите думи на новороденото бебе?

ДРАКОН ЕПСИЛОН

Кийт не видя стъкления човек да се появява отнякъде, но когато погледна, той бе насред поляната. Приближаваше се, прозрачните му крака го носеха леко през четирилистната детелина. Походката му беше плавна, красива и създаваше впечатление на забавено движение, макар че той се движеше с нормална скорост. Морскосиният цвят — единственият цвят в прозрачното му тяло — беше омайващ.

Кийт си помисли да стане, но вместо това само го погледна. Слънцето се отразяваше от тялото и яйцевидната му глава.

— Значи се върна — каза Кийт.

Стъкленият човек кимна.

— Да. Ти си изплашен, виждам го. Добре прикри страха си, но се чудиш докога ще те държа тук. Няма да е дълго, обещавам. Но има и нещо друго, което искам да изследвам преди да те пусна да си вървиш.

Кийт вдигна вежди, а стъкленият човек седна и се облегна на едно дърво. От каквото и да беше направено тялото му, то не беше стъкло — дървото зад гърба му не се увеличи. По-скоро малко се изкриви.

— Ядосан си — каза просто стъкленият човек.

Кийт поклати глава.

— Не, не съм. Няма за какво. Ти се отнасяш добре с мен.

Пак се разнесе приличният на полъх смях.

— Не, не. Не искам да кажа, че си ядосан на мен. По-скоро си ядосан изобщо. Таиш нещо в себе си, нещо те измъчва, потиска те, озлобява сърцето ти.

Кийт погледна встрани.

— Прав съм, нали? — попита стъкленият човек. — Нещо, което много те е разстроило.

Кийт мълчеше.

— Моля те — каза стъкленият човек. — Сподели го с мен.

— Беше много отдавна — каза Кийт. — Зная, че... че трябваше вече да съм го изживял...

— Но то продължава да те терзае, нали? Какво е то? Какво те е променило толкова?

Кийт въздъхна и се огледа. Всичко беше толкова красиво, толкова спокойно. Не можеше да си спомни кога за последен път беше седял на трева сред дървета просто за да се наслаждава на природата, просто... просто да си отпочива.

— Сигурно е свързано със смъртта на Сол Бен Абрахам — каза Кийт.

— Смърт — повтори стъкленият човек, сякаш Кийт беше използвал друга непозната дума като „донкихотски“, и поклати прозрачната си глава. — На колко години беше той, когато умря?

— Беше преди осемнадесет години. На двадесет и седем.

— Едно тупване на сърцето — каза стъкленият човек.

За момент двамата замълчаха. Кийт си спомни реакцията си, когато стъкленият човек беше нарекъл почти така двете му десетилетия семеен живот. Но този път той беше прав.

— Как умря Сол? — попита стъкленият човек.

— Беше... беше злополука. Най-малкото така решиха. Всъщност винаги съм мислил, че той съзнателно крие нещо, премълчава нещо. Двамата живеехме на Тау Кит IV. Той беше астроном. Аз социолог. Работех върху докторската си дисертация, изучавах колонистите. С него бяхме приятели още от студентските си години. Бяхме съквартиранти в общежитието. И имахме много общо... и двамата обичахме да играем хандбал и баскетбол, да участваме в студентския театър, обичахме еднаква музика. Във всеки случай Сол откри портала до Тау Кит и изпратихме малка сонда през него до портал Прайм. По онова време Ню Бейджин беше предимно земеделска колония, не беше проспериращо място, както е сега. Разбира се, тогава не се казваше Ню Бейджин. Беше си просто „колонията Силванус“. Силванус е името на четвъртата планета на Тау Кит. Във всеки случай там нямаха много социолози, затова бях натоварен да проуча какви може да са последиците от откриването на мрежата портали върху човешката култура. И тогава се появи звездният кораб на уалдахудийците. Трябваше набързо да се състави група за първи контакти. Дори с използването на хипердвигател щяха

да минат шест месеца, докато пристигнат хора от Земята. Дватама със Сол бяхме включени в групата, която отиде да посрещне кораба, и... — Гласът на Кийт заглъхна, той затвори очи и поклати глава.

— И? — подкани го стъкленият човек.

— Казаха, че било злополука. Обясниха, че бил разбран неправилно. Когато за първи път се изправи лице в лице срещу уалдахудиец, Сол носеше холографска камера. Не я насочи към прасетата, разбира се... никой не може да е толкова глупав. Просто натисна бутона и я включи. — Кийт въздъхна. — Казаха, че приличала на традиционно уалдахудийско ръчно оръжие... имала същата форма. И те помислили, че Сол ще стреля по тях. Едно от прасетата носеше оръжие и стреля. Право в лицето му. Главата му се пръсна. Аз... аз бях изпръскан с... с... — Кийт отмести поглед и замълча. — Те го убиха. Убиха най-добрия ми приятел. — Той откъсна една четирилистна детелина, погледна я за момент, после я хвърли.

Мълчаха няколко секунди. Цвърчаха щурци, пееха птички. Накрая стъкленият човек каза:

— Сигурно е трудно човек да носи такова нещо в себе си.

Кийт не каза нищо.

— Риса знае ли?

— Да, знае. Вече бяхме женени. Тя беше дошла на Силванъс да се опита да разбере защо там няма живот въпреки очевидно благоприятните условия за това според нашите еволюционни модели. Но рядко говорех за случилото се със Сол... нито с нея, нито с някой друг. Не смятам, че имам право да обременявам други с моята мъка. Всеки си има достатъчно тревоги.

— Значи си го държал в себе си.

Кийт вдигна рамене.

— Опитвах се да се държа като стоик... налагах си емоционално ограничение.

— Похвално — каза стъкленият човек.

Кийт беше изненадан.

— Така ли мислиш?

— Аз също бих постъпил така. Зная обаче, че не е обичайно. Повечето хора живеят, ще ме извиниш за моя хумор, прозрачен живот. — Стъкленият човек посочи собственото си прозрачно тяло.

— Тяхното частно „аз“ е и тяхно обществено „аз“. Ти защо си различен?

Кийт вдигна рамене.

— Не зная. Винаги съм бил такъв. — Той отново замълча, после продължи: — Когато бях на девет години, в махалата имаше един побойник. Голям грубиян, вероятно тринадесет- или четиринадесетгодишен. Хващаше по-малките деца и ги хвърляше в бодливите храсти в парка. Всички ритаха и плачеха, и пицяха. Това, изглежда, му доставяше удоволствие. Един ден тръгна подир мен... и докато играех на гоненица или нещо подобно, ме хвана. Вдигна ме, занесе ме до храстите и ме хвърли в тях. Не се съпротивлявах. Нямаше смисъл. Беше два пъти по-едър от мен и нямаше начин да се измъкна. Но нито плаках, нито пицях. Той ме хвърли в храстите, а аз просто излязох. Имах няколко драскотини, но не казах нищо. Той ме гледа десетина секунди и каза: „Лансинг, ти си мъжко момче“. И повече никога не ме закачи.

— Значи ли това, че запазването на страданието в себе си е механизъм за оцеляване? — попита стъкленият човек.

Кийт вдигна рамене.

— Това е изтърпяване на онова, което човек трябва да изтърпи.

— И не знаеш откъде е дошло това в теб?

— Не — отвърна Кийт, но в следващия миг се поправи: — Всъщност да. Мисля, че зная. Моите родители много спореха и бяха доста невъздържани. Никога не знаех кога някой от тях ще избухне за нещо. Навън, вкъщи, за тях нямаше никакво значение. С тях дори не можеше да се разговаря учтиво без риск някой от двамата да избухне. Всеки ден вечеряхме заедно, но аз винаги мълчах с надеждата, че поне веднъж вечерята ще завърши приятно, без някой от тях да напусне масата или да закрещи, или да каже нещо лошо.

Кийт отново замълча.

— Ако бъда честен, трябва да призная, че в отношенията на моите родители имаше други въпроси, които като дете не разбирах. Когато създали семейство, и двамата работели, но преди да обявят изкуствения интелект за противозаконен, автоматизацията водела до съкращаване на все повече работни места. Канадското правителство променило данъчните закони така, че данъкът общ доход на втория работещ в семейството станал сто и десет

процента. Ход, който трябвало да накара много семейства да се откажат от едно работно място, за да има работа за повече хора. Татко печелел по-малко от мама и затова напуснал работа. Предполагам, че неговата раздразнителност до голяма степен се дължеше на това. Но единственото, което знаех със сигурност, бе, че моите родители си изливат яда и разочарованието върху онзи, който се случи около тях. И гледах да не го правя.

Стъкленият човек беше възхитен.

— Чудесно — каза той. — Всичко това има смисъл.

— За кого? — попита Кийт.

— За теб.

13.

Умът на Кийт работеше трескаво. Толкова много открития, толкова много случки. Той барабанеше замислено с пръсти по работната си станция в командната зала.

— Добре, приятели, сега какво?

Предната редица работни станции се завъртя и се обърна с лице към задната: Лиан гледаше Джаг, Тор — Кийт, Ромбъс — Риса. Кийт огледа подред всички.

— Тук попаднахме на смущаващо богата находка — каза той. — Първо, загадката с изскачащите от порталите звезди... звезди, които според Джаг идват от бъдещето. И сякаш тази загадка не е достатъчна, ами се натъкнахме и на живот... живот!... изграден от тъмна материя. А при сложността на радиосигналите, които приема Хек, има вероятност... съвсем малка, признавам... да ни предстои първи контакт с интелигентен живот. Риса, до днес само луд можеше да предположи такова нещо, но хайде да изследваме района на тъмната материя за живот.

Тя кимна.

Кийт се обърна към Джаг.

— От друга страна, звездите, които идват от порталите, могат да представляват заплаха за Общността. Ако си прав, Джаг, и те наистина идват от бъдещето, тогава ние трябва да разберем защо се връщат. Съзнателно ли го вършат? Ако е така, дали; нямат никакви лоши намерения? Или е просто случайност? Кълбовиден куп, сблъскал се с портал милиарди години в бъдещето и претоварил го така, че съставлящите го звезди са се разпилели чак дотук.

— Цял кълбовиден куп не може да мине през портал — излая Джаг. — Може да мине само една от съставлящите го звезди.

— Освен ако този кълбовиден куп — каза Тор — не е бил затворен в сфера от вида супердейсън... обвивка около всички звезди. Представете си как такова нещо се допира до портал след милиарди

години. Обвивката ще се разкъса и съставлящите я звезди ще се разпръснат във всички посоки.

— Смешно — каза Джаг. — Вие, хората, винаги се надпреварвате във фантазиите си. Да вземем например вашите религии...

— Достатъчно! — срязва го Кийт и удари с длан по плота на станцията си. — Стига вече! Доникъде няма да стигнем с караница. — Той погледна уалдахудиеца. — Ако не ти харесва предложението на Тор, направи свое. Защо се връщат звездите от бъдещето?

Джаг беше с лице към него, но го гледаше само с десните си очи. Лявата двойка се въртеше трескаво — инстинктивен признак за бой.

— Не зная — отговори най-накрая той.

— На нас ни е необходим отговор — каза Кийт. Все още беше ядосан.

— Много се извинявам, че се намесвам — обади се Ромбъс. — Казаното нямаше за цел да обиди никого и се надявам, че не е схванато като обида.

Кийт се обърна към ибиеца.

— Какво искаш да кажеш?

— Може би не питаш когото трябва. Уважаемият Джаг, разбира се, не искаше никого да обиди. Но ако ти искаш да знаеш защо звездите са изпратени назад във времето, трябва да питаш онзи, който ги е изпратил.

— Искаш да кажеш, че трябва да попитам някого в бъдещето? — възкликна Кийт. — И как можем да направим това?

Мантията на ибиеца заблестя.

— Ето това е въпросът за Джаг — отвърна той. — Ако материал от бъдещето може да излезе през портал на миналото, не можем ли да изпратим нещо от миналото в бъдещето?

Джаг помълча замислено, след това раздвижи долните си рамене.

— Не, доколкото ми е известно. Компютърните симулации, които направих, показват, че всеки обект, влизащ в портал през настоящето, се отклонява към друг портал от настоящето. Ако приемем, че блуждаещи звезди са изпратени назад преднамерено, не зная как онзи, който контролира порталите, прави това и нямам представа как да изпратя нещо в бъдещето.

— Ах, уважаеми Джаг — каза Ромбъс, — прощавай, но разбира се, че има начин нещо да се изпрати в бъдещето.

— И какъв е той? — попита Кийт.

— С капсула на времето — отговори ибиецът. — Просто направи нещо, което ще се запази достатъчно дълго. Тогава, без да правим нищо специално, чрез естествения ход на времето то ще достигне до бъдещето.

Джаг и Кийт се спогледаха.

— Но... но Джаг казва, че звездите идват от *милиарди* години от бъдещето — възрази Кийт.

— Всъщност — каза уалдахудиецът, — ако трябваше да правя догадки, бих казал, че идват от около десет милиарда години.

— А това е два пъти повече от сегашната възраст на който и да е от световите на Общността — каза Кийт.

— Вярно — съгласи се ибиецът. — Но, прощавай, въпреки онова, което мислите вие, нито Земята, нито друг от тези светове е създаден нарочно. Нашата капсула на времето ще прави изключение.

— Капсула на времето, която да издържи десет милиарда години... — заинтригувано каза Джаг. — Може би... може би ако бъде направена от изключително твърд материал като... като диаманта, но без да се цепи по кристалографските си плоскости. Но дори и да направим такова нещо, няма гаранция, че някой ще го намери. И освен това дотогава тази част от галактиката ще се е завъртяла около ядрото четиридесетина пъти. Как ще я задържим да не отлети нанякъде?

По сензора върху паяжината на Ромбъс заиграха светлини.

— Да приемем, че този конкретен портал продължи да съществува и през следващите десет милиарда години. Това е едно основателно допускане, тъй като той съществува сега и трябва да е съществувал и при преминаване на звездата през него. Значи трябва да направим нашата капсула на времето саморемонтираща се... лабораторията по нанотехника ще може да предложи нещо... и да я държим близко до този портал.

— А можем ли да се надяваме, че когато в бъдеще някой реши да мине през портала, ще я види? — попита Кийт.

— Можем да се надяваме на нещо още повече, уважаеми Кийт — отговори Ромбъс. — Можем да се надяваме да дойдат тук и да построят нов портал. Порталите може би са били създадени в

бъдещето, а изходите от тях се простират в миналото. Ако истинското им предназначение е да се изпрацат през тях тук звезди, тогава това е вероятният сценарий.

Кийт се обърна към Джаг.

— Някакви възражения.

Уалдахудиецът повдигна всичките си рамене.

— Никакви.

Кийт пак се обърна към Ромбъс.

— Мислиш ли, че това може да стане?

На сензорната паяжина на ибиеца трепна червена светлинна.

— Защо не?

Кийт се замисли, после каза:

— Предполагам, че си заслужава да опитаме. Но десет милиарда години... дотогава ще изчезнат може би всички раси на Общността. По дяволите, дотогава вероятно всички отдавна ще са изчезнали.

Светлините по паяжината на Ромбъс затрепкаха. Аналог на кимане в знак на съгласие.

— Значи ще трябва да предадем нашето послание на символен или математически език. Помоли нашия добър приятел Хек да измисли нещо. Като радиоастроном, зает с издирване на извънземен интелект, той е експерт по създаване на символна комуникация. Да използва изразни средства общи както за вашите хора, така и за моите. Този проект е точно по неговата специалност.

В Командната зала цареше оживена дейност — имаше да се свърши много работа. Джаг и Хек бяха видимо отпаднали. Макар че не се прозяваха театрално, както обичаха да правят хората, техните ноздри ритмично се разширяваха — физиологическа реакция, изразяваща същото.

За момент Кийт помисли да продължи да работи цяла нощ. По дяволите, беше го правил толкова често в университета. Но това беше преди почти половин столетие, а и трябваше да признае, че той също е изтощен:

— Нека приемем, че е нощ — каза той и стана от работната си станция. Индикаторните лампи на нея изгаснаха.

Риса кимна и също стана. Двамата тръгнаха към една от забулените от холограмата стени на командната зала, излязоха в коридора зад нея и тръгнаха към асансьорната площадка. Кабината ги чакаше — ФАНТОМ я беше изпратил веднага щом бяха тръгнали по коридора.

— Палуба единадесет — каза Кийт и ФАНТОМ изчурулика за потвърждение. Миг преди вратата да се затвори видяха Лиан Карендотър — тичаше по коридора към тях. ФАНТОМ също я видя и задържа вратата отворена. Лиан влезе, усмихна се на Кийт, после съобщи номера на своя етаж. Риса втренчи поглед в монитора на стената, сякаш изучаваше плана на палубата, на която се намираха.

Кийт беше женен за нея достатъчно дълго, за да разбира езика на тялото ѝ. Риса не обичаше Лиан, не обичаше тя да е близко до Кийт, не обичаше той да е в ограничено пространство с нея.

Асансьорът тръгна. На монитора стрелките, показващи етаж, започнаха да се скъсяват. Кийт дишаше дълбоко. Внезапно, може би за първи път, разбра, че му липсва финото ухание на парфюм — друга отстъпка пред проклетите прасета и техните свръхчувствителни носове. Парфюм, одеколон, афтършейв — всичко това беше забранено на борда на „Старплекс“.

Виждаше отражението на лицето на Риса в екрана на монитора, виждаше стиснатите ѝ устни, напрежението, болката.

Виждаше и Лиан. Тя беше по-ниска от него, лъскавата ѝ руса коса скриваше половината от екзотичното ѝ младо лице. Ако бяха самички, Кийт може би щеше да побъбри с нея, да ѝ разкаже някой виц, да се посмеят, може би дори леко да докосне ръката ѝ по време на разговора. Тя беше толкова... привлекателна.

Той обаче не каза нищо. Индикаторната стрелка продължи да се скъсява и накрая асансьорът спря на етаж, на който беше апартаментът на Лиан.

— Лека нощ, Кийт — каза Лиан и му се усмихна. — Лека нощ, Риса.

— Лека нощ — отговори Кийт. Риса кимна отсечено.

Кийт проследи Лиан с поглед няколко секунди преди вратата да се затвори. Никога не беше ходил в нейния апартамент. Зачуди се как ли го е обзавела.

Асансьорът отново спря, вратата се отвори и Кийт и Риса минаха малкото разстояние до апартамента си.

Щом влязоха, Риса заговори.

— Тя много ти харесва, нали?

Кийт обмисли всички възможни отговори. Твърде много уважаваше интелигентността на Риса, за да се опита да се измъкне като каже: „Коя?“ След кратко колебание реши, че е най-добре да бъде честен.

— Тя е умна, чаровна, красива и добра в работата. Защо да не я харесвам?

— И е на двадесет и седем — каза Риса, сякаш това бе оскърбление.

„Двадесет и седем! — помисли си Кийт. — Щом казва. Конкретна цифра. Но... двадесет и седем. Божичко...“ — Той си свали обувките и чорапите и легна на канапето бос да му се проветрят краката.

Риса седна срещу него. Замисли се, сякаш решаваше дали да продължи. Очевидно предпочете да прекрати и смени темата.

— Бокскар идва днес при мен.

Кийт размърда палците на краката си.

— Така ли?

— Напуска.

— Наистина ли? Получила е някъде по-добро предложение?

Риса поклати глава.

— Следващата седмица ще бъде демонтирана. Има присъда една шестнадесета от живота, защото преди почти шестстотин години е изгубила времето на някои от сънародниците си.

Кийт мълчеше.

— Не изглеждаш изненадан — каза Риса.

— Чувал съм за тази процедура. Никога не съм могъл да разбера защо ибийците са толкова чувствителни за загубено време. Имам предвид, че те живеят столетия.

— За тях тази продължителност на живота е нормална. Те, разбира се, не намират живота си за необичайно дълъг. Ти няма да допуснеш да ѝ се случи това, нали?

Кийт разпери ръце.

— Не зная дали имам право.

— По дяволите, Кийт. Екзекуцията ще се изпълни тук, на борда на „Старплекс“. Ти имаш всички права.

— Върху работи, свързани с кораба — разбира се. Но за това, е... — Той погледна към тавана. — ФАНТОМ, какви права имам в тази област?

— Съгласно юриспруденцията на Общността ти си длъжен да признаеш всички присъди, наложени от правителствата на отделните страни членки — каза ФАНТОМ. — Ибийската практика за присъди равни на част от стандартната продължителност на живота е специално изключена от раздела със законите, третиращи жестоки и необикновени присъди. При това положение ти нямаш никакво право да се намесваш.

Кийт разпери ръце и погледна Риса.

— Съжалявам.

— Но провинението е било толкова малко, толкова незначително.

— Не каза ли, че е извършила глупост с някакви данни?

— Да, като студентка. Съгласна съм, че е постъпила глупавото...

— Ти знаеш колко са чувствителни ибийците към изгубеното време, Риса. Предполагам, че други са разчитали на тези резултати, нали?

— Да, но...

— Виж, ибийците идват от планета, постоянно забулена от облаци. От повърхността ѝ не се виждат нито звезди, нито луни, а слънцето е само светло петно зад облаците. Въпреки това като изучавали приливите и отливите в онези плитки локви, които там минават за океани, те са успели да установят съществуването на луни на планетата. Дори са успели да направят извод за съществуването и на други звезди и планети още преди някой от тях да е пътувал извън тяхната атмосфера. Нещата, които са открили, биха били невъзможни за хората, обзалагам се. И са могли да разрешат проблема само защото живеят толкова дълго. Една раса с по-малка продължителност на живота в такъв свят вероятно никога не би разбрала, че съществува Вселена. Но за достигане на това разбиране те е трябвало да вярват на наблюденията и на резултатите на другите. Всичко отива нахалост, ако някой представи неверни данни.

— Но може би след толкова време никой вече не се интересува какво е направила. И освен това... аз се нуждая от нея. Тя е важен член

от моя екип. И е най-добрата ми приятелка.

Кийт разпери ръце.

— Какво искаш да направя?

— Говори й. Кажй й, че не трябва да прави това.

— Добре. — Кийт се почеса по лявото ухо. — Добре.

Риса се усмихна.

— Благодаря. Сигурна съм, че тя ще...

Интеркомът иззвъня.

— Колорозо вика Лансинг — каза един женски глас. Франка Колорозо беше ръководител на „Вътрешни операции“ от смяна „Делта“.

Кийт вдигна глава.

— Кийт слуша. Какво има, Франка?

— Пристигна уотсън от Тау Кит с новини, които мисля, че ще искаш да видиш. В известен смисъл новините са стари... изпратени от Сол до Тау Кит по хиперкосмическо радио преди шестнадесет дни. Щом ги получили, на Гранд Сентръл веднага ги препредали към нас.

— Благодаря. Покажи ги на стенния ми монитор.

— Слушам. Край.

Кийт и Риса се обърнаха към стената. Беше съобщение на рубриката „Уърлд Сървис“ на Би Би Си, прочетено от един индиец със стоманеносива коса. „Напрежението в Общността продължава — събщи той. — От едната страна са Обединените нации на Сол, Епсилон Индийска птица и Тау Кит. От другата — кралското правителство на Реболо. Слуховете за по-нататъшно влошаване на положението бяха подхранени днес от кратко съобщение, че Реболо закрива още три посолства — в Ню Йорк, Париж и Токио. След затворените преди една седмица четири други, в цялата Слънчева система остават отворени само посолствата в Отава и Брюксел. Персоналът от затворените днес посолства вече е заминал с уалдахудийски звездни кораби за портала Тау Кит.“

Картината се смени и се появи уалдахудийско лице. Отдолу беше изписано името му — пълномощник Дат Ласко ем-Уут. Той говореше на английски без помощта на преводач — рядко постижение за представител на неговата раса. „Много съжаляваме, че икономическата необходимост ни застави да извършим този ход. Както знаете, икономиките на всички раси на Общността изпитват затруднения от

неочакваното развитие на междузвездната търговия. Намаляването на посолствата на Земята представлява просто отговор на създалата се ситуация.“

Картината отново се смени и се появи африканка на средна възраст — Рита Негиш, политолог от Земята, научен работник в университета в Лийдс. „Не мога да приема това обяснение... каза тя. — Според мен Реболо отзовава своите посланици.“

„Като прелюдия към какво?“ — попита един глас извън камерата.

Негиш разпери ръце. „Вижте, когато човечеството излезе в космоса, всички експерти бяха единодушни, че Вселената е толкова голяма и толкова богата, че не съществува никакво основание за материален конфликт между отделните светове. Но мрежата от портали промени всичко това. Тя ни сближи с други раси може би преди всички ние да сме готови за такова сближение.“

„И какво следва от това?“ — отново попита гласът извън камерата.

„От това следва — продължи Негиш, — че ако се стигне до инцидент, той няма да се ограничи само с икономически проблеми. Той може да прерасне в нещо по-голямо... факт е, че хората и уалдахудийците си лазят по нервите.“

На монитора се върна холограмата на езерото Луиз. Кийт погледна Риса и тежко въздъхна.

— „Инцидент“. Добре че с теб сме достатъчно стари и няма да ни мобилизират.

— Мисля, че възрастта няма значение — погледна го Риса. — Мисля, че с теб сме вече на предната линия.

14.

На Кийт винаги му доставяше удоволствие да отива с асансьора до доковете за акостиране. Кабината слезе до палуба тридесет и първа — най-горната от десетте, които съставяха централния диск, после продължи хоризонтално покрай една от четирите спици на диска. Спиците бяха прозрачни, както и стените и подът на асансьорната кабина, и пътуващите можеха да се любуват на огромния кръгъл океан под тях. Кийт виждаше тръбните перки на три делфина, плуващи близо до повърхността. Бъркалките до стените на океана и в централната шахта създаваха половинметрови вълни — делфините ги предпочитаха пред спокойното море. Радиусът на океанския дек беше деветдесет и пет метра. Кийт винаги се изумяваше от невероятното количество вода в него. Покривът представляваше холограма на земното небе в реално време. Бели облаци се носеха на фона на специфичното синьо, което винаги го вълнуваше дълбоко.

Асансьорът мина през прозаичните врати на техническия торус, продължи до външния му край, спусна се девет нива надолу и слезе в доковете за акостиране. Кийт излезе от асансьора и отиде до входа на девети док. Вътре го чакаха Хек, специалист по символни комуникации, и един слаб човек, Шахиншах Азми, ръководител на отдела по материалознание. Между тях имаше черен куб със страна един метър.

— Добър ден — поздрави винаги учтивият Азми е монотонен глас. От старите филми Кийт знаеше колко музикално звучат гласовете на индийците. Откакто мигновените комуникации загладиха всички различия в гласовете, на него му липсваше богатото разнообразие на човешкия говор. Азми посочи куба.

— Построихме капсула на времето от графитни композити и малко радиоактивни примеси. Здрава е с изключение на саморемонтиращия се суперкосмически сензор, който ще бъде прикрепен към портала, и захранваната от звездна светлина система за

ориентиране, посредством която кубът ще определя положението си спрямо него.

— А как ще предадем посланието за бъдещето? — попита Кийт.
Хек посочи едната страна на куба.

— Гравирахме го върху тази повърхност. Лаещият му глас проехтя в дока. — Започва на тази страна. Както виждаш, то се състои от серии оградени в кутийки примери. Две точки плюс две точки равно на четири точки. Въпрос с отговор. Втората кутийка тук има две точки плюс две точки и символ. Тъй като може да се използва всякакъв символ, ние използвахме английския въпросителен знак, но без точката под него. Тя може да ги обърка и да помислят, че са два символа вместо един. Във всеки случай това ни дава въпрос и символично представяне на факта, че отговорът липсва. Третата кутийка показва символа на въпросителната, символа, който поставих за „равно“, и четири точки — отговора. Така тази кутийка казва: „Отговорът на въпроса е четири“. Разбираш ли?

Кийт кимна.

— Сега — продължи Хек, — след като дефинирахме речника за нашия диалог, можем да зададем истинския въпрос. — Той мина откъм противоположната страна на куба, на която също имаше гравирани знаци.

— Както виждаш — продължи Хек, — тук имаме две подобни кутийки. Първата дава графическо изображение на портал и излизаща от него звезда. Виждаш ли тази мащабна линия, която показва ширината на звездата и сериите от хоризонтални и вертикални линии под нея? Това е двоично представяне на диаметъра на звездата, измерен с дължината на кутийката, в случай че има някакво объркване относно изображението. След него имаме символи за равенство и въпросителна. Така че всичко това изразява: „Портал със звезда, излизаща от него, е равно на какво?“ А отдолу е въпросителният символ, символът за равенство неголямо празно пространство: „Отговорът на горния въпрос е...“ — и празно пространство, показващо, че очакваме да го получим.

Кийт бавно кимна.

— Умно. Браво, господо.

Азми посочи една от другите страни на куба.

— На тази страна сме резбовали информация за периодите и относителните положения на четиринадесет различни пулсара. Ако създателите на портали в бъдещето... или който друг намери това... имат записи, простиращи се назад до това време, те ще могат от тази информация да определят точната година, през която е създаден кубът.

— Освен това — каза Хек — те могат също да допуснат, доста основателно, че кубът е бил създаден малко след излизане на зелената звезда от този портал... и вероятно ще знаят също на коя дата са изпратили тази звезда назад. С други думи, те имат два независими начина да определят кога да изпратят отговор.

— Смяташ ли, че това ще свърши работа? — попита Кийт.

— О, вероятно не — каза Азми и се усмихна. — Това е като хвърлена в океана бутилка. Не очаквам никакви резултати, но смятам, че си заслужава да опитаме! Все пак, както ми каза доктор Магнор, ако не получим приемливо обяснение и ако решим, че звездите представляват заплаха за нас, ние можем да използваме уалдахудийската техника за изравняване на космоса, за да изпарим порталите. При условие че звезди могат да изскочат от хиляди точки, така че вероятно да не сме в състояние да ги спрем. Но ако те занаят, че в някаква степен можем да им попречим, може би ще ни дадат обяснение, за да не се налага да прибегнем до това.

— Добре — каза Кийт. — Но с какво кубът ще привлече вниманието им? Как можем да сме сигурни, че някой ще го намери?

Това е най-трудната част от всичко — излая Хек. — Има няколко начина за решаване на този проблем. Единият е да го направим отражателен. Но независимо от какво ще направим този куб, той ще бъде изложен на абразивното въздействие от междузвезден прах десет милиарда години. Това ще са само по няколко микроскопични удара на столетие, но резултатният ефект ще бъде пълно матиране на отражателната повърхност. Втората възможност, която обсъдихме, беше да направим капсулата на времето голяма, така че да привлича окоето. Или тежка... да изкриви характеристиките пространство-време. Но колкото по-голям е той, толкова по-голяма е вероятността да бъде разрушен от метеоритни удари. Последната възможност беше да я направим шумна... Да излъчва радиосигнали. Това ще изисква източник на енергия. Разбира се, точно сега зелената звезда е близко и за генериране на електроенергия можем да използваме обикновени

фотоклетки, но тя се движи с голяма скорост спрямо портала. След няколко хиляди години звездата ще бъде на цяла светлинна година оттук, което е твърде много, за да може да се осигури достатъчно енергия. А всеки вътрешен източник на енергия, който можем да използваме, ще остане без гориво много преди капсулата да достигне до целевата дата.

— Не каза ли, че ще преобразуваш звездна светлина в електрическа енергия за захранване на системата за ориентиране?

— Да. Но при нея не остава почти никаква излишна енергия за радиофар. Затова просто трябва да приемем, че онзи, който е построил порталите, ще има детектори и те ще открият куба.

— А ако не го открият?

Хек повдигна четирите си рамене.

— Ако не го открият... е, едва ли ще загубим кой знае колко, ако опитаме.

— Добре — каза Кийт. — Струва ми се, че е добре. Това прототип ли е, или е истинската капсула?

— Бяхме я замислили като прототип, но всичко стана идеално — каза Азми. — Според мен можем да я използваме.

Кийт се обърна към Хек.

— Какво е твоето мнение?

— Съгласен съм — излая уалдахудиецът.

— Много добре — каза Кийт. — Как предлагате да го пуснем?

— Той има само маневрени реактивни двигатели — отговори Азми. — Не смея да го пусна при онези същества от тъмна материя. Тяхната голяма гравитация вероятно ще го засмуче. Забелязах, че съществата от тъмна материя са подвижни, и предполагам, че те няма да останат вечно на това място. Затова програмирах един стандартен транспортен кораб да отнесе куба оттук, но да се върне след сто години и да го пусне на около двадесет километра от портала. След това капсулата със собствените си маневрени реактивни двигатели ще може да заеме нужното положение спрямо точката на излизане.

— Чудесно — каза Кийт. — Изстрелващата установка готова ли е?

Азми кимна.

— Можеш ли да го изстреляш оттук?

— Разбира се.

— Тогава действай.

Тримата се качиха в залата за контролиране на доковете, чиито прозорци бяха под ъгъл, така че да се вижда приличният на пещера хангар. Азми седна пред един пулт и започна да натиска различни бутони. Под негова команда в дока пристигна моторизирана хоризонтална поставка с цилиндричен транспортен кораб на нея. Механически ръце закачиха куба за скоби в предната част на транспортния кораб.

— Изтеглете въздуха от дока — заповяда Азми.

От трите стени, пода и тавана излязоха блещукащи силови полета и заизтикваха въздуха от дока през вентилационните шахти на задната страна. Когато всичкият въздух беше изтикан и компресиран в резервоари, силовите полета се отдръпнаха и докът остана под вакуум.

— Отваряне на вратата към космоса — съобщи Азми и дръпна един лост. Сегментираната извита външна страна на дока се плъзна към тавана.

— Активиране електрониката на капсулата на времето — каза Азми, натисна един бутон и активира предварително програмирана последователност за излъчване на тягови лъчи, монтирани на задната страна на дока. Транспортният кораб се отдели от поставката, прелетя над пода, мина над една вретенообразна ремонтна лодчица, паркирана в дока, и се отправи към космоса.

— Включване на двигателите на товарния кораб — съобщи Азми. Краят на цилиндъра засвети и корабът бързо се изгуби от поглед.

— Това беше — каза Азми.

— Сега какво? — попита Кийт.

Азми вдигна рамене.

— Сега просто трябва да забравим за него. Това или ще успее, или не... най-вероятно не.

Кийт кимна.

— Чудесна работа, момчета. Благодаря ви. Това е...

— Риса до Лансинг — чу се глас от високоговорителите.

Кийт вдигна глава.

— Кийт слуша. Здравей, Риса.

— Здравей, скъпи. Готови сме да извършим първия пробив като установим връзка със съществата от тъмна материя.

Кийт влезе в командната зала и седна в средата на задната редица. Холографският мехур не беше изпълнен с обичайната гледка от космоса, а с червени кръгчета на бял фон — диаграма на местоположенията на сферите от тъмна материя.

— Окей — каза Риса. — Ще се опитаме да установим връзка със съществата от тъмна материя като използваме радио- и визуални сигнали. Пуснахме специална сонда, която ще изпраща сигналите. Разположена е на около осем светлинни секунди от дясната страна на кораба. Ще я управлявам с комуникационен лазер. Разбира се, съществата от тъмна материя може би вече са открили нашето присъствие, но може и да не са. И ако случайно се окажат сламъри или нещо също толкова опасно, изглежда разумно да привлечем тяхното внимание към сондата, а не към „Старплекс“.

— Същества от тъмна материя — повтори Кийт. — Доста сензационно наименование. Не можем ли да им измислим по-добро име?

— Какво ще кажеш за „тъмни“? — попита Ромбъс въодушевено. Кийт трепна.

— Идеята не е добра. — Той помисли за секунда, после се засмя. — Какво ще кажете за хора МКОО?

Джаг обърна очи нагоре и излая от отвращение.

— Харесва ли ви „дармат“^[1]? — попита Тор.

— Дармат е добро име — каза Риса и огледа всички в залата. — Както знаете, Хек каталогизира излъчваните от дарматите групи сигнали. При допускането, че всяка група сигнали представлява дума, ние идентифицирахме най-често използваната. Тази група ще повторя многократно в първото съобщение. Ние предполагахме, че това е дума или част от дума без собствено значение... техен еквивалент на определителен член или нещо подобно. Приемаме, че повторението на тази дума няма да предаде никаква смислена информация, но при малко късмет дарматите ще я схванат като опит за комуникация. — Тя се обърна към Кийт. — Имаме ли разрешение да действаме, директоре?

Кийт се усмихна.

— Действайте.

Риса докосна едно копче.

— Предавай.

Върху паяжината на Ромбъс светнаха светлини.

— Сто на сто дава резултат — каза той. — Възбудата видимо нарасна: Отведнъж всички заговориха.

Риса кимна.

— Надяваме се да засекат като източник на съобщението сондата.

— Бих казал, че вече са я засекли — каза Тор миг по-късно и посочи на дисплея. Пет от големите като светове създания бяха тръгнали към сондата.

— Сега започва най-сложната част — каза Риса. — Ние привлякохме тяхното внимание, но как ще общуваме с тях?

Кийт знаеше, че ако някой може да намери начин за общуване, това ще е неговата жена, която бе част от екипа, установил първи контакт с ибийците. Тогава работата беше започнала с проста размяна на наименованията на съществителни — тази светлинна поредица означава „маса“, онази — „земя“ и така нататък. Въпреки това и тогава имаше трудности. Ибийското тяло беше толкова различно от това на двуногите хора, че за много понятия те нямаша термини: изправи се, тичай, седни, стол, облекло, мъжки, женски. И тъй като винаги бяха живели под облачна покривка, нямаше ибийски думи и за безброй други идеи — ден, нощ, месец, година, съзвездие. На свой ред ибийците се опитваха да предадат концепции, които бяха основни за техния живот: биологически единно цяло, всестранно зрение и много метафорични значения за търкаляне напред и търкаляне назад.

Но това упражнение беше фасулска работа в сравнение със съществата, големи колкото цяла планета. Установяването на контакт с извънземни, големи колкото Юпитер, които можеше да са интелигентни, но можеше и да не са, можеше да виждат, но можеше и да не виждат, можеше да разбират, но можеше и да не разбират принципите на физиката и математиката, можеше да се окаже невъзможно.

— Бърборенето на всичките двеста честоти продължава — съобщи Ромбъс.

Риса кимна.

— Но няма начин да се каже дали това е бърборене между тях, или отговори, насочени към нас. Ще опитам с друга последователност с различна, но почти толкова обичайна Дарматска дума.

Този път радиокакофонията беше прекъсната от един дармат, който очевидно се скара на другите, а после многократно повтори, едно просто изречение от три думи.

— Време е да предадем нещо по-смислено — каза Риса.

— Първият въпрос, който би трябвало да зададем в обстоятелства като тези, е: „Кои сте вие?“. Хек и аз накарахме ФАНТОМ да анализира всички дарматски думи и в съответствие с очевидните правила на тяхното словообразуване да създаде сигнал за дума, която, доколкото успяхме да установим досега, те не са използвали. Надяваме се, че те ще приемат този сигнал като име на „Старплекс“.

Риса излъчи така съставената дума няколко пъти и най-накрая постигна първия пробив: същата сфера, която беше смъмрила другите, я предаде към сондата.

— Упоритостта се възнаграждава — каза Риса и се усмихна.

— Хиляди извинения — каза Ромбъс. — Моят преводач сигурно се е повредил.

— Не се е повредил — успокой го Риса. — Мисля просто, че тя го разбра... мисля, че установихме контакт.

Кийт посочи дисплея.

— Коя от тях отговори?

— Ето тази — каза Ромбъс и около един от червените кръгове се появи син ореол. — Сега ще направя картината малко по-ясна. Като използвам светлината от зелената звезда, ще получа добри изображения на отделните дармати. — Червеното кръгче изчезна, заместено от сиво на черен фон.

— Би ли повишил контраста? — помоли Кийт.

— С удоволствие. — Частите от сферите, които бяха сиви или тъмносиви, преминаха в по-широка гама от интензитет и във всички нюанси до чисто бяло.

Кийт ги разгледа. С повишаване на контраста се откриха две вертикални бели конвекционни линии от единия до другия полюс, които светеха на екватора.

— Като котешко око — каза той.

— Прилича, нали? — каза Риса и натисна няколко копчета. — Добре, Котешко око, хайде да видим колко си интелигентно. — Върху холографския балон заплува хоризонтална черна лента, дълга около метър и широка петнадесет сантиметра. — Тази лента представя последователност от лампи на сондата — каза Риса. — Когато изпратихме сондата, лампите бяха изгасени. Сега гледайте. — Тя натисна един бутон на пулта си. Черната лента светна розово за три секунди, после изгасна пак за три, след това светна два пъти едно след друго по три секунди, изгасна за три секунди, после светна последователно три пъти по три секунди. — Когато лентата е розова, всички лампи са включени — обясни Риса — и сондата предава бял радиощум. Когато са изключени, мълчи. Настроих високоговорителите в командната зала на използваната от Котешкото око честота.

Високоговорителите мълчаха, но Кийт забеляза, че индикаторите на пулта на Ромбъс трепкат, което показваше, че на другите честоти се говори.

Риса почака половин минута, после натисна един бутон. Цялата последователност от светвания — едно, две, три мигания се повтори в същия ред.

Този път веднага последва отговор: три дарматски думи, които ФАНТОМ преведе по високоговорителите като три отделни конструкции бибиפקания.

— Ако имаме късмет, това са дарматски думи за „едно“, „две“ и „три“ — каза Лиан.

— Освен ако не са дарматски думи за „Върви по дяволите...“ — възрази Тор.

Риса се усмихна и натисна същия бутон. Сондата отново предаде едно, две, три и Котешкото око отново отговори със същите три думи.

— Добре — каза Риса. — Сега да преминем към истински тест. — Тя натисна друг бутон и всички видяха как индикаторната лента примигна в обратна последователност: три, две, едно.

Дарматът отговори с три думи. Кийт не беше съвсем сигурен, но...

— Разбрал го е! — възкликна Риса. — Това са същите три думи, които Котешкото око използва по-напред, но в обратен ред. То е разбрало какво казваме... и следователно има поне елементарна интелигентност. — Риса отново повтори същата последователност и

този път ФАНТОМ я замести с английските думи „три, две, едно“ на синтезиран мъжки глас със старомоден френски акцент... очевидно това беше стандартът за дарматите.

Риса продължи, научавайки дарматските думи за цифрите от четири до сто. Нито тя, нито ФАНТОМ откриха някаква схема на повторение в строежа на думите, което би позволило да се направи някакъв извод за използваната от дарматите бройна система. Изглеждаше, че всяка цифра се представя от дума, несвързана с никоя от останалите. Тя спря на сто, страхувайки се, че дарматът може да се отегчи от играта и изобщо да престане да отговаря.

След това дойдоха упражнения по просто смятане: две светвания, пауза шест секунди, два пъти по-продължителна от нормалната, две светвания, друга шестсекундна пауза и след това четири светвания.

Котешкото око пет пъти послушно повтори поредицата думи две, две и четири, но на шестия схвана значението на продължителната пауза: шестсекундната пауза означаваше липсваща в средата дума. ФАНТОМ не изчака потвърждение от Риса. Когато дарматът отново заговори, ФАНТОМ преведе изречението като „две плюс две е равно на четири“, прибавяйки термините за двата оператора в изгражданата лингвистична база данни. Риса също измъкна дарматските думи за „минус“, „умножено по“, „разделено на“, „по-голямо от“ и „по-малко от“.

— Според мен — каза Риса, ухилена до уши — повече от ясно е, че имаме работа с високоинтелигентни същества.

Кийт поклати учудено глава. Риса продължи да използва математиката, за да уточни още думи, и скоро научи термините за „правилно“ и „неправилно“ (или „да“ и „не“), които се надяваше, че в други случаи ще са „вярно“ и „грешно“. После нареди на Ромбъс да мести сондата по определени начини (като внимаваше да не обгази дармата с гореща реактивна струя) и научи дарматските думи за „горе“, „долу“, „ляво“, „дясно“, „отпред“, „отзад“, „отдалечаване“, „приближаване“, „завиване“, „обръщане“, „обикаляне“, „бързо“, „бавно“ и много други.

Чрез движение на сондата по траектория около Котешко око Риса научи дарматската дума за „орбита“ и скоро след това и за „звезда“, „планета“ и „луна“.

След това, с помощта на цветни филтри на лампите на сондата, научиха дарматските думи за различни цветове. А после предадоха първото изречение, като започнаха с първоначално произволно приписания знак на сондата, която се явяваше само проводник на мислите на „Старплекс“:

— „Старплекс“ се движи към зелената звезда. — И Риса нареди на Ромбъс сондата да направи точно това.

Котешкото око веднага го разбра и отговори с думата за „правилно“, а след това изпрати свое изречение:

— Котешкото око се отдалечава от „Старплекс“. — След което превърна изречението в дело. Риса отговори с „правилно“.

Когато смяната „Алфа“ свърши, Кийт се върна в апартамента, взе душ и се нахрани, но Риса продължи диалога, обогатявайки все повече дарматския речник. Котешкото око нито веднъж не показва признаци на нетърпение или умора. Когато дойде време да застъпи смяна „Гама“, Риса прехвърли преводаческите си задължения на Хек. Така работиха четири дни — шестнадесет смени, — бавно изграждайки дарматския речник. През цялото време Котешкото око участваше в разговора с най-голямо внимание. Накрая Риса съобщи, че могат да преминат към прости разговори. Като директор Кийт щеше да формулира въпросите, но фактически щеше да ги поставя Риса.

— Попитай го откога е тук — каза Кийт.

Риса се наведе над микрофона пред пулта.

— От колко време си тук?

Отговорът пристигна бързо.

— Времето, през което говорим, по сто, по сто, по сто, по сто, по сто, по сто.

— Това е приблизително четири трилиона дни или приблизително десет милиарда години — чу се гласът на ФАНТОМ.

— Разбира се — каза Риса, — той може би говори образно... просто за да предаде представа за много дълго време.

— Десет милиарда години — каза Джаг — са грубо приближение за възрастта на Вселената.

— Може би трябва да зададем въпроса по друг начин — предложи Лиан.

— От колко време си тук с другите? — каза Риса в микрофона.

— С другите — отговори преведеният глас — времето, през което започнахме да говорим, по сто, по сто, по сто, по сто и петдесет.

— Това прави приблизително петстотин хиляди години — съобщи ФАНТОМ.

— Може би той ни казва, че тази група дармати е на десет милиарда години — предположи Риса, — но той самият е само на половин милион.

— Само! — възкликна Лиан.

— Сега му кажи нашата възраст — предложи Кийт.

— Възрастта на „Старплекс“ ли имаш предвид? — попита Риса. — Или възрастта на Общността? Или възрастта на нашите видове?

— Предполагам, че сравняваме цивилизации — отвърна Кийт. — Затова сравненията трябва да се с най-старата раса на Общността. — Той се обърна към малката холограма на Ромбъс. — Това е ибийската, която съществува в сегашния си вид от около един милион години, нали?

Паяжината на Ромбъс леко се накъдри в знак на потвърждение.

Риса кимна и включи микрофона.

— Ние съществуваме по сто, по сто, по сто, по сто по времето от началото на нашия разговор. Продължителността на този тук е времето на разговора по сто плюс сто. — Тя натисна бутона за изключване. — Казах му, че като цивилизация сме на един милион години, но самият „Старплекс“ е само на две.

Котешкото око отговори като повтори годините на личната си възраст, следвани от думата минус, след това повтори уравнението за малката възраст на „Старплекс“, прибавяйки думата „равно на“, и после повтори същата поредица, която беше използвал за изразяване на собствената си възраст.

— Съвсем свободно преведено — предаде Риса, — според мен той каза, че нашата възраст е нищо в сравнение с неговата.

— За това е прав — съгласи се Кийт и се засмя. — Чудя се как ли се чувства на толкова години?

[1] От dark material (англ.) — тъмна материя. — Б.пр. ↑

15.

Кийт никога не беше влизал в ибийски помещения на кораба. В тях гравитацията беше 1,41 пъти по-голяма от нормалната за Земята (и 1,72 от стандартната за кораба). Чувстваше се с тегло 115 килограма вместо обичайните 82. Можеше да го издържа за кратко време, но беше неприятно.

Коридорите тук бяха много по-широки, поради което таваните изглеждаха по-ниски. Не се налагаше да се навежда, но той откри, че го прави инстинктивно. Въздухът беше топъл и сух.

Стигна до стаята, която търсеше. Вратата беше маркирана с жълти светлини, очертаващи правоъгълна фигура с малки кръгчета в двата края на основата. Кийт беше виждал влак с колела само в музей, но пиктограмата наистина приличаше на товарен вагон.

— Съобщи й, че съм дошъл, моля — каза Кийт на ФАНТОМ.

ФАНТОМ изчурулика нещо и в следващия момент, вероятно с разрешението на Бокскар, вратата се плъзна настрана.

Според човешките стандарти квартирите на ибийците бяха необичайни. В първия момент те изглеждаха необикновено големи (стаята, в която влезе Кийт, беше с размери осем на десет), но после човек разбираше, че фактически те имат същата площ както всеки друг апартамент на кораба, само че не са разделени на отделни спални, дневни и бани. Разбира се, нямаше столове и канапета. Нямаше и килим. Подът беше застлан с твърда каучукова материя. На своя роден свят в предпромишлената ера ибийците бяха правили могили от пръст, на които да подпират шасито и другите си компоненти при временно сваляне на колелата от тялото. Бокскар беше направила копие на такава могила в ъгъла на стаята си и това беше единствената й мебелировка.

Украсата по стените беше странна. Картини с формата на фъстък, представляващи множество, често деформирани изображения на един и същи обект от различни ъгли, наложени едно върху друго. Той се стресна като разбра, че най-близката до него серия е на преждевременно родени бебета на хора и уалдахудийци с къси

крайници и странни прозрачни глави. Бокскар, в края на краищата, беше биоложка и чуждоземният живот вероятно представляваше интерес за нея, но все пак избраната тема за изследване меко казано беше обезпокоителна.

Бокскар се затъркаля към него. Беше доста изнервящо. Ибийците обичаха да се засилват и след това рязко да спрат само на метър-два. Кийт никога не беше чувал някой човек да е прегазен, но винаги се страхуваше той да не е първият.

Светлините на ибийката светнаха.

— Доктор Лансинг — каза тя. — За мен е чест. Моля, моля... не мога да ти предложа стол, но знаей, че гравитацията е твърде висока. Можеш да се настаниш на могилката. — И я посочи с едно от въжетата си.

Първата мисъл на Кийт беше да откаже, но, по дяволите, бе неприятно да стои прав при тази гравитация, така че отиде до могилката и седна.

Не знаеше как да започне, но знаеше, че ще обиди ибийката, ако не премине към въпроса веднага, така че каза:

— Риса ме помоли да те посетя. Съобщи ми, че се каниш да се демонтираш.

— Скъпата мила Риса — промълви Бокскар. — Нейната загриженост е трогателна.

Кийт замислено огледа стаята.

— Искам да знаеш — каза най-после той, — че не трябва да правиш това... поне докато си на борда на „Старплекс“. Целият персонал на този кораб се смята де факто за дипломатически. Мога да се опитам да ти осигуря имунитет. — Той погледна съществото. Искаше му се то да има лице... да има нормални очи, в които да се опита да погледне и да разбере какво мисли; — Твоята служба бе образцова. Няма причина да не продължиш да служиш на борда на „Старплекс“ до края на естествения си живот.

— Много мило от твоя страна, доктор Лансинг. Наистина много мило. Но аз трябва да остана вярна на себе си. Разбери, че макар да не съм споменала пред никого за моето предстоящо демонтиране, аз се подготвям за него душевно и физически от столетия. Вече избрах животът ми да приключи сега. Не бих знаела какво да правя с още петдесет години.

— Би могла да продължиш изследователската си дейност. Кой може да каже? С още половин столетие работа върху проблема на старостта ти може би ще можеш да я преодолееш. Може би никога не ще трябва да умреш.

— Една вечност на срам, доктор Лансинг? Вечност на вина? Не, благодаря. Твърдо съм решила да изпълня решението си.

Кийт замълча за момент. През главата му минаваха аргументи и контрааргументи. Нови идеи, нови подходи. Отхвърли всичките. Не беше негова работа, нямаше право. Накрая кимна.

— Мога ли да направя нещо, за да те облекча? Някакви специални средства или апаратура, от която се нуждаеш?

— Има една церемония. Нормално повечето ибийци не присъстват. Да присъстват на нея би означавало виновникът да им отнеме още време. Предполагам, че ще дойдат само най-близките ми ибийски приятели. Поради това не се нуждая от място за извършване на ритуала, но тъй като ти предложи, бих искала, ако е възможно, да ми бъде разрешено за церемонията да използвам един от доковете за акостиране... и след като тя свърши, съставните ми части да бъдат изхвърлени в Космоса.

— Щом това е желанието ти, разбира се, имаш моето разрешение.

— Благодаря ти. Много ти благодаря.

Кийт кимна и излезе. Върна се по топлия коридор в клетката на централната шахта. Когато излизаше от ибийска зона в по-малката гравитация в останалата част на кораба, обикновено се чувстваше много подвижен, лек като перце.

Този път не беше така.

— Тахионен импулс! — съобщи от секция „Външни операции“ Ромбъс. — Нещо минава през портала. Малък обект с диаметър около един метър.

„Най-вероятно е уотсън“ — помисли си Кийт и каза:

— Покажи го, Ромбъс.

Върху сферичната холограма се появи синя рамка и вътре в нея се показва телескопичен образ на излезлия от портала обект.

— Добре дошли у дома! — поздрави Тор Магнор и се усмихна.

— По-добре някой да Повика Хек и Шану Азми — каза Кийт.

— Веднага — отвърна Лиан и миг по-късно докладва: — Идват.

Звездното поле се разтвори и уалдахудиецът специалист по чуждоземни комуникации се заклатушка в командната зала. Почти едновременно се отвори и вратата зад галерията и влезе Шахиншах Азми. Беше по шорти за тенис и държеше ракета. Кийт посочи увеличениния образ и каза:

— Вижте какво се връща.

Четирите очи на Хек широко се отвориха.

— Това е... това е чудесно!

— Ромбъс — каза Кийт, — сканирай капсулата за нещо нежелано. Ако е чиста, използвай тягов лъч да я домъкнеш до шести док.

— Сканирам... никакви видими проблеми. Закачам тягов лъч.

— Като я докараш на борда, я дръж изолирано в силово поле.

— Слушам.

— Ще ми се да беше пристигнала миналата седмица — каза Азми.

— Защо? — попита Риса.

— Щеше да ни спести много работа.

Риса се засмя.

— Шану, Хек, да отидем ли в шести док? — попита Кийт.

— Искам и аз да я видя — каза Риса.

Кийт се усмихна.

— Разбира се.

Слязоха в дока за акостиране и застанаха зад завесата от силово поле — Хек на около два метра от Кийт, Азми точно зад него и Риса толкова близко до лявата страна на съпруга си, че раменете им почти се допираха. Кубът беше вкаран в дока с помощта на невидими тягови лъчи. След като го пуснаха, около него се издигна балон от силово поле, а от тавана се плъзна врата и изолира дока от космическото пространство. Четиримата изчакаха налягането в дока да достигне необходимата стойност, след което излязоха да разгледат куба.

Беше издържал добре на времето. Повърхността му изглеждаше като жулена със стоманена вълна, но всички гравюри с въпросите се четяха добре. Ромбъс обаче беше извършил маневрите така, че кубът лежеше върху страната с отговорите.

— ФАНТОМ — каза Кийт, — обърни куба да се вижда долната страна.

Тяговите лъчи обърнаха капсулата на времето. На оставеното за отговор място имаше черни символи на бял фон, по някакъв начин залепен върху страната на куба.

— Богове! — възкликна Хек.

Риса ахна.

Кийт стоеше като парализиран.

В горния край на мястото за отговор имаше поредица от арабски цифри:

10-646-397-281

А отдолу на английски пишеше: „Връщането на звездите е необходимост, а не заплаха. Това ще бъде от полза за всички нас. Не се плашете.“ Под всичко това с малко по-дребен шрифт имаше подпис: „Кийт Лансинг“.

— Не вярвам в това — каза Кийт.

— Ей, я погледнете тук — излая Хек и се наведе. Тази буква не се пише така, нали?

Кийт се взря. Камшичето на всички малки английски букви „и“ беше наляво, вместо надясно.

— И запетаята е обърната обратно — каза Кийт.

— И какъв е този сериен номер отгоре? — попита Риса.

— Прилича на единен граждански номер — каза Кийт.

— Не... прилича на математически израз — коригира го Хек. — Това е... това е... Централен компютър?

— Минус хиляда триста и четиринадесет — чу се гласът на ФАНТОМ.

— Не, не е това — каза Риса и бавно поклати глава. — Когато хората пишат писмо, поставят дата.

— В какъв ред? — попита Хек. — Час, ден, месец, година? Това не се връзва. Ами обратно? Десет години, шестстотин и четиридесет и шест дни. Това също няма смисъл, тъй като в една теранека година има под четиристотин ДНИ.

— Не — каза Риса. — Не е това. Това са години... цялото число изразява години. Десет милиарда шестстотин и четиридесет и шест милиона, триста деветдесет и седем хиляди, двеста осемдесет и първа година.

— Определена година? — възкликна Хек.

— Определена година — каза Риса. — Определена земна година. Anno Domini... след рождението на Христос, един пророк.

— Виждаш съм мнозина хора да записват цифри — каза Хек. — Да, те отделят числата в групи по хиляди... моят народ ги отделя в десет хиляди. Но мислех, че вие използвате... как ги наричате?... онези заврънкулки долу?

— Запетайки — подсказа Риса. — Разделяме ги със запетайки или точки, интервали. Но... но представете си време толкова далеч в бъдещето, че английският език е престанал да се използва... време след милиони или милиарди години... — Риса посочи Кийт... — когато този език е престанал да се използва. Те може наистина да не си спомнят приетия начин за писане на големи числа или как се пише запетайка, или накъде е обърнато камшичето на английската буква „и“.

— Трябва да е фалшификат — каза Кийт и поклати глава.

— Ако е така, това е идеален фалшификат — възрази Азми и размаха ръчен скенер. — Ние вградихме в конструкцията на куба радиоактивни елементи с много голям период на полуразпад. Кубът сега е на десет милиарда земни години плюс или минус деветстотин милиона. Единствената възможност за фалшифициране на такъв начин за определяне на датата е да се направи фалшив куб със същото отношение на изотопите, за да се получи тази очевидна възраст, Но този куб отговаря и в най-малките детайли на изпратения от нас... с изключение на радиоактивния разпад и надрасканата повърхност.

— Но надписан с моето име? — каза Кийт. — Това сигурно е грешка.

— Може би твоето име по някакъв начин е свързано със „Старплекс“ — предположи Хек. — В края на краищата ти си първият директор и, честно казано, ние, уалдахудийците, винаги сме смятали, че ти заслужаваш голямо доверие. Може би това не е подпис. Може да е адрес или поздрав, или...

— Не — възрази Риса. Гласът ѝ трепереше от възмущение, очите ѝ бяха широко отворени. — Не... това е от теб.

— Но... но това е лудост — каза Кийт. — Няма начин да съм жив след десет милиарда години.

— Освен ако не е релативистичен ефект — подхвърли Хек — или може би спиране на жизнената дейност.

— Или... — започна Риса с все още разтреперан глас.

Кийт я погледна.

— Да?

Тя побягна навън.

— Къде отиваш? — излая Хек.

— Да намеря Бокскар — извика тя. — Искам да ѝ съобщя, че нашите експерименти за продължаване на живота са успешни и далеч надминават и най-смелите ни мечти.

ДРАКОН ДЗЕТА

Стъкленият човек стана от покритата с четирилистна детелина земя.

— Може би трябва да си починеш. Ще се върна след малко.

— Почакай — каза Кийт. — Искам да зная кой си ти. Кой всъщност си ти?

Стъкленият човек не каза нищо, само наклони глава на една страна.

Кийт също стана.

— Имам право да зная. Аз отговорих на всичките ти въпроси. Сега моля да отговориш на този единствен мой въпрос.

— Добре, Кийт. — Стъкленият човек разпери ръце. — Аз съм ти... Гилбърт Кийт Лансинг... но ти в бъдещето. Не знаеш колко дълго си блъсках главата да си спомня какво означаваше това „Г“.

Кийт посърна.

— Това... това не може да е вярно. Това не може да съм аз.

— О, това си ти — каза стъкленият човек. — Разбира се, аз съм малко по-стар. — Той пипна гладката си прозрачна глава, после се засмя с приличния на полъх смях. — Виждаш ли? Изгубих всичката си коса.

Кийт присви очи.

— От колко далече от бъдещето идваш?

— Всъщност ти идваш — каза тихо стъкленият човек.

— Ти си в моето настояще. Правилният въпрос е колко далеч от миналото си ти.

Кийт почувства, че се обърква.

— Искаш да кажеш... искаш да кажеш, че сега не е 2094-та?

— Две хиляди деветдесети четвърта? Какво имаш предвид?

— Земната година 2094-та... 2094-та от Новата ера. Две хиляди и деветдесет и четвърта година след раждането на Христос.

— Кой? О, почакай... моят уред за напомняне ми каза. Чакай да пресметна. Аз зная коя година сме в абсолютното летоброене от

създаването на Вселената, но... ах, да. В твоята система това е десет милиарда шестстотин четиридесет и шест милиона триста деветдесет и седем хиляди двеста и осемдесет и първа година.

Кийт залитна.

— Вие сте ни върнали нашата капсула за време?

— Правилно.

— Как... как дойдох тук?

— Когато твоята капсула мина през портала, аз те приведох в стаза. Времето течеше за Вселената, но не и за теб. И когато настъпи настоящата година, те върнах в нормално състояние. Не се тревожи. Имам намерение да те върна там, откъдето си дошъл. — Стъкленият човек замълча. — Спомняш ли си розовата мъглявина, която видя при излизане от портала? Това е останало от някогашното земно слънце.

Кийт се опули от изненада.

— Не се безпокой — каза стъкленият човек. — Когато Сол се превърна в нова звезда, никой не пострада. Всичко беше извършено много внимателно. Виж, този тип звезди не преминават по естествен път в нови. Те просто изгасват и се превръщат в бели джуджета. Но ние обичаме да рециклираме. Ние просто я взривихме, за да обогатим междузвездната среда с металите в нея.

Кийт почувства, че му се завива свят.

— И как... как ще ме върнете в моето време?

— През портала, разбира се. Пътуването назад във времето се извършва успешно. Не можем да пътуваме в бъдещето... затова трябваше да те пренесем напред десет милиарда години в състояние на стаза. Смешно, но се оказва, че пътуването във времето напред, а не назад, води до неразрешими парадокси, прави го невъзможно. Ние ще те върнем в момента, в който си напуснал. Не трябва да се безпокоиш, че ще ти липсват приятелите. Независимо колко часа ще останеш при нас, ние ще те върнем на Тау Кит във времето, което те очакват.

— Това е невероятно.

Стъкленият човек вдигна рамене.

— Това е наука.

— Това е магия — каза Кийт.

Стъкленият човек отново вдигна рамене.

— Едно и също.

— Но... но... ако това наистина съм аз, ако вие наистина сте от Земята, тогава защо сте преиграли със симулацията?

— Моля?

— Симулацията на Земята. В нея има грешки. Ливади пълни с четирилистна детелина, която се среща само като рядък мутант, и птички, които никога не съм виждал.

— О! — Отново прозвуча смях като полъх на вятър. — Грешката е моя. Симулацията взех от някакви старинни видеозаписи, които имахме, но вероятно съм бил малко небрежен. Нека да проверя с апарата за припомняне... да, грешката е моя. Това е идеална симулация на Земята, но такава, каквато е била едно точка две милиона години след твоето раждане. Нещата, които не отговарят на спомените ти, са видовете, които по твое време още не са се били развили. Ако бях изобразил ноц, нямаше да познаеш и съзвездията.

— Боже Господи — каза Кийт. — Дори и през ум не ми мина за еволюция. Но ако ти си десет милиарда години по-стар от мен, значи... значи си по-стар от всякакъв живот на Земята по мое време.

Стъкленият човек кимна.

— По твое време животът на Земята се е развивал четири милиарда години. Но по това време съществуват продукти, еволюирали в продължение на четиринадесет милиарда години. Няма да повярваш в какво са се развили маргаритките... или морските анемони, или бактериите, които причиняваха магарешка кашлица. Всъщност преди няколко дни обядвах с една личност, която се е развила от бактерия на магарешка кашлица.

— Шегуваш се!

— Не, не се шегувам.

— Но това е невероятно...

— Не. Всичко е въпрос на време. Много, много време.

— А как е при хората? Продължават ли да се размножават, да имат деца? Или това е спряло, когато... когато е открит начин за удължаване на живота?

— Не, хората продължават да еволюират и да се променят. Новите хора... развитите през последните десет милиарда години... не се смесват много със старите хора като мен. Те са... съвсем различни.

— Но ако ти съм аз, как е станала тази промяна? Искам да кажа, че тялото ти е прозрачно.

Стъкленият човек вдигна рамене.

— Технология. Плътта и кръвта се изхабяват. Това е по-добро. Всъщност аз мога да променя външния си вид както пожелаея. Точно сега е на мода прозрачното тяло, но мисля, че нюансът от морскосиньо е класика, нали?

16.

Риса, Хек и останалите от групата за комуникации с чуждоземни същества продължиха да разменя съобщения с дармата, когото бяха кръстили Котешко око. Разговорът вървеше все по-лесно, тъй като към преводаческата база данни бяха прибавени нови думи и бяха уточнени значенията на старите. В момента Риса водеше очевидно философски разговор с гигантското същество. В залата бяха всички от смяна „Алфа“. Само на станция „Външни операции“ имаше промяна: Ромбъс вършеше нещо друго, а неговата работа беше възложена на един делфин, който плуваше в отворения басейн от дясната страна на залата.

— Ние не знаехме за вашето съществуване — предаде Риса по микрофона на пулта си. — От гравитационните ефекти заключихме, че има много невидима материя, но не знаехме, че е жива.

— Два вида материя — отговори дарматът с френския акцент, който му беше придал ФАНТОМ.

— Да — отговори Риса, вдигна глава и махна за поздрав на Кийт, който седна до нея.

— Няма нищо общо — каза Котешко око. — Само гравитация същата.

— Правилно — съгласи се Риса. На холограмата, обгърнала от всички страни командната зала, беше изобразен увеличеният образ на Котешко око.

— Повече като нас — каза дарматът.

— По-голямата част от цялата материя е като вас, да — съгласи се Риса.

— Игнорира вас.

— Вие сте ни игнорирали?

— Вие несъществени.

— Знаехте ли, нашето вещество е живо?

— Не. Не ни се е случвало да търсим живот на планети. Вие сте малки.

— Ние искаме да установим връзка с вас — каза Риса.
— Връзка?
— Взаимно изгодна. Едно плюс едно е равно на две. Вие плюс ние е равно на повече от две.
— Разбира. Повече от сумата от частите.
Риса се усмихна.
— Точно така.
— Връзка разумна.
— Имате ли дума за онези, с които имате взаимноизгодни отношения?
— Приятели — отговори дарматът. ФАНТОМ преведе думата още с първото й чуване. — Наричаме ги приятели.
— Ние сме приятели — обясни Риса.
— Да.
— Материалът, от който сте направени... ние го наричаме тъмен материал... целият ли е жив?
— Не. Само малка част от него.
— Но ти каза, че съществува жив тъмен материал от много дълго време, нали така?
— Още от началото.
— Начало на какво?
— На... обединяване на всички звезди.
— На всичко? Ние го наричаме Вселена.
— От възникването на Вселената.
— Това е интересно — обади се Джаг. — Идеята, че Вселената има начало... тя има, разбира се, но как то знае за него? Попитай го.
— Как изглеждаше Вселената в началото? — попита Риса по микрофона.
— Компактна — отговори дарматът. — Съвсем малка. Едно място, никакво време.
— Основният атом — каза Джаг. — Очарователно. Вярно е, но аз се чудя как същество като това е стигнало до този извод?
— Те поддържат радиокомуникации — каза Лиан и се обърна да види Джаг. — Може би са стигнали до този извод по същия начин като нас: от космическия микровълнов фон и червеното преместване на радиощума От далечни галактики.
Джаг изсумтя.

Риса продължи диалога.

— Ти ни каза, че нито ти лично, Котешко око, нито тази група дармати сте на такава възраст. Откъде знаете, че е съществувал дарматски живот още от началото?

— Трябва да е съществувал — отговори дарматът.

Джаг излая пренебрежително.

— Философия — каза той. — Не наука. Те просто искат да вярват, че е така.

— Ние не съществуваме толкова отдавна — предаде Риса по микрофона. — Не сме открили доказателства за живот на друг вид материя като нашата, която да е на четири милиарда години. — ФАНТОМ преобразува израза за време във вид, който дарматът може да разбере.

— Както казах по-рано, вие сте несъществени.

— Как е получен преводът на „несъществени“? — излая Джаг към ФАНТОМ.

— Математически — отговори компютърът на съответния за всяко ухо език. — Установихме, че разликата между 3,7 и 4,0 е „съществена“, но между 3,99 и 4,00 „несъществена“.

Джаг погледна Риса.

— Но в този контекст думата може да има различен смисъл. Тя може да означава някаква метафора... например „късно пристигнали“ може да бъде приравнено към „несъществени“.

Тор погледна през рамо уалдахудицеа и се усмихна.

— Не ти харесва идеята да бъдеш отхвърлен безапелационно, а?

— Не бъди заядлив, човече. Просто трябва да сме внимателни при генерализиране използването на чуждоземни думи. И освен това може би той има предвид нашата сонда. С дължина по-малка от пет метра тя наистина трябва да бъде категоризирана като несъществена.

Риса кимна и запита по микрофона.

— Когато каза, че сме несъществени, нашата големина ли имаше предвид?

— Не големината на говорещата част. Не големината на частта, която изхвърли говорещата част.

— Край на идеята да го надхитрим — каза Тор и се усмихна. То знае, че излъчващата сигнали сонда е дошла от този кораб.

Риса покри микрофона с ръка. Жестът беше достатъчно ясен за ФАНТОМ, който временно преустанови предаването.

— Предполагам, че това няма значение. — Тя свали ръка от микрофона и отново заговори на Котешко око. — Да не би да сме несъществени, защото не сме тук толкова дълго, колкото вие?

— Не въпрос на продължителност на време. Въпрос на абсолютно време. Ние тук от начало. Вие не. По дефиниция ние важни, вие не. Очевидно така.

— Не зная нищо за това — каза дружелюбно Кийт. — Добрите момчета никога не са първи, те са само по-добри.

Риса закри микрофона и го погледна.

— Въпреки това аз смятам, че не трябва да навлизаме във философията, докато не се опознаем по-добре. Не искам по невнимание да го обидим и той да престане да говори.

Кийт кимна.

Риса отново заговори пред микрофона.

— Вероятно има и друга общности от дармати, нали?

— Милиарди общности.

— Общувате ли с тях?

— Да.

— Вашите радиосигнали не са достатъчно мощни и са с честота близка до фоновата микровълнова радиация. Те не могат да се приемат на голямо разстояние.

— Вярно.

— Тогава как се свързвате с други дарматски общности?

— Радио едно само за локални връзки. Радио две за връзки между общности.

Лиан се обърна към Риса.

— Наистина ли казва това, което си мисля? Че дарматите са естествени предаватели на хиперкосмически честоти?

— Сега ще разберем — каза Риса и отново включи микрофона. — Честотата на радио едно се разпространява със същата скорост като светлината, нали?

— Да.

— А на радио две с по-голяма скорост, нали?

— Да.

— Господи! — възкликна Кийт. — Ако те използват хиперкосмическо радио, как така не сме попадали на техни сигнали?

— Съществуват безкрайно много квантифицирани хиперкосмически нива — каза Лиан. — Расите на Общността си служат с хиперкосмическо радио малко повече от петдесет години, а цялата Общност използва само около осем хиляди квантифицирани нива. Възможно е никога да не сме работили на някое от нивата на дарматите. — Тя се обърна да погледне Риса. — Начинът, по който ние използваме хиперкосмическо радио, изисква много енергия. Заслужава си да си изясним този въпрос. Те може би имат метод да правят това много по-ефективно.

Риса кимна:

— Ние също използваме радио две. Би ли ни казал повече как работи то при вас?

— Разкаже всичко — отговори Котешко око. — Но малко за разказване. Ние мислим един начин, мисълта е лична. Мислим друг начин, мисълта се предава по радио едно. Мислим трети, по-съсредоточен начин, и мисълта се предава по радио две.

Кийт се засмя.

— Това е като да помолиш някой човек да обясни как говори. Просто говори, това е всичко. Това е...

— Прощавай, че те прекъсвам, доктор Лансинг — каза ФАНТОМ, — но ти поиска да напомня на теб и на доктор Сервантес за срещата ви в 14:00 часа.

— По дяволите — каза Кийт и лицето му помръкна. — Време е, Риса.

Риса кимна.

— ФАНТОМ, моля те, извикай Хек да дойде и да продължи диалога с Котешко око.

Щом Хек пристигна, Кийт и Риса станаха от столовете си и излязоха от залата.

Повечето врати на кораба бяха от две еднакви половинки, които се плъзгаха във вдлъбнатини встрани, но тази, в съответствие с изискването тук да няма никакви шевове и слаби точки в механизма за затваряне, беше от едно цяло и се плъзгаше наляво.

Риса ахна. Кийт почувства как коленете му омекнаха.

Докът за акостиране бе пълен с ибийци, наредени в прави редици — приличаше на паркинг, запълнен с инвалидни колички.

— ФАНТОМ, колко ибийци присъстват? — тихо попита Кийт.

— Двеста и девет, сър — отговори компютърът. — Всички интегрирани биоединици на кораба.

— Тя каза, че ще присъстват само най-близките й приятели — обади се Риса.

— Бокскар е много красива — каза Кийт и влезе в дока. — Сигурно всички ибийци на кораба я смятат за близък приятел.

Присъстваха и шест други хора, всичките от екипа на Риса по геронтология. Имаше и един самотен уалдахудиец, когото Кийт не можа точно да си спомни. Кийт погледна часовника си: 13:59:47. Нямаше съмнение, че каквото имаше да се случи, щеше да започне навреме.

— Благодаря на всички, че дойдохте, — чу Кийт в имплантирания си микрофон гласа на Бокскар. Откри я лесно — само нейната паяжина светеше. В известен смисъл беше зловец. ФАНТОМ предаде превода в левия му акустичен нерв. Другото ухо не чуваше нищо... огромната, пълна с шумни ибийци стая беше потънала в мъртвешка тишина.

Бокскар стоеше на петнадесет метра от Кийт и Риса. Пред голямата врата към космоса ФАНТОМ беше проектирал огромна холограма на Бокскар, така че всички ибийци можеха да виждат нейната светеща паяжина. Тук имаше нещо странно: нишките на паяжината бяха светлозелени. Кийт никога не беше виждал ибийска паяжина с такъв цвят.

Той се обърна към Риса, но тя, изглежда, беше отгатнала неизречения му въпрос.

— Цветът изразява дълбоко емоционално състояние — каза Риса. — Бокскар е развълнувана от проявената поддръжка от страна на нейния народ.

Паяжината на Бокскар отново светна. Преводът съобщи: „Цялото и частите — на едно и на всички тях. Конструкцията откликва на макро- и на микроново. Тя потвърждава.“

Очевидно Бокскар се обръщаше към своите съотечественици ибийци. Кийт мислеше, че разбира какво казва тя — нещо в смисъл че

за нея да бъде част от ибийската общност е било от такова значение, както сама тя да бъде единно цяло от съставлящите я части. Кийт се гордееше, че приема чуждоземците, въпреки своите караници с Джаг. Но за него всичко това беше прекалено сюрреалистично. Той знаеше, че ще наблюдава как някой умира, но емоциите, които трябваше да почувства, още не бяха излезли на повърхността. Риса, от друга страна, имаше вид, сякаш едва се сдържа да не заплаче. Очевидно тя и Бокскар бяха по-близки, отколкото си беше представял.

— Пътят е чист — заключи Бокскар и се изтърколи извън центъра на дока.

— Защо прави това? — прошепна Кийт.

Риса повдигна рамене, но ФАНТОМ отговори в имплантираните им микрофони:

— По време на демонтажа компонентите... особено колелата... могат да се паникьосат и да се опитат да се прикачат към някой друг от намиращите се наоколо ибийци. Обичайно е да се премести достатъчно далеч, така че при евентуален такъв опит те да имат време да реагират.

Кийт кимна.

И тогава се започна. В средата на дока имаше стандартна могила и Бокскар се изтърколи върху нея. Паяжината ѝ — която, се виждаше в огромната холограма на ФАНТОМ — засвети почти като нажежена електрическа жичка с цвят, който Кийт не беше виждал никога преди. Светлините в безбройните пресечни точки заблестяха като карта на плътно съзвездие от нови звезди. После една подир друга светлините започнаха да изгасват и за две минути всички изчезнаха.

Скелетът на Бокскар се наведе напред и паяжината се свлече на пода. Кийт мислеше, че е вече мъртва, но тя се изви на дъга, сякаш отдолу я удари силен юмрук. Сега нишките бяха загубили всякакъв цвят. Приличаха на дебела найлонова корда за рибарска мрежа.

В следващия момент паяжината умря. Сега Бокскар беше сляпа и глуха (някога тя беше имала и магнитни сетива, но при напускане на родната планета те бяха неутрализирани чрез нанохирургия, за да не пречат на космическия кораб).

После колелата на Бокскар се откачиха от осите на скелета. Самото откачване на колелата не беше необичайно. Системата, която подаваше по оста хранителни вещества във всяко колело, не им

осигуряваше достатъчно храна и при нормални условия те периодически се отделяха от конструкцията, за да се хранят. Отстрани на колелетата изскочиха дебели витки подобни на снопове-ибийски манипулаторни въжета и не им позволиха да паднат.

Почти веднага след като се отдели, лявото колело се опита отново да се съедини със скелета. Точно както беше казал ФАНТОМ, когато разбра, че по периферията на оста са израснали малки изпъкналости, които не му позволяваха отново да се свърже, то се паникьоса и се затъркаля с голяма скорост. То имаше няколко собствени зрителни сензора и след като съгледа големия куп ибийци, се отправи директно към най-близкия. Ибиецът се завъртя настрана, за да го избегне. Друг ибиец — Кийт предположи, че е Бътерфлай, единственият ибийски доктор на борда — изхвърли напред манипулаторно въже със сребърночерен медицински стънер на върха. Стънерът докосна колелото и то престана да се движи, остана право няколко секунди, после приличните на корени придатъци от двете му страни сякаш омекнаха и колелото падна на една страна.

Кийт отново насочи вниманието си към центъра на дока. Снопът дебели въжета на Бокскар легна на пода близко до изхвърлената сензорна паяжина. Въжетата се простряха до скелета, откачиха синята помпа от централния зелен контейнер и внимателно я свалиха. Кийт видя голямата централна гърловина за дишане да работи по установения четиритактов режим на отваряне, засмукване, компресиране и затваряне. След около четиридесет секунди обаче последователността на тактовете започна да се нарушава, сякаш помпата губеше представа кой такт изпълнява. Движенията се разбъркаха... отваряне, последвано от компресиране, опит за засмукване след затваряне. Чу се тих шум от задъхване... единственият звук в целия док. Накрая помпата престана да работи.

Остана единствено контейнерът върху приличния на седло скелет.

— Колко дълго може да живее контейнерът без помпа? — прошепна Кийт на Риса.

— Една минута — каза тя през сълзи. — Най-много две.

Около три минути всичко беше неподвижно. Контейнерът умря тихо: без движение, без звук... макар че по някакъв начин ибийците очевидно разбраха, че е умрял, и започнаха да напускат дока.

Последни си тръгнаха Кийт и Риса. Кийт знаеше, че малко по-късно Бътерфлай ще се върне, за да се погрижи останките на Бокскар да бъдат изхвърлени.

Докато напускаха дока, Кийт мислеше за собственото си бъдеще. Очевидно щеше да живее много, много дълго. Чудеше се след колко ли милиарда години ще може да се освободи от грешките на собственото си минало.

Тази нощ, разбира се, не можаха да спят. Смъртта на Бокскар разстрои Риса, а Кийт се бореше със собствените си терзания. Двамата лежаха един до друг в леглото будни — Риса втренчена в тъмния таван, Кийт загледан в слабото червено петно на стената от светлината, промъкваща се изпод пластмасовата карта върху циферблата на часовника.

Риса промълви само една дума.

— Ако...

Кийт се обърна по гръб.

— Какво каза?

Тя не му отговори и Кийт понечи да я попита отново, но в този момент Риса каза много тихо:

— Ако не си спомняш как се пише буквата „и“ или запетая, ще си спомняш ли за мен... за нас? — Тя се обърна и го погледна. — Ти ще живееш още десет милиарда години. Не мога да си го представя.

— Това е... удивително — каза Кийт и поклати глава. — Хората винаги са мечтали за вечен живот. „Вечен“ някак си изглежда по-малко стряскащо от определяне на конкретна дата. Аз мога да приема безсмъртието, но идеята да живея още десет милиарда години... Просто не мога да го възприема.

— Десет милиарда години — повтори Риса. — Земното слънце отдавна ще е мъртво, Земята ще е мъртва. Аз ще съм мъртва.

— Може да е така. А може и да не е. Ако това е продължаване на живота, то ще се дължи на твоите изследвания тук, на „Старплекс“. В края на краищата защо само аз ще бъда приемник на процеса? Може би и двамата ще живеем още десет милиарда години.

Отново настъпи тишина.

— И заедно? — попита най-после Риса.

Кийт шумно въздъхна.

— Не зная. Не мога да си представя никой от двамата ни да живее толкова дълго. — Разбра, че не казва каквото трябва. — Но... но ако трябва да живея толкова дълго, не бих желал да бъда без теб.

— Наистина ли? — възкликна Риса. — Ще имаме ли нещо непознато, нещо, което да научаваме един за друг след толкова дълъг живот?

— Може би... може би това съществуване няма да е материално — каза Кийт. — Може би моето съзнание ще бъде прехвърлено в машина. Нямах ли в Ню Ню Йорк култ, който искаше да направи това... да откопира човешки мозъци в компютри? Или може би... може би всички хора да се превърнат в един гигантски мозък, но отделните психики все пак да могат да съществуват самостоятелно. Това би било...

— Би било по-малко страшно от концепцията за самостоятелен живот още десет милиарда години. В случай че още не си пресметнал, това би означавало, че досега ти си изживял само една двестамилionна част от живота, който ще имаш. — Тя замълча и въздъхна.

— Какво има? — попита Кийт.

— Нищо.

— Не е нищо, разстроена си за нещо.

— Просто е много трудно да се живее с теб при сегашната ти криза на средната възраст. Не мога да си представя какво ще бъде, когато станеш на пет милиарда години.

Кийт не знаеше какво да каже. Накрая се засмя. Прозвуча фалшиво, насила.

Отново последва тишина... достатъчно дълга. Кийт помисли, че Риса най-после е заспала. Но той не можеше да заспи. Още не, не и с тези мисли, които се въртяха в главата му.

— Дулсиней? — прошепна тихо той — толкова тихо, че ако е заспала, да не я събуди.

— Хм?

Кийт преглътна. Може би трябваше да изостави въпроса, но...

— Наближава нашата годишнина.

— Следващата седмица — уточни гласът в тъмнината.

— Да — потвърди Кийт. — Ще бъдат двадесет години, а...

— Двадесет чудесни години, скъпи. Предполага се, че винаги трябва да слагаш прилагателното.

Отново неискрен смях.

— Извинявай, права си. Двадесет чудесни години. — Той замълча. — Зная, че планираме на този ден да подновим нашия тържествен обет.

— И? — каза Риса. В гласа ѝ прозвуча леко раздразнение.

— Нищо. Не, забрави, че съм казал нещо. Все пак бяха двадесет чудесни години, нали?

Зърна лицето ѝ в тъмнината. Тя кимна, после го погледна в очите, опита се да прозре зад тях, да види истината, да разбере какво го тревожи. И разбра, и се обърна настрана, отмести поглед от него.

— Добре — каза най-после тя.

— Какво е добре?

Риса каза последните думи, които размениха помежду си тази нощ.

— Добре е — каза тя, — че не искаш да кажеш: „докато смъртта ни раздели“.

Кийт седеше пред работната си станция в командната зала. Пред очите му висяха холограмите на трима човеци и един делфин. С периферното си зрение той видя как една врата на командната зала се отвори и с поклащане влезе Джаг. Уалдахудиецът обаче не отиде при своята работна станция, а се изправи пред Кийт и зачака той да завърши разговора си с холографските глави. Беше видимо развълнуван. Кийт приключи и го погледна.

— Както знаеш, дарматите се движат — каза Джаг. — Истински съм изненадан от тяхната пъргавина. Изглежда, те действат колективно, всяка сфера използва своите сили на привличане и отблъскване срещу другите, за да се движат заедно. Във всеки случай по този начин те напълно се реконфигурираха, така че отделните дармати, които по-рано не можехме да наблюдаваме ясно, сега са в периферията на групата. Направих някои прогнози кой е следващият дармат, който може да се възпроизведе, и искам да проверя теорията си. За целта искам „Старплекс“ да се премести от другата страна на полето от тъмна материя.

— ФАНТОМ, покажи ни схема на локалното пространство — изкомандва Кийт.

Във въздуха между Кийт и Джаг се появи холографско изображение. Дарматите се бяха преместили от другата страна на зелената звезда, така че „Старплекс“, порталът, звездата и те самите лежаха на една линия.

— Ако се преместим зад тях, няма да виждаме портала — каза Кийт — и има опасност да пропуснем преминаването на уотсън през него. Не може ли просто да поставим сонда там?

— Моето предвиждане се основава на много малка концентрация на маса. Трябва да използвам или нашата палуба едно, или седемдесета с хиперобхват, за да проведе наблюденията.

— Добре — каза Кийт, натисна един клавиш на пулта си и се появиха обичайните холограми на Тор и Ромбъс. — Ромбъс, свържи се с всички, които извършват текущо външно сканиране. Разбери кога най-рано можем да преместим кораба, без да попречим на тяхната работа. Тор, веднага след това ни откарай на отсрещната страна на полето тъмна материя и ни разположи на координатните, които ще ти даде Джаг.

— С най-голямо удоволствие — отвърна Ромбъс.

Джаг поклати глава, имитирайки човешки жест. Уалдахудийците никога не казваха „благодаря“, но Кийт си помисли, че прасето изглежда необикновено доволно.

17.

В командната зала беше тихо, шестте работни станции плуваха спокойно срещу холографската ноц. Беше 05:00 часът корабно време — последният час от дежурството на смяна „Делта“.

На директорското място седеше един ибиец на име Уайнглас. Други ибийци седяха на работните станции „Вътрешни операции“ и „Навигация“. Станцията „Физически науки“ се оглавяваше от делфина Мелондент, „Гериатрията“ от уалдахудиец, а „Външни операции“ от Дена Ван Хаузен, човек, жена.

От невидимия таван се излъчваше мрежа от силови полета, създаваща между всяка работна станция вакуумни шумонепроницаеми прегради с дебелина един милиметър. Ибиецът от „Вътрешни операции“ провеждаше холографска конференция с три миниатюрни плуващи ибийци и три уалдахудийски глави без тела. Жената на „Външни“ четеше на един от мониторите роман.

Изведнъж шумоизолиращите силови полета изчезнаха и засвири аларма.

— Приближава се неидентифициран кораб — съобщи ФАНТОМ.

— Ето го! — каза Ван Хаузен и посочи образа на съседната звезда. — Точно излиза от фотосферата. — ФАНТОМ показваше неизвестния кораб като малък червен триъгълник. Фактически съдът беше много малък, за да се види от това разстояние.

— Някаква вероятност да е просто уотсън? — попита Уайнглас.

— Никаква — отговори Ван Хаузен. — Голям е най-малко колкото някой от нашите сондажни кораби.

По паяжината на Уайнглас затрептяха светлини.

— Нека да го видим — каза той. Ибиецът на навигационната станция завъртя леко „Старплекс“, така че оптичeskата система на палуба седемдесет да се насочи към натрапника. Около част от звездата се очерта квадратна рамка и в нея се появи увеличена картина. Приближаващият кораб беше осветен от едната страна от зелената

звезда. Другата представляваше черен силует, който се виждаше само поради това, че затъмняваше звездите зад себе си.

У алдахудиецът се обърна към Крийт, уалдахудиеца отдясно.

— Прилича на уалдахудийска конструкция. Двигателят е на централната гондола, нали?

Уалдахудийците смятаха, че всеки кораб — или сграда, или транспортно средство — трябва да е уникален и не произвежда масово едни и същи конструкции.

— Може би — отвърна Крийт.

— Някакъв транспондерен сигнал, Дена? — попита Уайнглас.

— Ако изобщо има такъв — отговори тя, — той се губи сред шума от звездата.

— Опитай се да се свържеш с кораба, моля.

— Предавам — отговори Дена. — Но те са още на над петдесет милиона километра. Ще минат почти шест минути докато получим отговор, а... Господи!

В края на зелената звезда се появи втори кораб. Беше подобен по размери на първия, но с различна, повече блокова конструкция. Виждаше се, че централната гондола с двигателя е същата уалдахудийска марка.

— По-добре извикай Кийт — каза Уайнглас.

По паяжината на ибиеца във „Вътрешни операции“ затрептяха светлини.

— Директор Лансинг в командната зала!

— Опитай се да се свържеш и с втория кораб — каза Уайнглас.

— Изпълнявам — докладва Ван Хаузен. — И... Господи, ще се опитам да се свържа и с третия. — Иззад звездата се появи четвърти кораб; едната му половина бе от зелен блестящ полиран метал, другата — от черен. Момент по-късно се появи и пети.

— Това е истинска армада! — каза Ван Хаузен.

— Очевидно са уалдахудийски кораби — обади се Мелондент от отворения си басейн вляво на работна станция „Физически науки“. — Виждам характерни следи от изгорели газове на двигателите.

— Но какво търсят пет... шест, осем... осем уалдахудийски кораба тук? — попита Уайнглас. — Дена, накъде летят?

— По параболична траектория около звездата — отговори тя. — Трудно е да се каже къде точно ще завърши полетът им, но сегашното

положение на „Старплекс“ е на осем градуса от най-вероятния проектиран курс.

— Те ни следват — каза Мелондент. — Трябва да...

На холограмата се появи врата и влезе Кийт Лансинг. Беше небръснат, разрошен от съня.

— Извинявай, че те събудихме толкова рано — каза Уайнглас и се отмести от работната станция на директора, — но си имаме компания.

Кийт кимна на ибиеца и изчака от отвора на пода да се появи полифункционалният стол, който прие формата на човешко тяло.

— Опитайте ли да установите контакт с тях?

— Да — каза Дена. — Отговорът обаче ще пристигне най-рано след четиридесет и осем секунди.

— Това са уалдахудийски кораби, нали? — попита Кийт.

Работната му станция се издигна на предпочитаната от него височина.

— Твърде вероятно — отговори Уайнглас, — макар че, разбира се, уалдахудийски кораби се продават в цялата Общност. Екипажите им може да са от някой друг народ.

Кийт мигновено се разсъни.

— Как са дошли толкова много кораби, без да ги забележим?

— Може да са пристигнали един по един през портала, докато беше закрит от погледа ни от зелената звезда — каза Уайнглас.

— Ама, разбира се — съгласи се Кийт, направи справка за работещите на станциите и каза: — Дъбъл-Дот, докарай веднага Джаг.

Ибиецът от „Вътрешни операции“ размаха възетата си над пулта и миг след това докладва:

— Джаг е отклонил комуникационните си линии към гласова пощенска кутия. По това време обикновено спи.

— Блокирай я — заповяда Кийт. — Веднага го докарай. Дена, някакъв отговор на нашето съобщение?

— Никакъв.

Кийт погледна светещите цифрови часовници, плувачи на фона на звездното поле.

— Във всеки случай времето на тази смяна вече изтича — каза той. — Да дойде целият екип на смяна „Алфа“.

— Смяна „Алфа“ незабавно да се яви в командната зала — повтори Дъбъл-Дот. — Лиан Карендотър, Торалд Магнор, Ромбъс, Джаг, Риса Сервантес в командната зала, моля.

— Благодаря — каза Кийт. — Дена, отвори канал към всички приближаващи кораби.

— Каналът е отворен.

— Говори Г. К. Лансинг, директор на изследователския кораб „Старплекс“. Докладвайте целта на вашата мисия, моля.

— Предавам — съобщи Дена. — Вече скъсиха разстоянието помежду ни. Ако искат да отговорят на твоето запитване, ще получим отговора за по-малко от три минути.

В част от холограмата се отвори врата и пристигащият екип се появи в едър план. Влезе Джаг с още несресана, разрошена козина и веднага попита:

— Какво има?

— Може би нищо — отговори Кийт, — но осем уалдахудийски кораба приближават към „Старплекс“. Знаеш ли защо?

Четири рамена се повдигнаха.

— Нямам представа.

— Отказват да отговорят на нашите поздрави и...

— Казах, че нямам представа. — Джаг се обърна и се изправи пред холограмата на мястото, където беше вратата. Четирите му очи започнаха да я разглеждат, всяко наблюдаваше отделна двойка кораби.

— Какви са тези кораби? — попита Кийт. — Разузнавателни?

— Големината им е като на разузнавателни — отвърна Джаг.

— Колко души екипаж има на борда на всеки?

— Звездните кораби не са моя специалност — отговори Джаг.

Кийт погледна към уалдахудиеца на работната станция по геронтология и попита:

— Ей ти... ти си Крийт, нали? Колко души има на борда на един такъв кораб?

— Може би шест — отговори Крийт. — Не повече.

Две от четирите врати на командната зала се отвориха едновременно. През едната влезе Торалд Магнор, през другата Риса Сервантес. Ибиецът и уалдахудиецът им освободиха работните станции по навигация и геронтология.

— Осем кораба се приближават към „Старплекс“ — каза Кийт.

Риса кимна.

— ФАНТОМ ни осведоми. Но през портала не трябваше да минават никакви допълнителни кораби преди да сме дали съгласие. — Тя се изправи до пулта си, очаквайки столът ѝ да се конфигурира за нея.

— Може да идват случайно — каза Тор и натисна няколко бутона на пулта си. — Когато се отвори нов портал, ъглите на подход за избор на желано местоназначение стават по-тесни. Може да са сбъркали изчисленията. Може би са искали да отидат някъде другаде.

— Един пилот може да направи грешка — каза Кийт. — Но осем?

— Времето за пристигане на съобщението изтече — събщи Дена; — Ако са искали да отговорят, вече трябваше да са го направили. — Ромбъс вече беше влязъл, но стоеше до работната станция „Външни операции“, без да кара Дена да я освободи.

— Тор, ако издам заповед да се махнем оттук — попита Кийт, — ще успеем ли да се измъкнем от тези кораби?

Тор вдигна рамене.

— Съмнявам се. Те са блокирали портала, така че не можем да минем по този път. И виждаш ли онези междинни, пръстени около гондолите на двигателите им? Те са с уалдахудийските хипердвигатели клас „Гатоб“. Разбира се, никой не може да използва хипердвигател толкова близко до зелената звезда, но ако ние се опитаме да се измъкнем, накрая ще попаднем в пространство достатъчно плоско за използване на хипердвигател и те моментално ще ни настигнат.

Кийт се намръщи.

— Корабите се разгръщат — каза Тор. — Бих казал, че се приготвят за атака.

— За атака?! — възкликна Ромбъс и светлините му засвяткаха.

— Пристигна съобщение — каза Дена.

На небесната холограма се появи нова светеца рамка с уалдахудийско лице, обградено от кафява козина с медни ивички.

— Лансинг, командващ „Старплекс“ — каза преведеният глас, — аз съм Гост. Запомни добре това име; Гост. — Кийт кимна. За един уалдахудиец доверието беше всичко. — Дойдохме да ескортираме „Старплекс“ до портала. Вие ще предадете...

— Колко време е необходимо да пристигне нашият отговор до тях? — попита Кийт.

— ... кораба си на нас.

Дена погледна показанията.

— Четиридесет и три секунди.

— Изпълнявайте заповедта — продължи Гост — и нищо лошо няма да се случи нито на вашия кораб, нито на екипажа.

— Тор, можем ли да се гмурнем по видима траектория към портала, но в последния момент да променим курса и да излезем на друго място, не там, където ни очакват.

Навигаторът поклати глава.

— Малки разузнавателни кораби могат да го направят, но „Старплекс“ има обем три милиона кубически метра. Не мога да изиграя такъв танц.

— За колко време ще ни настигнат?

— Те се движат със скорост нула точка едно с — отговори Тор. — Ще бъдат при нас за по-малко от двадесет минути.

— Лансинг до Гост: „Старплекс“ е собственост на Общността. Искането ви се отхвърля. Край — каза Кийт. — Ромбъс, кажи ми когато получат това съобщение. — В командната зала влезе Лиан Карендотър. — Искам предложения, момчета.

— Предложение номер едно — отвърна Лиан и седна на мястото си. — Оттегляне. Колкото по-далече сме от портала, толкова по-малка е вероятността те да могат да ни принудят да минем през него.

— Правилно. Тор, нека да...

— Прощавай, че те прекъсвам, Кийт — каза Ромбъс. — Съобщението ти е прието.

— Добре. Тор, да се махаме оттук. Включи на пълна мощност.

— Ще изкарам кораба под ъгъл — каза Тор. — Не желаем да се движим в полето от тъмна материя, нали? Това, разбира се, е труден курс и малките кораби ще го изминат по-лесно от „Старплекс“.

— Чудесно — каза Кийт. — Ромбъс, провери дали можем да изпратим през Тау Кит един уотсън с дневници за днешната случка. Искам да предупредя премиера Кениата.

— Слушам. Но ще мине над един час, докато достигне оттук до портала, а... извинявай: пристига съобщение от Гост.

— Лансинг — предаде Гост, — „Старплекс“ е построен в корабостроителниците на Реболо и е с реболска регистрация, поради което е уалдахудийска собственост. Не искам неприятности. След като корабът се върне на Реболо, ще освободим всички от екипажа да се върнат по родните си системи.

— Чуй моя отговор — озъби се Лансинг. — Строителството на „Старплекс“ беше финансирано от всички планети на Общността, а неговата регистрация е формалност. Всеки кораб се нуждае от родна планета за регистрация. Претенцията ви се отхвърля. Ако е необходимо, този кораб ще се защитава срещу незаконно конфискуване. Край.

— Ще се защитава? — учуди се Тор и поклати глава. — Кийт, „Старплекс“ няма никакво въоръжение.

— Известно ми е — сръза го Кийт. — Лиан, направи пълен опис на всичко на кораба, което може да се използва като оръжие. Искам да зная за всичко, което може да излъчва енергийни лъчи или да хвърля предмети, или може да бъде направено да се взриви.

— Слушам — каза Лиан и ръцете ѝ заработиха по клавиатурата на пулта.

— „Старплекс“ е проектиран за изследователски цели — напомни Тор от холограмата си. — В сравнение с малките изтребители ние сме тромави като хипопотам.

— Тогава ще се бием при техните условия — отговори Кийт. — Ще защитаваме „Старплекс“ с нашите сондажни кораби. — Той погледна списъка, който Лиан подаваше не неговия монитор номер три: лазери за геологически разкопки, минни експлозиви, ускорители на маса, използвани за изстрелване на сонди. — Лиан, уточнете с Ромбъс колко от тази апаратура може да се натовари на пет от нашите най-бързи сондажни кораби. Искам за пет минути всичко да е натоварено. Не ме интересува каква работа ще трябва да прекъснете, за да го направите.

Дена Ван Хаузен най-последна стана от пулта на „Външни операции“ и Ромбъс се изгъркаля на нейното място. Манипулаторните му въжета заиграха по пулта, половината от сензорната му паяжина се разстла върху нея за по-добра връзка с апаратурата.

— Дори и с това въоръжение нашите сондажни кораби няма да превъзхождат по огнева мощ един истински боен кораб — каза Тор.

— Нямам намерение да ги превъзхождам — отвърна Кийт. — „Старплекс“ може да е уалдахудийска конструкция, но сондажните ни кораби не са.

— При условие че те може да не желаят да стрелят по ибийски екипаж — каза Тор. — Но...

— Нямам предвид това — отвърна Кийт. — За разлика от приближаващите се кораби, нашите не са конструирани от уалдахудийски инженери.

— И ще ги пилотират делфини! — изграчи Тор.

— Точно така — потвърди Кийт. — ФАНТОМ, дай ми директна връзка с холографско изображение. Лонгботъл, Тинфин, Найкдефлюк, Скуинт, Сайдстрайп — отговорете.

Над пулта на Кийт започнаха да се появяват главите на извиканите делфини.

— Ще бъдем атакувани от уалдахудийски кораби — съобща им Кийт. — Нашите сондажни кораби са по-маневрени... ако се пилотират от делфини. Ще е опасно, но опасно ще е и ако не предприемем нищо. Желаете ли да...

— Сега наш роден океан е корабът... и ние ще го защитим!

— Ако е необходимо, аз ще помогна.

— Готов съм да помогна.

— Добре.

— Аз... да, готов съм.

— Чудесно — каза Кийт. — Отидете на площадките за изстрелване. Ромбъс ще ви каже кои кораби да вземете.

Тор погледна холограмата на Кийт.

— Няма никакво съмнение, че нашите кораби са по-маневрени... но делфините нямат никакъв опит с оръжия. На борда ще трябва да има и артилеристи.

Паяжината на Ромбъс светна.

— Усецащите ще умрат, ако се използват оръжия.

— Не можем да стоим безучастни и да не се защитим — каза Тор.

— По-добре е да предадем кораба — възрази Ромбъс.

— Не — заяви Кийт. — Отказвам да предам кораба.

— Но да убием...

— Не е необходимо да убиваме никого — каза Кийт. — Можем да стреляме само по двигателните контейнери, да се опитаме да направим негодни уалдахудийските кораби, без да засягаме техните екипажи. Колкото до артилеристите... ние сме просто учени и дипломати. — Той помисли за момент. — ФАНТОМ, прегледай личните досиета на персонала. Избери петима най-подходящи за артилеристи.

— Проверявам. Готово. Уей-Йенг Уонг. Хелън Смит-Тейт. Джелиско ем-Лейт Лийд. Клариса Сервантес. Даск Хонибо ем-Калч.

— Риса?... — промълви тихо Кийт.

— Ако трябва да се стреля с геологически лазери каза Тор, — защо да не използваме Сноуфлейк? Той е старши геолог.

— Ние ибийците не можем да се прицелваме добре — отговори Ромбъс. — Прицелването е по-добро, когато имаш една зрителна линия.

— ФАНТОМ — каза Кийт, — намери заместници за двамата уалдахудийци и ме свържи с тях.

— Изпълнено. Интеркомът включен.

— Говори директор Лансинг. ФАНТОМ определи, че вие имате опит и умения да управлявате временно бойните системи на борда на нашите пет сондажни кораба, пилотирани от делфини. Не мога да ви заповядам, но се нуждаем от доброволци. Съгласни ли сте с предложението?

Над холографските изображения на делфините се появи редица холографски глави.

— Да, съгласен съм.

— Разчитай на мен.

— Не съм сигурен, че съм подходящ, но... да, добре.

— Готов съм.

Риса стана от мястото си, отиде при съпруга си и каза:

— Ще направя каквото мога.

Кийт я погледна.

— Риса...

— Не се безпокой, скъпи. Трябва да се погрижа да изживееш всичките тези милиарди години.

Кийт докосна ръката ѝ.

— Ромбъс, разпреди ги по кораби. ФАНТОМ, пренеси ги там колкото се може по-бързо.

— Слушам.

— Успех — каза Кийт и се наведе над пулта си.

— Господи! — извика Тор. На дисплея разцъфна малка експлозия. — Те взривиха нашия уотсън.

— Джаг, анализирай използваното оръжие — заповяда Кийт. — Поне ще разберем с какво са въоръжени.

Джаг погледна квадратния мониторен екран и каза:

— Стандартни уалдахудийски полицейски лазери. — После стана от работната си станция, посочи Мелондент, физик от смяна „Делта“, и натисна няколко клавиша. — Прехвърлям секцията „Физически науки“ на делфинова станция номер едно. — Може би... може би ще е най-добре, ако не участвам по-нататък. Гост не спомена името на кралица Трат, затова предполагам, че той и неговите хора действат без кралско одобрение... опитват се да спечелят слава. Все пак те са уалдахудийци. Ще се прибера в апартамента си.

— Не бързай толкова, Джаг — каза Кийт и също стана и погледна към Лиан. — Време на излитане?

— След десет, може би единадесет минути.

Кийт се обърна към Джаг.

— Ти премести „Старплекс“ така, за да не можем да видим струпването на уалдахудийските сили от другата страна на зелената звезда.

— Не е вярно — възрази Джаг и кръстоса четирите си ръце зад гърба.

— Не проявяваш ли лоялност към уалдахудийците?

— Проявявам лоялност към кралица Трат, но няма никакво доказателство, че тя е разрешила този опит да се завладее корабът.

— Лиан, колко уотсъна е получил Джаг през последните два дни?

— Проверявам. Три. Два от АТХП.

— Който е разположен точно до уалдахудийската система... — подхвърли Кийт.

— А третият е търговска информация от телекомуникационната служба на Реболо.

— Той съдържа лични новини, свързани със заболяване в моето семейство — каза Джаг.

— Прегледай ги, Лиан — нареди Кийт. — И докладвай какви са съобщенията в тях.

— След като се запознах с тях — каза Джаг, — предадох уотсъните за повторна употреба, като преди това изтрих всичко, разбира се.

— Все ще можем да възстановим нещичко — каза Кийт. — Лиан?

Тя натисна няколко клавиша, после каза:

— Пристигналите за Джаг уотсъни са все още на борда. Проверих и трите. Изтрита са. Очакват реда си за повторна употреба.

— Нищо ли не се е запазило?

— Не. Данните са изтрита, след това са запълнени със случаен код. Нищо не е останало.

— Редовно използвам седмо ниво на изтриване — обясни Джаг.

— Това е с две нива по-високо от военните стандарти на Земята — отбеляза Кийт.

— Така уотсъните се почистват по-добре — оправда се Джаг. — Не може да не си забелязвал пристрастието ми към чистота.

— Всичко това са глупости — каза Кийт. — Не вярвам преместването на кораба да е било случайно съвпадение. Ако не се бяхме преместили, щяхме да видим излизането на уалдахудийците от портала и те нямаше да могат да ни атакуват масово.

— Уверявам те, че е съвпадение — каза Джаг.

Кийт се обърна към станция „Външни операции“.

— Лиан, веднага отмени всички командни правомощия на Джаг Кандаро ем-Пелш. И преустанови задачите, които изпълнява.

Последва писукане на натиснати клавиши.

— Изпълнявам — докладва Лиан.

— Нямах право — възрази Джаг.

— Можеш да ме съдиш — отговори Кийт. — Жалко, че тъкмо аз възразих срещу предоставяне на части от „Старплекс“ за човешки военни структури. Ако не го бяхме направили, сега щяхме да имаме арест, в който да те затворим. — Той се обърна към системата от светещи очи на камерите, плуващи над галерията зад работните станции. ФАНТОМ, пиши протокол. Заглавие: „Домашен арест“.

Наложил мярката: Лансинг Г. К. Ограничения: На лицата под домашен арест се отказва достъп до работните участъци. ФАНТОМ не им отваря вратите. Забранява им се да използват апаратура за външна комуникация и да дават команди на ФАНТОМ за задачи над четвърто ниво. Ясно ли е?

— Да. Протоколът е готов.

— Запиши следното. От този момент... 07:52 часът... до отмяна лично от мен Джаг Кандаро ем-Пелш е под домашен арест.

— Разбрано.

Кийт погледна уалдахудицеца.

— Сега можеш да напуснеш командната зала.

Джаг кръстоса четирите ръце зад гърба си:

— Нямах право да не ме допускаш до тази зала.

— Преди малко искаше да я напуснеш — каза Кийт. — Разбира се, това беше когато имаше власт да пуснеш совалка и да избягаш при армадата.

Ромбъс се отблъсна от работната станция „Външни операции“ и се затъркаля към пулта на директора. Върху сензорната му паяжина светеха светлини, нишките му бяха станали жълти — цвета на гнева.

— Аз поддържам Кийт — каза хладният британски глас. — Ти излагаш на заплаха всичко, върху което сме работили, Джаг. Напусни доброволно командната зала, за да не се налага да те изхвърля.

— Не можеш. Работният кодекс не ти дава право да се нахвърляш върху колега интелигентно същество.

Ромбъс се затъркаля към Джаг като жив ваяк.

— Само гледай — каза той.

Джаг зае предизвикателна поза. Ромбъс скъсяваше разстоянието между тях, покритите с кварц колела блестяха на звездната светлина от обкръжаващата ги холограма, приличните на въжета пипала се стрелкаха във въздуха като разлютени змии. Джаг неочаквано се обърна и излезе.

Кийт кимна да благодари на Ромбъс, после каза:

— Тор, докладвай състоянието на уалдахудийските кораби.

— Ако приемем, че нямат нищо по-добро от стандартни полицейски лазери, след три минути ще бъдат на разстояние за ефективна стрелба.

— След колко време нашите сондажни кораби ще бъдат готови за излитане?

— Два са готови да излетят веднага — отвърна Ромбъс. — Другите три — след четири минути.

— Искам и петте да бъдат пуснати едновременно. След двеста и четиридесет секунди всичките да са излетели.

— Слушам.

— Съотношението ще е осем към пет в тяхна полза — каза Тор.

Кийт се намръщи.

— Зная, но само, пет от нашите най-бързи кораби са пригодени за пилотиране от делфини. Ромбъс, щом корабите напуснат доковете, включи цялата енергия към силовите ни екрани. Спри двигателите. Отклони всичко към екраните.

— Слушам.

— Лиан, изпрати съобщение до Гау Кит с друг уотсън — нареди Кийт. — Изстреляй го през тръбата за ускоряване на маса. Изпрати го на междинна орбита, откъдето по инерция да излети към портала. Искам да лети по целия път дотам, без да използва енергия.

— Но по този начин уотсънът ще лети до портала три дни!

— Зная. Изчисли траекторията. Колко време остава до излитането на нашите кораби?

— Две точка пет минути — отговори Ромбъс.

Кийт кимна и натисна бутона за изолиране, който издигна четири двойни силови екрана около неговата работна станция, създавайки звукоизолирана вакуумна междина.

— ФАНТОМ — каза той, — потърси всички компютърни записи за изследванията, извършени от Гаф Кандаро ем-Уийл и неговите колеги, специално такива, които не са преведени от уалдахудийски.

— Търся. Намерих.

— Покажи заглавията и резюмета на английски.

Компютърът го направи веднага. Кийт прегледа екрана и каза:

— Зареди в уотсъна статии две, деветнадесет и... чакай да видя, прибави и двадесет и едно. Шифровай всичко под парола „Касабиан“: К-А-С-А-Б-И-А-Н. Запиши следното и го прибави към уотсъна като нешифровано съобщение: „Кийт Лансинг до Валентина Илианова, Ню Бейджин. Вал, атакувани сме от уалдахудийски кораби. Няма да се изненадам, ако в скоро време атакуват и тебе. Научих, че има

теоретична възможност за разрушаване на портал като пространство-времето около него се изравни и по този начин се предотврати закотвянето му в нормалния космос. Ако уалдахудийските нашественически сили затруднят твоя флот, може би ще искаш да разрушиш твоя изходен портал. По този начин, разбира се, ти ефективно ще изолираш Сол/Епсилон Индийска птица/Тау Кит от останалата част от галактиката и ще отрежеш пътя на уалдахудийците за отстъпление. Помисли добре преди да го направиш, приятелко. Процедурата може да се научи от статиите, които ти изпращам с това съобщение. Зашифровах ги. Ключът е последното име на онази жена, която и двамата харесахме в Ню Ню Йорк преди години. Край.“

— Готово — докладва ФАНТОМ.

Кийт натисна един бутон — силовите екрани изчезнаха — и каза:

— Пусни уотсъна, Лиан.

— Слушам.

Кийт наблюдаваше как малкият контейнер се отдалечава от „Старплекс“. Сърцето му биеше лудо. Ако Вал решише да направи това, което се предлагаше, щеше да има едно друго последствие, което беше премълчал: той, Риса и останалите на „Старплекс“ никога нямаше да се върнат у дома.

— Започва — каза Ромбъс. — Пет. Четири. Три. Две. Едно. Изстрелваме сондажен кораб „ПДК“. Три. Две. Едно. Пускаме „Ръм рънър“. Три. Две. Едно. Изстрелваме „Марк Гарно“. Три. Две. Едно. Изстрелваме „Дактерт“. Три. Две. Едно. Изстрелваме „Лонг Марч“.

Петте сондажни кораба напуснаха „Старплекс“ и пламъците от ядрените реактори на десет двигателя осветиха холографското небе. Приближаващите уалдахудийски кораби сега бяха достатъчно близко и можеха да се видят директно вместо като оцветени триъгълници.

— Силови екрани на максимум — докладва Ромбъс.

— Отвори прозорец в силовите екрани и посредством кодиран комуникационен лазер изпрати директно заповед до всички наши кораби — каза Кийт. — „Никой да не стреля, ако уалдахудийците не стрелят първи. Може би демонстрацията на сила ще бъде достатъчна да ги накара да се отдръпнат.“

— Те вече разрушиха един от нашите уотсъни — каза Тор.

— Но ако ще се стреля по разумни същества, нека уалдахудийците започнат.

— Пристигна съобщение — каза Лиан.

— Дай да го видя.

Появи се лицето на Гост.

— Последна възможност, Лансинг. Предай „Старплекс“.

— Отказвам — отвърна Кийт и погледна един от мониторите си. „Старплекс“ беше ориентиран, с долната редица телескопи към зелената звезда и приближаващите изстребители.

— Корабът на Гост идва бързо към нас — докладва Тор. — Другите седем заемат позиция на около девет километра встрани.

— Спокойно — каза Кийт. — Само спокойно.

— Той стреля! — съобщи Тор. — Удари право в нашите силови екрани. Никаква повреда.

— Колко дълго ще можем да отклоняваме неговите лазерни лъчи? — попита Кийт.

— Още четири, може би пет изстрела — отговори Лиан.

— Другите уалдахудийски кораби напредват, опитват се да ни заобиколят — докладва Тор.

— Искаш ли нашите сондажни кораби да открият огън? — попита Ромбъс. Кийт не каза нищо. — Директоре, искаш ли нашите сондажни кораби да открият огън по тях?

— Аз... аз мислех, че Гост няма да стреля — отговори Кийт.

— Разполагат се на еднакви геодезически позиции около нас — поясни Тор. — Ако всичките осем кораба стрелят в нас едновременно и на една и съща дължина на вълната, екраните ни ще се претоварят. Няма да можем да отклоним енергията.

Над пулта на Кийт плуваха холограмите на делфините-пилоти и техните артилеристи.

— Позволи ми да стрелям в най-близкия до нас кораб — каза Риса, която летеше заедно с Лонгботъл на борда на „Ръм рънър“.

За секунда Кийт затвори очи. Когато ги отвори, беше намерил решение.

— Стреляй.

ФАНТОМ изчерта една червена линия върху холографската сфера да изобрази траекторията на невидимия заряд на геологическия лазер, който излетя като копие от носа на „Ръм рънър“ към уалдахудийския кораб. Лъчът разсече гондолата на двигателя по дължина, от кораба изригна плазмен лъч.

— Ура — извика Риса. — Времето, прекарано в хвърляне на стрелички, в края на краищата послужи за нещо.

— Гост отново стреля по „Старплекс“ — съобщи Тор. — Един от другите кораби преследва „Ръм рънър“.

— Веднага излизай оттам, Лонгботъл — извика Кийт. „Ръм рънър“ направи прилична на дъга маневра, точно следваща скока на делфина, и я завърши с лазерна стрелба към преследващия ги кораб, който се отклони да избегне лъча.

— Корабът на Гост има два лазера, един на левия борд и един на десния — каза Тор. — Стреля и с двата към долния ни радиотелескоп... началство, добър е. Използва фокуса на параболичната ни антена да насочи лъчите си в нашите инструменти.

— Разлюлей „Старплекс“ — заповяда Кийт. — Избягай му.

Звездите на холографския дисплей затанцуваха наляво-надясно.

— Продължава да ни държи на мушка — предаде Тор. — Обзалагам се... да, ето. Въпреки всички екрани неговият лазер проникна достатъчно в чинията на антената, за да се фокусира. Стреля по сензорната матрица на палуба седемдесет.

„Старплекс“ се разтресе. Кийт трепна. Никога не беше усещал такова разтърсване.

— Седемте останали уалдахудийски кораба стрелят последователно по нас — каза Тор.

— Кийт до сондажните кораби: открийте огън по уалдахудийците. Накарайте ги да престанат да ни атакуват.

— След шестнадесет секунди ще претоварят екраните ни — съобщи Лиан.

На холографския дисплей Кийт виждаше как „ПДК“ и „Лонг Марч“ стрелят по два уалдахудийски кораба. Уалдахудийците се опитваха да поддържат общ силов екран срещу нападателите и да продължават да стрелят по „Старплекс“, но сондажните кораби бяха страшно маневрени и уалдахудийците не успяха да ориентират защитния екран правилно. Пронизаха ги светещи удари.

Засвири аларма.

— Повреда на силов екран — съобщи гласът на ФАНТОМ.

Неочаквано един от уалдахудийските кораби експлодира. „Марк Гарно“ се беше оттеглил от кораба, по който стреляше, за да стреля по същия кораб, по който беше открил огън и „ДЦК“. Уалдахудийският

кораб нямаше силови екрани на носа. Кийт наведе глава. Първите жертви от битката... и с ръчно насочвани лазери никой не можеше да знае дали артилеристът Хелън Смит-Тейт се беше целила в модула с естествена среда, или просто не беше могла да уцели гондолата на двигателя.

— Два са свалени, шест продължават — предаде Тор.

— Повреда в силовия екран — съобщи Лиан.

Двата пилотирани от делфини кораба пикираха дръзко, оръжията им стреляха напосоки. Холографският дисплей беше осеян с лазерни лъчи — червени за силите на Общността, сини за нападателите.

Неочаквано корабът на Гост започна да се върти около надлъжната си ос като тирбушон.

— Какво прави, по дяволите? — попита Кийт.

Маневрата стана ясна, когато ФАНТОМ скицира двата лъча от двойните лазерни оръдия на Гост. С въртенето на кораба лъчите описваха цилиндър от кохерентна светлина и превръщаха двойните теснолъчеви оръдия в едно широколъчево. Гост се целеше в долната страна на централната палуба на „Старплекс“, по-точно в един от четирите главни генератора на кораба.

— Ако успее — каза Тор, — ще измъкне втория генератор като с геоложка сонда.

— Премести кораба! — заповяда Кийт.

Изобразеното на холографския балон звездно поле се завъртя.

— Изпълнявам... но той е закачил за нас тягов лъч. Ние...

Корабът се разлюля отново, засвири нова алармена система. Лиан се обърна към Кийт.

— Има вътрешен пробив на палуба четиридесет, където дъното на океанския дек се съединява с централната шахта. През шахтата тече вода към по-долните палуби.

— Не може да бъде! — възкликна Кийт. — Дали не са го разрушили ибийците, когато подменяха долните модули с естествена среда?

Паяжината на Ромбъс отново пожълтя от гняв, точките по нея засветиха ярко.

— За какво намекваш? — остро попита той.

Кийт вдигна ръце.

— Просто...

— Работата беше извършена *безупречно* — каза Ромбъс, — но конструкторите на този кораб не са допускали, че той ще влиза в бой.

— Извинявай — каза Кийт. — Лиан, каква е процедурата в ситуация като тази?

— Няма описана процедура — отговори Лиан. — Океанският сектор се води непробиваем.

— Може ли водата да се задържи със силови полета? — попита Кийт.

— Не за дълго — отговори Лиан. — Полетата, които използваме в площадките за акостиране, са достатъчно силни да държат въздуха при нормално налягане срещу вакуума. Но един кубически метър водна маса тежи цял тон. Нищо освен външни източници на силови полета не може да издържи на такова налягане и дори Гост да не претовари защитните ни полета, няма начин да ги насочим навътре в кораба.

— Ако изключиш изкуствената гравитация на централния диск и всички палуби под него, ще спреш водата да не потече надолу — каза Тор.

— Добра идея — съгласи се Кийт. — Лиан, действай.

— Блокировка за сигурност — прозвуча гласът на ФАНТОМ. — Команди не се приемат.

Кийт хвърли поглед към двойката камери на ФАНТОМ на своя пулт.

— Какво по дя...

— Заради ибийците — обясни Ромбъс. — Нашата циркулационна система е изградена на базата на гравитацията. Ако изключим гравитацията, всички ще измрем.

— По дяволите! Лиан, колко време е необходимо ибийците от палуби четиридесет и първа до седемдесета да се преместят на погорните?

— Тридесет-четиридесет минути.

— Започвай евакуация. Изкарай и всички делфини от океанския сектор... но им кажи да си вземат дихателни апарати в случай че се наложи да ги изпратим долу в наводнените части.

— Ако евакуацията започне от седемдесета — каза Тор, — можеш да изключиш гравитацията там и после да продължиш нагоре.

— Това няма да промени положението — каза Лиан. — Когато водата стигне дотам, тя ще е набрала достатъчна инерция и ще продължи надолу дори и гравитацията да не я притегля.

— А какво ще стане, ако прекъснем електричеството? — попита Кийт.

— Вече изключих електрическата система в наводнените участъци — отговори Лиан.

— Ако водата от океанския сектор трябва да се източи напълно, каква част от долните палуби ще се напълни? — попита Тор.

— Сто процента — отговори Диан.

— Наистина ли? — изненада се Кийт. — Боже Господи!

— Водата в океанския дек е шестстотин осемдесет и шест хиляди кубически метра — каза Лиан след като направи справка на екрана на монитора. — Дори ако включим обема на всички запечатани площи между палубите, целият обем на кораба под централния сектор е само петстотин шестдесет и седем хиляди кубически метра.

— Извинявайте, но мисля, че „ПДК“ е в беда — намеси се Ромбъс и посочи с едно от въжетата си горната част на холографския балон. Два уалдахудийски кораба атакуваха сондажния кораб на „Старплекс“, лазерните им лъчи се събираха в една точка.

Кийт местеше поглед от холографския дисплей на монитора на пулта, на който наблюдаваше наводнението.

— „Дактерт“ минава откъм кърмата на двата кораба, атакуващи „ПДК“ — каза Ромбъс. — Той трябва да може да отклони техния огън.

— Как върви евакуирането? — попита Кийт.

— Според разписанието — отвърна Лиан.

— Изтича ли вода в Космоса?

— Не. Пробивът е само вътрешен.

— Колко плътни са вътрешните ни врати?

— Ами — започна Лиан — плъзгащите се врати между стаите са плътни, когато са затворени, но не са здрави. Панелите им са проектирани така, че всеки да може да ги разбие с крак в случай на пожар. Теглото на водата ще ги смаже.

— Кой гений е измислил това? — учуди се Тор.

— Същият, който е участвал в проектирането на „Титаник“ — промърмори Кийт.

Корабът отново се разтърси. На холографския дисплей се видя как от централната палуба се откъсна един цилиндър и се запремята в нощта.

— Гост откъсна генератор номер две — докладва Лиан. — Щом започна да го изрязва, евакуирах всички от тази част на техническия торус, така че няма никакви жертви. Но ако успее да изреже още един, корабът ни няма да може да развие хиперкосмическа скорост.

Избухна светлинен взрив. „Дактерт“ беше прерязал гондолата с двигателя на един от уалдахудийските кораби, които обстрелваха „ПДК“. Гондолата отлетя настрана. Изглеждаше, че ще се блъсне в отрязания от „Старплекс“ цилиндър, но това беше само илюзия от перспективата.

— Какво ще кажеш да източим водата в Космоса? — попита Ромбъс.

— За да го направим, ще трябва да изрежем дупка в океанската палуба — отвърна Лиан.

— В коя точка може да се изреже най-лесно? — попита Кийт.

Лиан погледна схемата.

— Задната стена на шестнадесети док за акостиране. Зад нея е техническият торус, разбира се. Но точно зад това място на торуса има пречиствателна станция за океанската палуба. С други думи, там вече е пълно с вода чак до задната стена на дока, така че ще е достатъчно само да се изреже дупка в стената на дока, за да се източи водата.

— Добре — съгласи се Кийт. — Веднага прати някой с геоложки лазер в шестнадесети док. — После се обърна към Ромбъс. — Зная, че ибийците не могат без гравитация, но какво ще кажеш, ако изключим изкуствената гравитация и вместо това завъртим кораба?

— Да я заместим с центробежна сила? — каза Лиан. — Тогава хората ще ходят по стените.

— Да. Е?

— Доковете са под форма на кръст, така че ефективната центробежна сила ще нараства с преместването в ръкавите.

— Но тази сила ще предотврати изтичането на вода в централната шахта — каза Кийт. — В същото време ще притисне външните стени на океанската палуба. Тор, можеш ли да създадеш такова въртене, като използваш двигателите на системата за ориентиране?

— Мога.

Кийт погледна Ромбъс.

— Каква гравитация е необходима, за да работят нормално циркулационните ви системи?

Ромбъс повдигна въжетата си.

— Изпитанията показват, че е необходимо най-малко една осма от стандартното g .

— Под петдесет и пета палуба дори и в края на ръкавите при никаква възможна скорост на въртене няма да можем да постигнем такава гравитация — каза Лиан.

— Но пък ибийците трябва да се евакуират само от петнадесет етажа вместо от четиридесет — каза Кийт. — Лиан, съобщи на всички какво ще направим. Тор, щом под петдесет и пета не остане нито един ибиец, започни да въртиш кораба. Когато достигнеш необходимата скорост на въртене, прекъсни изкуствената гравитация.

— Слушам.

— В краищата на ръкавите хората може би трябва да се евакуират от стаите — каза Лиан.

— Защо? — попита Кийт. — Прозорците са от прозрачен въглероден композит и няма да се счупят, ако хората стоят върху тях.

— Разбира се, че няма да се счупят — отвърна Лиан. — Но са под ъгъл четиридесет и пет градуса, тъй като краищата на модулите с естествена среда са под този ъгъл. Ще е трудно да се стои на тях след като ефективната гравитация се промени и тези наклонени прозорци се превърнат в наклонени подове.

Кийт кимна.

— Правилно. Предай и този съвет.

— Слушам.

Появи се холографската глава на Лонгботъл.

— Намираме се в замърсени води. Двигателите прегряват.

Кийт кимна към холограмата.

— Направи каквото можеш. Ако е необходимо, се отдалечи от нас. Може би никой няма да ни преследва.

„Старплекс“ се разтресе отново.

— Гост започна да изрязва централната палуба под генератор номер три — докладва Ромбъс. — Друг от неговите кораби изрязва върха на диска точно над генератор номер едно.

— Започвай да въртиш кораба, Тор.

Холограмата на звездното поле се завъртя. Корабът отново залитна.

— Това изненада Гост — докладва Тор. — Неговите лазери шарят по цялата долна повърхност на централния диск.

— В шестнадесети док за акостиране Джесика Фонг е в затруднено положение, Кийт — съобщи Лиан.

— Давай да видя.

Върху част от холограмата на звездното поле, сега въртящо се с шеметна скорост, се появи рамка. Картината в нея изобразяваше вътрешността на дока за акостиране; по средата във въздуха плуваше жена в космически скафандър. Тя беше завързана за задната стена — онази, която беше обща с техническия тор. Въжето беше опънато, тъй като центробежната сила я дърпаше навън към извитата врата към космоса. Подът на дока с очертани по него знаци за акостиране беше на повече от десетина метра под краката ѝ, покритият със светлинни панели и макари за лебедки таван бе на дванадесет метра над главата ѝ.

— Свържи ме — каза Кийт и веднага продължи: — Здравей, Джесика. В техническия торус зад стената на дока има пълна с вода пречиствателна станция за океанската палуба. Станцията се отваря към океана на другата страна. Пробий голяма дупка на задната страна на дока. Бъди внимателна. Когато отвориш дупката, водата ще нахлуе срещу теб.

— Разбирам — отговори Джесика, пресегна се към кръста си и отпусна още въже. Затаил дъх, Кийт наблюдаваше как Джесика се движи през дока. Не ѝ отне много време. Всяка секунда се появяваха метри допълнително въже. Накрая стигна вратата за космоса и се блъсна в извитата повърхност. За момент Кийт помисли, че е изгубила съзнание от удара, но тя скоро се окопоти и се зае да насочи геоложкия лазер. Справи се сравнително лесно. Когато го включи, първият лъч удари въжето по средата и го разряза на две половинки: петнадесет метра найлоново въже я удариха, а другите петнадесет се извиха високо над главата ѝ като жълта змия и изплюяха. Центробежната сила я прикова към центъра на вратата.

Вторият изстрел беше също толкова неконтролиран и изби една разпределителна кутия от осветителната система на дока. Всичко

потъна в мрак.

— Джесика!

— Чувам те, Кийт. Господи, колко неприятно!

В рамката всичко потъна в мрак... мрак и след това, когато лазерният лъч попадна на задната стена, се появи тънка червена ивичка. Кийт наблюдаваше как металът започна да червенеет; да се размеква, да се накъдря... и изведнъж...

Звук на нахлуваща вода. Джесика продължаваше да пробива с лазера голям правоъгълен отвор на задната стена. Дупка, преместване на лазера на един сантиметър, друга дупка и после друга и друга...

Аварийните светлини се включиха и заляха целия док в червено. От задната стена изригна морска вода. Перфорираният квадрат на преградния метал поддаде, откъсна се и полетя през дока, тласкан от бликналия зад него гейзер.

Кийт се сви от страх. Изглеждаше, че разкъсаната метална стена ще падне върху Джесика, вече блъскана от жестоките юмруци на водата, но тя сигурно също я беше видяла. Зад нея избухна пламък и обгори стената — тя беше достатъчно съобразителна да облече костюм с маневрен реактивен двигател и го включи точно навреме, за да се спаси. Докът се пълнеше с вода.

— Добре — каза Кийт. — Сега се обърни и пробий дупка с диаметър десет сантиметра на външната врата на дока. Дръж лазера насочен право към вратата. Не е необходимо водата около теб да заври.

— Слушам — каза тя. Космическият скафандър вече й служеше за водолазен костюм. Тя стоеше до вратата за космоса и държеше сивия метален конус на геоложкия лазер като пробивен чук. После започна да стреля между краката си. Част от вратата скоро стана червена, после бяла, а след това, след това...

„Старплекс“ се въртеше като пумпал в космическата нощ, по корпуса му трепкаше зелена звездна светлина.

Петте останали уалдахудийски кораба се приближаваха. Два идваха отгоре, три отдолу. Насочваха се към пръстена с доковете за акостиране. Корабът се въртеше твърде бързо, за да забележи някой от уалдахудийските пилоти малкото нажежено до бяло петно по средата

на вратата на шестнадесети док, което тлееше, пламна и изгоря. И неочаквано...

В космоса започна да се излива вода, захвърляна надалеч от бързо въртящия се кораб. С излизането си във вакуума тя веднага се превръщаше в пара, а след това, след като се натрупаше достатъчно пара, за да се получи значително налягане, водата кондензираше в течност, планктон, солни кристали и океански детрити^[1] — ядра, около които образуваните капчици вода бързо замръзваха...

Милиони й милиарди ледени мъниста, запращани надалеч от „Старплекс“, изтикваха от експлозивната сила на водата зад тях и от центробежната сила на бързо въртящия се кораб. Безброй диаманти, трепкащи в нощта със зелена светлина от близката звезда...

Първият уалдахудийски кораб беше посрещнат от преградния огън на ледените парчета, към които се прибави собствената му скорост. Първите половин дузина ледени парчета бяха отклонени от силовите екрани на кораба — екрани, предназначени да го предпазват от отделни микрометеоритни удари, но не и от масирана атака. После...

Ледените парчета се забиваха в корпуса на уалдахудиеца като зъби на акула в плът, разкъсваха го. Освободеният въздух излизаше със свистене и увеличаваше градушката наоколо.

От командната зала Кийт извика:

— Хайде, Тор! Разлюлей кораба.

Тор изпълни заповедта. Нов поток ледени късове, насочени под друг ъгъл, се изсипаха върху втория уалдахудийски кораб и го разрушиха. После ледените куршуми се забиха в резервоарите с гориво на третия кораб и той експлодира — мълчаливо цвете на тъмния фон.

Тор разлюля кораба на другата страна и ледените парчета полетяха към четвъртия останал кораб. Пилотът вече беше намерил контрастратегия — завъртя собствения си кораб така, че насочи конуса от реактивната струя към „Старплекс“, и включи главния двигател, разтопявайки леда във водни капчици, които преди да достигнат до кораба, се превърнаха в пара. Но пилотът на другия останал кораб не беше готов за тази маневра или беше твърде зает да опази опашката на кораба, насочвайки се към портала. Неговият курс го отведе към

реактивната струя на другаря му и от кораба изригнаха бели пламъци. Останаха само два уалдахудийски кораба — единият от тях на Гост.

Разширяващият се пръстен от водни топчици отклони от „Старплекс“ повечето от отломките от експлодирания кораб, но екипажът на уалдахудийския съд, който беше извършил трика с реактивната струя, не беше толкова късметлия. Голямо назъбено парче се вряза в кораба, ударът го завъртя, пилотът изгуби контрол и корабът се насочи право към полето тъмна материя. Пилотът, изглежда, почти щеше да го овладее, когато беше на няколко милиона километра от най-близките големи сиви газови кълба, но изведнъж попадна в тяхната гравитация. Щяха да са необходими часове да се измъкне от смъртоносната траектория и да продължи по курса си, но съдбата беше отредила да се блъсне в тъмната материя и при тази скорост дори мек удар, какъвто се получава, когато обикновена материя удари тъмна материя, беше достатъчен корабът да се изпари.

Все още незасегнат, корабът на Гост стоеше прикачено тягов лъч под централния диск на „Старплекс“. Нямахте начин Тор да насочи поток от ледени топчета натам. Но ако бе необходимо, „Старплекс“ можеше да продължи да се върти, докато Гост остане без гориво...

— Ох — преведе ФАНТОМ трепкащите светлини върху паяжината на Ромбъс.

Тор вдигна глава и изруга:

— По дяволите!

Зад ръба на зелената светлина излизаше още един... два... *пет* уалдахудийски изстребителя. Очевидно Гост не беше толкова глупав да използва всичките си сили в първата атака. Един от новодошлите беше гигант, десет пъти по-голям от малките сондажни кораби.

Петте пилотирани от делфини кораби на „Старплекс“, които се бяха отдръпнали, за да избягат от ледените парчета, се престроиха и се насочиха към приближаващата сила, решени да я нападнат преди тя да нападне техния кораб майка.

И тогава...

— Какво става, по дяволите? — извика Кийт и стисна страничните облегалки на стола си.

— Господи!... — възкликна Тор.

Огромното поле от тъмна материя започна да се движи, отначало бавно, а после с все по-нарастваща скорост. От него се развяваха дълги

вълнообразни тесни ленти, зеленикави по обърнатите към самотното слънце краища, мастиленочерни на другите. Лентите ставаха все по-дълги, разпростряха се на повече от милиони километри, тръби с разпределен по дължината им като кокалчета на ефирни пръсти чакъл от сфери с големината на планети.

Уалдахудийските пилоти откриха, че корабите им се движат по странни курсове и че не могат да ги коригират поради гравитационното привличане на лентите. На сферичната холограма Кийт виждаше, как нападащите кораби се клатушкат като пияни по неравни траектории, изместени от курса си от огромните маси на лентите тъмна материя.

Лентите нарастваха с изненадваща скорост. Кийт все още имаше затруднение с концепцията за свободен макроживот в Космоса, но, разбира се, всяка форма на живот можеше свободно да се движи, когато поиска...

Пилотите на уалдахудийските кораби разбраха, че са в беда. Един от тях изостави курса си, който видимо беше насочен към „Старплекс“, и рязко промени посоката. Друг включи спирачните си двигатели, соплата му светеха като четири рубинени точки на фона на тъмнината. Но дарматите продължаваха да протягат към тях дългите си подпухнали пръсти.

Ако корабите можеха да развият суперскорост, щяха да се спасят, но гравитационната яма от зелената звезда и по-плитките, но все пак значителни ями, създадени от дарматите, не им позволяваха това.

Най-отдалеченият от новите изтребители сега беше само на няколко километра пред едно от пипалата. После тъмната материя стигна до него и корабът изчезна в мъглата от чакъл.

Тор показва схема, която изобразяваше положението на изтребителя вътре в лентата — лента, която сега вече не се удължаваше, а беше започнала да се прибира и с гравитационното си поле да дърпа със себе си уалдахудийския съд.

Скоро второ пипало от тъмна материя обгърна друг уалдахудийски кораб. Трети изтребител отчаяно се мъчеше да се измъкне. Кийт видя блясъка на мълниците от експлозиите на кораба, докато той изхвърляше оръжията, за да намали масата си. Но не можа да се откъсне от тъмната материя.

Междувременно двете пипала, които вече бяха хванали корабите, продължаваха да се оттеглят назад и — това беше странно — започнаха да се извиват към себе си, да се изгърбват като кобри, направени от пепел.

Третият малък кораб най-после също беше хванат и сивите пръсти го задърпаха назад. Две пипала от тъмна материя се протегнаха отгоре и отдолу към огромния уалдахудийски кораб. Само петият от новите кораби, изглежда, щеше да избяга, но Риса и Лонгботъл се спуснаха да го преследват. Пред очите на Кийт се мерна образът на сина му — деветнадесетгодишно момче, въпреки козята брадичка. Как щеше да му съобщи, ако майка му загине?

Първите две пипала се извиха назад в полукръгове и в същия момент, в който големият съд беше погълнат от други две ленти, които го преследваха, пръстите на първото изплюяха като камшик. Уалдахудийският изстребител, който беше хванат между тях, бе запрятен напред и се преобърна няколко пъти.

Кийт гледаше като парализиран. Боже Господи!...

Корабът беше запрятен право към зелената звезда.

Съдът продължи да се премята, разстоянието между него и звездата бързо намаляваше. Пилотът най-после успя да го овладее, но той беше много близко до огнената топка, широка 1,5 милиона километра. Протуберансите^[2] вече облизваха летящия към тях кораб...

... и той се превърна в пара в горния слой на звездната атмосфера.

— Ромбъс, свържи ме с нашите сондажни кораби — изрева Кийт.

— Връзката установена.

— Връщайте се на „Старплекс“! — предаде Кийт. — Всички кораби незабавно да се върнат на „Старплекс“!

Четири сондажни кораба потвърдиха съобщението и промениха курса си, но един продължи да преследва целта.

— Риса! — изкрещя Кийт. — Веднага се връщай!

Неочаквано втори камшик на черната материя изплюя в нощта и запрати втория уалдахудийски кораб към зелената звезда. Кийт продължи да клати глава пред двойния ужас от отдалечаването на кораба на Риса и премятания се през глава запрятен към унищожение, уалдахудийски кораб.

„Ръм рънър“ се движеше по спирала и бързо напредваше към неприятелския съд. Лазерният огън от задните оръдия на уалдахудицеца минаваше покрай сондажния кораб или се плъзгаше по неговите силови екрани. Миг по-късно стрелбата спря, тъй като уалдахудийците на борда вероятно също бяха погълнати от спектакъла.

Вторият кораб, който дарматите захвърлиха към слънцето, неумолимо се носеше към своята гибел. От него изскочиха спасителни лодки, но жалките им двигатели не бяха достатъчно мощни, за да излязат на орбита около звездата. Последната гледка, която уалдахудийците вероятно видяха на мониторите си, бяха странните слънчеви петна с форма на гири — сиво-черни петна на фона на адския течен нефрит.

„ПДК“ и „Дактерт“ се върнаха на „Старплекс“. Разбира се, те трябваше да се приближат отгоре или отдолу, за да избегнат торуса от градушка, заобикалящ кораба. Ромбъс използва тягови лъчи да ги изтегли върху плоската повърхност на централния диск. Нямаше начин да ги приемат в доковете за акостиране — пречеше ледът, — но на двете повърхности на диска имаше аварийни кнехти.

„Ръм рънър“ продължаваше преследването.

— Риса! — извика Кийт в микрофона. — За Бога, Риса... връщай се!

Внезапно лазерът на „Ръм рънър“ светна. ФАНТОМ старателно изобрази лъча на холографския дисплей. Попадението на Риса беше идеално — лъчът направо отсече гондолата с двигателя. Тя се праметна в нощта, обгърната в облаче изгорели газове като в ореол от смарагди. И неочаквано...

Гондолата ярко засвети, по-ярко дори от съседната звезда, и изчезна в ядрения взрив. Лонгботъл изпълни фантастичен лупинг да избегне разширяващото се плазмено кълбо, след това се насочи право към „Старплекс“. Останалият без двигател уалдахудийски кораб полетя по инерция, неспособен да маневрира.

Изплющя трети камшик от тъмна материя и изпрати трети уалдахудийски изстребител по неконтролируема траектория. Няколко плочи от неговия корпус съзнателно бяха взривени — екипажът очевидно бе предпочел да отвори кораба към вакуума на космоса, вместо да се изпече жив захвърлен в слънцето.

После сдвоеният гигантски пръст, който беше обгърнал огромния уалдахудийски кораб, започна да се върти в спирала като галактика. ФАНТОМ показва местоположението на кораба, заровен в един клон на въртящата се маса. Въртенето ставаше все по-бързо, докато накрая, подобно на дискохвъргач, тъмната материя не захвърли гигантския кораб. Той успя да запази контрол и да избегне удара в слънцето, но когато започна да променя курса си, белите пламъци от ядрената реакция от неговите сопла удариха зеления ад, от фотосферата се издигна гигантски протуберанс и го погълна.

— Четири от нашите пет сондажни кораба са надеждно, привързани към корпуса на „Старплекс“ — докладва Ромбъс. — „Ръм рънър“ ще се върне след единадесет минути.

Кийт въздъхна с облекчение.

— Чудесно. Всички от по-долните палуби вече трябва да са излезли, нали?

— Последният асансьор се изкачва — каза Лиан. — Ще пристигне след тридесет секунди.

— Добре. Промени гравитацията долу на нула. Натам повече не трябва да тече вода. Тор, спри въртенето на кораба.

— Слушам.

— Директоре — каза Ромбъс. — Гост е прикачил кораба си към повърхността на нашия корпус. Държи се там с тягов лъч.

Кийт се усмихна.

— Великолепно... имаме и военнопленник. Поздравявам всички за отлично свършената работа. Тор, Лиан, Ромбъс... чудесно. — Той замълча. — Слава Богу, че дарматите застанаха на наша страна. Предполагам, че никога не вреди, ако си на ти с материя, която съставя по-голяма част от Вселената и...

— Божичко! — възкликна Тор.

Кийт вдигна глава към лицето му. Бе избързал със заключението. Пипалата на тъмната материя се приближаваха към „Старплекс“.

— Ние сме следващите — каза Ромбъс.

— Но ние сме много пъти по-големи от уалдахудийските кораби — възрази Тор. — Сигурно няма да могат да ни захвърлят към звездата.

Срещу атаката на уалдахудийските сили участва само една трета от тъмната материя — обясни Ромбъс. — Ако цялата се насочи срещу

нас... ФАНТОМ, могат ли да направят това?

— Да.

— Извикай Котешко око — каза Кийт. — По-добре да говоря с него.

— Издирвам свободна честота — отвърна Ромбъс. — Предавам... Няма отговор.

— Тор, измъкни ни оттук — заповяда Кийт.

— Курс?

Кийт помисли половин секунда.

— Към портала. — В следващия миг видя, че пипалата на тъмната материя вече са започнали да се разполагат между „Старплекс“ и невидимата точка в космоса. — Не, промени го — озъби се той. — Откарай ни по-близо до зелената звезда, в обратна посока. ФАНТОМ, докарай Джаг тук.

— Ти му нареди да не припарва в тази зала — каза компютърът.

— Зная. Сега издавам нова заповед. Веднага го докарай тук.

За момент настъпи тишина. ФАНТОМ разговаряше с Джаг.

— Тръгна.

— Какво си решил? — попита Ромбъс. Тъмната материя се приближаваше към „Старплекс“ от три страни като юмрук, затварящ се около буболечка.

— Надявам се, че има начин да се измъкнем оттук... ако това нещо не ни убие.

Звездното поле се разтвори и Джаг влезе. За първи път Кийт видя върху уалдахудийско лице израз на унижение. Джаг вероятно беше наблюдавал космическата битка и бе видял как съотечествениците му бяха захвърлени в смарагдовата звезда. Но гледаше Кийт подозрително и в гласа му още се чувстваше старото предизвикателство.

— Какво искаш?

— Искам — отговори Кийт спокойно — да прекараш „Старплекс“ покрай зелената звезда и да влезем в портала откъм далечната страна.

— Боже Господи! — възкликна Тор.

Джаг излая подобно възклицание на своя език.

— Може ли да стане? — попита Кийт. — Ще успеем ли?

— Не зная — отговори Джаг. — Нормално за такова нещо ми трябват няколко часа за изчисления.

— Нямах часове... имаш минути. Ще стане ли?

— Аз не... да. Може би.

— Мелондент — каза Кийт, — прехвърли пулта за управление на станцията на Джаг.

— Слушам — отговори делфинът.

Джаг зае обичайното си място.

— Централен компютър — излая той, — покажи върху този монитор траекторията на нашия кораб.

— На теб ти е забранено да издаваш такива команди — каза ФАНТОМ.

— Забраната се отменя! — озъби се Кийт. — Арестът на Джаг се прекратява до второ нареждане.

Появи се исканото изображение. Джаг го загледа внимателно.

— Магнор?

— Да? — отвърна Тор.

— След десет минути може би ще бъдем погълнати. Ще трябва да включиш всичките ни коремни ракетни двигатели. Използвай моя шести монитор като екран в сензорен режим.

Тор натисна клавишите.

— Готово.

Джаг описа с плоския си пръст дъга върху схемата.

— Можеш ли да изпълниш такъв курс?

— Искаш да кажеш на ръчно управление?

— Да, на ръчно управление. Нямаме време да го програмираме.

— Да, мога.

— Изпълнявай! Веднага!

— Директоре?

— След колко време „Ръм рънър“ ще акостира на „Старплекс“?

— След четири минути — отговори Ромбъс.

— Нямаме време да го чакаме толкова дълго — каза Джаг. Кийт отвори уста да възрази, но се спря и се обърна към персонала в командната зала.

— Други предложения?

— Мога да прикача тягов лъч към „Ръм рънър“ — каза Ромбъс.

— Няма да мога да го изтегля тук преди да стигнем до портала, но ще

го извлека до него заедно с нас, а след това се надявам, че Лонгботъл ще може да мине.

— Действай. Тор, измъквай ни оттук.

„Старплекс“ полетя към звездата под малък ъгъл.

— Двигатели на пълна мощ — съобщи Тор.

— Има още един проблем, който трябва да разрешим — каза Джаг и се обърна към Кийт. — Има голяма вероятност да закарам кораба до портала, но след като отидем там, няма да имаме време да намалим скоростта и да контролираме преминаването през определен ъгъл и тъй като хипертелескопите на седемдесета палуба са повредени, дори не мога да предскажа през кой изход ще изскочим. Може да се окажем навсякъде.

Зловещите пръсти на тъмната материя продължаваха да се протягат към „Старплекс“.

— След няколко минути всяко друго място ще бъде за предпочитане пред това — каза Кийт. — Просто ни изведи оттук.

Корабът започна да се накланя към звездата. Половината от холограмата в командната зала показваше зелената сфера, виждаха се подробности от нейната зърнеста повърхност и слънчевите петна с форма на гири. По-голямата част от останалата гледка беше облачна, пипалата от тъмна материя закриваха звездите.

— Ромбъс, имаш ли надеждна връзка с „Ръм рънър“?

— Още сме на четиристотин километра и излъчванията от тъмната материя ни пречат, но, да, хванах го.

Кийт въздъхна с облекчение.

— Браво. Успя ли да установиш контакт с Котешко око или някой друг дармат?

— Те продължават да не отговарят на нашите повиквания — каза Ромбъс.

— Не можем да се приближим до звездата толкова, колкото бих искал — каза Джаг. — В океанската палуба не е останала достатъчно вода, за да послужи като ефективен екран, а нашите силови екрани все още не са възстановени. Вероятността дарматите да ни пленят е тридесет процента.

Пулсът на Кийт се ускори. „Старплекс“ продължаваше да се върти около звездата в параболичен курс, пипалата все още бяха протегнати към него. „Ръм рънър“ беше изобразен на холографския

балон като малък квадрат с вклинен в него жълт тягов лъч. Звездното поле на холографския балон се завъртя — Тор беше наклонил кораба, понеже леко бяха докоснали звездната атмосфера.

Накрая „Старплекс“ достигна върха на параболата и набрал огромна скорост от заобикалянето около звездата, се отправи към портала. На холографския балон ФАНТОМ засили яркостта на жълтата анимация на тяговия лъч.

— Две минути до контакта с портала — съобщи Ромбъс.

— Никога не сме минавали през портал толкова бързо... никой не е минавал — каза Джаг. — Хората да се завържат или най-малкото да се държат за нещо.

— Лиан, предай това на всички на борда — каза Кийт.

— Всички да се завържат за евентуални разтърсвания — чу се гласът на Лиан по високоговорителите.

Неочаквано голям неправилен предмет закри част от гледката.

— Корабът на Гост — каза Лиан. — Отгласнал се е от нашия корпус. Може би мисли, че сме полудели.

— Мога да го хвана с друг тягов лъч — каза Ромбъс.

Кийт се усмихна.

— Пусни го да си върви. Това ще му бъде наказанието задето мисли, че шансовете му с дарматите са по-добри от нашите.

— Осемдесет секунди — съобщи Ромбъс. От невидимия под се издигнаха оранжеви щипки и закрепиха колелата му.

— Едно точка четири градуса към отвора, Магнор — съобщи Джаг. — Ще изпуснем портала.

— Коригирам курса.

— Шестдесет секунди.

— Всички да се хванат — предупреди Лиан. — Корабът... Тъмнина. Безтегловност.

— По дяволите! — изруга Тор.

Лай. Говореше Джаг. Никакъв превод от ФАНТОМ.

Трепкащи светлини — единственото осветление в залата. Ромбъс казваше нещо.

— Авария в захранването! — изкрещя Тор.

Появиха се червени аварийни светлини, както и аварийна гравитация — заради ибийците. От двете страни на залата достигна шум от плискане. При нулевата гравитация водата в работните станции

на делфините се беше издула на големи куполи. С връщането на гравитацията куполите рухнаха и изпръскаха всичко наоколо.

Командната зала не беше оградена от холографски балон. Вместо неговата сиво-синя форма се виждаха стени. Кийт седеше неподвижен в стола си, но Джаг беше на пода, очевидно загубил равновесие по време на краткия период с нулева гравитация.

Трите пулта на първия ред — „Вътрешни операции“, „Навигация“ и „Външни операции“ — отново оживяха. Задният ред станции бяха по-малко критични и останаха изключени за икономия на батерийната енергия.

— Изгубихме „Ръм рънър“ — каза Ромбъс. — Откъсна се при прекъсването на тяговия лъч.

— Отменям влизането в портала! — изрева Кийт.

— Много е късно — отвърна Тор. — Движим се към него по инерция.

Кийт затвори очи.

— По кой път е тръгнал „Ръм рънър“?

— Няма начин да се каже, докато отново не включа скенерите — отвърна Ромбъс, — но... ние го влачехме със себе си, което означава, че чак до зелената звезда той се е движил по нашата траектория...

— Генератор номер едно изгърмя — прекъсна ги Лиан, загледана в показанията на уредите. — Повреда от битката. Включвам аварийните генератори.

— Въз-ста-но-вя-ва-не — прозвуча гласът на ФАНТОМ.

Около тях се появи холографският балон — отначало съвсем бял, след това с картината отпреди прекъсването. Доминираше зелената звезда, останалото бе засенчено от преследващите ги пипала на тъмната материя. Кийт напразно се мъчеше да открие някакви следи от „Ръм рънър“.

— Готови за влизане в портала — предупреди Тор. — Девет. Осем.

От високоговорителите за съобщения го заглуши гласът на Лиан:

— След шестдесет секунди трябва да имаме отново пълна мощност. Пригответе...

— Две. Една. Допир! — Червената аварийна светлина примигва. Безкрайно малката точка започна да се разширява, превърна се във виолетов пръстен, готов да погълне големия кораб.

Всичко до пръстена беше познато — зелената светлина и преследващата ги черна материя. Отвъд пръстена се простираше почти абсолютно синьо небе. Преминаването през портала продължи само няколко мига, тъй като „Старплекс“ се гмурна в него с главоломна скорост.

Кийт потрепери. Светлините на Ромбъс се въртяха във фигури на изненада. Лиан тихо ахна. Джаг замислено гледеше козината си.

Всичко наоколо беше черна празнота с изключение на един неясен бял овал и три по-малки бели петна високо над главите, им. Имаше няколко белезникави зацапани петна, разпръснати безразборно по небето.

Бяха изскочили в празната кухня на междугалактическото пространство. Белите петна не бяха звезди. Бяха цели галактики.

И нито една от тях не приличаше на Млечния път.

[1] Остатъци от разрушени тъкани. — Б.пр. ↑

[2] Огромни газови изригвания, които се наблюдават в хромосферата на слънцето или над нея, достигащи на височина над 500 000 км. — Б.пр. ↑

18.

„Ръм рънър“ се откъсна от „Старплекс“ и Риса извика: — Какво стана?

Но Лонгботъл беше твърде зает, за да ѝ отговори. Той се извиваше и въртеше в своя резервоар, мъчеше се да овладее кораба. На монитора си Риса видя зелената звезда да се издува пред тях, повърхността ѝ бе развълнуван океан от огнен смарагд, нефрит и малахит.

Тя потисна надигащата бе паника и се опита да си обясни какво се е объркало. Нямаше начин Кийт да е прекъснал тяговия лъч, така че или Гост беше използвал някакво излъчване да прекъсне лъча, или имаше авария в хранването на „Старплекс“. Така или иначе, те бяха откъснати от кораба майка и се носеха директно към звездата. През прозрачната стена между нейната изпълнена с въздух каюта и пълната с вода на Лонгботъл Риса видя делфина силно да извива тялото си и да удря глава в насрещната стена, сякаш за да придаде допълнителна сила на кораба и да го насочи в желаната от него посока.

Риса погледна към монитора си и сърцето ѝ прескочи един удар. Тя видя „Старплекс“ да изчезва през портала към... неизвестно къде. Прозорците на големия кораб бяха тъмни, потвърждавайки предположението за авария в хранването. Ако корабът наистина беше без хранване, дано да излезеше от портала в Ню Бейджин или Флатланд, където щяха да му помогнат. В противен случай той може би нямаше да може да се върне, още повече ако акумулаторите му се източиха и животоподдържащите системи престанеха да функционират.

Но Риса нямаше много време да мисли за съдбата на съпруга си и на останалите, защото „Ръм рънър“ продължаваше да лети към зелената звезда. Прозорецът на носа беше потъмнял, за да закрие зеления ад пред тях. Лонгботъл продължаваше да се бори с устройствата за управление на сондажния кораб, прикрепени към опасната и тръбната му перка. Неочаквано той се преметна през глава

в резервоара и зелената звезда се изгуби — беше обърнал главните двигатели към звездата и те действаша като спирачки. Корабът се разтнесе. Риса видя Лонгботъл да натиска с муцуна изключвателите.

— Акули! — изпищя Лонгботъл. Отначало Риса помисли, че това е просто обичайна за делфините ругатня, но после видя какво има предвид: половината от небето беше закрито от пипала на тъмна материя, сиви сфери в миазми от лъскав кварков чакъл като възли на камшик с девет върви.

Лонгботъл се изви надясно и корабът последва движението. Скоро гледката пред тях се закри от нещо черно.

— Корабът на Гост — каза Лонгботъл.

— По дяволите! — изруга Риса и хвана ръкохватките на геоложкия лазер. Нямахте да стреля, но ако той...

Върху корпуса на кораба на Гост светнаха рубинени точки и Риса натисна двата спусъка на лазера.

— Маневрени реактивни двигатели — обади се Лонгботъл. — Не са лазери. Гост също се опитва да избяга от дарматите.

Лонгботъл промени курса на „Ръм рънър“ и гледката в прозореца отново се промени. Зелената звезда отиде отзад, неприятелският кораб на левия борд, отгоре и отдолу на десния борд се виждаха приближаващите се дармати. Оставаше само един възможен курс и Лонгботъл натисна копчетата със зурла.

— Към портала! — извика той с пискливия си глас.

Риса натисна клавишите и на един от мониторите ѝ се появи карта на хиперпространството с видим водовъртеж на тахиони около изходната точка.

— По-маневрени сме от „Старплекс“ — каза Лонгботъл. — Можем да изберем изход.

Риса помисли за половин секунда.

— Можеш ли да кажеш накъде са отишли Кийт и другите?

— Не. Порталът се върти. Мога да избира същия ъгъл на влизане, но няма време да пресметна дали това ще ни гарантира излизане на същото място като тях.

— Тогава... тогава карай към Ню Бейджин — каза Риса. — „Старплекс“ накрая ще отиде там на ремонт... ако може.

Лонгботъл се завъртя в резервоара, „Ръм рънър“ описа дъга нагоре, после надолу и се насочи към портала отгоре и отзад.

— Влизане след пет секунди — каза делфинът.

Риса задържа дъха си. На нейния монитор не се виждаше нищо. Абсолютно нищо...

Виолетов огън.

Различно звездно поле.

Масивен черен звезден кораб.

Горящ кораб от флотилията на Обединените нации.

Четири... не, пет!... мъртви корпуса се въртяха в нощта, заобиколени от облаци излязла от тях атмосфера.

Всичко беше окъпано в кървава светлина от червеното джудже, което наскоро се бе появило от портала.

Мерна се пред очите на Риса за част от секундата, думите бяха изписани като заглавие върху екрана на нечий бъдещ учебник...

Разгромът на Тау Кит.

Уалдахудийски сили, атакуващи земната колония, завладяващи единствения портал, обслужващ човешкия Космос, гигантски военен кръстосвач, унищожаваш мъничкия дипломатически съд, нормално стационариран тук...

Гигантски военен кръстосвач, всичките му силови екрани насочени напред, защитаващ се от ответния огън на корабите на Обединените нации...

Гигантски военен кръстосвач и непосредствено зад него „Ръм рънър“.

Риса никога не беше убивала, никога дори не беше наранявала, беше...

Разгромът на Тау Кит.

Тя стисна ръкохватките за насочване на лазера и натисна спусъците.

ФАНТОМ го нямаше да ѝ покаже траекторията на лазерния лъч, а уалдахудийският боен кораб беше твърде далеч, за да може да види как червената точка се движи по неговия корпус...

Преместване върху резервоарите с гориво...

Пробиване...

Възпламеняване на горивото...

И тогава...

Огнено кълбо като супернова звезда.

Прозорецът на носа стана абсолютно черен...

Лонгботъл се изви в резервоара и измести „Ръм рънър“ от пътя на разширяващата се сфера от отломки.

Риса свали ръце от ръкохватките. Прозорецът отново просветля. Цялата трепереше. Колко уалдахудийци имаше на борда на такъв голям кораб? Сто? Хиляда? Ако бяха планирали да отидат на системата Сол и да нападнат Земята, Марс и Луната, можеше да са десет хиляди...

Всичките мъртви.

Мъртви.

В района имаше и други уалдахудийски кораби, но те бяха малки, едноместни съдове. Големият сигурно е бил корабът майка.

Риса шумно въздъхна.

— Постъпи правилно — каза тихо Лонгботъл. — Направи онова, което трябваше.

Тя не каза нищо.

Корабите на Обединените нации бяха влезли във вираж.

Ню Бейджин беше човешко-делфинова колония — и идваха да атакуват малките уалдахудийски изтребители. „Ръм рънър“ мина покрай изхвърлената от разрушения боен кораб атмосфера и леко се разтърси.

Пултът на Риса избибипка. Тя погледна мигащата червена индикаторна лампа — като капка кръв, — но не помръдна. Лонгботъл я погледна за момент, после видя такъв индикатор и в своя резервоар. От високоговорителите се чу женски глас:

— Лив Амундсен, командир на полицейските сили на Обединените нации на Тау Кит, до помощния екипаж на „Старплекс“. — Риса погледна мониторите си. Корабът на Амундсен беше все още на три светлинни минути. Нямахме смисъл да се опитва да води разговор с нея в реално време. — Идентифицирахме сигнала на вашия транспондер. Благодарим ви за навременното пристигане. Жертвите ни са големи... над двеста убити... но вие спасихте Ню Бейджин. Които и да сте на този кораб, можете да сте сигурни, че ще окачат медал на гърдите ви. Край.

„Медал — помисли си Риса. — Боже Господи, награждават ни с медали!“

— Риса? — обади се Лонгботъл. — Искаш ли аз да?...

Риса поклати глава.

— Говори доктор Клариса Сервантес от борда на „Ръм рънър“. Тук съм с един делфин пилот на име Лонгботъл. „Старплекс“ също беше атакуван от уалдахудийски сили. Той е минал през мрежата портали в неизвестна посока, но може да има нужда от авариен сух док. Можете ли да го приемете?

Наблюдаваше как прелитат звездите и чакаше нейният сигнал да достигне кораба на Амундсен и после да дойде отговорът.

„Уалдахудийските сили бяха отблъснати от Тау Кит“ — спомни си тя написаното в учебника по история. Но какво пишеше в следващата глава? Двеста души от Земята и нейните колонии загинали... Делфините не обичат отмъщението, но как ще погледнат на всичко станало хората? Беше ли това само една престрелка или началото на нова война?

— Не, доктор Сервантес — пристигна най-послед гласът на Амундсен. — Уалдахудийците най-напред атакуваха доковете ни. — „Разбира се — помисли си Риса. — Пърл Харбър се повтаря.“ — Предлагам „Старплекс“ да потърси сухите докове на Флатланд, но да внимава, когато се движи през портала към него. Не забравяйте, от този портал неотдавна се появи гигант клас G. Можем обаче да предложим ремонтни услуги за малък кораб като вашия.

Риса погледна мониторите. Битката още не беше завършила. Полицейските кораби продължаваха да преследват няколко уалдахудийски съда, макар че някои от нашествениците, изглежда, се бяха предали и откачваха гондолите с двигателите.

— Нуждаем се от гориво — каза Лонгботъл на Риса. — И трябва да спрем двигателите да се охладят... много ги претоварих.

— Чудесно — каза Риса в микрофона. — Идваме. — Тя кимна на Лонгботъл, той се завъртя в резервоара и промени курса на кораба. Риса чувстваше как лудо тупка сърцето ѝ. Затвори очи и се опита да не мисли за онова, което беше направила.

19.

— Лиан, докладвай загубите! — изкомандва Кийт.

— Още обобщавам последиците от битката, но няма нови проблеми, причинени от преминаването с висока скорост през портала.

— Има ли жертви?

Лиан наклони глава, заслушана в рапортите по аудиоимплантацията си.

— Убити няма. Има обаче много с фрактури. Няколко в безсъзнание. Нищо сериозно. Джесика Фонг излезе успешно от шестнадесети док, но е със счупено бедро и ръка и има много натъртвания.

Кийт кимна и облекчено си пое дъх. После огледа холографския балон, опитвайки се да разбере детайлите в белите петна на фона на черната безкрайност, и тихо промълви:

— Господи!

— Всички богове са много, много далеч оттук — отвърна също така тихо Джаг.

Тор се обърна и погледна Джаг.

— Това е междугалактическо пространство, нали?

Джаг вдигна горните си рамене в знак на потвърждение.

— Но... но аз никога не съм чувала за съществуването на портал толкова далеч — каза Лиан.

— Порталите съществуват от определено време — отвърна Джаг. — Дори хиперкосмически сигнали от портал в междугалактическото пространство, може още да не са достигнали до никоя от планетите на Общността.

— Но как може да има портал в междугалактическото пространство? — попита Тор. — За какво е закрепен?

— Много добър въпрос — съгласи се Джаг и наведе глава да погледне показанията на уредите. — Аха... ето я. Провери скенера си за хиперпространство, Магнор. На около шест светлинни часа оттук има голяма черна дупка.

Тор подсвирна.

— Коригиране на курса. Нека ѝ осигурим достатъчно място.

— Застрашени ли сме от нея? — попита Кийт.

— Не много, шефе... освен ако не заспя на щурвала.

Джаг натисна няколко копчета и на холографския балон се появи рамка. Пространството в нея беше точно толкова празно и черно, колкото и извън нея.

— Нормално се наблюдава увеличение на диска на черната дупка — каза Джаг, — но тук няма нищо, което тя може да засмуче. — Той замълча. — Предполагам, че тази не е много стара... ще ѝ трябват милиарди години да излезе отук. Според мен това са останки от бинарна звездна система. Когато голямата звезда е станала супернова, може да е причинила асиметричен удар и той да е тласнал получената черна дупка извън нейната родна галактика.

— Но какво е активизирало портала? — попита Лиан.

Джаг вдигна всичките си рамене.

— Черната дупка е засмучала всяка материя, минала покрай нея, но нещо вероятно вместо да отиде в черната дупка, е преминало през портала. — Джаг се опитваше да говори самоуверено, но личеше, че дори той е изумен. — Всъщност ние сме големи късметлии... порталите в междугалактическото пространство вероятно са така редки, както кал без стъпки.

Кийт се помъчи да се овладее. Гласът му трябваше да звучи спокойно и уверено. Беше директор в крайна сметка. Независимо че „Старплекс“ беше изследователска лаборатория, а не военен съд, той знаеше, че всички очи са обърнати към него, че всички очакват помощ от него.

— След колко време можем да преинем обратно през портала? — попита той. — След колко време можем да приберем „Ръм рънър“?

— Все още имаме сериозни проблеми с електрозахранването — каза Лиан. — Не бих искала да тръгнем преди те да са отстранени... а за това ще са ми необходими най-малко три часа.

— Три часа! — каза Кийт. — Но...

— Ще се опитам да го съкратя — отвърна тя.

— Какво ще кажете да изпратим през портала сондажен кораб да помогне на Риса и Лонгботъл? — попита Кийт.

За момент в залата настъпи тишина. Ромбъс се претърколи до командната работна станция и леко докосна ръката на Кийт с едно от манипулаторните си възжета.

— Приятелю — каза той. ФАНТОМ преведе малкия интензитет на неговите светлини като шепот. — Не можеш да направиш това. Не можеш да изложиш на опасност друг кораб.

„Аз съм директор — помисли си Кийт. — Мога да правя всичко, каквото искам.“ — Той се опита да се овладее. Ако нещо се е случило с Риса...

— Прав си — каза най-после той. — Благодаря ти. — Кийт се обърна към Джаг и почувства как пулсът му се ускорява. — Трябва отново да те туря под арест, ти...

— Прасе такова — излая Джаг. — Каза го най-после.

— Моята жена е някъде там... може би умира. Лонгботъл също. Какво се опитваш да постигнеш, по дяволите?

— Нищо, признавам.

— Ремонтът на този кораб ще струва милиарди. Общността ще предяви обвинения срещу теб, можеш да си сигурен в това...

— Никога няма да можеш да докажеш, че моето искане за преместване на „Старплекс“ има нещо общо с последвалите събития. Можеш да ме ругаеш колкото си искаш, но дори непросветените съдилища на Земята изискват доказателство за предявяване на обвинение. В тъмната материя, която исках да разгледам, наистина имаше необикновена следа от хиперпространството. Всеки астроном ще го потвърди. А това не се виждаше от позицията на „Старплекс“ преди да се премести...

— Ти каза, че предстои дарматът да се възпроизведе. Той не го направи.

— Твоето съзнание е деформирано от социологията, Лансинг. В точните науки понякога сме длъжни да се изправим пред реалности, които някои от нашите теории фактически отричат.

— Това беше измама...

— Това беше експеримент, ако приемем, че всичко друго е предположение. Ако ти публично го обявиш за измама, ще повдигна срещу теб обвинения за клевета.

— Копеле! Ако Риса умре...

— Ако доктор Сервантес умре, аз ще скърбя. Не искам да й се случи нищо лошо. Но доколкото знаем, тя и Лонгботъл са минали през портала и са в безопасност. Днес умряха *мои* сънародници, не твои.

— Той е прав, Кийт — тихо се обади Лиан. — Ние загубихме оборудване и няколко души са ранени. Но на „Старплекс“ няма убити.

— С изключение може би на Риса и на Лонгботъл — озъби са Кийт, пое дълбоко дъх и се опита да се успокои. — Всичко е за пари, нали, Джаг? Когато започна междузвездната търговия, от всички планети на Общността икономиката на Реболо бе най-силно засегната. Вие, момчета, никога не правите две еднакви неща...

— Да работим така би означавало да оскърбим бога на занаятчиите...

— Да работите така би означавало производството ви да е ефективно, а то не е. Затова ти се опита да измъкнеш пари от държавните хазни. Дори разглобен за части „Старплекс“ ще струва трилиони... и много слава. А ако избухне война поради неговото залавяне, е, за процъфтяване на икономиката няма нищо по-добро от една малка война.

— Някое разумно същество не иска война — отвърна Джаг.

— ФАНТОМ! — викна Кийт. — Джаг е отново под домашен арест.

— Слушам.

— Това може да удовлетвори желанието ти да ме накажеш — излая Джаг. — Но нашият кораб е изследователски и ние сме първите същества от Общността, които са били в междугалактическо пространство. Ще трябва да определим точното си местоположение... а аз съм най-квалифицираният специалист в тази област. Отмени заповедта за арест, млъкни и ме остави на мира и аз ще се опитам да определя къде се намираме.

— Шефе — обади се тихо Тор, — ти знаеш, че е прав. Остави го да помогне.

Кийт стисна зъби, после кимна. И понеже не направи нищо друго, Тор каза:

— ФАНТОМ, отмяна на домашния арест на Джаг.

— Отмяната изисква потвърждение от директор Лансинг.

Кийт шумно въздъхна.

— Направи го... но, ФАНТОМ, контролирай всяка издадена от Джаг заповед. Ако има нещо несвързано с определяне на местоположението ни, веднага ме уведоми.

— Прието. Отмяна на домашния арест.

Кийт погледна Тор.

— Какъв е сегашният ни маршрут?

— Все още сме по модифицираната версия на параболичния курс, който използвахме да заобиколим зелената звезда. Очевидно когато престанахме да сме под гравитационното ѝ влияние, пътят се е променил, така че...

— Магнор — прекъсна го Джаг. — Искам да завъртиш кораба по схемата на Гаф Уейфарър. Ние сме без едната система от хипертелескопи, но ми е необходимо пълно паралактично сканиране на небето.

Тор натисна няколко клавиша. Холографският балон около командната зала започна сложна серия от ротации, но тъй като с изключение на няколко неясни бели петна върху балона нямаше нищо, накланянето и обръщането не предизвикаха световъртеж. Пилотът отново погледна Кийт.

— Колкото до връщане у дома, изходът към портала зад нас, както и всеки друг, който съм виждал комплектуван с нулев меридиан, води в хиперпространството. Ако тези проклети неща действат по същия начин, щом Лиан възстанови електрическата ни система, ще мога да върна кораба през всеки определен от теб портал.

— Добре — каза Кийт. — Лиан, колко тежки са повредите ни от тази битка?

— Палуби петдесет и четвърта до седемдесета са наводнени — отговори тя на холограмата над главата на Кийт. — Всичко от четиридесет и първа надолу също е повредено от водата. Освен това всички палуби под централния диск са силно засегнати от радиацията, когато се наклонихме към зелената звезда. Моят съвет е да обявим цялата долна половина за необитаема. — Тя замълча за момент. На екипажа на „Старплекс 2“ ще му писне от нас... сега обгазихме и двата долни модула с естествена среда.

— Какво е положението с екраните?

— Всички емитери на силови полета бяха претоварени, но вече наредих на инженерите да се заемат с ремонта. След час ще имаме

минимума екрани. В известен смисъл е добре, че излязохме в междугалактическо пространство. Шансът да се натъкнем на микрометеорити е много малък.

— А повредата от отрязания от Гост генератор номер две?

— Поставихме временни прегради на мястото около дупката — отговори Лиан. — Ще издържат до завръщането ни в космически док.

— Другите генератори?

— Всички електрически връзки на генератор номер три са отрязани. Наредих на една група да ги възстанови, но не зная дали имаме на склад достатъчно широколентов оптичен кабел. Може да се наложи да си произведем. Във всеки случай, докато не ги възстановим, няма да може да използваме главните двигатели. Един от другите уалдахудийски кораби беше започнал да прерязва връзките на генератор номер едно. Това е генераторът, който излезе от строя и предизвика прекъсване на захранването. Трябва да отстраним тази повреда.

— Какво е положението с доковете за акостиране?

— Док шестнадесети е пълен със замръзнала вода — каза Лиан.

— Три от петте сондажни кораба, които участваха в битката, се нуждаят от ремонт.

— Можем ли да продължим операциите си в космоса?

— Би трябвало да останем три седмици в док за извършване на ремонта, но, да, можем да останем в космоса без никакъв риск.

Кийт кимна.

— В такъв случай, Тор, искам щом Лиан съобщи, че можем да включим двигателите, да изготвиш курс към портал, който да ни изведе на мястото, от което тръгнахме. Да се върнем близко до зелената звезда.

Тор повдигна оранжевите си вежди.

— Зная, че искаш да спасиш „Ръм рънър“, Кийт, но ако те са оцелели, Лонгботъл вече е извел кораба през портала.

— Дано. Но не заради това искам да се върнем. — Той погледна Ромбъс. — Преди няколко минути ти беше прав, приятелю на колела. Аз съм длъжен да спазвам приоритетите. „Старплекс“ е построен преди всичко за осъществяване на контакт с друг живот. Няма да допусна Общността да постъпи като сламърите и да прекъснем всички връзки поради недоразумение. Искам отново да говоря с дарматите.

— Но те се опитаха да ни убият — възрази Тор.

Кийт вдигна ръка.

— Не съм толкова глупав, че да им дам втора възможност да ни хвърлят към зелената звезда. Можеш ли да изготвиш курс, който да ни изведе през портала, да заобиколим онази звезда, а след това да се върнем към портала и да се гмурнем през втори вектор, който да ни изведе на изход Флатланд 368А?

Тор помисли за момент.

— Мога, да. Но защо Ф368А, а не Ню Бейджин?

— Доколкото знаем, нападението на „Старплекс“ не беше изолирано събитие. Ню Бейджин може да е обсаден. Искам да отидем до неутрално място. Кажете сега при курса, който описах, ще могат ли дарматите отново да ни уловят?

Тор поклати глава.

— Не и при скоростта, с която ще се движим, освен ако не са устроили засада и не ни чакат точно зад изхода.

— Ромбъс — каза Кийт, — щом Лиан възстанови системите, изпрати една сонда до изхода на зелената звезда. Инсталирай на нея скенер за хиперпространство, така че да може да локализира дарматите по създадените от тях деформации в пространство-времето. Направи и широкоспектърно радиосканиране, в случай че са пристигнали уалдахудийски подкрепления. И... — Кийт се опита да съдържи гласа си спокоен... — провери за транспондерния код на „Ръм рънър“.

— Ще минат най-малко тридесет минути преди да можем да направим това — каза Лиан.

Кийт стисна устни и си помисли за Риса. Ако бе умряла, през всичките милиарди години живот, които го чакаха, той щеше да скърби за загубата. Погледна към петната галактическа светлина в бездната. Дори не знаеше в коя посока да гледа, накъде да концентрира мислите си. Почувства се невероятно малък, незначителен, самотен, обезверен. Върху холографския балон нямаше нищо, върху което да се съсредоточи... нищо подчертано, нищо добре дефинирано. Просто бездна... празно пространство, смазващо неговото „аз“.

Неочаквано отляво се чу странен кучешки лай. ФАНТОМ го преведе като израз на „абсолютно учудване“. Кийт се обърна към Джаг и зина от изненада. Никога не беше виждал козината на Джаг така настръхнала.

— Какво е станало?

— Аз... аз зная къде се намираме — отговори Джаг.

Кийт го гледаше.

— Така ли?

— Знаеш, че Млечният път и Андромеда държат гравитационно около себе си близо четиридесет по-малки галактики, нали? — каза Джаг.

— Локална група — каза раздражено Кийт.

— Точно така — потвърди Джаг. — Е, започнах ориентацията като се опитах да намеря някоя от отличителните характеристики на локалната група, като например свръхярката звезда S-Дорадос в Големия Магеланов облак. Но не успях. Тогава сортирах каталога на известните извънгалактически пулсари по далечина... което, разбира се, отговаря на възрастта им... и за ориентиране използвах характеристиките на техните радиоимпулси.

— Да, да — каза Кийт. — И?

— Точно сега най-близката до нас галактика е онази там. — Джаг посочи под краката си към едно неясно петно на холограмата. — На около петстотин хиляди светлинни години оттук. Идентифицирах я като CGC 1008. Тя има няколко уникални белега.

— Добре — каза строго Кийт. — Ние сме на половин милион светлинни години от CGC 1008. Сега обясни за онези, които не са астрофизици, колко далеч е CGC 1008 от Млечния път?

Лаят на Джаг беше унил, почти тих.

— Ние сме — каза преведеният глас — на шест милиарда светлинни години от дома.

— Шест... милиарда?! — попита Тор и се обърна към Джаг.

— Точно така — отвърна Джаг все така тихо и повдигна горните си рамене.

— Това е... смазващо — каза Кийт.

Джаг отново повдигна горните си рамене.

— Шест милиарда светлинни години. Шестдесет хиляди пъти колкото диаметъра на Млечния път. Две хиляди и седемстотин пъти разстоянието между Млечния път и Андромеда. — Той погледна Кийт. — Казано с езика, който вие, неастрофизиците бихте използвали, адски дълъг път.

— Можем ли да видим Млечния път оттук? — попита Кийт.

Джаг направи някакъв неопределен жест с рамене и тъжно излая:
— О, да. Можем. Централен компютър, увеличи сектор 112.

Върху част от холографския балон се появи рамка. Джаг напусна работната си станция, отиде при нея и я огледа за момент, за да се ориентира.

— Тук — каза той и посочи. — Това тук. До него е Андромеда. А това е М 33, третият най-голям член на локалната група.

Светлините на Ромбъс трепкаха объркано.

— Безкрайно много се извинявам, Но това не може да е вярно, добри ми Джаг. Това не са спирални галактики. Те приличат повече на дискове.

— Няма грешка — отвърна Джаг. — Това е Млечният път. Тъй като сега сме на шест милиарда светлинни години от него, ние го виждаме такъв, какъвто е изглеждал преди шест милиарда години.

— Сигурен ли си? — попита Кийт.

— Абсолютно. След като се ориентирах по пулсара къде да търся, съвсем лесно можах да идентифицирам коя галактика е Млечният път, коя Андромеда и така нататък. Магелановите облаци са много млади, за да достигне светлина от тях толкова далеч, но кълбовидните купове съдържат изключително стари звезди от първо поколение и аз идентифицирах няколко специфични кълбовидни купа, свързани и с Млечния път, и с Андромеда. Сигурен съм. Този прост звезден диск е нашата родна галактика.

— Но Млечният път има спирални ръкави — каза Лиан.

Джаг се обърна към нея.

— Да, несъмнено, Млечният път днес има спирални ръкави. И също така сигурно сега мога да кажа, че когато е бил шест милиарда години по-млад, не ги е имал.

— Как е възможно? — попита Тор.

— Досаден въпрос — каза Джаг — Признавам, че бих очаквал дори на половината от сегашната си възраст Млечният път да има ръкави.

— Добре — каза Кийт. — Значи Млечният път е получил спирални ръкави някъде в този промеждутък.

— Не, не е добре — каза Джаг. Лаят му се върна към обичайната си острота. — Всъщност това винаги е било проблем. Ние никога не сме имали добър модел за образуването на спиралните галактически

ръкави. Повечето модели са основани на диференциалната ротация... на факта, че звездите близко до галактическият център правят няколко завъртания около ядрото, докато то извършва само едно. Но всички ръкави резултат от диференциалната ротация би трябвало да са временни явления, продължаващи най-много милиард години. О, би трябвало да има някои спирални галактики, но няма начин три от всеки четири големи галактики да са спирални... каквото е фактически наблюдаваното отношение. Елиптичните трябва да са повече, но не са.

— В такъв случай очевидно теорията е несъвършена — каза Кийт.

Джаг вдигна горните си рамене.

— Така е. Ние, астрофизиците, от векове се мъчим с така наречения модел „плътност-вълна“ да обясним изобилието на спирални галактики. Според този модел през галактическия диск се движи спираловидно смущение, което при въртене на вълната захваща (и дори създава) звезди. Но тази теория *никога* не е била удовлетворителна. Първо, тя не държи сметка за всички различни типове спирални форми и, второ, не дава задоволителен отговор на въпроса какво причинява тези имагинерни вълни на плътността. Понякога като причина за възникване на вълни с дълъг живот се сочат суперновите звезди, но също толкова лесно може да се създаде модел, който да покаже, че тези експлозии взаимно се неутрализират. — Той млъкна. — Имаме и други проблемно нашите модели за формиране на галактики. Още през 1995 година хората астрономи открили, че далечни галактики, наблюдавани, когато са били само на двадесет процента от сегашната възраст на Вселената, са се въртели със скорости, сравними с тази на Млечния път днес... според теорията два пъти по-голяма от скоростта, с която би трябвало да се въртят на тази възраст.

Кийт се замисли за секунда.

— Но ако онова, което виждаме сега, е вярно, тогава спиралните галактики като нашите трябва по някакъв начин да се образуват от прости дискове, нали?

Уалдахудиецът отново повдигна четирите си рамене.

— Може би. Вашият Удуин Хабъл предположи, че всяка галактика започва като проста звездна сфера, постепенно се завърта в плосък диск, след това развива ръкави, които с времето се разтварят

все повече и повече. Но макар сега наблюденията да потвърждават, че такъв вид еволюция наистина протича... — той махна към диска от звезди на светещата рамка, — ние нямаме обяснение *защо* се извършва такава еволюция или *защо* спиралните структури се запазват.

— Но нали каза, че три четвърти от всички големи галактики са спирални? — попита Лонгботъл.

— Еее — каза Джаг. ФАНТОМ преведе съскащото лаене с едно удължено възклицание. — Всъщност ние не знаем много от директни наблюдения за отношението на елиптичните към неелиптичните галактики във Вселената като цяло. Трудно е да се разберат структурите в неясни обекти, отдалечени на милиарди светлинни години. Локално ние виждаме, че има много повече спирални галактики, отколкото елиптични, и че спиралните съдържат предимно млади сини звезди, докато локалните елиптични главно стари червени звезди. Затова предполагахме, че всяка много далечна галактика, която има синя светлина — разбира се, след корекция за червено преместване — е спирална, и всяка, която се вижда главно като червена, е елиптична, но всъщност не сме сигурни.

— Това е невероятно — каза Лиан, загледана към образа. — Значи ако Млечният път е изглеждал така преди шест милиарда години, тогава никоя от планетите на Общността още не е съществувала, нали? Има ли тогава... предполагаш ли, че сега в галактиката има някакъв живот?

— Е, „сега“ е все още „сега“, разбира се — каза Джаг. — Но ако питаш дали е имало живот на Млечния път, когато светлината е започнала да пътува към нас, ще отговоря с „не“. Галактическите ядра са много радиоактивни... дори повече, отколкото сме свикнали да мислим. В една голяма елиптична галактика като тази, която виждаме сега, цялата галактика е по същество ядро. Звездите се сливат навсякъде и има толкова много твърда радиация, че е невъзможно да се образуват стабилни генетични молекули. — Той замълча. — Предполагам, това означава, че живот може да възникне само на галактики със средна възраст. Младите, без ръкави, ще са стерилни.

За известно време настъпилата в командната зала тишина се нарушаваше само от тихото шумолене на апаратурата за циркулация на въздух и случайни тихи бибипки на някой контролен пулт. Всички мълчаливо съзерцаваха малкото мъгляво светло петно, от което един

ден щяха да израстат, размишляваха върху факта, че са отишли много, прекалено много далеч в пространството, наблюдаваха огромната празна тъмнина наоколо.

Шест милиарда години.

Кийт си спомни прочетеното за Борман, Лъвъл и Андерс — астронавти от Аполо 8, обикаляли около луната на Коледа през 1968 година. Те бяха първите човешки същества, отишли толкова далеч от родния свят, че да могат да го покрият с протегнатата ръка. Може би повече от всяко друго събитие тази гледка, тази перспектива, този образ бележеше края на детската възраст на човечеството, осъзнаването, че целият техен свят, цялата Земя е само едно малко кълбо, което лети в нощта.

И сега — мислеше си Кийт — може би... просто може би... *този* образ пред него бележеше началото на средната възраст на Земята: една неподвижна рамка, която ще стане фронтиспис^[1] на том втори от биографията на човечеството. Земята не само беше малка, незначителна, крехка. Кийт повдигна ръка, пресегна се към холограмата и закри с ръка острова от звезди. Стоя дълго време безмълвен, после свали ръка и загледа съкрушаващо тъмната простираща се във всички посоки празнота. Погледът му попадна на Джаг, който правеше точно същото — закриваше с ръка Млечния път.

— Прощавай, Кийт — обади се Лиан и наруши надвисналата от няколко минути в командната зала тишина. Гласът ѝ беше тих, тъжен, както се говори в катедрала. — Електрическата система е поправена. Можем да тръгнем когато пожелаеш.

Кийт бавно кимна.

— Благодаря — каза той замислено, погледна още веднъж плуващия в тъмнината Млечен път, после каза още по-тихо: — Ромбъс, хайде да видим както става у дома.

[1] Илюстрация в началото на книга, срещу титулната страница, която отразява характера на цялото произведение или илюстрира най-важния епизод, често — портрет на автора. — Б.пр. ↑

20.

— Пускам сонда — докладва Ромбъс.

На холографския балон Кийт видя как осветеният от прожекторите на корпуса на „Старплекс“ сребърнозелен цилиндър се отдалечава. Изглеждаше не на място на фона на неясните петна на далечните галактики. Малко след това сондата докосна портала и изчезна.

— Курсът може да продължи около пет минути — каза Ромбъс.

Кийт кимна. Опитваше се да се владее. Не знаеше кое желяе повече: да получи съобщение от сондата, че е открит транспондерът на Риса — което щеше да означава, че „Ръм рънър“ е най-малкото незасегнат — или да не получи никакво съобщение, което щеше да означава, че сондажният кораб *може* да е преминал безопасно през портала.

Времето минаваше и Кийт ставаше все по-нервен.

Погледна трите часовника, плуващи над скритата врата.

— Колко време мина?

— Седем минути — отвърна Ромбъс.

— Сондата не трябваше ли вече да се е върнала?

По паяжината на ибиеца затрепкаха светлини.

— Защо я няма, по дяволите!

— Тахионен импулс! — съобщи Ромбъс. — Ето я, идва.

— Не я чакай да акостира — каза Кийт. — Приеми данните по радиото и ги покажи на дисплея.

— С удоволствие — съгласи се Ромбъс. — Започвам.

Скенерът на сондата беше с малка разделителна способност, а записът беше видео, не холографски. Върху балона в командната зала се появи синя рамка и в нея започнаха да се проектират записаните от сондата двуизмерни образи.

— Какво е това, по дяволите? — извика Кийт. — Ромбъс, верен ли е ъгълът на влизане на сондата?

— Да... с точност до части от градуса.

Джаг избълва една уалдахудийска ругатня. По инструкция ФАНТОМ не превеждаше ругатните, но на Кийт също му се искаше да изругае.

— Това не е мястото, от което дойдохме — каза той.

Козината на Джаг не помръдваше.

— Не — каза той. Картината на екрана изобразяваше плътно разположени червени звезди. — Бих казал, че не е от Млечния път. Прилича като от вътрешността на кълбовиден куп. Има дузина звезди, свързани с CGC 1008.

— Което означава...

— Което означава — отговори Тор, вдигайки ръце от пулта за управление, — че не можем да се върнем у дома. Нямаме правилния адрес.

— Координатните системи за широчина и дължина сигурно не са същите на такива големи разстояния — каза Лиан.

Кийт беше потиснат.

— Дори при максимална хиперскорост... — започна той.

— Дори при максимална хиперскорост за изминаването на разстояние шест милиарда светлинни години ще са необходими двеста и седемдесет милиона години — излая Джаг.

— Добре — каза Кийт. — Ще се опитаме със сонди по определена схема. Ромбъс, изпрати първата през северния полюс на тахионната сфера около портала, а следващите надолу през пет градуса широчина и пет градуса дължина. Ако наистина сме късметлии, в сканираните образи ще се натъкнем на нещо познато.

Ромбъс започна да пуска сонди, но скоро стана ясно, че всички те отиват или в кълбовидния куп; или в друга област на космоса, където на небето доминираше пръстеновидна мъглявина.

— От зрителния ъгъл на този портал има само два други активни портала — каза Ромбъс. — Трябва да се смятаме за щастливи, че първата ни сонда се върна... шансът за това е бил само едно към две.

— Изборът не е голям, нали? — каза Кийт-. — Тук, в близост до черна дупка в междугалактическото пространство, затворени в кълбовиден куп... вероятно пълен със стари, безжизнени звезди. Или извън него в онази пръстеновидна мъглявина.

— Не — отвърна Джаг.

— Какво не?

— Не можем да бъде ограничени до тези възможности.

Кийт въздъхна.

— Добре. И защо не можем да бъдем ограничени до тях?

— Защото богинята на алувиалните наноси е мой покровител — каза уалдахудиецът. — Тя няма да ме изостави.

Кийт понечи да изругае, но успя да се сдържи.

— Трябва да има начин за връщане — каза Джаг. — Ние дойдохме тук и следователно трябва да можем да се върнем. Само ако...

— Достигнем необходимата скорост! — извика Лиан.

Кийт я погледна.

— Да! — потвърди тя. — Ние преминахме през този портал при много висока скорост. Може би диапазонът от скорости, с които се влиза в портала, определя до кое друго семейство от портали има достъп. Винаги по-рано сме влизали с относително малки скорости, за да избегнем ударите. В края на краищата през портала човек преминава слепешката, без да знае със сигурност какво го очаква от другата страна. Но този път ние се мушнахме в него със скорост близка до скоростта на светлината и може би сме попаднали на друго ниво портали.

Кийт се обърна към Джаг. Той вдигна рамене.

— Това обяснение е толкова добро, колкото и всяко друго.

— Ромбъс, пусни друга сонда — нареди Кийт. — Изпрати я по дълга траектория, за да достигне същата скорост, с която минахме през този портал, и я насочи към широчина и дължина, отговарящи на мястото, от което дойдохме.

— С най-голямо удоволствие — отговори ибиецът. Ромбъс пусна сондата и когато достигна необходимата скорост, тя се гмурна в портала. Всички затаиха дъх. Дори помпата на Ромбъс, която работеше самостоятелно, очевидно усети, че става нещо важно, защото централната ѝ дюза временно преустанови постоянния си цикъл на отваряне, разширяване, свиване и затваряне.

И после сондата се върна. Въжетата на Ромбъс заиграха по пулта, оградената с рамка площ се изпълни със записани от сондата картини.

Тор разтвори уста в широка усмивка.

— Никога не съм мислил, че ще имам щастието да видя отново това — каза той и посочи с пръст образа на зелената звезда.

Кийт въздъхна с облекчение.

— Благодаря... благодаря на богинята на алувиалните наноси.

— Според хипертелескопа на сондата дарматите са се отдалечили доста от изходната точка — каза Ромбъс.

— Чудесно. Тор, връщай ни обратно. Искам да си поговоря с Котешко око.

21.

„Старплекс“ летеше през междугалактическата бездна към портала. Корабът — съвсем мъничък сред празнотата — набираше скорост. Тор надуваше реактивните двигатели. Когато докоснаха портала, над тях премина виолетов пръстен: за част от секундата корабът беше преодолял шест милиарда светлинни години — 60 000 000 000 000 000 километра. Холографският балон отново се изпълни с безброй звезди и всички в командната зала спонтанно възкликнаха. В ушите на Кийт прозвуча пеене, както последния път, когато се беше върнал на Земята.

Тор веднага започна ръчно да извършва корекции. Бяха наблюдавали достатъчно дълго зелената звезда и той знаеше точната ѝ траектория и мястото, където щеше да отиде тя. Трябваше само малко да се отклонят. Скоро той вкара кораба по желанието от Кийт параболичен курс — парабола много по-широка от предишния път, за да избегнат всякаква опасна близост със зелената звезда, която сега отново доминираше на холографския балон.

— Сканирай за транспондера на „Ръм рънър“ — нареди Кийт.

— Слушам — отговори Лиан и секунда по-късно докладва: — Съжалявам, Кийт. Нищо няма.

Кийт затвори очи. „Тя може би се е спасила — каза си той. — Може би е минала през друг изход, може би...“

— Тахионен импулс! — викна Ромбъс.

Кийт се обърна. Порталът отново се разширяваше — в точно копие на напречното сечение на сондажния кораб на Общността.

— Това е „Ръм рънър“! — извика Тор.

— Пристига сигнал — съобщи Лиан, натисна бутоните и в плуващата върху балона рамка се появи холограма на сияещото лице на Риса.

— Привет — поздрави Риса. — Приятно ми е да се видим.

— Риса! — извика Кийт и скочи.

— Здравей, скъпи — поздрави го тя и се усмихна лъчезарно.

— Ромбъс — каза Кийт, — при скоростта, с която се движим, могат ли да се скачат с нас?

— Могат, ако ги дръпна с тягов лъч.

Кийт се усмихна доволен.

— Моля те, направи го!

— Хайде, приятели — каза Ромбъс, — пригответе се да ви закачим с тягов лъч.

До лицето на Риса се появи сивото лице на Лонгботъл.

— Готови сме! Връщаме се у дома!

— Закачваме — съобщи Тор.

— Тор, уточни ли местонахождението на Котешко око? — попита Кийт.

— Да. На около десет милиона километра напред приблизително под прав ъгъл спрямо зелената звезда.

— Установих свободна честота в случай че искаш да говориш с него — каза Лиан. — Наскоро трябва да я е използвал.

— Чудесно — каза Кийт. Следи я. Искам щом Риса се върне на борда, да се свържа.

— „Ръм рънър“ ще акостира след около три минути в седми док — съобщи Ромбъс.

Кийт беше адски нетърпелив. Опита се да го скрие като се зае да следи съобщенията на монитора, но думите не достигаха до съзнанието му. Най-после балонът с холограмата на звездното небе се разцепи и се появи Риса. Кийт изтича при нея, прегърнаха се и се целунаха. Екипажът бурно ги поздрави. Миг по-късно в един от двата отворени басейна се появи и Лонгботъл. Риса коленичи до него и погали изпъкналото му чело.

— Благодаря ти, че ни върна живи и здрави, приятелю — каза тя.

— Движим се по бърза параболична траектория — съобщи Кийт.
— Мисля, че този път дарматите няма да могат да ни хванат, но искам да се свържа с тях... да разбера защо, по дяволите, ни нападнаха.

Риса кимна, изправи се, целуна още веднъж Кийт, отиде при работната си станция и набра преводаческата програма.

— Честотата все още ли е свободна? — попита Кийт.

— Да — отговори Лиан.

— Добре. Нека проведем разговор. Лиан, отвори канал на моя пулт с автоматичен превод, но със закъснение пет секунди преди да

излъчиш казаното от мен. — Кийт погледна Риса. — Ще говоря директно с Котешко око, но ако кажа нещо погрешно или нещо, което според теб може да не се преведе правилно, кажи ми и ще променим посланието преди то да бъде предадено.

Риса кимна.

— Готово — съобщи Лиан.

— „Старплекс“ вика Котешко око — предаде Кийт. — „Старплекс“ вика Котешко око. Ние сме приятели. Ние сме приятели. — Кийт погледна хронометъра. При предаване със скоростта на светлината щяха да минат тридесет и пет секунди преди съобщението да достигне до Котешко око и най-малко още толкова преди да пристигне отговорът.

Отговор обаче не пристигна. Кийт изчака цяла минута, после още една, натисна бутона и опита отново.

— Ние сме приятели.

Накрая — четиридесет секунди след времето за отиване и връщане на сигнала — отговорът пристигна. Само две думи с рязък френски акцент.

— Не приятели.

— Да — каза Кийт. — Приятели сме.

— Приятели не наранява — дойде отговорът без закъснение извън необходимото време за изминаване на разстоянието.

Кийт беше изненадан. Нима по някакъв начин бяха наранили дарматите? Беше почти немислимо, че те могат да наранят такива гигантски същества. Все пак... може би сондите за вземане на проби им бяха причинили болка. Кийт нямаше ни най-малка представа как да се извини. В изградения от Риса речник нямаше такива думи.

— Не сме искали да ви нараним — каза Кийт.

— Не директно — отвърна Котешко око.

Кийт разпери ръце и огледа присъстващите в командната зала.

— Някой разбира ли за какво става дума?

— Според мен иска да каже, че това, което сме направили, не е било директно нараняване... но е щяло да нарани... нещо важно за тях — каза Лиан.

Кийт включи микрофона.

— Не сме имали намерение да нараним нищо. Но вие... вие съзнателно се опитахте да ни убиеете.

— Прави вас. Не прави вас.

Кийт изключи микрофона.

— „Прави вас. Не прави вас“ — повтори той съобщението и безпомощно повдигна рамене. — Някой разбира ли какво иска да каже?

Лиан вдигна ръце с обърнати нагоре длани. Джаг повдигна четирите си рамене. Паяжината на Ромбъс беше тъмна.

Кийт отново включи микрофона.

— Ние искаме отново да сме приятели.

Този път времето за отговор беше много по-кратко, тъй като параболичният курс на „Старплекс“ ги беше довел много по-близо до Котешко око.

— Ние също иска отново да сме приятели — каза дарматът.

Кийт помисли за момент, после каза:

— Ти казваш, че сме ви наранили по някакъв начин. Ние не сме имали никакво намерение да ви нараняваме. Ето защо, за да не ви нараняваме отново, би ли ни казал какво сме направили не както трябва?

Изчакването беше мъчително. Накрая отговорът пристигна.

— Взаимно нападение.

— Разтревожило ви е сражението? — попита Кийт.

— Да.

— Страхували сте се, че експлозиите могат да ви наранят?

— Не.

— А защо запратихте онези кораби в звездата?

— От страх.

— Страх от какво?

— Че ваши действия ще разрушат... ще разрушат... точка, която не е точка.

— Портала? Страхували сте се, че ще разрушим портала?

— Да.

— Никаква експлозия не може да разруши портала. Той е нечуплив.

— Не знаели.

Джаг тихо излая.

— Попитай го какво го засяга това.

Кийт кимна.

— Защо все пак се тревожите за портала? Използвате ли го?

— Използува? Не. Не използва.

— Тогава защо?

— Потомство.

— Порталите са важни за вашето потомство?

— Не, едно от тях — отговори гласът от високоговорителя.

Разговорът беше мъчителен... вероятно колкото за дармата, толкова и за Кийт. Котешко око беше свикнал да бъде част от едно общество, чиито членове разговаряха помежду си от хилядолетия. Те разбираха контекста на забележките, знаеха историята. Обясняването на една мисъл в подробности за тях не беше нормално... може би дори неучтиво.

— Един от вашето потомство? — каза отново Кийт.

— Да. Докосната точка, която не е точка.

О, Божичко!

— Искаш да кажеш, че едно от твоите малки е излязло през портала?

— Да. Изгубено.

— Господи! — каза Тор и се обърна. — Ето какво е активирало този портал... през него е минало дарматско бебе!

Кийт се облегна в стола си.

— И ако нашето сражение случайно беше повредило портала, твоето дете никога нямаше да може отново да намери пътя към дома, така ли?

— Съвсем вярно. Когато пристигнахте, ние помислихме, че сте дошли да отнесете нашата рожба.

— Вие не ни попитахте дали имаме такива намерения.

— Беше неправилно да питаме.

— За дарматите това очевидно е липса на етика — каза Риса и повдигна вежди.

Кийт разпери ръце.

— Ние не знаехме за твоето дете. Колко преди това то е преминало през портала?

— Удвоеното време от вашето първо пристигане.

Кийт се обърна наляво и погледна Джаг.

— В такъв случай детето не е могло да отиде много далеч от изходната точка. Някакъв начин да научим през кой портал може да е

излязло?

— Детето може да е излязло през някой вече съществуващ изход — каза Джаг. — Но както установихме, когато сами минахме през този портал, активните изходи са много повече, отколкото предполагахме... може би трилиони пъти повече, ако се разпространяват из междугалактическото пространство и други галактики. И тъй като порталите се въртят, без да знаем с точност до секунда времето, когато детето е минало през портала, дори използването на същия ъгъл на влизане няма да ни помогне. Това дете може да е навсякъде.

— Но ако намерим детето и го върнем живо и здраво — каза Кийт, — ще затвърдим отношенията си с дарматите. — Той огледа командната зала. — Някой против? — Кийт отново включи микрофона. — Твоето дете има ли име? Някаква идентифицираща дума?

— Да. Това е... — Гласът на ФАНТОМ измести синтезирания глас, който идваше от високоговорителя. Прозвуча нещо непреводимо.

— Наречи го... наричай го Младши — каза Кийт.

— Прието.

Кийт погледна Ромбъс, който, разбира се, можеше ясно да го вижда, въпреки че беше с гръб към него.

— Ромбъс, какво мислиш?

— Това може да е много рискова операция — отвърна той. — Но както сам отбеляза, единствената цел на „Старплекс“ е създаване на приятелски отношения. Бих казал, че трябва поне да опитаме.

— Да поискаме ли един от тях да дойде с нас? — попита Лиан.

— Няма начин да минем през портала заедно с някой от тях — възрази Тор и се обърна към Лиан. — Не забравяй, че най-малкото от тези същества е с маса колкото Юпитер. И без точно контролиране на ъгъла на влизане дарматът може да излезе от друг портал, което означава, че можем да изгубим двама дармати вместо един.

Кийт отново включи микрофона.

— Ние ще потърсим твоето дете — каза той. — Ще бъдеш ли така добър да го извикаш? Ние ще го запишем и след това ще пускаме записа на всяко място, където е възможно да е то. Извикай го и го помоли да дойде с нас. Кажу му, че ние няма да го нараним, че искаме само да го върнем у дома.

— Запишете?

— Като словесен изказ. Ние ще го повторим.

— Добре — каза гласът от високоговорителя и Кийт вкара настойчивите повиквания в паметта на ФАНТОМ.

— Записахме — каза Кийт, когато Котешко око престана да предава.

— Намерите наше дете — каза Котешко око, — аз... липсват думи.

В упражненията по превод тази тема не беше включена. Но по бръчките върху кълбото... по бръчките върху *материята* Кийт разбра какво искат да му кажат. И кимна.

22.

Кийт беше в кабинета си. Преглеждаше предложенията за търсене на бебето на дармата. Това беше първата задача за месеца. Холографският образ на Риса на бюрото му автоматично се смени и му я представи по шорти и тениска както по време на екскурзията им през Големия каньон.

— Джаг Кандаро ем-Пелш — съобщи ФАНТОМ.

— Нека влезе — каза Кийт, без да вдига глава от бележника, който прелистваше.

Джаг влезе, настани се на един стол и скръсти всичките си ръце на масивните си гърди.

— Искам да отида и да доведа дарматското дете — излая Джаг.

Кийт вдигна глава и го погледна.

— Ти?

Зъбните плочи на Джаг изтракаха предизвикателно.

— Аз.

Кийт бавно изпусна дъх.

— Задачата е деликатна.

— А ти вече не ми вярваш — каза Джаг и размърда горните си рамене. — Разбирам. Но нападението на „Старплекс“ не е било одобрено от кралица Трат. А нападението на Тау Кит, за което ни каза Риса, е било отхвърлено от нея. Точно сега проблемите са решени... освен ако вие, хората, не желаете отново да ги раздухате. Къде ще отидем оттук, Лансинг? Конфликтът не свърши ли? Или ще продължим да се бием? Аз съм готов да действам, сякаш...

— Сякаш нищо не се е случило?

— Алтернативата е война. Аз не искам война и вярвам, че ти също не я искаш.

— Но...

— Изборът е твой — остро излая Джаг. — Аз съм за мирно съвместно съществуване. Ако ти искаш да... да продължим войната... аз отказвам да се съглася с теб. Но намирането на детето и връщането

му у дома ще изисква голям опит по механика на порталите. Магнор е добър, но аз съм по-добър. Всъщност по-добър от мен няма в цялата Общност. Знаеш, че това е вярно. Ако не беше така, нямаше да получа назначение на този кораб.

— Тор е надежден — каза Кийт.

Двете десни очи вече бяха втренчени в Лансинг, момент по-късно към тях се присъединиха и двете леви.

— Изборът е твой. Ти имаш моето предложение. — Джаг махна с ръка към бележника на Кийт. — Аз предложих да изпратим сондажен кораб за издирване на детето. Аз трябва да съм на този кораб.

— Единственото, което искаш — каза Кийт, — е достъп до дарматите в интерес на твоя народ. Връщането на тяхното дете ще ти спечели много благодарност.

Джаг размърда долните си рамене.

— Ти ми правиш лоша услуга, Лансинг. Дарматите още не знаят, че на борда на този кораб има хиляда същества, които на практика представляват всички раси.

Кийт помисли за момент. По дяволите, мразеше да го притискат. Но мръсното пра... но Джаг беше прав.

— Добре — каза той. — Добре... ти и Лонгботъл, ако той е навит. „Ръм рънър“ годен ли е за акция?

— Доктор Сервантес и Лонгботъл са го ремонтирали в Гранд Сентръл — отговори уалдахудиецът. — Ромбъс потвърди неговата годност за изпълнение на космически операции.

Кийт погледна нагоре.

— Интерком: Кийт вика Тор.

Над бюрото на Кийт се появи холограма на Торалд Магнор.

— Да, шефе?

— Можем ли да минем през портала?

— Няма проблем — отговори Тор. — Сега голямата звезда е достатъчно далеч от него и можем да влезем под всякакъв ъгъл. Да програмирам ли курса?

Кийт поклати глава.

— Не за целия кораб. Само за „Ръм рънър“ и едноместна туристическа капсула. Ще се върна в Гранд Сентръл за среща с премиера Кениата. — Той погледна уалдахудиеца. — Въпреки казаното от теб, Джаг, ще има адски много да се плаща.

Беше голямо пътуване: из галактиката през двадесет портала — бърз преглед на всички активни точки за излизане. „Ръм рънър“ с Джаг и Лонгботъл на борда излетя от дока на „Старплекс“ и след обичайните изпълнения на Лонгботъл за удоволствие се отправи към портала.

Както винаги, щом корабът я докосна, изходната точка се разшири. Виолетовият дисконтинуум премина от носа към кърмата, след което корабът стремително се понесе през различен сектор от Космоса. От този първи изход нямаше грандиозни гледки. Само звезди, не така плътно разположени, както от другата страна.

Джаг внимателно следеше уредите си. Извършваше сканиране на хиперпространството, търсейки някаква голяма маса на един светлинен ден от изхода. Намирането на дарматското дете щеше да е трудна задача. Тъмната материя по своята природа беше много трудна за откриване — хем беше невидима, хем излъчваните от нея радиосигнали бяха много слаби. Но дори едно дарматско бебе сигурно имаше маса поне 10^{37} килограма. Тя щеше да наруши локалното пространство-време и това трябваше да може да се открие в хиперпространството.

— Откри ли нещо? — попита Лонгботъл.

Джаг повдигна долните си рамене.

Лонгботъл се изви в дъга в резервоара и „Ръм рънър“ полетя по дъга обратно към портала.

— Продължаваме — каза делфинът. Корабът се насочи към точката...

... и излезе от другата страна близо до красива бинарна звездна система; дълги ленти газ изтичаха от надут, сплеснат на полюсите червен гигант към неговия малък син другар.

Джаг погледна уредите си. Нищо. „Ръм рънър“ направи пълен вертикален кръг и се спусна към портала отгоре, мушна се в него, над кораба се изсипа дъжд от Содерстромова радиация, гледката на двойката звезди се смени с нова звездна гледка: половината небе беше покрито от голяма жълто-розова мъглявина с един пулсар в средата, който през няколко секунди светваше и загасваше.

— Нищо — каза Джаг.

Лонгботъл отново се изви и се гмурна към портала.

Разширяваща се точка.

Виолетов пръстен.

Нови звездни полета.

Друг участък от Космоса.

Участък с друга зелена звезда, отдалечаваща се от портала. Лонгботъл направи страхотна маневра да я избегне.

Затруднявано от съседната звезда, сканирането продължи дълго. Накрая Джаг реши, че дарматското дете не е тук.

Лонгботъл се завъртя в резервоара си, праметна се през глава и „Ръм рънър“ полетя в свредел назад към портала. Оказа се, че този път са излезли през Прайм, близко до галактическата сърцевина, първоначалния портал, вероятно активиран от самите строители на портали. Небето сияеше осветено от безброй близко разположени едно до друго червени слънца. Лонгботъл натисна със зурла едно копче, екраните на кораба нараснаха максимално. Бяха съвсем близко до ядрото на галактиката и виждаха искрящия край на нарастващия виолетов диск, заобикалящ централната черна дупка.

— Не е тук — каза Джаг.

Лонгботъл върна кораба към портала по права линия. Бяха много близко и имаше опасност да бъдат хванати от ненаситната гравитация на сингуларността, но нямаше друга възможност.

Излязоха в друго, на вид празно космическо пространство, но хиперкосмическите скенери на Джаг откриха наличие на значителни скрити маси.

— Няма нищо, нали? — попита Лонгботъл.

Джаг вдигна четирите си рамене.

— Няма да навреди, ако проверим — отвърна той и настрои радиото за търсене близко до двадесет и един сантиметровия обхват.

— В момента се използват деветдесет и три отделни честоти — съобщи Джаг. — Друга дарматска колония.

Бяха на десетки хиляди светлинни години от мястото, където срещнаха първите дармати, но тази раса беше на възраст милиарди години. Беше възможно всички техни колонии да говорят на същия език. Джаг сканира какофонията, намери най-високата честотна група и тъй като нямаше свободни честоти, предаде точно над нея.

— Търсим един на име Младши — предаде компютърът измисленото име.

Последва тишина, много по-продължителна от времето, необходимо за отиване и връщане на сигнала. Накрая отговорът пристигна:

— Тук няма такъв. Кой сте вие?

— Нямам време за празни приказки... връщаме се — каза Джаг и Лонгботъл обърна кораба обратно към портала.

— Бас държа, че се изненадаха — каза делфинът, докато минаваха през портала.

Този път излязоха близко до планета, голяма колкото Марс и също като нея суха, само че жълта вместо червена. В далечината се виждаше слънцето ѝ, синьо-бяла звезда с два пъти по-голям диаметър от този на Сол, гледан от Земята.

— И тук нищо — каза Джаг.

Лонгботъл си позволи да управлява „Ръм рънър“ по такъв начин, че жълтата планета да затъмни звездата. Короната — смес от виолетово, морскосиньо и бяло — беше блестяща и покриваше много по-голяма част от небето, отколкото очакваше делфинът. Двамата с Джаг се насладиха за момент на гледката, после се гмурнаха през портала.

През тази точка съвсем наскоро беше излязла една звезда, но не зелена. По-скоро, както при Тау Кит, червено джудже, малко и хладно.

Джаг проучи скенерите.

— Нищо.

Отново се гмурнаха в портала, който се отвори като пурпурночервена уста да ги приеме.

Абсолютна тъмнина... изобщо никакви звезди.

— Прашен облак — каза Джаг. Козината му се полюшваше от изненада. — Интересно... не е бил тук последния път, когато нещо е минало през този изход. Главно въглеродни частички, макар че има и комплексни молекули, включително формалдехид и дори малко аминокиселини и... мисля, че Сервантес ще иска да дойде тук. Откривам ДНК.

— В облака? — учуди се Лонгботъл.

— В облака — каза Джаг. — Самовъзпроизвеждащи се молекули, летящи свободно в Космоса.

— Но никакъв дармат, така ли?

— Точно така.

— Може пък и пак да дойдем — каза Лонгботъл, обърна кораба, пусна двигателите и се насочи назад към портала.

Нов сектор от пространството, друг, от който неотдавна бе изригнала звезда. Този път натрапникът беше синя звезда тип „О“ с повече слънчеви петна по повърхността от луничките на русокос човек през лятото. „Ръм рънър“ се появи точно в края на една спирална галактика. На едната страна небето беше осеяно с множество ярки млади звезди. На другата бяха малко. Над тях се виждаше кълбовиден куп, милиони стари червени слънца, събрани в едно кълбо. И...

— Бинго — извика Джаг... или най-малкото излая нещо, което можеше да се преведе на английски така. — Ето го!

— Виждам го — потвърди Лонгботъл. — Но...

— Спечена кал! — изруга Джаг. — Хванато е.

— Вярно... хванато е в мрежа.

Наистина беше то. Дарматското бебе очевидно се бе промушило през портала само няколко дни преди пристигането на тази синя звезда, изхвърлена от изхода приблизително в същата посока като него. Вече знаеха, че един дармат може да се движи с учудваща бързина за свободно плуващ свят, но гравитацията на звездата беше огромна. Бебето беше само на около четиридесет милиона километра от нейната повърхност — по-малко от разстоянието между Меркурий и Слънцето.

— Няма начин да достигне скорост на откъсване — каза Джаг. — Дори не съм сигурен, че е успяло да излезе на орбита. Движи се навътре по спирала. И в двата случая не може да избяга.

— Ще го повикам — каза Лонгботъл и настрои предавателя да излъчи предварително записаното послание на всички използвани от дарматската колония честоти.

Бяха на около триста милиона километра от звездата. Сигналите щяха да пристигнат дотам за петнадесет минути и да се върнат най-рано след още толкова. Зачакаха. Джаг се въртеше неспокойно, Лонгботъл се развличаше като рисуваше сонарна карикатура на неспокойното му въртене. Не получиха отговор.

— Знаеш ли — каза уалдахудиецът, — звездата вдига толкова много радиошум, че може би не можем да приемем излъчването на дармата. Или пък той не може да ни чуе.

— Или пък е мъртъв — каза Лонгботъл.

Джаг издаде звук като от спукване на балон, зурлата му завибрира. Това беше възможност, която не искаше да допусне. Но топлината толкова близко до звездата сигурно беше невероятна. Обърнатата към нея страна на дармата можеше да е нагрята до над 350 градуса по Целзий — температура достатъчна да разтопи олово. Нито Джаг, нито Делакуорт си бяха изяснили всичко от метакимията на бляскавите кварки, но при тази температура много нормално сложни молекули се разпадаха.

Хрумна му друга мисъл. Какви ли бяха погребалните ритуали на дарматите? Щяха ли да искат да върнат у дома този труп с размерите на планета? Той погледна Лонгботъл. Делфините оставяха вълните да отнесат тялото на мъртвеца. Джаг се надяваше дарматите да са също толкова разумни.

— Да се връщаме — каза Джаг. — Нищо не можем да направим.

„Ръм рънър“ полетя към портала по една от патентованите от Лонгботъл криви, попадайки точно под необходимия ъгъл за излизане на мястото, откъдето бяха започнали всичките скокове. „Старплекс“ беше там, летеше оцветен от светлината на зелената звезда четвърто поколение. Зад нея бяха съществата от тъмна материя; между тях се простираха газови пипала. Въпросът сега беше какво ще правят по-нататък. За момент Джаг изпита съчувствие към Лансинг.

Кийт беше в апартамента си. Приготвяше се за предстоящата среща с премиера Кениата на станция Гранд Сентръл.

Прозвуча сигнал от електрически звънец.

— Ромбъс иска да го приемеш — съобщи ФАНТОМ. — Моли да му отделиш седем минути.

Ромбъс? Точно сега Кийт искаше да е самичък. Подреждаше мислите си, опитваше се да реши какво да каже на срещата. Все пак да се реши един ибиец да го безпокои у дома беше доста необичайно и това възбуди любопитството му.

— Времето е отделено — отговори Кийт: подходящ отговор, продиктуван от ибийските маниери.

— Тъй като ще имаш ибийски посетител, да намаля ли осветлението? — попита ФАНТОМ.

Кийт кимна. Интензитетът на светлината от панелите на тавана намаля, блестящият бял ледник на стенната холограма на езерото Луиз стана матовосив. Двойната врата се плъзна встрани и Ромбъс се изгъркаля вътре. Светлините на паяжината му светеха.

— Здравей, Кийт.

— Здравей, Ромбъс. Какво има?

— Прощавай за безпокойството — каза приятният глас с британски акцент, — но днес в командната зала ти беше много разгневен.

Кийт се намръщи.

— Извинявай, ако съм бил груб — отвърна Кийт. — Бях ядосан на Джаг... но не трябваше да си го изкарвам на никой друг.

— О, гневът ти изглеждаше съвсем точно фокусиран! Мисля, че не обиди никого.

Кийт вдигна вежди.

— Тогава какъв е проблемът?

Ромбъс помълча за момент, после каза:

— Чудил ли си се на противоречията на моята раса? Вие, хората, казвате, че ние сме вманиачени по отношение на времето. Мразим да го прахосваме. Въпреки това губим много време да бъдем учтиви и, както мнозина хора са забелязали, се стараем да не засягаме чувствата на другите.

Кийт кимна.

— Чудил съм се. Струва ми се, че прахосването на време за любезности ви откъсва от много важни задачи.

— Точно така — съгласи се Ромбъс. — Точно така го виждат хората. Но ние въобще не го възприемаме по този начин. За нас това върви... е, нашата метафора е „като главина с колело“, но вие бихте казали „ръка за ръка“... с нашата философия за пестене на време. Една кратка, но неприятна среща завършва с прахосване на много повече време от една по-дълга, но приятна.

— Защо?

— Защото след една неприятна среща се губи много време да я премисляш, да я повтаряш в ума си, често да се ядосваш за казаните или направени неща. — Той замълча. — Ти видя как в съответствие с ибийското наказателно право наказахме Бокскар за причинена загуба на време. Ако един ибиец изгуби десет минути от моето време,

съдиите могат да го осъдят животът му да се съкрати с десет минути. Но знаеш ли, че ако един ибиец ме засегне с грубост или неблагодарност, или преднамерена лоша постъпка съдът може да му наложи присъда шестнадесетократно по-голяма от загубеното по тази причина време? Ние използваме шестнадесет просто защото, подобно на уалдахудийците, това число е в основата на нашата система за пресмятане. Всъщност няма начин да се определи количествено времето, изгубено от мислене върху неприятни преживявания. Години по-късно болезнените спомени могат — отново ми идват наум метафори. Аз бих казал „да се изтъркалят до теб“, докато вие може би бихте казали „да се появят в главата“. Винаги е по-добре да приключиш една ситуация с приятни резултати, не със злоба.

— Искаш да кажеш, че трябва наистина да окажем натиск върху уалдахудийците? Да им нанесем шестнадесет пъти по-големи щети от тези, които те ни нанесоха? В това наистина има смисъл.

— Не, не си ме разбрал... несъмнено поради неумението ми ясно да се изразявам. Искам да кажа да *онова*, което се случи между теб и Джаг, между Земята и Реболо. Отчайвам се като виждам колко много от умствените си сили... от *времето* си... губите за такива неща вие, хората. Независимо колко неравен е теренът, изглади го в ума си. — Ромбъс замълча за момент, изчаквайки казаното от него да бъде възприето, после продължи: — Е, отпуснатите ми седем минути изтекоха. Трябва да тръгвам. — И се затъркаля към вратата.

— Бяха убити хора — каза Кийт. — Не е толкова лесно да се изглади.

Ромбъс спря.

— Трудно е само защото ти избираш трудния път — каза той. — Можеш ли да измислиш някое решение, което да върне живота на убитите? Някаква отплата, която няма да доведе до още мъртви хора? — Светлините върху паяжината му играеха. — Е, както решиш.

ДРАКОН ЕТА

Стъкленият човек гледаше Кийт, Кийт гледаше него. Нещо в държането на съществото подсказваше на Кийт, че това ще е последният им разговор.

— При първата ни среща ти спомена, че вашата Общност сега се състои от три планети — каза стъкленият човек.

— Вярно — кимна Кийт. — Земя, Реболо и Флатланд.

Стъкленият човек наклони глава.

— Всъщност по твое време само на седем хиляди свята от цялата Вселена има живот... и тези малко на брой светове са разпръснати във всичките милиарди галактики. Делът на Млечния път е съвсем незначителен. По твое време в него има общо тринадесет интелигентни раси.

— Ще го запомня — каза Кийт и се усмихна. — И няма да се откажа, докато не открия всичките.

Стъкленият човек поклати глава.

— Разбира се, накрая ти ще намериш всичките... когато те станат готови да бъдат намерени. Порталите, които улесняват междузвездното пътуване, не са просто страничен ефект от звездите, които пречат за връщане в миналото. Те са по-скоро неделима част от плана. Това е предпазният клапан, който държи секторите от космоса изолирани, докато техните местни обитатели сами не започнат да извършват междузвездни пътувания. Разбира се, ако ти имаш подходящия ключ, както го имам аз, ще можеш да пътуваш между всички портали, дори и до видимо латентните. Това също е важно, защото ние, строителите на портали, ще трябва усилено да ги използваме. Но начинът, по който могат да се използват без ключ, е предназначен да благоприятства междузвездната общност, да доведе до мирно съвместно бъдеще, което е в интерес на всички. — Стъкленият човек млъкна и когато отново заговори, гласът му прозвуча малко тъжно. — Все пак ти няма да можеш да запомниш броя на расите, които трябва да

откриеш. Когато те върна обратно; аз ще изтрия спомените ти за времето, прекарано тук.

Сърцето на Кийт трепна.

— Не го прави.

— Трябва да го направя. Ние провеждаме изолационистка политика.

— Често... често ли го правите? Често ли вземате хора от миналото?

— Не, като правило, не, но, е, ти си специален случай. Аз съм специален случай.

— В какъв смисъл?

— Аз бях един от първите хора, станали безсмъртни.

— Безсмъртен... — Гласът на Кийт заглъхна.

— Не съм ли ти казал? О, да. Ти не само ще живееш много дълго... ти ще живееш вечно.

— Безсмъртен — повтори Кийт. Опита се да измисли по-добра дума, но не можеше и просто каза: — Страхотно.

— Но, както казах, ти... аз... ние сме специален случай на безсмъртие.

— Как така?

— Фактически във Вселената има само три по-стари от мен човешки същества. Очевидно аз съм имал... как му казвате?... нещо „вътре“, останало от проведеното по-рано лечение за безсмъртие.

— Риса работеше върху проблемите на стареенето. Предполагам, че като съавтор тя е създавала техниката за безсмъртие.

— Да, трябва да е това — каза стъкленият човек.

— Не си ли спомняш?

— Не... и в това е целият проблем. Когато за първи път откриха безсмъртието, то почиваше на създадената възможност клетката да се дели безброй пъти и така да се предотврати нейната програмирана смърт.

— Границата на Хейфлик — каза Кийт.

— Моля?

— Границата на Хейфлик. Явление, което ограничава броя на деленията на живата клетка.

— Ах, да — каза стъкленият човек. — Е, преодоляха я. Преодоляха и старото природно ограничение човек да се ражда с крайно количество мозъчни клетки и те нормално да не се обновяват. Един от ключовете на безсмъртието беше с умирането на старите клетки мозъкът непрекъснато да създава нови, така че...

— Така че ако старите клетки се подменят — каза Кийт и очите му се разшириха, — запомненото от тях се загубва.

Стъкленият човек кимна с гладката си глава.

— Точно така. Сега прехвърляме старите памети в лептонови^[1] матрици. Ние можем да запомняме безкрайно количество информация. Аз не само имам достъп до милиони книги, всъщност аз помня съдържанието на милионите книги, които съм прочел. Но когато станах безсмъртен, такова прехвърляне не беше възможно. Затова моите първи спомени... всичко от първите две столетия живот... е изгубено.

— Един от най-добрите ми приятели — каза Кийт — е ибиец на име Ромбъс. Ибийците умират, когато ранните им памети се изтрият... върху основните им автономни програми се записват нови памети и ги убиват.

Стъкленият човек кимна.

— В това има известно изящество — каза той. — Много трудно е да живееш, без да знаеш кой си, без да си спомняш собственото си минало.

— Затова ли беше разочарован, че съм само четиридесет и шест годишен?

— Точно така. Това означава, че има век и половина от моя живот, за който ти не можеш да ми разкажеш. Може би някой ден ще открия друга моя версия от... как се пада?... от около 2250 година по твоя календар. — Той замълча. — Все пак ти помниш най-важните моменти. Помниш моето физическо детство, моите физически родители. Преди този разговор с теб аз дори не бях сигурен дали съм имал биологически родители. Помниш първата ми любов. Всичко това ми беше неизвестно толкова невероятно дълго. И все пак то е оформило моето поведение, моята личност, ядрото неутрални нишки на моя ум, основите на моето лично аз. — Стъкленият човек замълча. — В продължение на хилядолетия аз се чудех защо се държа по начина, по който се държа, защо общувам с другите като строител

на мост или миротворец, защо интернационализирам чувствата си. И ти ми разказа: някога, много отдавна, аз съм бил едно нещастно дете, дете от средната класа, дете стоик. В моите спомени имаше хоризонт, крива, завеса, зад която не можех да видя нищо. Ти я вдигна. Това, което ми даде, е моята награда. — Стъкленият човек замълча, после заговори по-бодро: — Благодаря ти от дъното на безкрайно пъти регенерираното си сърце.

Кийт се засмя, със смях приличен на скимтене на тюлен, другият Кийт също се засмя, със смях като полъх на вятър, после двамата се засмяха със смеха на другия.

— Страхувам се, че е време да се прибереш у дома — каза стъкленият човек.

Кийт кимна.

Стъкленият човек замълча за момент, после каза.

— Въздържах се да ти давам съвети, Кийт. Не е моя работа да го правя и, честно казано, между нас има милиарди години. В много отношения ние сме различни хора. Онова, което е правилно за мен сега, на този етап от живота, може да не е правилно за теб. Но аз съм ти задължен... за онова, което ми даде, безкрайно съм ти задължен и бих желал да ти се отблагодаря с едно малко предложение.

Кийт зачака.

Стъкленият човек разпери ръце.

— Аз съм бил свидетел на приливите и отливите на сексуалния морал на хората през вечността, Кийт. Виждам съм да се прави секс така свободно, сякаш се дарява усмивка, но съм виждал и да се защитава, сякаш е по-ценен от световния мир. Виждам съм хора, обречени на безбрачие, и други, които са имали милиони партньори. Виждам съм секс между различни видове от една и съща планета и между видове от различни планети. Някои хора си махаха гениталиите, за да не могат изобщо да правят секс. Други ставаха истински хермафродити, способни да извършват секс със себе си. Трети все още са с променен пол... аз имам приятел, който като по часовник на всеки хиляда години се променя от мъж на жена. Имаше времена, когато хората се отдаваха на хомосексуалност,

хетеросексуалност, кръвосмешение и на проституция и имаха едновременно много съпруги или съпрузи, и на содомия, и на садомазохизъм, и имаше времена, когато всичко това беше отхвърляно. Виждаш съм брачни договори за определен срок, а съм виждал и такива, които продължават пет милиарда години. И ти, приятелю, ще живееш достатъчно дълго, та също да видиш тези неща. Но през всичкото това време има едно неизменно нещо за съзнателните хора като теб и мен: ако някой нарани някого, на когото държи, това се смята за вина.

Стъкленият човек наведе глава.

— Аз не помня Сервантес. Изобщо не си я спомням. Нямам представа какво се е случило с нея. Ако тя също е станала безсмъртна, може би още съществува и може би ще мога да я намеря. През годините съм обичал хиляди други хора. Жалък брой по стандартите на мнозина, напълно достатъчен за мен. Но няма никакво съмнение, че Риса трябва да е била много, много специална за нас. Това личи от начина, по който говориш за нея.

Стъкленият човек замълча. Кийт имаше странното чувство, че очите му — невидими на гладката, прозрачна яйцевидна глава — търсят неговите, търсят истината зад тях.

— Аз мога да чета мислите ти, Кийт. Когато ми каза да преминем на друга тема, за мен беше очевидно, че криеш онова, за което мислиш. — Последва миг тишина. Дори изображението на гората беше притихнало. — Не я наранявай, Кийт. С това ще нараниш себе си.

— Това ли е съветът ти? — попита. Кийт.

Стъкленият леко повдигна рамене.

— Това е.

Кийт мълча известно време, после каза:

— Как ще го запомня? Ти каза, че ще изтриеш от паметта ми тази среща.

— Тази мисъл ще оставя непокътната. Ти наистина няма да си спомняш за мен и ще си мислиш, че това е твоя мисъл... което в известен смисъл е вярно.

Кийт помисли какво да отговори и накрая каза:

— Благодаря.

Стъкленият човек кимна. После каза тъжно:

— Време е да тръгваш.

Стояха и се гледаха смутено. Кийт понечи да протегне ръка, но се отказа. После, след секунда колебание, пристъпи напред и прегърна стъкления човек. За негова изненада прозрачният човек беше мек и топъл. Прегръдката продължи само няколко секунди.

— Може би някой ден отново ще се срещнем — каза Кийт и направи крачка назад. — Ако някога почувстваш желание да ни посетиш през двадесет и първото столетие...

— Може би ще го направя. Тук предстои да започнем нещо много, много голямо. Казах ти в началото, че е застрашена съдбата на Вселената и че аз... имам предвид и теб, разбира се... играя ключова роля в това. Още преди столетия престанах да бъда социолог. Както може би се досещаш, през хилядолетията преминах през хиляди кариери и сега съм... можеш да го наречеш физик. Моята сегашна работа може евентуално да изисква пътуване в миналото.

— Само, за Бога, запомни пълното ми име — каза Кийт. — Записан съм в указателя на Общността, но няма да можеш да ме намериш, ако го забравиш.

— Няма — каза стъкленият. — Обещавам този път да не забравя нито теб, нито нещо от общото ни минало. — Той замълча. — Довиждане, приятелю.

Симулацията на гора заедно с неподвижното слънце, дневната луна и носещата щастие четирилистна детелина изчезнаха и разкриха кубичната вътрешност на дока за акостиране. Кийт тръгна към капсулата си.

Стъкленият стоеше неподвижен в дока, който се отвори към космическото пространство. Друга магия. Той не се нуждаеше от космонавтски скафандър. Кийт натисна един бутон и капсулата му отлетя в нощта; розовата мъглявина с шест пръста, която някога беше Сол, оцветяваше небето вляво, синият като яйце на червеношийка дракон се оттегляше зад него. Той насочи контейнера към невидимата точка на портала и когато се докосна до нея, почувства лек сърбеж. Той просто мислеше за... за нещо...

Каквото и да беше, вече си бе отишло.

О, добре. Пръстенът от радиацията на Содерстром премина от носа до кърмата на капсулата, пред погледа на Кийт се показа небето на Тау Кит, вдясно се виждаше станцията Гранд Сентръл —

необичайна на вид в сумрака на червената светлина от новопристигналата звезда джудже.

Както правеше винаги при пристигане тук, Кийт се наслади за няколко секунди на гледката на Воловар и на Сол. После кимна и се усмихна. Винаги е приятно да разбереш, че родното ти Слънце не е станало нова звезда.

[1] Елементарна частица, която е електрон, позитрон, неутрино, антинеутрино или мю-мезон. — Б.пр. ↑

23.

Кийт винаги беше мислил, че станцията Гранд Сентръл прилича на четири чинии, разположени в квадрат, но днес по някаква причина те му напомняха на четирилистна детелина, летяща сред звездите. Всяко листо или чиния беше с диаметър един километър и дебело осемдесет метра, което правеше станцията най-голямата изкуствено създадена конструкция в Общността. Подобно на много по-малкия централен диск на „Старплекс“, външните краища на чиниите бяха осяяни с врати за докове за акостиране, много от тях с имената на търговските корпорации със седалища на Земята. Бордовият компютър на Кийт получи от ръководителя на движението на Гранд Сентръл инструкции за акостиране и полетя към доковете до голямата гофрирана врата с жълта лента — символ на фирмата от залива на Хъдсън, която беше навлязла в петото си столетие.

Кийт погледна през прозрачния корпус на капсулата. По небето летяха мъртви кораби. В дока пристигаха влекачи и докарваха останки от други разрушени. Една от четирите чинии на станцията беше съвсем тъмна. Изглеждаше сериозно повредена по време на битка.

След като капсулата спря, Кийт излезе в станцията. За разлика от „Старплекс“, който беше собственост на Общността, Гранд Сентръл изцяло принадлежеше на земните народи и жизнените условия бяха точно като стандартните за Земята.

Посрещна го правителствен здравен екип, защото ръката му беше счупена. Вероятно бе станало по време на битката с уалдахудийците, тъй като още носеше шината, която обикновено се сваляше седемдесет и два часа след счупването. Здравните работници го откараха в разкошния офис на Петра Кениата, премиер на провинцията Тау Кит.

Кениата, около петдесетгодишна африканка, стана да го поздрави и протегна ръка.

— Здравейте, доктор Лансинг.

— Здравейте, госпожо.

— Моля, седнете.

— Благодаря. — Едва беше седнал на стола — обикновен човешки стол, не полифункционален — и вратата се плъзна и влезе друга жена, със скандинавски вид, малко по-млада от Кениата.

— Познавате ли се с комисар Амундсен? — попита Кениата. — Тя командва полицейските сили на Обединените нации тук, на Тау Кит. Кийт се надигна от стола си.

— Комисар!

— Разбира се — каза Амундсен и седна, — „полицейски сили“ е евфемизъм. Наричаме ги така заради чуждоземните.

Стомахът на Кийт се сви на топка.

— От Сол и Епсилон Индийска птица вече са тръгнали подкрепления — каза Амундсен. — Щом пристигнат, ще бъдем готови да отидем на Реболо.

— На Реболо? — каза смаяно Кийт.

— Точно така — отговори Амундсен. — Ще изритаме тези мръсни прасета на половината път до Андромеда.

Кийт поклати глава.

— Няма да можете. Внезапната атака е успешна само веднъж.

— Поне ще се погрижим да не се върнат — каза Кениата.

— Обединените нации няма да се съгласят — възрази Кийт.

— Разбира се — призна Амундсен, — на делфините това няма да им хареса. Но сме сигурни, че властите ще го подкрепят.

Кийт се обърна към Кениата.

— Ще бъде грешка, ако допуснем този конфликт да ескалира. Уалдахудийците знаят как да разрушат портал.

Сапфирените очи на Амундсен се разшириха.

— Какво?!

— Те могат да ни отрежат от останалата част от галактиката... Достатъчно е само да прекарат един кораб през Тау Кит, за да го сторят!

— Каква е технологията?

— Аз... нямам представа. Но съм сигурен, че могат.

— Още по-голямо основание да ги унищожим — каза Кениата.

— Как успяха да се промъкнат до вас? — попита комисарят Амундсен. — Тук изпратиха един голям кораб майка, от който изскочиха бойци. От доктор Сервантес разбрах, че докато е била тук,

уалдахудийците са изпратили подир „Старплекс“ един кораб. Как така не сте го забелязали, когато е пристигнал?

— Между нас и портала имаше новопоявила се звезда.

— Кой заповяда корабът да заеме такава положение? — попита Амундсен.

Кийт замълча за миг, после каза:

— Аз. Всички заповеди на борда на „Старплекс“ издавах аз. Извършвахме астрономическо изследване и това изискваше да преместим кораба далеч от портала. Аз поемам цялата отговорност.

— Бъдете спокоен — каза Амундсен и се ухили като череп. — Тези прасета ще си платят.

— Не ги наричайте така — каза Кийт и сам се изненада от думите си.

— Как?

— Не ги наричайте с това име. Те са уалдахудийци. — Той успя да произнесе думата като лай, с идеален акцент и острога.

— А знаете ли как ни наричат те? — попита тя.

Кийт леко поклати глава.

— Гаргтелкини — отговори тя. — Такива, които правят любов по всяко време.

Кийт потисна усмивката си. После каза сериозно:

— Ние не можем да влезем във война с тях.

— Те я започнаха.

Той си спомни за по-голямата си сестра и за по-малкия си брат. Спомни си за черно-белия филм с бойните химни, за Марсилезата, която заглушава „Вахт ам Рейн“. Спомни си за младия Млечен път, който закриваше с длан.

— Не — каза просто Кийт.

— Какво искате да кажете с това „не“? — озъби се Амундсен. — Те я започнаха.

— Искам да кажа, че няма значение кой е започнал пръв. Няма никакво значение. Има същества от тъмна материя. В междугалактическото пространство има портали. От бъдещето се връщат звезди. А вие се хващате за това кой пръв е започнал войната! Това няма никакво значение. Нека да турим край. И нека това да стане тук и сега.

— Точно за това говорим — намеси се Кениата. — Да турим край на тяхната агресивност веднъж завинаги. Да напердашим прасетата по обраслите им с козина задници.

Кийт поклати глава. Криза по средата на живота... за всички тях — и хора, и уалдахудийци.

— Пуснете ме да отида на Реболо. Оставете ме да говоря с кралица Пелш. Предполагаме, че съм дипломат. Нека да отида и да водя преговори за мир. Нека изградя мост помежду ни.

— Загинаха хора — каза Амундсен. — Тук, на Тау Кит, загинаха човешки същества.

Кийт си спомни за Сол Бен Абрахам. Не ужасната картина, която обикновено си спомняше — с пръснатия като червено цвете череп на Сол, а жив, с широката му усмивка, с черната му брада, с чаша бира в ръка. Сол Бен Абрахам никога не беше искал война. Той беше отишъл на чуждоземния кораб с желание за мир, за дружба.

Ами другият Сол? Сол Лансинг-Сервантес... неспособен да изпее вярно гамата, с глупава козя брадичка, защитник в отборите по бейзбол, влюбен в шоколада, здрав физически, който, ако избухнеше война, щеше да бъде пилот на хиперкосмически кораб?

— И по-рано са умирали хора и ние не сме търсили отмъщение — каза Кийт. Ромбъс беше прав. „Оставете ги. Пуснете ги да си вървят“ — беше казал той. Кийт почувства, че неприятното нещо, което беше носил в себе си цели осемнадесет години, изчезва. Той погледна двете жени. — В името на онези, които умряха... и заради всички други, които биха умрели в една война... ние трябва да потушим огъня преди да прерасне в пожар.

Кийт се качи на пътническата си капсула, напусна Гранд Сентръл и се насочи обратно към портала.

Беше спорил часове с Амундсен и Кениата. Но нямаше да се откаже. Това беше вятърната мелница, която търсеше. Това беше битката, която заслужаваше да се води... битката за мир.

Една неосъществима мечта?

Той си спомни за изпълнения с чудеса живот на своя прапрапрадядо. Коли и самолети, лазери и кацания на Луната.

И за своя собствен изпълнен с чудеса живот.

И за всички чудеса, които щяха да станат.

Нищо не бе невъзможно... дори мирът. Всяка достатъчно авангардна технология бе неделима от магията.

Достатъчно авангардна. Расите се развиваха, навлизаха в своята зрялост. Той беше готов за това. Най-после беше готов.

Другите също трябваше да се готови.

Борман, Лъвъл и Андерс бяха закрили Земята с шепата. Само четвърт столетие по-късно същият този свят беше започнал да се разоръжава. Айнщайн не бе доживял да види това, но неговата невъзможна мечта да върне ядрения дух в бутилката се беше сбъднала.

И сега хора и уалдахудийци бяха покрили с шепите си галактиката. Галактиката, която — Кийт и много други сигурно щяха да доживеят да го видят — продължаваше да се върти около оста си.

Да настъпи мир между всички раси. Той щеше да се погрижи за това. В края на краищата каква по-добра задача за дете на средна възраст, на която да посвети милиарди години от живота си?

Пътническата капсула на Кийт докосна портала, виолетовият ореол премина над сферичния корпус и той се появи близо зад зелената звезда.

„Старплекс“ беше нагоре и напред — гигантски сребърно-меден ромб на фона на звездите. Вратата на док седем бе отворена и бронзовият корпус на „Ръм рънър“ тъкмо кацаше, което означаваше, че Джаг и Лонгботъл се връщат от търсенето с новини за дарматското дете. Пулсът му се ускори. Той включи програмата за акостиране на капсулата.

Побърза да отиде в командната зала. Въпреки че беше отсъствал съвсем кратко, искаше да прегърне Риса. Тя бе на пулта си, макар че бе дежурна смяната „Делта“. Кийт я притисна до себе си за няколко секунди, почувства топлината на тялото ѝ. Уайнглас учтиво освободи работната станция на директора, в случай че Кийт желае да я използва, но той му махна с ръка и ибиецът се върна на пулта, а Кийт седна на един стол в галерията в дъното на залата.

Предната врата на залата се отвори и влезе Джаг.

— Бебето е уловено — излая той, докато си проправяше път към работна станция „физика“, която беше свободна. — Хванато е в близка

орбита около една звезда, излязла от същия портал като него.

— Извика ли го по радиото? — попита Риса. — Получи ли някакъв отговор?

— Не — отговори Джаг, — но звездата е истински шумозаглушител. Нашето съобщение може да се е изгубило или да се е изгубил отговорът.

— Сигурно е като опит да се чуе шепот по време на ураган — каза Кийт и поклати глава. — Невъзможно.

— Особено — намеси се Лонгботъл и се надигна от десния басейн в командната зала, — ако дарматчето е мъртво.

Кийт погледна делфина и кимна.

— Съвсем основателно. Нямаме начин да определим дали такова нещо е живо, или не.

Риса се намръщи.

— Никой от нас не би оцелял пет секунди в близост до звезда без сериозна екранировка или сигурна защита. А бебето е голо.

— И по-лошото е — каза Джаг, — че е *черно*. Макар материята на бляскавите кварки да е прозрачна за електромагнитната радиация, обикновената прах, която прониква в нея, почти не отразява звездната светлина и топлина. Бебето може да се изпече само.

— Какво да правим? — попита Кийт.

— Първо — каза Джаг, — трябва да му осигурим сянка — да построим отражателен чадър и да го поставим между него и звездата.

— Може ли нашата нанотехеническа лаборатория да го направи тук? — попита Кийт. — Бих поръчал да го направят в Ню Бейджин и да ни го изпратят през портала, но не знаете каква бъркотия цари там!

В работната станция „Вътрешни операции“ седеше млад американец.

— Би трябвало да се консултирам с Лиан — каза той, — но според мен можем. Няма да е лесно обаче. Чадърът трябва да е широк над сто хиляди километра. Дори при дебелина само една молекула ще изисква много материал.

— Почвай да го правиш — каза Кийт. — Колко време ти трябва?

— Шест часа, ако всичко върви гладко — отговори мъжът. — В противен случай дванадесет.

— Но дори да заслоним бебето, то пак си остава хванато — каза Риса.

Кийт погледна Джаг.

— Можем ли да използваме чадъра като слънчево платно и слънчевият вятър да го издуха от звездата?

— Маса с тегло десет на тридесет и седма степен килограма? — излая Джаг. — Невъзможно.

— Добре, добре... какво ще кажете за следното? — продължи Кийт. — Ако защитим бебето с някакъв силов екран и след това взривим звездата, така че тя да стане нова, а...

Джаг остро излая — уалдахудийски смях.

— Въображението ти е неизчерпаемо, Лансинг. О, има една теоретическа работа за контролирани реакции за нова... аз самият съм работил в тази област... но не можем да построим екран, който да защити бебето от звезда, превръщаща се в нова само на четиридесет милиона километра от него.

— Добре, тогава да опитаме следното: да предположим, че засилим новата звезда обратно към портала. Когато тя мине през него, нейното гравитационното привличане ще изчезне и бебето ще се освободи.

— Звездата се *отдалечава* от портала, не се приближава — каза Джаг. — Не можем да преместим портала, а ако имаме необходимата енергия да задвижим една звезда в посока обратна на собственото ѝ движение, бихме могли да откъснем обект с големината на Юпитер от близката му орбита около звездата. Но ние нямаме такава енергия. — Джаг огледа присъстващите. — Други гениални идеи?

— Да — каза след малко Кийт и погледна Джаг право в очите. — Да, наистина!

Когато Кийт свърши, Джаг известно време остана с отворена уста — виждаха се двете му извити синьо-бели зъбни плочи. Накрая унило излая:

— Аз... аз казах, че са възможни, такива неща, но те никога не са били пробвани в толкова голям мащаб.

Кийт кимна.

— Разбирам. Но ако нямаш по-добро предложение...

— Е, бихме могли да оставим дарматското бебе на орбита около звездата — каза гласът на Джаг с бруклински акцент. — Ако приемем,

че все още е живо след като поставим чадъра, то би могло, на теория, да изживее останалата част от естествения си живот — независимо колко дълъг е той — в близка орбита до онази звезда. Но ако твоят план не успее, дарматското дете ще загине. — Гласът на Джаг притихна. — Признавам, Лансинг, че винаги съм търсил слава... и тъй като моята роля в онова, което предлагаш, е решаваща, не се съмнявам, че ако можем да го осъществим, ще спечеля голяма слава. Но не сме ние тези, които трябва да вземат решение. При нормални условия аз бих предложил да попитаме... родителите... да вземем тяхното съгласие преди да се опитаме да извършим нещо толкова рисковано, но в този случай това е невъзможно. Затова предлагам да направим онова, което твоята и моята раса биха направили при подобни обстоятелства: да попитаме най-близкия роднина.

Кийт помисли по предложението, после бавно кимна.

— Ти си прав, разбира се. Аз продължавам да се блазня от мисълта, че ако успеем да измъкнем бебето, това ще спомогне много за подобряване на нашите взаимоотношения с дарматите. По дяволите, понякога съм тъп като прасе.

— Няма нищо — каза тихо Джаг, решил да не се засяга от непредпазливо избраните от Кийт думи. — Има време, ще помъдрееш.

Кийт включи микрофона.

— „Старплекс“ вика Котешко око. „Старплекс“ вика Котешко око.

Нелеп френски акцент. Кийт почти очакваше нещото да каже bonjour.

— Здравей, „Старплекс“. Не е редно да питам, но...

Кийт се усмихна.

— Да, имаме новини за вашето дете. Открихме го. То е на близка орбита до една синя звезда и не може да се откъсне от нея със собствени сили.

— Лошо — каза Котешко око. — Лошо.

Кийт кимна.

— Но ние имаме план, с който може би... повтарям, може би... ще успеем да го освободим.

— Чудесно — каза Котешко око.

— Планът е рискован.

— По-точно?

Кийт погледна Джаг, който вдигна четирите си рамене.

— Не мога точно да кажа — отвърна човекът. — Никога по-рано не сме правили такова нещо в толкова голям мащаб. Всъщност едва неотдавна научих, че теоретически е възможно. Може да стане, а може и да не стане... а няма начин да определим вероятността за двата изхода.

— Имате ли по-добра идея?

— Не. Всъщност това е *единствената* ни идея.

— Опиши плана на действие.

Кийт го описа, доколкото позволяваше съставеният от тях ограничен речник.

— Трудно — каза Котешко око.

— Да — съгласи се Кийт.

На използваната от Котешко око честота настъпи продължителна тишина, но другите канали зажузаха... дарматската общност обсъждаше възможностите.

Най-после Котешко око отново заговори:

— Опитайте, но... но... двеста и осемнадесет минус едно е по-малко от двеста и седемнадесет.

Кийт преглътна.

— Зная.

„ПДК“ (на който беше физичката Мелондент) и „Ръм рънър“ (с Джаг и Лонгботъл на борда) се насочиха през портала към сектора с дарматското бебе. Работейки в тандем, двата кораба разгърнаха чадъра с дебелина една молекула. На рамката му бяха монтирани реактивни двигатели, които не позволяваха синята звезда да го привлече към себе си. След поставяне на чадъра температурата на повърхността на обърнатата към звездата страна на бебето започна бързо да спада.

„Старплекс“ изстреля през портал „112“ набързо направени шамандури, състоящи се от празни корпуси на уотсъна с монтирана в тях специална апаратура. С помощта на тягови лъчи двата сондажни кораба ги разположиха по затворени около бебето орбити.

На един от високите, тънки мониторни екрани на борда на „Ръм рънър“ Джаг извика карта на хиперпространството, на която се виждаше стръмна гравитационна яма със звезда на дъното. Близко до звездата страните на ямата бяха почти отвесни. Те бяха започнали да светят точно преди срещата с движещия се по орбита дармат. Около бебето имаше втора, по-малка собствена яма.

След разполагане на шамандурите „ПДК“ си тръгна, мина покрай портала, без да се мушне в него, и продължи да лети половин ден. Накрая всички се наредиха в права редица. В единия край „Ръм рънър“, до него дарматското бебе, четиридесет милиона километра зад бебето огнената синя звезда. Триста милиона километра по-нататък „ПДК“ — Мелондент сега беше общо на седемдесет и две светлинни минути от звездата — достатъчно далеч, така че нейното локално пространство беше приемливо плоско.

— Готов ли си? — излая Джаг на Лонгботъл в пилотския резервоар на „Ръм рънър“.

— Готов съм — излая в отговор делфинът.

Джаг натисна едно копче и мрежата от шамандури около дарматското бебе оживя. Всяка шамандура съдържаше генератор на изкуствена гравитация, захранван от слънчева енергия, открадната от звездата, с която се опитваха да се преборят. Бавно, в синхрон шамандурите повишаваха мощността и също толкова бавно едната страна на стръмната гравитационна яма на звездата започна да се изравнява.

— Полека — каза шепнешком Джаг, наблюдавайки картата на хиперпространството. — Полека.

Стръмнината продължи да се изравнява. Много трябваше да се внимава да не се изравни и гравитационната яма на дармата: ако бъдеха премахнати ефектите от собствената маса на бебето — което, в края на краищата, го държеше цяло — силата на привличане на молекулите щеше да изчезне и то щеше да се раздуе като балон.

Мощността на шамандурите продължи да нараства и кривината на пространство-времето да намалява докато, докато...

Отстрани на ямата се получи равна като плато плоскост. Сякаш дарматчето се намираще в междузвездното пространство, а не на една крачка от звездата.

— Изолацията е завършена — каза Джаг. — Сега да се махаме оттук.

— Включвам хипердвигателите — докладва Лонгботъл.

Антигравитационните шамандури бяха като точки, разположени върху сфера около бебето, но сега, когато техните генератори за индивидуално хиперпространство бяха включени, цялата сфера заприлича на глобус от живак, плуващ свободно в пространството. За секунди глобусът се сви и изчезна.

Шамандурите бяха програмирани да отведат дарматското бебе колкото се може по-бързо от синята звезда. „ПДК“ чакаше близко до точката, при която щеше да се появи дарматчето при излизане от хиперпространството, достатъчно далеч от звездата, за да се изключи без трудности полето на хипердвигателя.

„Ръм рънър“ се отправи в същата посока, движейки се с реактивна тяга. Когато минаха близко до точката на портала, пристигна радиосъобщение от Мелондент — бе претърпяло синьо изместване поради ускорението на „Ръм рънър“ към нейния кораб.

„ДЦК“ до Лонгботъл и Джаг. Дарматското бебе пристигна. Пред очите ми се появи в нормално пространство. Полето на хипертягата беше изключено без проблеми. Бебето не показва никакви признаци на живот, не отговаря на моите приветствия."

Джаг гледаше замислено. Никой не знаеше със сигурност дали незащитено бебето ще остане живо по време на краткото пътуване през хиперпространството. Дори ако преди това е било живо, този преход можеше да го убие. И най-ужасното беше, че нямаше начин да се разбере.

Техниката за изправяне на пространството наистина беше рискована. Вместо сами да я използват, така че Лонгботъл да може да включи хипердвигателя на „Ръм рънър“, те отлетяха за среща с „ПДК“ с реактивна тяга. С цел да си запълни времето и да отклони мисълта си от съдбата на бебето, Джаг заприказва Лонгботъл, който, за негова чест, пилотираше кораба по абсолютно права линия.

— Вие, делфините — каза Джаг, — обичате хората.

— Повечето от тях — потвърди Лонгботъл с високия си уалдахудийски глас, свали пилотиращите работи от перките си и включи кораба на автопилот.

— Защо? — излая остро Джаг. — Чел съм историята на Земята. Те са замърсили океаните, в които плуваш, уловили са те и те сложили в резервоар, ловят ви в рибарски мрежи...

— Нито един не ми е направил никое от тези неща — отвърна Лонгботъл.

— Вярно, но...

— Това е разликата между нас и вас. Ние не генерализираме. Определени лоши хора вършат определени лоши неща. Тези хора ние не обичаме. За останалата част от хората съдим по техните дела.

— Но сигурно след като са открили, че сте интелигентни, хората е трябвало да се отнасят по-добре към вас.

— Хората са открили, че сме интелигентни, преди ние да открием това в тях.

— Какво? — изненада се Джаг. — Но това е очевидно. — Те са построили градове и пътища, и...

— Ние не сме видели нищо от това.

— Да, вярно, че не сте. Но те плуват в лодки, имат мрежи, носят дрехи.

— За нас тези неща се без значение. Ние не ги разбираме. Нямаме с какво да ги сравняваме. Молюските имат черупки. Хората имат дрехи от плат. Черупката на молюските е по-здрава. Трябва ли да смятаме, че молюските са по-интелигентни? Ти казваш, че хората строят неща. Ние не сме имали никаква представа за тяхното строителство. Не сме знаели, че те са построили лодките. Ние мислехме, че те са живи същества или някога са били живи. Някои имаха вкус на носено от вълните дърво, други изхвърляха във водата химикали, както правят живите неща. Според теб язденето върху гърба на лодките е постижение? Ние мислехме, че хората са като риморите^[1] върху гърба на акулите.

— Но...

— Те не виждаха нашата интелигентност. Те ни гледаха и не я виждаха. И ние гледахме тях и също не виждахме тяхната интелигентност.

— Но след като вие сте открили тяхната интелигентност и те вашата, трябва да сте разбрали, че те се отнасят лошо към вас.

— Да, в миналото някои се отнасяха лошо към нас. Хората наистина *генерализират* и се самообвиняват. Разбрах, че мисълта за

наследствена вина... за първородния грях... е залегнала в много от религиите на хората. В човешкия съд е имало дела за компенсацията, която те дължат на делфините. Това е безсмислено.

— Но сега вие добре се разбирате с хората. Моят народ трудно може да го постигне. Как го правите?

— Приемаме техните слаби страни и приветстваме силните.

Джаг не каза нищо.

Накрая „Ръм рънър“ достигна крайната точка на своя курс, 1,3 милиарда километра от звездата и един милиард километра от портала. Джаг и Мелондент се консултираха по радиото за точната траектория, по която да насочат дарматското дете, после гравитационните шамандури отново бяха активирани и те започнаха да теглят и да тласкат съществото с размери на планета, което, както беше запланувано, започна да пада към звездата, да се плъзга надолу към гравитационната яма, от която по-рано беше измъкнато. Но този път точката на портала беше между дарматчето и звездата. Този път, ако всичко вървеше добре, детето щеше да докосне портала.

Въпреки че реактивните двигатели бяха включени на пълна мощност, мина повече от един ден, докато шамандурите откарат дарматчето близо до портала. Мелондент изпрати до „Старплекс“ уотсън да ги предупреди, че ако всичко мине добре, бебето ще се появи на тяхната страна.

Когато приближиха портала, шамандурите започнаха да намаляват скоростта на бебето, така че то да мине бавно. Всички усилия по спасителната операция щяха да са напразни, ако дарматчето прелетеше стремително и се насочеше към зелената звезда близо до „Старплекс“. След като скоростта на бебето беше приемливо намалена, те подбраха траекторията му така, че да мине през тахионната сфера точно по желаниния курс.

Първи през портала преминаха някои гравитационни шамандури, после го докосна самото бебе. Точката започна да се издува, да се разширява, да обхваща дарматчето, устните от виолетова светлина обградиха, а след това погълнаха гигантската черна сфера. Джаг се чудеше какво ли минава през ума на бебето при този преход — при условие че е живо, разбира се.

И ако бе живо и в някой момент си възстановеше онова, което минаваше за съзнание, дали нямаше да се паникьоса? Какво щеше да стане, ако не можеше да разбере, че една част от него е в един сектор на пространството, а друга част — в друг. Ако умреше, когато половината от него е преминала през портала, може би нямаше да има начин да го изтикат. Отворът на портала плътно прилепваше към минаващото тяло, така че нямаше да е възможно никакво координирано използване на гравитационни генератори от двете страни. И това означаваше, че „Ръм рънър“ и „ПДК“ може да останат вечно уловени в края на ръкава на Персей — на десетки хиляди светлинни години от родните планети.

От преминаването през отвора дарматчето леко се беше деформирало — периферията на портала го беше прищипнала. Такова прищипване беше нормално и повредите върху здравите космически кораби бяха незначителни, но по-голямата част на дарматчето беше газ — екзотичен, блестящ газ от кварки, разбира се, но все пак газ. Джаг се изплаши, че бебето може да бъде разделено на две — подобно на нормалния процес на размножаване, но може би фатален, когато се извършва неочаквано. Изглежда обаче ядрото на съществото беше достатъчно здраво, за да не позволи на портала да го разполови.

Най-после дарматчето извърши прехода и порталът се сви до обичайното си безразмерно съществуване. Джаг искаше Лонгботъл веднага да се гмурне през него, за да видят резултата от усилията си, но те, както и Мелондент на борда на „ПДК“, трябваше да изчакат няколко часа, за да са сигурни, че дарматчето се е преместило достатъчно далеч от портала, така че когато излязат от другата страна, едно блъскане с него... или вълната от неговата огромна гравитация... да не разруши корабите им.

Най-после, след като една сонда показва, че е безопасно да преминат, Лонгботъл програмира компютъра да ги заведе у дома. „Ръм рънър“ полетя напред. Порталът се разду и те преминаха.

Минаха няколко мига преди Джаг да възприеме онова, което вижда. Бебето беше там. Също и „Старплекс“. Но „Старплекс“ беше заобиколен от всички страни от дармати и изглеждаше... мъртъв. Всички прозорци бяха тъмни.

[1] Малка риба, която се прилепя на гърба на акулата или други големи риби. — Б.пр. ↑

24.

Точката на портала започна да се разширява. Първи преминаха една подир друга набързо построените от „Старплекс“ антигравитационни шамандури. Излетяха като куршуми, влачейки дарматското бебе, но тъй като минаха преди него, се отделиха и отлетяха напред. Скоро обаче и голямото дарматско бебе започна да преминава през виолетовия пръстен в небето.

На борда на „Старплекс“ Торалд Магнор нададе радостен вик, повторен от стотици други по целия кораб, тъй като всички наблюдаваха събитието или през прозорците, или на екрани.

Котешко око и дузина други възрастни дармати се приближиха до портала и повикаха бебето. В командната зала ФАНТОМ, превеждаше казаното от Котешко око, но много от думите липсваха в речника. Водачът на дарматите не ограничаваше речника си със стотината научени от Риса и Хек думи: „Ела напред... назад... към... ние сме... ние... ела... бързо... недей... напред... напред.“

Ромбъс наблюдаваше на монитора появяването на бебето, но досега не беше предал нито дума, във всеки случай не на честота, близка до двадесет и един сантиметровия диапазон.

Лиан Карендотър поклащаше глава.

— Бебето изобщо не се движи самостоятелно — каза тя. — Сигурно е мъртво.

Кийт стисна зъби. Ако бе мъртво, всичките им усилия бяха напразни...

— Възможно е — каза той, опитвайки се да убеди колкото себе си, толкова и Лиан — един самичък дармат да не може да се движи самостоятелно. Може би трябва да си помагат един на друг с взаимна гравитация и отблъскване. Може би бебето е още много далеч за такова взаимодействие.

— Давай — подкани го Котешко око. — Давай... ела... хайде... давай!

Кийт никога не беше чувал някой да се е опитвал да забави преминаването си през портал... имаше едно мълчаливо разбиране, че през него трябва да се бърза, че бавенето предизвиква съдбата, разваля магията.

Най-после бебето завърши прехода. Порталът се затвори, макар че миг по-късно на няколко пъти се отвори, за да преминат допълнителни антигравитационни шамандури.

Дарматското дете се отдалечаваше от портала, но само по инерция. То още не беше започнало да...

— Къде... къде...

ФАНТОМ отново беше избрал за превода френски акцент, но с нотки на рядко творчество в детските тонове.

— Вкъщи... у дома...

Тор нададе гръмовит възглас:

— Живо е!

Кийт почувства, че очите му се замъглиха. Лиан направо плачеше.

— Живо е! — отново извика Тор.

Дарматското бебе най-после започна да се движи, отправи се към Котешко око и другите.

Високоговорителите се върнаха към гласа, който ФАНТОМ беше приписал на Котешко око.

— Котешко око до „Старплекс“ — каза то.

Кийт включи микрофона си и каза:

— „Старплекс“ слуша.

Котешко око помълча по-дълго от необходимото за отиване и връщане на сигнала време, сякаш търсеше начин да изрази онова, което желаше да каже с помощта на ограничения речник. Накрая просто каза:

— Ние сме приятели.

— Да — засмя се Кийт. — Приятели сме. — Изпитваше невероятно облекчение.

— Зрението на детето е увредено — съобщи Котешко око. — То ще... се възстанови, но изисква време. Време и отсъствие на светлина. Зелената звезда е ярка.

Кийт кимна.

— Можем да построим нов екран и да предпазим бебето от светлината на зелената звезда.

— Още — каза Котешко око. — Вие.

Кийт за момент замръзна. После разбра.

— О... разбира се. Лиан, изгаси всички светлини и предупреди хората да намалят осветлението във всички стаи с прозорци. Ако искат да имат нормално осветление, първо да затъмнят прозорците.

На красивото лице на Лиан цъфна усмивка.

— Слушам.

„Старплекс“ потъна в тъмнина, а общността на дарматите тръгна към големия кораб и своето намерено дете.

„Ръм рънър“ изскочи от портала, последван миг по-късно от „ПДК“. Радиовръзката скоро увери техните екипажи, че на „Старплекс“ всичко е наред, и корабите се отправиха към доковете за акостиране.

Когато Джаг влезе, директорът каза:

— Благодаря ти, Джаг. Много ти благодаря.

Джаг кимна, приемайки благодарностите.

От високоговорителите се чу гласът на Котешко око.

— Ние към вас некоректни — каза той.

„Обида — помисли си Кийт. — Обидили са ни.“

— Вие в точка, която не е точка, трябваше да мине с висока скорост.

— О, не беше толкова лошо — отговори както винаги дипломатично Кийт. — Благодарение на това можахме да видим нашата група от стотици милиони звезди.

— Ние наричаме такава група... — ФАНТОМ преведе нов сигнал, — *галактика*.

— Вие имате дума за галактика? — изненада се Кийт.

— Правилно. Много звезди, изолирани.

— Точно така — каза Кийт. — Е, порталът ни отведе на шест милиарда светлинни години отгук. Това означава, че гледахме нашата галактика такава, каквато е била преди шест милиарда години.

— Разбира гледане назад.

— Вие правите ли го?

— Правим.

Кийт беше впечатлен.

— Беше страхотно. Преди шест милиарда години Млечният път не е имал сегашната си форма. Хм, предполагам, че не знаете, но сега той е оформен като спирала. — На пулта на Кийт светна лампичка. ФАНТОМ го уведомяваше, че е използвал дума, за която в базата данни за превод още няма дарматски еквивалент. Кийт кимна към камерите на ФАНТОМ. — Спиралата — каза той пред микрофона — е... е... — Той затърси метафора, с която да предаде значението. Термини като „завои“ и „извивки“ нямаше да съдържат никаква информация за дармата. — Спиралата е...

ФАНТОМ представи на един от мониторите на Кийт дефиниция и той я прочете пред микрофона:

— Спиралата е траектория, по която се върти един обект около централна точка, докато се отдалечава от тази точка с постоянна скорост.

— Разбира спирала.

— Млечният път е спирала с четири големи — той искаше да каже „ръкава“, но това отново беше безполезна дума — „части“.

— Знае това.

— Наистина ли?

— Направил.

Кийт погледна Джаг, който повдигна долните си рамене. Какво искаше да каже дарматът?

— Направил? — повтори Кийт.

— Някога равнина, сега... сега... липсва дума — каза дарматът.

Лиан дойде на помощ.

— *Сега красиво* — каза тя. — Това е думата, която търси, бас държа.

— Да се гледа в нея едно плюс едно е по голямо от две? — попита Кийт по микрофона.

— По-голямо. Повече от сумата от нейните части. Спирала е...

— *Красива* — каза Кийт. — Повече от сумата от нейните части, визуално.

— Да — каза Котешко око. — *Красиво. Спирала. Красиво.*

Кийт кимна. Нямахте съмнение, че беше по интересно да се гледат спирални галактики, отколкото елиптични. Кийт беше доволен, че хората и дарматите очевидно имат едни и същи естетически възгледи. Не беше толкова изненадващо обаче, тъй като много художествени принципи почиваха на математиката.

— Да — съгласи се Кийт. — Спиралните галактики са много красиви.

— Затова правим — обясни синтезираният глас от високоговорителя.

Кийт почувства как сърцето му трепна, видя Джаг да разперва всичките си шестнадесет пръста — уалдахудийски еквивалент на страшна изненада.

— Вие ги правите? — попита Кийт.

— Потвърждава! Местим звезди... малки премествания, отнема много време. Премества звезди в нови съзвездия, работим да останат там.

— Вие сте превърнали нашата галактика в спирална?

— Кой друг?

Кой друг, наистина...

— Това е невероятно — каза тихо Кийт.

Джаг се надигна от стола си.

— Не, това наистина има смисъл — съгласи се уалдахудиецът. — В името на всички богове, това има смисъл. Аз казах, че няма приемливо теоретично обяснение защо галактиките придобиват или поддържат спирална форма. Удържането им на място от съзнателна черна материя... това човешкият ум не го побира, но то има смисъл.

Кийт изключи микрофона си.

— Но... как стои въпросът с другите галактики? Ти каза, че три четвърти от галактиките са спирални.

Джаг вдигна четирите си рамене.

— Попитай го.

— Вие ли направихте много галактики спирални?

— Не ние. Други.

— Искаш да кажеш други като вас?

— Да.

— И защо?

— Да ги гледаме. Правим красиви. Правим... правим... нещо за изразяване не математика.

— Изкуство — каза Кийт.

— Изкуство, да — съгласи се Котешко око.

Джаг застана на четирите си крайника — Кийт за първи път го виждаше да прави това.

— Богове! — излая поразен той. — Богове!

— Е, това сигурно попълва теоретическата празнота, за която говореше — каза Кийт. — То ще обясни и онази дреболия, която ти спомена: че древните галактики, изглежда, се въртят по-бързо от предсказаното от теорията. Те са били *направени* да се въртят бързо, за да се получат спирални ръкави.

— Не, не, не — излая Джаг. — Не разбираш ли? Не виждаш ли? Обяснена е не само една езотерична точка от формирането на галактиката. Ние им дължим всичко... всичко! — Уалдахудиецът се хвана за един от металните крака, поддържащ пулта на Кийт, и се изправи. — Вече ти казах: стабилните генетични молекули почти не могат да съществуват в близко разположени една до друга звезди. Животът на нашите родни планети е възникнал само благодарение на голямото им отстояние от ядрото, от спиралните ръкави. Ние съществуваме — Целият живот, съставен от арогантно наричаната от нас „редовна материя“ — всичко това съществува благодарение на играта на съществата от тъмна материя със звездите, които са ги завъртели, за да получат красиви образувания.

Тор се обърна към Джаг.

— Но... но най-големите галактики във Вселената са елиптически, не спирални.

Джаг вдигна горните си рамене.

— Вярно. Може би за тяхното формиране е необходима много повече работа или много повече време. Дори с комуникации по-бързи от скоростта на светлината — с „радио две“ — ще са необходими десетки хиляди години да се предаде сигнал от единия край на истински гигантска елиптична галактика до другия. Може би това е твърде много за силите на една група. Но за средни по големина галактики като нашите и Андромеда... е, всеки творец има предпочитан от него мащаб, нали? Към любима големина на платното

или към късите разкази или романи. Средните по големина галактики са проводник... и... и ние сме посланието.

Тор кимаше.

— Той е прав. — Тор погледна Кийт. — Помниш ли какво каза Котешко око, когато го попита защо се е опитал да ни убие? „Прави вас. Не прави вас.“ Моят баща казваше това, когато беше ядосан: „Аз те докарах на този свят, момче, и аз мога да те изкарам от него“. Те *знаят*... дарматите *знаят*, че тяхната дейност е направила възможен нашия живот.

Джаг отново загуби равновесие, опита се да се задържи и падна на четири крака. Приличаше на дебеличък кентавър.

— Разговор за удар по егото — каза той. — Това е най-големият от всички. По-рано всяка от расите на Общността е мислила, че нейният роден свят е център на Вселената, но, разбира се, не е така. После започнали да разбират, че трябва да съществува тъмна материя... и в известен смисъл това е било още по-унизително. Това означавало, че ние не само не сме център на Вселената, но дори не сме направени от онази материя, от която е направена по-голямата част от Вселената! Ние сме като пяна на повърхността на езеро, която се мисли за по-важна от огромната водна маса отдолу.

— А сега това! — Козината му настръхна. — Помниш ли какво каза Котешко око, когато го попита преди колко време е възникнал животът на тъмната материя? „От началото на образуването на всички звезди — каза той. — От възникването на Вселената.“

Кийт кимна.

— Той каза, че те *сигурно* съществуват толкова отдавна... *сигурно*! Според мен това е философска позиция, но, разбира се, той е прав... животът сигурно съществува от възникването на Вселената или най-малкото откакто това е станало възможно.

— Не разбирам — каза Кийт.

— Какви невежи глупаци сме! — възкликна Джаг. — Не виждате ли? До днес въпреки всички уроци, дадени ни от Вселената, ние продължаваме да претендираме за централна роля в Творението. Ние създадохме космологически теории, според които Вселената е била предопределена да ни създаде, че тя е трябвало да развие живот като нас. Хората го наричат антропологичен принцип, моят народ го нарича адж-уалдахудийски принцип, но и двата означават едно и също:

отчаяна, дълбоко вкоренена потребност да се вярва, че ние сме значими, че сме важни... — В квантовата физика ние говорим за „котката на Шрьодингер“, поддържаме идеята, че всичко е само възможности, просто вълнови фронтове, неразрешени, докато някой от нас, важните, квалифицирани наблюдатели не мине покрай тях, не надзърне и с процеса на наблюдение не стане причина вълновият фронт да се срине. Ние фактически си позволяваме да вярваме, че така действа Вселената... макар много добре да знаем, че Вселената е на много милиарди години, а нито една от нашите раси не е на повече от един милион.

— Да — излая Джаг, — квантовата физика иска квалифицирани наблюдатели. Да, интелигентност е необходима за определяне коя възможност става реалност. Но в нашата арогантност ние мислим, че Вселената е могла да съществува петнадесет милиарда години без нас и въпреки това по някакъв начин е била предопределена да ни създаде. Какво високомерие! Ние не сме интелигентни наблюдатели... ние сме нищожни същества, изолирани в шепа светове в целия безбрежен космос. Интелигентни наблюдатели са съществата от тъмна материя. Те са въртели галактики в продължение на милиарди години; за да станат спирални. Техният интелект, техните наблюдения, тяхната наука движи Вселената, създава количествени възможности на конкретната реалност. Ние сме *нищо*... *нищо*... само ново, локално явление... петънце плесен върху Вселената, която не се нуждае от нас нито се интересува дали съществуваме. Котешко око беше абсолютно прав, когато каза, че ние сме без значение. Това е тяхна Вселена... дарматска Вселена. Те са я създали, те са създали и нас!

25.

Кийт седеше в офиса си на четиринадесета палуба и преглеждаше последните новини от Тау Кит. Съобщенията бяха кратки. На Реболо сили, лоялни на кралица Трат, потушили бунт срещу нея и двадесет и седем конспиратори били набързо екзекутирани по традиционния начин — удавяне в кипяща тиня.

Кийт остави бюлетина. Репортажът беше тенденциозен... той бе първият, който съобщаваше за някакви политически вълнения на Реболо. Все пак може би беше вярно... макар по-вероятно да бе просто отчаян опит правителството да се дистанцира от злощастната инициатива.

Прозвуча звънец и гласът на ФАНТОМ събщи:

— Джаг Кандаро ем-Пелш е тук.

Кийт въздъхна.

— Нека влезе.

Джаг влезе и седна на един полифункционален стол. Левите му очи гледаха Кийт, но двете десни оглеждаха стаята по инстинктивния начин „бой или бягство“.

— Предполагам, че при тези обстоятелства трябва да попълня някой от онези документи, които вие, хората, толкова много обичате — каза той.

— Какви документи? — попита Кийт.

— За подаване на оставка от поста, който заемам на борда на „Старплекс“, разбира се. Повече не мога да служа тук.

Кийт се изправи и си позволи да се протегне.

Трябваше да започне отнякъде... от зрелостта, от етапа след кризата на средната възраст, от мира. Трябваше да започне отнякъде.

— Децата си играят с оловни войници — каза Кийт и погледна Джаг. — Расите на детска възраст с истински. Може би е време всички да пораснем малко.

Уалдахудиецът дълго мълча.

— Може би.

— Всички ние носим лоялността в нашите гени — каза Кийт. — Няма да те принуждавам да подаваш оставка.

— Твоите бележки предполагат, че съм виновен за нещо. Отхвърлям всякакво обвинение. Но дори да беше вярно, ти пак неправилно го разбираш. Може би... може би твоите хора винаги ще разбират неправилно моите. — Джаг млъкна. — И, разбира се, обратното също е вярно. — Отново пауза. — Не, време е да се върна на Реболо.

— Тук има много работа за довършване — каза Кийт.

— Несъмнено... има. Но работата, която си определих, е завършена.

— О — каза Кийт, разбрал намека. — Искаш да кажеш, че си набрал достатъчно слава, за да спечелиш Пелш.

— Точно така. Откритията, за които имам личен принос, ме правят най-изтъкнатия учен на Реболо. Пелш скоро ще вземе решение. Аз не мога повече да се шляя тук.

Кийт помисли за момент.

— Някоя уалдахудийка не е работила на борда на „Старплекс“. Когато изтече моят мандат, идва ред на ибийците да представят директор. Предполагам, че длъжността ще заеме Уайнглас. Но след ибийците е ред на уалдахудийците... и аз зная, че те ще поискат да поставят жена-лидер. Какво ще кажеш ако... ако ти и Пелш дойдете заедно на „Старплекс“? От онова, което съм слушал, тя е само за директор.

Козината на Джаг се разлюля от изненада.

— Ние не можем да направим това. И двамата ще продължаваме да сме част от по-голяма група. Тя ще запази своя антураж до края на дните си.

Очите на Кийт се разшириха.

— Искаш да кажеш, че мъжките, които не са успели да я спечелят, няма да си опитат щастието другаде?

— Разбира се, че няма. Ние ще останем едно семейство. Ние сме се вrekli на Пелш още като деца.

— Може би всички можете да дойдете на служба на борда на „Старплекс“... всичките шестима.

Джаг вдигна долните си рамене.

— „Старплекс“ е за най-добрите и най-умните. Никога няма да говоря на уалдахудиец с пренебрежение за други членове от антуража на моята дама, но ще ти кажа истината. Съперничеството никога не е било между мен и останалите четирима. То беше между мен и един индивид. Това беше ясно още от самото начало. Другите... не блестят с нищо.

— Но аз мислех, че Пелш е свързана с кралската фамилия. Прощавай, но защо нейните ухажори да не са най-добрите?

— Антуражът трябва да се запази дори след избиране на партньор. В един добре подбран антураж ще има няколко члена, които се задоволяват с по-ниско положение. Но един антураж, състоящ се изцяло от така наречените от хората най-добри мъже, наистина ще бъде обречен.

Кийт се замисли.

— Е, ако единственият начин да те вземем при нас е да вземем и цялото ти семейство, аз ще се погрижа за това.

— Аз... аз не мисля, че ще го направиш.

Кийт примигна.

— Аз държа на думата си.

— Истинското съперничество за Пелш беше между мене и един друг от антуража. Този другият, разбира се, си има име. — Четирите очи на Джаг се втренчиха в двете на Кийт. — Това име е Гост Далейо ем-Пелш.

— Гост! — възкликна Кийт. — Който нападна „Старплекс“?

— Да. Той се спаси и сега е отново на Реболо.

Кийт остана неподвижен десетина секунди, после кимна.

— И ти трябваше да му помогнеш, нали?

— Не съм признавал такова нещо — каза Джаг.

— Ако ти не му беше помогнал, цялата слава за откарване на „Старплекс“ на Реболо щеше да е негова. Той щеше да бъде избран от Пелш. Като му помогна, ти беше сигурен, че славата ще бъде поделена.

— На борда на „Старплекс“ има двеста и шестдесет уалдахудийци — каза Джаг.

Изречението плува между тях няколко мига. Кийт кимна, че разбира.

— Значи ако ти не му беше помогнал, той щеше да намери някой друг да му помогне — каза Кийт.

— Отново казвам — повтори Джаг, — не съм признавал нищо. — Той дълго мълча. — Разбира се, правителството на кралица Трат може да повдигне обвинение за криминални престъпления срещу Гост. Той скоро може да се лиши от свобода... дори от живот.

— Предложението ми остава — каза Кийт.

Джаг наведе глава.

— Аз... *ние*... ще го обмислим. — И направи нещо, което Кийт никога не беше виждал да прави някой уалдахудиец. Прибави думата „благодаря“.

Беше вечер. Светлината в коридора беше намалена. Както правеше винаги преди вечеря, Кийт посети неслужебно командната зала и поговори и с директора на смяна „Гама“, уалдахудиеца Стелт.

— Всичко върви нормално — каза Стелт. — Ако възникне проблем, веднага ще те извикам. — Кийт пожела на всички лека вечер, напусна командната зала и се отправи към централната шахта.

В широката част на коридора, точно пред асансьорите, завари Лиан Карендотър по бански, седнала на една пейка. В плътно прилепналия си черен бански изглеждаше... секси.

„Сигурно е случайно — помисли си Кийт. — Сигурно не знае обичайната ми програма... не знае, че всяка вечер по това време минавам оттук. Може би чака някой ДРУГ.“

Лиан беше пуснала косите си. Кийт никога не си беше представял, че стигат до средата на гърба ѝ.

— Здравей, Кийт — поздрави тя и се усмихна мило.

— Здравей, Лиан. Добре ли... мина денят?

— О, да. Искам да кажа, ти видя смяна „Алфа“ днес... семейно спречкване. Реших за разтоварване да, поплувам малко и да се фехтувам по време на смяна „Бета“. А твоят?

— Чудесно. Просто чудесно.

— Това е добре — каза Лиан, млъкна и погледна към покрития с гума под. Накрая вдигна глава, но не го погледна в очите. — Аз... разбрах, че Риса я няма днес.

— Вярно е. Прескочи до Гранд Сентръл. Мисля, че ще се опита да намери начин да не приеме медал нито да се съгласява да има парад в нейна чест.

— И си помислих — продължи Лиан, — че ще бъдеш съвсем самичък за вечеря.

Пулсът на Кийт се ускори.

— Да... да, така е — призна той.

Лиан се усмихна. Имаше идеално бели зъби, идеална алабастрова кожа и най-красивите тъмни, завладяващи бадемови дни очи.

— Дали ще се съгласиш да ми правиш компания? Мога да ти приготвя пърженото пиле, което ти обещах.

Кийт погледна към... към *момичето* и си помисли. „Двадесет и седем годишно. Две десетилетия по-младо от мен. — Почувства леко раздвижване в шортите си. — Може би е само невинна покана за вечеря. Може би изпитва съжаление към един възрастен приятел или се опитва да спечели благоразположението на шефа си. Само малко пържено пилешко, може би малко вино, може би...“

— Знаеш ли, Лиан — каза Кийт, — ти си много хубава жена. — Той вдигна ръка. — Зная, че не трябва да казвам такива неща, но и двамата сме освободени хора. Ти си много хубава жена. — Тя наведе очи. Той млъкна и задъвка долната си устна. През ума му премина една мисъл.

„Не наранявай Риса. С това ще нараниш себе си.“

— Но — каза той най-после — мисля, че е по-добре, ако ти се възхищавам отдалеч.

Тя срещна очите му за момент, после отново погледна надолу.

— Риса е много щастлива жена — каза Лиан.

— Не, аз съм много щастлив мъж — поправи я Кийт. — До утре, Лиан.

Тя кимна.

— Лека нощ, Кийт.

Той се прибра, направи си сандвич, прочете няколко глави от един стар роман от Робъртсън Дейвис и си легна рано.

И спа като заклан, в абсолютен мир със себе си.

На следващия ден смяната „Алфа“ започна спокойно. Ромбъс, разбира се, пристигна точно навреме. След него влезе Тор, сложи крака на пулта на щурвала и започна да диктува инструкции на навигационния компютър. Лиан инструктираше малките холографски глави на инженерите за предстоящата за деня работа. Зад тях Кийт разговаряше тихо с Риса, която се беше върнала от Гранд Сентръл.

И тогава звездният холографски пейзаж се разтвори и влезе Джаг — почти тичаше.

— Намерих го! — извика той... макар че от развълнуваното движение на козината му може би по-подходящият превод на казаното трябваше да е: „Еврика!“.

— Какво си намерил? — попита Кийт.

— Отговора! — излая възбудено Джаг. — Отговора! — Той си пое дъх. — Потърпете малко. Това ще изисква малко повече обяснение. Но ще ви кажа предварително едно нещо... ние сме важни! Ние сме от значение. Богове на планините, реките, долините и равнините... ние всички сме важни! — Очите му се насочиха на различни страни, едно гледаше към Лиан, друго към Ромбъс, третото към Риса, а четвъртото към Тор и Кийт.

— Вече знаем, че е възможно пътуване във времето от бъдещето в миналото — каза той. — Видяхме това да става със звезди от четвърто поколение и с капсулата на времето, построена от Хек и Азми. Но да поразсъждаваме за последствията от това. Да предположим, че утре сутрин аз използвам машина на времето, която да ме върне в днешния ден. Какво ще се получи?

— Е, тогава ще сте двама, нали? Джаг от днес и Джаг от утре.

— Правилно. А сега да помислим за следното: щом сме двама, значи моята маса се е удвоила. Масата ми е сто двадесет и три килограма, но ако сме двама, на кораба ще има двеста четиридесет и шест килограма маса на Джаг.

— Но аз мислех, че това е невъзможно — каза Риса. — Нали противоречи на закона за съхранение на материята и енергията. Откъде са дошли допълнителните сто двадесет и три килограма маса?

Джаг я погледна триумфиращо.

— От бъдещето! Не разбирате ли? Пътуването във времето е единственият възможен начин да се преодолее този закон. Това е единственият начин да се повиши масата на една система. — Козината

му започна да се люлее. — А какво става със звездите от бъдещето? С пристигането на всяка звезда масата на днешната Вселена нараства. В края на краищата дори звездите от четвърто поколение са направени от съществуващи по-рано рециклирани субатомни частици. Връщането им във времето означава, че тези частици по същество са се удвоили и удвояват общата си маса.

— Без съмнение интересен страничен ефект — каза Ромбъс. — Но той все пак не обяснява защо звездите са изпратени назад във времето.

— О, обяснява го. Удвояването на масата не е страничен ефект... съвсем не! По-скоро в това е *целият смисъл* на операцията.

— Операция? — учуди се Кийт.

— Да! Операция за спасяване на Вселената! Тези звезди са върнати във времето, за да повишат масата на цялата Вселена.

Кийт зина от изненада.

— Боже Господи!

Четирите очи на уалдахудицеца се втренчиха в него.

— Точно така! — излая Джаг. — Отпреди столетие знаем, че видимата материя във Вселената представлява по-малко от десет процента от количеството, което трябва да съществува. Останалото е неутрино и тъмна материя като нашите приятели извън кораба. Сега знаем каква е цялата материя във Вселената, но не знаем колко е общо. А съдбата на Вселената зависи от общото количество материя в нея, дали е над, под или точно равна на така наречената критична плътност.

— Критична плътност? — попита Риса.

— Точно така. Вселената се разширява... след Големия взрив винаги се е разширявала. Но ще продължи ли това разширение вечно? Това зависи от гравитацията. А колко голяма е гравитацията зависи, разбира се, от наличното количество материя. Ако то не е достатъчно — ако масата във Вселената има плътност по-малка от критическата — гравитацията никога няма да може да преодолее първоначалната експлозия и цялата материя ще продължи все повече да се разширява. Всичко ще стане студено и празно, отделните атоми ще се разпръснат на светлинни години един от друг.

Риса потрепери.

— А ако е в сила противното... ако масата във Вселената надхвърля критичната плътност... тогава гравитацията ще преодолее

силата на Големия взрив, ще го забави и накрая ще превърне разширението на Вселената в свиване. Всичко ще се струпа в едно ядро, ще се превърне в един-единствен блок материя. При подходящи условия този блок може накрая отново да се разшири чрез друг Голям взрив и да създаде нова, вероятно коренно различна Вселена, но всичко, което е било част от тази Вселена, ще бъде унищожено.

— Това едва ли може да се нарече по-добро — отбеляза Риса.

— Вярно — съгласи се Джаг. — Но ако... ако!... Вселената има точно критичната плътност на материята, тогава и само тогава нашата Вселена може да остане вечно в сегашното си състояние. Разширението, предизвикано от Големия взрив, ще бъде забавено и фактически спряно от гравитацията... разширението асимптотично ще се приближи към нула. Вселената няма да умре от студ и няма да се свие на топка. Вместо това тя ще продължи да съществува в стабилна конфигурация в продължение на трилиони трилиони трилиони години. За нашите практически цели тази Вселена ще бъде безсмъртна.

— И каква е сега плътността на материята във Вселената? — попита Риса. — Над или под критичната?

— Според най-добрите ни сегашни оценки с цялата видима материя във Вселената плюс тази, която не можем да видим, включително тъмната материя, плътността е с пет процента по-малко от критичната.

— Което означава, че Вселената ще продължи да се разширява вечно, нали? — попита Лиан.

— Точно така. Всичко ще продължи да се отдалечава от всичко останало. Космосът ще умре, температурата ще спадне до няколко градуса над абсолютната нула и всички живи създания ще загинат.

Риса поклати глава.

— Но това не трябва да се случи — каза Джаг. — Не, ако ние можем да ги измъкнем.

— Ако можем да ги измъкнем? — повтори Кийт.

— Съществата от бъдещето... потомците на расите на Общността. Ти сам каза, Лансинг, че ще станеш много стар, ще живееш милиарди години. В други светове, безсмъртни. Но и истински безсмъртните същества накрая ще трябва да се занимават със смъртта на Вселената, защото нейната смърт може да тури край и на техния живот.

— Ами ентропията^[1]? — попита Лиан.

— Е, да, вторият закон на термодинамиката предвижда накрая топлинна смърт на всяка затворена система. Но Вселената може да не е напълно затворена. В края на краищата има достатъчно теоретически основания да се предполага, че нашата Вселена е само отделен случай всред безброй много други. Може би ще е възможно да се черпи енергия от друг континуум или просто да се консервира енергия тук, да се сведе ентропията до минимум, така че този континуум фактически да остане вечен. Във всеки случай те ще имат безброй трилиони години преди да се изправят пред този проблем... трилиони години, през които да намерят решение.

— Но... но... това е невъзможен проект — каза Кийт. — Искам да кажа, че ако сега сме с пет процента под критичната плътност, колко звезди трябва да бъдат върнати от бъдещето? Дори от всеки портал да се връща по една звезда, пак няма да стигнат, нали?

— Не — каза Джаг. — Според най-оптимистичните ни оценки в нашата галактика има четири милиарда портала. Нека приемем, че това е средно, че те са построили по един портал за всеки сто звезди не само в Млечния път, но във всяка галактика във Вселената. На звездите се падат приблизително десет процента от масата на Вселената. Другите деветдесет процента представляват тъмна материя. Ако издърпаме по една звезда от всеки портал, масата на Вселената ще нарасне с една хилядна от сегашната. За повишаване на масата с една двадесета — което е пет процента — ще трябва да се издърпат по петдесет звезди от всеки портал.

— Но... но, ако човек пътува във времето, не е необходимо да съхранява Вселената — каза Кийт. — Човек може да живее десет милиарда години, след това да се върне към началото, да живее още десет милиарда години, отново да се върне и така да продължи вечно.

— О, наистина... и кой може да каже през колко такива цикъла ще трябва да преминат нашите потомци преди да съберат кураж и да създадат технология за изпълнение на този проект? Методът на безкрайни скокове във времето дава псевдобезсмъртие... а то очевидно е по-несъвършено от истинското безсмъртие на Вселената. Това не само означава, че никоя сграда или друга структура не може да има живот по-дълъг от десет милиарда години, но ограничава

безсмъртието на онези същества, които фактически пътуват във времето.

— Възможно е — съгласи се Кийт. — Но какъв проект?

— Най-важният — каза Джаг. — И той може да се окаже по-голям по обхват, отколкото изглежда. Кажете ми: на каква възраст е тази Вселена сега?

— Петнадесет милиарда години — каза Кийт. — Имам предвид земни години.

Джаг повдигна долните си рамене.

— Всъщност, макар че днес най-често се сочи тази възраст, никой астрофизик не я приема. Петнадесет милиарда години е компромис, средното между възрастта, изчислена по два различни метода. Вселената е или само на десет милиарда години, или на двадесет. От средата на 1990-те приетата стойност на константата на Хабъл — която определя скоростта на разширение на Вселената — беше около осемдесет и пет километра за секунда за мегапарсек. Това означава, че Вселената все още продължава да се разширява с голяма скорост... че привличането досега не е допринесло много за забавяне на разширението... и следователно тя не може да бъде на повече от десет милиарда години. Но спектралните проучвания на най-старите звезди от първо поколение, в частност на тези в кълбовидните купове, показват, че на тези звезди са протекли ядрени реакции преди два пъти повече години. Ние отдавна приемаме, че едното или другото изчисление може да е погрешно. Но може би не са. Може онова, което виждаме сега, да е най-новата фаза на многофазен, проект. Когато отхвърлих предположението на Магнор за избутване на кълбовидни купове през портали, може би избързах. Може би такива купове, всеки с по десетки хиляди звезди, вече са били върнати от бъдещето. Възможно е първоначално тази Вселена да е имала плътност на материята далеч, далеч по-малка от сегашните деветдесет и пет процента от критична плътност и сегашната фаза на проекта да е просто фина доработка.

— Но... но сигурно удвояването на масата е само временно — каза Лиан. — Нека се върнем на твоя първоначален експеримент. Ако ти се върнеш от утрешния ден към днешния — днес ще сте двама... но утре един от вас вероятно ще изчезне в миналото.

— Може би — съгласи се Джаг. — Но през целия интервал между момента на връщане от бъдещето и момента на пристигане в настоящето ще имаме двойна маса. И ако тези два момента са отдалечени един от друг с десет милиарда години, тогава ще имаме двойна маса наистина много дълго... достатъчно дълго, за да може нейната гравитация да забави разширението на Вселената. Ако се направи точно изчисление, ще се види, че не е необходимо да имаме постоянно нарастване на маса във Вселената. Достатъчно е само нарасналата маса да се запази достатъчно дълго, за да може гравитационното привличане да намали скоростта на разширение от първоначалната експлозия. Ако това се направи правилно, дори без постоянно нарастване на масата в далечното бъдеще ще имаме наистина точно балансирана Вселена... Вселена, която ще живее вечно.

Джаг се спря да си поеме дъх.

— Това е най-грандиозният проект, предприет някога — каза той. — Този проект е по-добър от алтернативата... да оставим Вселената да умре. — И се усмихна на всички в командната зала. — *Ние* го създадохме. Същества от обикновена материя... същества с *ръце*! В крайна сметка... корекция да *предотвратим* края... Вселената има нужда от нас.

Тържеството, проведено в любимия им уалдахудийски ресторант, беше кратко. Присъстващите бяха много повече от тези на сватбата им в Мадрид. На борда на „Старплекс“ всякакво честване беше добре дошло.

Торалд Магнор беше издигнат до изпълняващ длъжността директор за деня, така че да може да проведе ритуала.

— Ти, Гилбърт Кийт — каза той, — вземаш ли отново Мария Сервантес да я обичаш, уважаваш и почиташ в болест и в здраве, в бедност и богатство?

Кийт се обърна към жена си. Спомни си деня преди двадесет години, деня, когато за първи път минаха през този ритуал, чудесен, щастлив ден. Беше добър брак... стимулиращ интелектуално, емоционално и физически. А тя днес беше, ако изобщо е възможно

това, по-хубава, по-предизвикателна, отколкото тогава. Той се взря в големите ѝ кафяви очи и каза:

— Да. — Тор се обърна към Риса, но преди да каже нещо, Кийт стисна ръката на жена си и добави високо, така че да чуят всички: — Докато смъртта ни раздели.

Риса му се усмихна сияеща.

„По дяволите — помисли си Кийт, — двадесет години са само драскотина върху безкрая на времето...“

[1] Физична, термодинамична функция, която характеризира топлинното състояние и възможните изменения на състоянието на една материална система. — Б.пр. ↑

ЕПИЛОГ

От седмици вече Кийт Лансинг спеше добре. Сега лежеше на леглото до хубавата си жена, унесен в сън. Дали той и Риса, и Джаг, и Лонгботъл и всички други милиарди граждани на Общността все пак представляваха нещо в тази луда Вселена? Дали бяха космическа последица, неочакван страничен продукт от изкуството на тъмната материя? Някой ден те щяха да заемат своето достойно място във Вселената... да направят *всичко* да бъде различно...

Кийт се сепна, събуди се и махна малката карта от циферблата на часовника. Беше 01:43. Той седна в леглото и се заслуша в белия шум, който ФАНТОМ беше пуснал по акустичната система на стаята.

„Господи — помисли си той. — Боже Господи!“

Изтласкването на милиарди звезди от бъдещето назад във времето щеше да промени миналото... да го промени радикално, да го промени хаотично. Нямаше начин линията на времето да се разгърне по същия начин, както първоначално... нямаше начин това минало да завърши като създаде същото бъдеще. Не можеше да се избегне този парадокс... освен... освен...

Освен ако човек сам не се върнеше във времето... назад във времето, *преди* появата на първата материя от бъдещето. Всички същества от далечното бъдеще трябваше да са вече тук, някъде в настоящето.

Той си спомни картината, която беше видял на онова гладко метално кълбо, някога било бумерангът, изпратен от Тау Кит до портала Теджат Постериор, метал, променен фантастично от развитата наука.

Сламърите наистина бяха затворили вратата на Общността... бяха затворили вратата на собственото си минало. Бяха дали много ясно да се разбере, че желаят... *че трябва*... да останат изолирани от по-ранните версии на самите себе си.

Този портал... и несъмнено безброй други... се използваха от хората от бъдещето. И между тези хора щеше да има версия на самия

него, на човека, който беше подписал и изпратил с капсула на времето послание, версия, която очевидно беше инициатор на проект за спасяване на Вселената... на живелия много милиарди години Кийт Лансинг, един Кийт Лансинг, който наистина беше станал крупен физик. Как би желал да срещне това друго свое аз...

Кийт погледна Риса в оскъдната светлина. Тя спеше дълбоко, беше избутала завивката. Той внимателно я зави, после легна, заспа и засънува стъкления човек.

Издание:

Автор: Робърт Дж. Сойер

Заглавие: КК „Старплекс“

Преводач: Георги Стоянов

Година на превод: 1999

Издание: първо

Издател: ИК „Бард“ ООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 1999

Тип: роман

Националност: американска

Редактор: Иван Тотоманов

ISBN: 954-585-006-X

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1060>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.